

รายงานกระบวนการพิจารณา

คดีหมายเลขดำที่ ๘๖๑๒/๒๕๒๑
คดีหมายเลขแดงที่ ๕๘๑๐/๒๕๒๒
ศาลแพ่ง วันที่ ๑๔ เดือนมิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๒๒

ความแห่ง ระหว่าง

โจทก์ นายปรีดี พนมยงค์
จำเลย นายชวลี เอี่ยมกระสินธุ์ กับพวก

ผู้พิพากษาออกนั่งพิจารณาคดีนี้เวลา ๙.๓๐ นาฬิกา

นัดพร้อม นายวิชา นายจินดา นายประสพสุข นายศิลป์ชัย ทนายโจทก์
รวม ๔ คน ตัวจำเลยที่ ๑, ทนายจำเลยที่ ๑, นางประพันธ์ เทชะธาดา
ผู้จัดการจำเลยที่ ๔, ทนายจำเลยที่ ๔ และเรือเอก วัชรชัย ชัยสิทธิเวช มาศาล
ส่วนจำเลยที่ ๒-๓ ไม่มา

ศาลไต่ถาม

โจทก์และจำเลยที่ ๑, ที่ ๔ ตกลงยอมความกันได้ ทนายโจทก์จึงขอถอน
ฟ้องจำเลยที่ ๒-๓ เพื่อยอมความกับจำเลยที่ ๑, ๔

ศาลอนุญาตให้ถอนฟ้องจำเลยที่ ๒-๓ ได้ตามขอ คำคำร้องถอนฟ้องให้
หักจากค่าธรรมเนียมที่ศาลส่งคืน

เรือเอก วัชรชัย ชัยสิทธิเวช ได้แถลงว่า ในวันที่เรือเอก วัชรชัย ชัยสิทธิเวช เป็นโจทก์ฟ้องจำเลยบางคนกับพวกต่อศาลนี้และศาลอาญานั้น ตนได้ทราบ สัญญาประนีประนอมยอมความระหว่างโจทก์สำนวนในคดีนี้แล้วเห็นชอบใน หลักการ เมื่อฝ่ายจำเลยได้ปฏิบัติครบถ้วนแล้ว ตนก็จะได้พิจารณาประนี ประนอมกับจำเลยต่อไป และจะไม่เอาผลที่ทำยอมในคดีนี้ไปอ้างในคดีของตน เว้นแต่เอกสารในสำนวนเท่านั้น

โจทก์และจำเลยที่ ๑, ๔ ตกลงยอมความกัน ศาลทำสัญญายอมให้ตั้ง ประสงค์

รอฟังคำพิพากษา

อ่านแล้ว

พนม พ่วงภิญโญ

นายวิชา กันตามระ	ทนายโจทก์
นายจินดา ชัยรัตน์	ทนายโจทก์
นายประสพสุข ศิวิจิตร	ทนายโจทก์
นายติลปชัย ชัยรัตน์	ทนายโจทก์
นายชาลี เอี่ยมกระสินธุ์	จำเลย
สุรียา พงษ์สุรียา	ทนายจำเลย
สุวัตร อกภัยภักดิ์	ทนายจำเลย
วัชรชัย ชัยสิทธิเวช	ผู้แถลง

คำพิพากษิตามยอม

คดีหมายเลขดำที่ ๘๖๑๒/๒๕๒๑

คดีหมายเลขแดงที่ ๕๘๑๐/๒๕๒๒

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ศาลแห่ง
วันที่ ๑๔ เดือนมิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๒๒

ความแห่ง ระหว่าง

โจทก์	นายปรีดี พนมยงค์ โดย นายปาล พนมยงค์ ผู้รับมอบอำนาจ
จำเลยที่ ๑	นายชาลี เอี่ยมกระสินธุ์
จำเลยที่ ๒	นายบัญชา คูหาสวัสดิ์
จำเลยที่ ๓	ห้างหุ้นส่วนจำกัด ศึกษาสัมพันธ์
จำเลยที่ ๔	ห้างหุ้นส่วนจำกัด ประพันธ์สาส์น

เรื่อง ละเมิด, หมิ่นประมาท

ผู้พิพากษาได้พิจารณาสัญญาประนีประนอมยอมความระหว่างโจทก์และ จำเลยในคดีนี้ ฉบับลงวันที่ ๑๔ เดือน มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๒๒ เห็นว่าชอบด้วย กฎหมายแล้ว จึงพิพากษาให้คดีเป็นอันเสร็จเด็ดขาดไปตามสัญญาประนี ประนอมยอมความนั้น คินค่าขึ้นศาลให้ ๕,๕๐๐ บาท แต่ให้หักค่าคำร้องถอน ฟ้องจำเลยที่ ๒-๓ ไว้ก่อน

พนม พ่วงภิญโญ	ผู้พิพากษา
ปลื้ม โชติษฐยางกูร	ผู้พิพากษา
ยงยุทธ เลอลง	ผู้พิพากษา

เอกสารแนบท้ายสัญญายอม ☆ ประกาศ

คดีหมายเลขดำที่ ๘๖๑๒/๒๕๒๑
คดีหมายเลขแดงที่ ๕๘๑๐/๒๕๒๒
ศาลแพ่ง วันที่ ๑๔ เดือนมิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๒๒

ความแย้ง ระหว่าง

โจทก์ นายปรีดี พนมยงค์ โดย นายपाल พนมยงค์ ผู้รับมอบอำนาจ
จำเลยที่ ๑ นายชวลี เอี่ยมกระสินธุ์
จำเลยที่ ๒ นายบัญชา คูหาสวัสดิ์
จำเลยที่ ๓ ห้างหุ้นส่วนจำกัด ศึกษาสัมพันธ์
จำเลยที่ ๔ ห้างหุ้นส่วนจำกัด สัมพันธ์สาส์น

เรื่อง ละเมิด, หมิ่นประมาท

ตามที่โจทก์ได้ยื่นฟ้องจำเลยทั้งสี่เป็นคดีนี้ แต่จำเลยที่ ๒-๓ ขาดนัดให้การและขาดนัดพิจารณา โจทก์จึงขอก่อนฟ้องจำเลยที่ ๒-๓ และประนีประนอมยอมความกับจำเลยที่ ๑ และที่ ๔ นั้น

ข้าพเจ้านายชวลี เอี่ยมกระสินธุ์ จำเลยที่ ๑ และห้างหุ้นส่วนจำกัด สัมพันธ์สาส์น จำเลยที่ ๔ ขอแถลงความจริงว่า โจทก์เป็นผู้บริสุทธิ์ในกรณีสวรรคตของในหลวงอานันทมหิดล รัชกาลที่ ๘ โจทก์ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโจทก์ได้ปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์สุจริต จงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และรัฐธรรมนูญ เป็นที่เห็นประจักษ์ ดังได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ยกย่องโจทก์ไว้ในฐานะรัฐบุรุษอาวุโส ตามประกาศพระบรมราช

โองการ ณ วันที่ ๘ เดือนธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๒๘ นั้นแล้ว และการที่โจทก์หลบหนีออกนอกประเทศนั้นเพราะหลบหนีรัฐประหารเมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๒๐

จึงขอประกาศให้ทราบทั่วกัน

ลงชื่อ	ชวลี เอี่ยมกระสินธุ์ (นายชวลี เอี่ยมกระสินธุ์)	จำเลยที่ ๑
ลงชื่อ	ประพันธ์ เตชะธาดา (นางประพันธ์ เตชะธาดา) สุวัตร อกภัยภักดี	ผู้จัดการ ห้างหุ้นส่วนจำกัด ประพันธ์สาส์น จำเลยที่ ๔ ทนายจำเลยที่ ๔

ได้อ่านประกาศให้คู่ความฟังแล้ว

พนม พ่วงภิญโญ

นายวิชา กันตามระ	ทนายโจทก์
นายศิลปชัย ชัยรัตน์	ทนายโจทก์
นางประพันธ์ เตชะธาดา	จำเลย
นายสุวัตร อกภัยภักดี	ทนายจำเลย
นายชวลี เอี่ยมกระสินธุ์	จำเลย

คำฟ้องของโจทก์

คดีหมายเลขดำที่ ๘๖๑๒/๒๕๒๑

ศาลแพ่ง วันที่ ๒๘ เดือนกรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๒๑

ความแย้ง ระหว่าง

โจทก์ นายปรีดี พนมยงค์ โดย นายปาล พนมยงค์ ผู้รับมอบอำนาจ

จำเลยที่ ๑ นายชวลี เอี่ยมกระสินธุ์

จำเลยที่ ๒ นายบัญชา คูหาสวัสดิ์

จำเลยที่ ๓ ห้างหุ้นส่วนจำกัด ศึกษาสัมพันธ์

จำเลยที่ ๔ ห้างหุ้นส่วนจำกัด ประพันธ์สาส์น

ข้อหาหรือฐานความผิด

ละเมิดปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน, หมิ่นประมาท, ไซข่าวแพร่หลาย ซึ่งข้อความอันฝ่าฝืนต่อความจริง, ทำให้เสียหายแก่ชื่อเสียงเกียรติคุณความเจริญ และทางทำมาหาได้ของโจทก์

จำนวนทุนทรัพย์ ๓๐๐,๐๐๐.๐๐ บาท

ข้าพเจ้า นายปาล พนมยงค์ ผู้รับมอบอำนาจโจทก์ เชื้อชาติไทย สัญชาติไทย อาชีพทนายความ เกิดวันที่ ๑๒ เดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๔๘๔ อายุ ๔๗ ปี อยู่บ้านเลขที่ ๑๗๒ ถนนสาทรใต้ ซอยสวนพลู ตำบลทุ่งมหาเมฆ อำเภอ ยานนาวา จังหวัดกรุงเทพมหานคร ขอยื่นฟ้องนายชวลี เอี่ยมกระสินธุ์ จำเลยที่ ๑ กับพวกรวม ๔ คน (ตามรายชื่อจำเลยที่ ๒-๔ ท้ายฟ้อง) จำเลย เชื้อชาติ ๑-๔ ไทย สัญชาติ ๑-๔ ไทย อาชีพ ๑-๔ รับจ้าง อยู่บ้านเลขที่ ๑.๓๒๓ ถนน ๑.

นครราชสีมาเหนือ ใกล้เคียงสวนรื่นฤดี, สวนปาริฉัตร ตำบลถนนนครไชยศรี อำเภอคูสิต จังหวัดกรุงเทพมหานคร

มีข้อความตามที่จะกล่าวต่อไปนี้

ข้อ ๑.

โจทก์มอบอำนาจให้นายปาล พนมยงค์ เป็นผู้ฟ้องจำเลยทั้งสี่และดำเนินกระบวนการพิจารณาตามหนังสือมอบอำนาจที่ยื่นต่อศาลพร้อมกับคำฟ้องนี้ (เอกสารท้ายฟ้องหมายเลข ๑)

ข้อ ๒.

เมื่อวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๒๑ โจทก์ทราบจำเลยที่ ๑ จำเลยที่ ๒ จำเลยที่ ๓ จำเลยที่ ๔ ได้สมคบกันพิมพ์หนังสือและจำหน่ายแพร่หลาย ซึ่งหนังสือที่ จำเลยที่ ๑ แต่งขึ้นเรื่อง "ในหลวงอาหนักกับคดีลอบปลงพระชนม์" พิมพ์ครั้งแรก และครั้งที่ ๒ ใน พ.ศ. ๒๕๑๗ และกระทำผิดซ้ำอีกโดยพิมพ์ครั้งที่ ๓ ใน พ.ศ. ๒๕๒๐ (เอกสารท้ายฟ้องหมายเลข ๒)

จำเลยที่ ๒ เป็นผู้พิมพ์โฆษณา จำเลยที่ ๓ เป็นผู้พิมพ์ จำเลยที่ ๔ เป็นผู้เขียนคำแถลงสนับสนุนจำเลยที่ ๑ และเป็นเจ้าของสำนักพิมพ์ประพันธ์สาส์น ผู้สั่งพิมพ์และจำหน่ายแพร่หลาย

จำเลยทั้งสี่บุคคลนั้นร่วมกันกระทำผิดตลอดมาจนถึงวันที่โจทก์ยื่นฟ้องนี้ และมีเจตนาดำเนินการกระทำผิดต่อไปอีกไม่มีที่สิ้นสุด

จำเลยใช้ "ชื่อ" หนังสือของจำเลยดังกล่าวเพื่อลวงให้บุคคลอยากทราบความจริงเกี่ยวกับกรณีสวรรคตของในหลวงรัชกาลที่ ๘ นั้นหลงเชื่อหนังสือของ จำเลย แต่ข้อความส่วนมากในหนังสือของจำเลยเป็นการฝ่าฝืนความจริงที่หมิ่น ประมาทโจทก์ ทำให้โจทก์เสียหายชื่อเสียงเกียรติคุณความเจริญและทางทำมา

หาได้ของโจทก์ อีกทั้งหนังสือจำเลยมีข้อความหลายตอนซึ่งเป็นการโฆษณาหรือประกาศแก่บุคคลทั่วไปให้กระทำความผิดกฎหมายคือให้ทำลายชีวิตโจทก์ ฉะนั้นจำเลยที่ ๑ และจำเลยที่ ๒ ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาจึงมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๘๕ ซึ่งบัญญัติว่า "ผู้ใดโฆษณาหรือประกาศแก่บุคคลทั่วไปให้กระทำความผิดและความผิดนั้นมีกำหนดโทษไม่ต่ำกว่าหกเดือน ผู้นั้นต้องระวางโทษกึ่งหนึ่งของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น" ฉะนั้น การที่จำเลยดังกล่าวโฆษณาประกาศแก่บุคคลทั่วไปให้ฆ่าโจทก์ จำเลยดังกล่าวจึงต้องระวางโทษกึ่งหนึ่งของความผิดต่อชีวิตซึ่งมาตรา ๒๘๘ แห่งประมวลกฎหมายอาญาได้บัญญัติไว้ให้ระวางโทษประหารชีวิต จำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงยี่สิบปี

ในทางอาญานั้นโจทก์จะฟ้องจำเลยอีกคดีหนึ่ง ส่วนในทางแพ่งนั้นโจทก์ขอประทานยื่นฟ้องจำเลยต่อศาลแพ่งว่าจำเลยกระทำความผิดต่อปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนซึ่งประเทศไทยเป็นภาคี และเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ตามฐานความผิดที่โจทก์กราบเรียนศาลไว้ในตอนต้นแห่งคำฟ้องนี้ โจทก์ขอประทานความกรุณาศาลโปรดพิพากษาให้จำเลยปฏิบัติตามคำขอท้ายฟ้องนี้ และโจทก์ขอความกรุณาศาลโปรดสั่งตามคำร้องที่โจทก์ยื่นศาลพร้อมกับฟ้องนี้เพื่อคุ้มครองโจทก์ที่ถูกจำเลยกับพวกคุกคามชีวิตนั้นเป็นกรณีฉุกเฉินตามวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา ๒๖๖, ๒๖๗, ๒๖๘, ๒๖๙ และ ๒๕๔ ตอนต้น

ข้อ ๓.

ข้อความในหนังสือจำเลยบางตอนเป็นการหมิ่นประมาทโจทก์เฉพาะตอนนั้น แต่หลายตอนเกี่ยวโยงกัน ซึ่งทำให้หนังสือของจำเลยเกือบทั้งเล่มเป็นการหมิ่นประมาทโจทก์และคุกคามชีวิตโจทก์ ซึ่งโจทก์จะได้กราบเรียนศาลในฟ้องข้อต่อๆ ไป และโจทก์ขอสงวนสิทธิที่จะยื่นฟ้องเพิ่มเติมกรณีที่โจทก์ยังมีได้กล่าวไว้ในฟ้องฉบับนี้ด้วย

ข้อ ๔.

เพื่อสะดวกแก่การพิจารณาของศาลเกี่ยวกับประเด็นว่าจำเลยทราบหรือควรทราบว่าโจทก์เป็นผู้บริสุทธิ์ในกรณีสวรรคตพระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๘ นั้น โจทก์ขอประทานเสนอต่อศาลซึ่งเอกสารและหลักฐานหลายประการเป็นเบื้องต้นไว้ก่อนในฟ้องข้อ ๔ ดังต่อไปนี้

๔.๑ จำเลยในคดีนี้ทราบหรือควรทราบแล้วว่าเมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๑๐ โจทก์ในคดีนี้ได้ฟ้องต่อศาลแพ่งว่าบริษัทสยามรัฐจำกัด, ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช, นายประจวบ ทองอุไร, นายประหยัด ศ. นาคะนาท เป็นจำเลยฐานใส่ความหมิ่นประมาทโจทก์ทำนองเดียวกับที่นายชาลี เอี่ยมกระสินธุ์ ได้หมิ่นประมาทโจทก์ ดังปรากฏในคดีดำที่ ๑๕๖๙/๒๕๑๐ ศาลแพ่งได้พิพากษาให้บริษัทสยามรัฐจำกัด, นายประจวบ ทองอุไร, นายประหยัด ศ. นาคะนาท เป็นผู้รับผิดชอบคำฟ้องของโจทก์ จำเลยในคดีนั้นอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ตัดสินยืนตามศาลแพ่ง จำเลยฎีกา ศาลฎีกาตัดสินยืนตามศาลชั้นต้น

ทั้งนี้เอกสารหนังสือพิมพ์ได้ลงข่าวแพร่หลายในระหว่างเวลานั้นแล้ว อีกทั้งหนังสือของนายเป็รื่อง ศิริภักดิ์ (อดีตผู้ถวายพระอักษรภาษาไทยแด่พระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๘) ซึ่งพิมพ์ขึ้นใน พ.ศ. ๒๕๑๔ นั้นก็ได้อ้างถึงฟ้องของโจทก์ในคดีดังกล่าวนี้ด้วย

๔.๒ จำเลยในคดีนี้ (นายชาลี เอี่ยมกระสินธุ์ กับพวก) ทราบหรือควรทราบแล้วว่า เมื่อวันที่ ๑๖ ก.ย. พ.ศ. ๒๕๑๓ โจทก์ในคดีนี้ได้ฟ้องต่อศาลแพ่งคดีหมายเลขดำที่ ๗๒๓๖/๒๕๑๓ ว่า บริษัทสยามรัฐจำกัด, ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช, นายสำเนียง ชันธชวนะ, นายประจวบ ทองอุไร, นายประหยัด ศ. นาคะนาท จำเลย ได้ละเมิดปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนและหมิ่นประมาทโจทก์โดยใส่ความทำให้โจทก์เสียหาย

นายเป็รื่อง ศิริภักดิ์ อดีตผู้ถวายพระอักษรภาษาไทยแด่พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดลได้รวบรวมสำนวนคดีนั้นพิมพ์เป็นเล่มจำหน่าย

จ่ายแจกเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๔ ใช้ชื่อหนังสือเล่มนั้นว่า “สำเนาคำฟ้องเรื่องละเมิด ปรากฏฎีกาว่าด้วยสิทธิมนุษยชนและหมิ่นประมาท โดยใส่ความทำให้โจทก์เสียหาย ความแพ่งระหว่างนายปรีดี พนมยงค์ โดยนายวิชา กันตามระ ผู้รับมอบอำนาจ โจทก์ บริษัทสยามรัฐจำกัด ที่ ๑ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช ที่ ๒ นายสำเนียง ชันธขนะ ที่ ๓ นายประจวบ ทองอุไร ที่ ๔ นายประหยัด ศ. นาคะนาท ที่ ๕ จำเลย” (เอกสารท้ายฟ้องหมายเลข ๓) คำฟ้องของโจทก์ในคดีนั้นมีใจความสรุปได้ว่า

(๑) จำเลยได้ใส่ความโจทก์เพื่อจงใจให้อ่านหลงเชื่อว่าโจทก์เป็นผู้สมคบปลงพระชนม์พระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๘ ซึ่งไม่เป็นความจริง

(๒) ฟ้องของโจทก์ได้อ้างข้อกฎหมายว่า

“หลักกฎหมายทั่วไปและปรากฏฎีกาว่าด้วยสิทธิมนุษยชนซึ่งประเทศไทยเป็นภาคีนั้น ได้ยอมรับนับถือว่า ผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้บริสุทธิ์จนกว่าความผิดประจักษ์แน่ชัดในการพิจารณาคดีอย่างเปิดเผยพร้อมด้วยมีประกันที่จำเป็นแก่การต่อสู้คดี โจทก์มิได้ถูกศาลตัดสินลงโทษในคดีสวรรคต และการพิจารณาคดีนั้น มิได้ดำเนินไปต่อหน้าโจทก์ โจทก์จึงเป็นผู้บริสุทธิ์อย่างสมบูรณ์ การกระทำละเมิดของจำเลยต่อโจทก์นั้นเป็นการฝ่าฝืนบทบังคับแห่งกฎหมายที่ประสงค์ป้องกันมนุษยชน ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา ๔๒๒ จึงให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าจำเลยเป็นผู้ผิด”

บริษัทสยามรัฐจำกัดกับพวกได้ต่อสู้ในประเด็นนี้ว่า พวกตนไม่รู้ว่าปรากฏฎีกาว่าด้วยสิทธิมนุษยชนนั้นไทยเป็นภาคีหรือเปล่า และพวกตนไม่รู้ว่าข้อความในปฏิญญานั้นมีประการใด อีกทั้งต่อสู้ว่าปฏิญญานั้นไม่เป็นกฎหมาย โจทก์จึงได้ยื่นคำแถลงประกอบฟ้องว่าปรากฏฎีกานั้นเป็นส่วนหนึ่งแห่งกฎหมายไทย เพราะประเทศไทยเป็นสมาชิกสหประชาชาติที่ได้ลงมติรับรองปฏิญญานั้น และได้มีประกาศในราชกิจจานุเบกษา อีกทั้งรัฐบาลหลายสมัยได้ยืนยันรับรอง ดังปรากฏในสุนทรพจน์ของนายกรัฐมนตรีในวันที่ ๑๐ ธันวาคมของทุกๆ ปีในระหว่างเวลาหลายปี การที่บริษัทสยามรัฐจำกัดกับพวกในคดีนั้นให้การว่า ไม่ทราบ

ในปฏิญญานั้นจะมีข้อความประการใดนั้นจึงฟังไม่ขึ้นเช่นเดียวกับบุคคลจะปฏิเสธว่าไม่รู้กฎหมายนั้นไม่ได้

โจทก์จึงขอประทานกราบเรียนศาลว่า นายชาลี เอี่ยมกระสินธุ์ กับพวกที่เป็นจำเลยในคดีที่โจทก์ฟ้องนี้กระทำความผิดต่อปรากฏฎีกาว่าด้วยสิทธิมนุษยชน และหลักกฎหมายเช่นเดียวกับที่โจทก์ได้กล่าวไว้ในฟ้องบริษัทสยามรัฐจำกัดกับพวกเป็นจำเลยดังกล่าวข้างบนนั้น อนึ่ง โจทก์ขอกราบเรียนศาลเพิ่มเติมว่า แม้รัฐบาลของจอมพล ป. พิบูลสงครามภายหลังรัฐประหาร ๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๙๐ ก็ได้ให้วิทยุกระจายเสียงของรัฐบาลกระจายเสียงกบฏบัตรสหประชาชาติ และปรากฏฎีกาว่าด้วยสิทธิมนุษยชนวันละ ๑ มาตราในระหว่างเวลาหลายปี ดังนั้นนอกจากจำเลยในคดีนี้ (นายชาลี เอี่ยมกระสินธุ์ กับพวก) ไม่อาจปฏิเสธในข้อกฎหมายว่าตนกับพวกไม่รู้กฎหมายนั้นไม่ได้แล้ว ในทางพฤตินัยจำเลยก็ต้องทราบหรือควรทราบปรากฏฎีกาว่าด้วยสิทธิมนุษยชนที่คุ้มครองความบริสุทธิ์ของโจทก์นั้น

(๓) โจทก์ในคดีที่บริษัทสยามรัฐกับพวกเป็นจำเลยนั้นได้กล่าวไว้ในฟ้องอีกว่า จำเลยกับพวกในคดีนั้นใส่ความว่าโจทก์หลบหนีคดีสวรรคตนั้นเป็นการโฆษณาฝืนความจริง เพราะโจทก์ได้ออกจากประเทศไทยโดยการรัฐประหาร ๘ พฤศจิกายน ๒๔๙๐ ซึ่งได้ส่งรถถังระดมยิงบ้านพักของโจทก์ที่ปากคลองหลอด จังหวัดพระนคร เพื่อจะให้โจทก์และภรรยาและบุตรที่ยังเป็นเด็กไว้เพียงสาต้องพินาศล้มตาย และได้จับกุมสมาชิกสภาผู้แทนฯ และพฤษสภา และนักการเมืองหลายคนไปคุมขังไว้ และได้ติดตามที่จะทำร้ายโจทก์ในที่ต่างๆ

เมื่อศาลแพ่งได้ดำเนินพิจารณาคดีนั้นหลายครั้งแล้ว ในที่สุบบริษัทสยามรัฐจำกัดกับพวกจำเลยก็ได้ยอมตกลงประกาศขอขมา โดยลงพิมพ์ประกาศนั้นในหนังสือพิมพ์ สยามรัฐ รายวัน หน้า ๕ รวม ๗ วัน และในหนังสือพิมพ์ สยามรัฐ สัปดาห์วิจารณ์ หน้า ๑๓ ฉบับวันอาทิตย์ที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๑๔ และโจทก์ได้นำประกาศนั้นลงพิมพ์ในหนังสือพิมพ์หลายฉบับ ซึ่งจำเลยในคดีนี้ (นายชาลี เอี่ยมกระสินธุ์ กับพวก) ทราบหรือควรทราบแล้ว คำประกาศนั้นมีข้อความดังต่อไปนี้

ประกาศ

ตามที่นายปรีดี พนมยงค์ ได้เป็นโจทก์ฟ้อง บริษัทสยามรัฐจำกัด ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช นายสำเนียง ชันธชวนะ นายประจวบ ทองอุไร และนาย ประหยัด ศ. นาคนาท เป็นจำเลยต่อศาลแพ่งในข้อหาละเมิดโจทก์ ตามคดีหมายเลข คำที่ ๗๒๓๖/๒๕๑๓ เนื่องจากหนังสือพิมพ์ สยามรัฐ ฉบับลงวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๑๓ และหนังสือพิมพ์ สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ ฉบับลงวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๑๓ ลงข้อเขียนซึ่งเขียนโดย นายสำเนียง ชันธชวนะ ใช้นามปากกาว่า ส.ช.น. ซึ่งมีใจความว่าโจทก์พัวพันในคดีสวรรคตนั้น

จำเลยขอแถลงความจริงว่า โจทก์ไม่เคยเป็นจำเลยในคดีสวรรคตเลย และไม่เคยถูกศาลพิพากษาว่ากระทำความผิด เมื่อโจทก์ไม่เคยถูกศาลพิพากษาลงโทษ จึงถือว่าโจทก์ยังบริสุทธิ์

ส่วนการที่โจทก์หลบหนีออกจากประเทศไทยนั้น เป็นเพราะหลบหนีการ รัฐประหาร จึงขอให้ผู้อ่านทราบความจริง และขออภัยในความคลาดเคลื่อนนี้ด้วย

บริษัทสยามรัฐ จำกัด
ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช
นายสำเนียง ชันธชวนะ
นายประจวบ ทองอุไร
นายประหยัด ศ. นาคนาท

๔.๓ ต่อมาหนังสือพิมพ์ หลักเมืองสมัยไทยเดลี ฉบับลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๑๓ หน้า ๘ ได้เขียนข้อความฝ่าฝืนความจริงหมิ่นประมาทโจทก์ โจทก์จึงได้ฟ้อง บริษัทไทยเดลีการพิมพ์ จำกัด ที่ ๑ นายสาร บรรดาศักดิ์ ที่ ๒ นายรุ่งโรจน์ นรเชษฐวุฒิวัย ที่ ๓ นายจำนง แก้วไสววัฒนะ ที่ ๔ เป็นจำเลยต่อ ศาลแพ่ง ในข้อหาละเมิดปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนและหมิ่นประมาท โจทก์ โดยใส่ความทำให้โจทก์เสียหาย ตามคดีหมายเลขคำที่ ๑๑๓/๒๕๑๔

ในที่สุดจำเลยขอประกาศขออภัยโจทก์โดยได้ประกาศเปิดเผยในหนังสือพิมพ์ หลายฉบับ และปรากฏในหนังสือของนายเบ็รื่อง ศิริภักดิ์ (เอกสารท้ายฟ้อง หมายเลข ๓) ที่ได้นำประกาศขออภัยของ บริษัทไทยเดลีการพิมพ์ จำกัด กับพวกมาลงพิมพ์ไว้ในหนังสือเล่มนั้นด้วย ซึ่งจำเลยในคดีนี้ (นายชาติ เอี่ยมกระสินธุ์ กับพวก) ทราบหรือควรทราบแล้วนั้น ประกาศนั้นมีความดังต่อไปนี้

ประกาศ

ตามที่นายปรีดี พนมยงค์ ได้เป็นโจทก์ฟ้อง บริษัทไทยเดลีการพิมพ์ จำกัด ที่ ๑ นายสาร บรรดาศักดิ์ ที่ ๒ นายรุ่งโรจน์ นรเชษฐวุฒิวัย ที่ ๓ และ นาย จำนง แก้วไสววัฒนะ ที่ ๔ เป็นจำเลยต่อศาลแพ่ง ในข้อหาละเมิดปฏิญญาสากล ว่าด้วยสิทธิมนุษยชนและหมิ่นประมาทโดยใส่ความทำให้โจทก์เสียหาย ตามคดี หมายเลขคำที่ ๑๑๓/๒๕๑๔ เนื่องจากหนังสือพิมพ์ หลักเมืองสมัยไทยเดลี ฉบับ ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๑๓ หน้า ๘ ลงข้อความซึ่งเขียนโดยจำเลยที่ ๒ ใช้นามปากกาว่า ขวานทอง ในคอลัมน์ตอบปัญหาขัดข้องหมองใจ เป็นการหมิ่น ประมาทนายปรีดี พนมยงค์ หรือหลวงประดิษฐมนูธรรม ว่าเป็นคนลึมชาติกำเนิด ของตนเอง ไม่มีน้ำใจเป็นนักกีฬา จะเป็นผู้มีน้ำใจเป็นนักประชาธิปไตยไม่ได้ และเป็นอัยโจรปล้นราชบัลลังก์ มีการพัวพันในกรณีสวรรคตด้วยนั้น

บัดนี้ข้าพเจ้าจำเลยทั้งสี่คนได้รู้สึกสำนึกว่า ข้อความที่จำเลยเผยแพร่ข้าง ดันนั้นมิได้มีมูลความจริงแต่ประการใดเลย

ข้าพเจ้าจำเลยทุกคนจึงขออภัย นายปรีดี พนมยงค์ หรือหลวงประดิษฐ์ มนูธรรม โจทก์ ที่ถูกข้าพเจ้าทั้งหลายใส่ความด้วยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ดังกล่าว แล้ว ซึ่งนายปรีดี พนมยงค์ ได้กรุณาให้อภัยและถอนฟ้องคดีแล้ว

นายรุ่งโรจน์ นรเชษฐวุฒิวัย	
ในนาม บริษัทไทยเดลีการพิมพ์ จำกัด	จำเลยที่ ๑
นายสาร บรรดาศักดิ์	จำเลยที่ ๒
นายรุ่งโรจน์ นรเชษฐวุฒิวัย	จำเลยที่ ๓
นายจำนง แก้วไสววัฒนะ	จำเลยที่ ๔

๔.๔ โจทก์ในคดีนี้ขอความกรุณาศาลโปรดพิจารณาว่ากรณีมีบรรทัดฐานเป็นตัวอย่างที่เปิดเผยอยู่แล้วตามที่โจทก์ได้กราบเรียนใน ๔.๑, ๔.๒, ๔.๓ ข้างบนนั้น และบุคคลที่เป็นจำเลยในคดีดังกล่าวนี้ก็ได้ประพฤติตนตามวาจาสัตย์ที่ได้ประกาศขอภัยโจทก์นั้นตลอดมาจนถึงวันนี้

แต่จำเลยในคดีนี้ (นายชาติ เอี่ยมกระสุนธุ์ กับพวก) ก็ได้สมคบกับบุคคลอื่น ๆ และผู้สมรู้ในนั้นเขียนเผยแพร่ความไม่จริงให้ผู้อ่านเข้าใจผิดว่าโจทก์มีส่วนร่วมปลงพระชนม์พระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๘ ตามที่โจทก์จะได้กราบเรียนศาลในข้อ ๕. และข้อต่อ ๆ ไป

๔.๕ นอกจากหลักฐานที่โจทก์กราบเรียนศาลมาแล้วนั้น ก็มีหลักฐานอีกหลายประการซึ่งจำเลยในคดีนี้ทราบหรือควรทราบ ซึ่งโจทก์จะได้กราบเรียนศาลตอนที่เกี่ยวกับข้อเขียนที่จำเลยหมิ่นประมาทโจทก์

แม้ว่าหลักฐานนั้นปรากฏภายหลังการพิมพ์หนังสือจำเลยก็ดี ซึ่งจำเลยทราบหรือควรทราบแล้วก่อนวันฟ้องนี้ แต่จำเลยก็ได้จำหน่ายแจกและโฆษณาชักชวนให้บุคคลซื้อหนังสือของจำเลยโดยไม่หยุดยั้งตลอดมาจนถึงวันที่โจทก์ยื่นฟ้องนี้ จึงเป็นการกระทำผิดของจำเลยจนถึงวันที่โจทก์ยื่นฟ้องนี้และต่อไปอีกโดยไม่สิ้นสุด

ข้อ ๕.

หนังสือจำเลยหน้า ๖๗ มีความดังต่อไปนี้

“ภายหลังรัฐประหารเมื่อ ๘ พฤศจิกายน ๒๔๙๐ ได้เริ่มจับกุมผู้ต้องหาในคดีลอบปลงพระชนม์พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล ในตอนบ่ายวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๔๙๐ นายเฉลียว ปทุมรส ถูกจับตัวได้ขณะที่กำลังเพลินอยู่กับภิกษีม้าแข่ง ณ สนามราชตฤณมัย โดย ร.ต.อ. พระองค์เจ้าเฉลิมพลทิฆัมพร และ ร.ต.อ. เกษียณ ศรีदानนท์ กับตำรวจและทหารอีก ๒-๓ นายนำไปขังไว้ที่กระทรวงกลาโหม และจับตัวนายชิต สิงหเสนี กับนายบุญย์ ปัทมศริน

“ส่วนนายปรีดี พนมยงค์ กับเรือเอก วัชรชัย ชัยสิทธิเวช ได้หลบหนีไปเสียก่อน ซึ่งต่อมาทางการได้ออกประกาศจับโดยกระจายข่าวประกาศของกรมตำรวจทางวิทยุกระจายเสียงเมื่อวันศุกร์ที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๔๙๑”

โจทก์ขอประทานกราบเรียนศาลว่าข้อความตอนที่จำเลยเขียนว่า “ส่วนนายปรีดี พนมยงค์ กับเรือเอก วัชรชัย ชัยสิทธิเวช ได้หลบหนีไปเสียก่อน ซึ่งต่อมาทางการได้ออกประกาศจับโดยกระจายข่าวประกาศของกรมตำรวจทางวิทยุกระจายเสียงเมื่อวันศุกร์ที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๔๙๑” นั้นแสดงถึงเจตนาของจำเลยที่ ๑ กับพวกใส่ความว่า โจทก์กับเรือเอก วัชรชัยฯ รู้ตัวว่าจะถูกจับในกรณีสวรรคตจึงได้หลบหนีไปเสียก่อน อนึ่ง ความในตอนนี้ของจำเลยก็เกี่ยวข้องกับตอนอื่นๆ ที่แสดงให้เห็นถึงเจตนาของจำเลยที่หมิ่นประมาทโจทก์ดังกล่าวนี้

จำเลยที่ ๑ กับพวกได้เขียนและโฆษณาฝ่าฝืนความจริงใส่ความโจทก์ให้เสียหายเพราะเหตุต่อไปนี้

(๑) แม้ศาลฎีกาที่ได้พิจารณาคดีสวรรคตพระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๘ โดยโจทก์มิได้เป็นจำเลยในคดีนั้นซึ่งตามหลักกฎหมายนั้นศาลไม่มีอำนาจพิจารณาคดีลับหลังจำเลย ฉะนั้นคำวินิจฉัยของศาลฎีกาในคดีสวรรคต (รัชกาลที่ ๘) จึงไม่ใช่บังคับแก่โจทก์ในคดีนี้ (ปรีดี พนมยงค์) และเรือเอก วัชรชัยฯ ก็ดี แต่ นายชาติ เอี่ยมกระสุนธุ์ จำเลยที่ ๑ กับพวกในคดีที่โจทก์ฟ้องนี้ได้บิดเบือนคำพิพากษาศาลฎีกาที่กล่าวเกี่ยวกับโจทก์และเรือเอกวัชรชัยฯ ไว้ดังต่อไปนี้

“เมื่อเกิดรัฐประหารแล้วไม่กี่วัน นอกจากจำเลยทั้ง ๓ นี้ก็ถูกจับกุมคุมขังตลอดจนถูกฟ้อง พระยาอนุรักษรัชมณฑลเชียร หัวหน้ากองมหาดเล็ก และนางชะอุ่ม ชัยสิทธิเวช ภรรยาเรือเอก วัชรชัยฯ ก็ได้ถูกจับมาด้วย แต่แล้วก็พ้นข้อหาไปในชั้นสอบสวน ส่วนนายปรีดีและเรือเอก วัชรชัยหลบหนีไปในคืนที่เกิดรัฐประหารจนกระทั่งบัดนี้”

(โปรดดูคำพิพากษาศาลฎีกาที่จำเลยได้นำมาลงพิมพ์ไว้ในหนังสือจำเลย หน้า ๑๗๖-๑๗๗)

(๒) ในคืนที่เกิดรัฐประหาร ๗-๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ นั้น จำเลยในคดีนี้ (นายชาลี เอี่ยมกระสินธุ์ กับพวก) ทราบที่อยู่แล้วว่า โจทก์มิได้หลบหนีกรณีสวรรคตซึ่งโจทก์มิได้กระทำผิด หากโจทก์หลบหนีคณะรัฐประหารที่ได้คุกคามที่จะเช่นฆ่าโจทก์ถึงกับได้ส่งรถถังยิงบ้านโจทก์เพื่อทำลายโจทก์และครอบครัวทั้งหญิงและเด็กให้ล้มตายพินาศไป และพยายามใช้กำลังเช่นฆ่าโจทก์ด้วยความอาฆาตมาดร้ายโจทก์ตลอดมาจนปัจจุบันนี้ ซึ่งนอกจากหลักฐานอื่นๆ แล้วก็ยังมีหลักฐานยืนยันต่อๆ มาอีก อาทิ

ก) พลตรี อนันต์ พิบูลสงคราม ได้เขียนไว้ในหนังสือชื่อ “จอมพล ป. พิบูลสงคราม” เล่ม ๔ พิมพ์เมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๐ หน้า ๗๒๐ และหน้า ๗๔๐ ในหน้า ๗๒๐ มีความดังต่อไปนี้

“จอมพล ป. พิบูลสงคราม ขณะนั้นเหมือนพญาราชสีห์วัย ๔๕ ที่ยังบริบูรณ์ด้วยเขี้ยวเล็บแต่ยังเจ็บไม่หายจากการถูกพวก “เสรีไทย” ลอบกัดและชวน บัดนี้บรรดาเพื่อนราชสีห์ทั้งหลายกำลังถูกทำร้ายเอาอีกต่อหน้าต่อตา กองทัพไทยซึ่งระหว่างสงครามเปรียบประดุจฝูงราชสีห์ที่มีราชสีห์นำ บัดนี้ถูกฝูงแกะหมิ่นเกียรติกำลังจะ “ฮึด” ขึ้นมาจริงๆ ด้วยความคับแค้นทั้งกายและใจ”

และหน้า ๗๔๐ มีความว่า

“เสรีไทย” บางคนบังอาจพูดลบหลู่ดูหมิ่นกองทัพบกของชาติว่า “ตั้งมาได้ ๕๐ ปีแล้ว ทำประโยชน์ได้ไม่เท่าเสรีไทยที่ตั้งมาเพียงสองปี” เป็นคำทำทนายอย่างโอ้อวดที่ควรจะต้องพิสูจน์กันด้วยเลือดว่า กองทัพไทยหรือเสรีไทยใครกันแน่ที่เป็นราชสีห์ ใครเป็นลูกแกะ”

ครั้นแล้วก็ได้กล่าวว่า

“ไม่วันเกรงผู้ใดทั้งสิ้น นับตั้งแต่ผู้เป็นหัวหน้าใหญ่ที่สุดลงมาจนถึงหัวหน้าท้ายแถวซึ่งเว้นท่านนายกรัฐมนตรี พล.ร.ต. ถวัลย์ ธำรงนาวาสวัสดิ์ ผู้เดียว ก็ได้แก่ท่าน “รัฐ” ปรีดี พนมยงค์ ท่านผู้บัญชาการทหารบก “พู่เลา” พล.อ. อุดลเดชจรัส...”

ข) ตำรวจสมัยจอมพล ปิบูลย์ ได้จับภรรยาของโจทก์ที่มีได้กระทำความผิดไปคุมขังทรมานเป็นเวลา ๘๔ วัน ได้จับกุมและทำลายชีวิตที่เรียกกันว่า “ซังทั้งยั้งทั้ง” บุคคลจำนวนมากหลายที่นับถือโจทก์ อาทิ นายทองอินทร์ ฐิริพัฒน์, นายถวิล อุดล, นายจำลอง ดาวเรือง, นายทองเปลว ชลภูมิ แล้วนำบุคคลทั้ง ๔ นี้ไปสังหารชีวิตที่บริเวณหลักสี่ โดยตำรวจที่กล่าวนั้นอ้างว่า “โจรเงินมลายู” จะแย่งตัวผู้ต้องหาไป ซึ่งเป็นการแก้ตัวของตำรวจนั้นอย่างน่าขบขัน

ตำรวจสมัยจอมพล ปิบูลย์ จับนายเตียง ศิริขันธ์ นายชาญ บุณนาค นายน้อย บุณนาค นายพร มลิตทอง ฯลฯ ไปสังหารชีวิต แล้วสร้างข่าวเท็จว่าบุคคลดังกล่าวได้เสด็จออกจากประเทศไทยไปอยู่กับโจทก์ในประเทศจีน

ตำรวจสมัยจอมพล ปิบูลย์ ได้ยิงนายทวี ตะเวทิกุล ถึงแก่ความตายโดยอ้างเหตุว่า นายทวี ตะเวทิกุล ทำการต่อสู้ตำรวจ และยังมีอีกมากมายหลายคน ตำรวจสมัยจอมพลปิบูลย์ ได้ทำลายชีวิตบุคคลที่สงสัยว่าร่วมมือกับโจทก์ โดยตำรวจนั้นไม่ส่งศาลพิจารณา

ต่อมาเมื่อจอมพล ปิบูลย์ และ พล.ต.อ. เผ่า ศรียานนท์ ออกจากตำแหน่งโดยรัฐประหาร ๑๖ กันยายนแล้ว อธิบดีตำรวจคนใหม่ได้ทำการสืบสวนได้ความว่า ตำรวจสมัยจอมพลปิบูลย์ หลายคนได้กระทำความผิดในการฆ่าบุคคลดังกล่าวและบุคคลอื่นๆ ศาลได้พิจารณาพิพากษาลงโทษตำรวจฐานฆ่าคนตายนั้นหลายคน ยกเว้นตำรวจบางคนหลักฐานยังไม่เพียงพอ ศาลจึงพิพากษาปล่อยตัวตำรวจผู้ต้องหา

จำเลยในคดีนี้ (นายชาลี เอี่ยมกระสินธุ์ กับพวก) ต้องทราบหรือควรทราบ ว่า ขณะที่จอมพล ปิบูลย์ กับพวกมีอำนาจอยู่นั้นได้คุกคามที่จะเช่นฆ่าโจทก์

ค) เมื่อจอมพล ปิบูลย์ และ พล.ต.อ. เผ่า ศรียานนท์ ออกจากตำแหน่งโดยรัฐประหารเมื่อ ๑๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๐๐ แล้ว ในวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๐๐ ได้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรประเภทที่ ๑ เสร็จแล้ว ต่อมาในวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๐๑ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง พล.ท. ถนอม กิตติขจร เป็นนายกรัฐมนตรี โดยคำแนะนำของประธานสภาผู้แทนราษฎร

โจทก์จึงเห็นว่าโจทก์จะได้รับความเป็นธรรมในการกลับประเทศไทยเพื่อขอต่อสู้อคดีในศาลยุติธรรม ดังนั้น โจทก์จึงได้รวบรวมหลักฐานที่จะพิสูจน์ความบริสุทธิ์ของโจทก์ในกรณีสวรรคต เมื่อโจทก์รวบรวมได้พอสมควรแล้วจึงได้ทำบันทึกแสดงความบริสุทธิ์ของโจทก์ไปยังทนายและผู้แทนราษฎรหลายคนแสดงถึงความบริสุทธิ์ของโจทก์

บันทึกของโจทก์ดังกล่าวนั้นจำเลยทราบหรือควรรทราบ เพราะโจทก์ส่งทางไปรษณีย์โดยเปิดเผยจากประเทศจีน ซึ่งมีหลายคนในประเทศไทยได้รับ

ง) เมื่อโจทก์ส่งบันทึกไปยังบุคคลต่างๆ ในประเทศไทยแล้ว โจทก์ก็ได้เดินทางจากที่พักของโจทก์ นครกวางโจวไปยังกรุงปักกิ่ง เมื่อวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๐๑ เพื่อขอเอกสารการเดินทางสำหรับคนต่างประเทศ เพื่อโจทก์จะได้เดินทางจากปักกิ่งผ่านฮ่องกงหรือแรมกูน เพื่อกลับประเทศไทย

ขณะที่โจทก์เตรียมตัวเดินทางที่กรุงปักกิ่งนั้น ในคืนวันที่ ๒๐ ตุลาคม ปีนั้น โจทก์รับฟังข่าววิทยุกระจายเสียงของประเทศไทยที่ประกาศว่า จอมพลสฤษดิ์กับพวกก็ได้ทำรัฐประหารอีกครั้งหนึ่ง ที่เรียกว่าปฏิวัติ ซึ่งปกครองประเทศไทยโดยคณะปฏิวัติที่จับคนไปทำลายชีวิตโดยไม่ต้องส่งผู้ต้องหาให้ศาลยุติธรรมพิพากษาพิจารณา ต่อมาคณะปฏิวัติก็ได้รับสนองพระบรมราชโองการให้ใช้ธรรมนูญการปกครองแผ่นดินราชอาณาจักรไทยฉบับ ๒๘ มกราคม ๒๕๐๒ ซึ่งบัญญัติไว้ในมาตรา ๑๗ ให้อำนาจนาย ก.ร.ม.ต. มีอำนาจกระทำการใดๆ รวมทั้งประหารชีวิตบุคคล โดยไม่ต้องส่งผู้ต้องหาให้ศาลยุติธรรมพิพากษาพิจารณา ธรรมนูญการปกครองฉบับนั้นใช้มาจนถึงวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๐๑ ระหว่างใช้ธรรมนูญฉบับนั้นบุคคลในรัฐบาลนั้นก็ให้สัมภาษณ์สื่อมวลชนหลายครั้งกล่าวหาว่า โจทก์ทำความผิดออกนอกรัจอีกหลายประการ อาทิกล่าวหาว่า โจทก์สะสมกำลังที่มณฑลยูนนานที่จะยกเข้ามาในประเทศไทยเพื่อทำลายชาติ ซึ่งไม่เป็นความจริง จำเลยในคดีนี้ (นายซาลี เอี่ยมกระสินธุ์ กับพวก) ทราบหรือควรรทราบคำสัมภาษณ์หลายครั้งหลายหนของบุคคลแห่งรัฐบาลดังกล่าวมาแล้ว ฉะนั้นถ้าโจทก์กลับมาประเทศไทยก็จะต้องถูกทำลายชีวิตโดยไม่มีโอกาสต่อสู้อคดีในศาลยุติธรรม

โจทก์ได้รอโอกาสที่ประเทศไทยได้มีรัฐธรรมนูญประชาธิปไตยเมื่อใดก็จะกลับประเทศไทยเพื่อต่อสู้อคดีในศาลยุติธรรม แต่ธรรมนูญการปกครองฉบับ ๒๘ มกราคม ๒๕๐๒ ก็ใช้ต่อมาจนถึง พ.ศ. ๒๕๑๑ ที่ได้มีรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ขึ้นยกเลิกธรรมนูญฉบับ ๒๕๐๒ นั้น

โจทก์ขอความกรุณาศาลโปรดสั่งเถิดว่า ระหว่างใช้ธรรมนูญการปกครองฉบับ ๒๘ มกราคม ๒๕๐๒ นั้น อายุความคดีสวรรคตได้สิ้นสุดลงในวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๐๙ ดังนั้นถ้าโจทก์ไม่ถูกคุกคามจากบุคคลในรัฐบาลสมัยนั้นที่ให้สัมภาษณ์สื่อมวลชนกล่าวหาว่าโจทก์สะสมกำลังที่มณฑลยูนนานที่จะยกเข้ามาในประเทศไทยเพื่อทำลายชาติ ซึ่งไม่เป็นความจริง โจทก์ก็จะเข้ามาประเทศไทยแต่การที่โจทก์ไม่กลับประเทศไทยแม้คดีสวรรคตหมดอายุความแล้วนั้น ก็แสดงว่า โจทก์ต้องถูกคุกคามจากบุคคลในรัฐบาลสมัยนั้น มิใช่โจทก์หลบหนีคดีสวรรคต

โจทก์เดินทางจากประเทศจีน พ.ศ. ๒๕๑๓ มาอาศัยในประเทศฝรั่งเศส แล้วได้จัดการฟ้องบุคคลที่หมิ่นประมาทโจทก์ว่าเป็นผู้สมคบลอบปลงพระชนม์พระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๘ นั้นหลายคดี ดังกราบเรียนศาลในข้อ ๓. แล้ว

(๓) จำเลยในคดีนี้กับพวกทราบหรือควรรทราบ อย่างน้อยจากหนังสือของนายเปรี๊อง คิริภัทร์ (เอกสารท้ายฟ้องหมายเลข ๓) ถึงการที่ในชั้นแรก รัฐบาลของฝ่ายรัฐประหาร ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ ได้ส่งหลักฐานเท็จไปยังรัฐบาลอังกฤษที่สิงคโปร์สมัยนั้น ขอให้จับตัวร้อยตำรวจเอก เนียบ ชัยสงค์ (อัมพุนันท์) และสิบตำรวจโท ชม แสงเงิน ผู้อารักขาโจทก์ เพื่อให้ส่งตัวกลับกรุงเทพฯ ในข้อหาคดีสามัญเพื่อได้ตัวมาอยู่ในมือของพนักงานสอบสวนดำเนินข้อหาในกรณีสวรรคตพระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๘ แต่ศาลอังกฤษที่สิงคโปร์ได้พิจารณาสำนวนของรัฐบาลไทยสมัยนั้นถี่ถ้วนแล้ว ศาลอังกฤษที่สิงคโปร์จึงมีคำสั่งโดยชูล้านวนดังกล่าวขึ้น แล้วประกาศคำสั่งเป็นภาษาอังกฤษว่า "Nothing, so discharge these two persons." อ่านออกเสียงว่า "น้ออิง ไช ดิสชาจ อีส ทู เพอร์ซันส์" แปลเป็นภาษาไทยว่า "ไม่มีสาระอะไรเลย ดังนั้นจึงให้ปล่อยบุคคลทั้งสองนี้พ้นข้อหาไป"

ชาวฝรั่ง มลายู จีน และไทยหลายคนที่ได้ไปนั่งฟังการพิจารณาคดีนี้ เมื่อได้ฟังคำสั่งของศาลอังกฤษที่สิงคโปร์ซึ่งใช้ถ้อยคำในคำสั่งเช่นนั้นแล้วชาวต่างประเทศที่นั่งฟังก็พากันอมยิ้ม แต่ชาวไทยผู้รักชาติที่นั่งฟังก็ยิ้มไม่ออก เพราะเกิดสังเวชว่า รัฐบาลสมัยนั้นส่งหลักฐานเท็จมาให้ศาลอังกฤษที่สิงคโปร์ ทำให้เสียเกียรติชาติไทยมาก

(๔) เมื่อรัฐบาลไทยสมัยนั้นไม่อาจได้ตัว ร.ต.อ. เฉียบขย และ ส.ต.ท. ชมข ตามความต้องการของพนักงานสอบสวนคดีสวรรคตแล้ว ก็ได้ออมาอีกประมาณ ๖ เดือนเศษ คือขณะที่โจทก์และเรือเอก วัชรชัยฯ อยู่ที่ฮ่องกงนั้น รัฐบาลของฝ่ายรัฐประหารจึงได้ให้อธิบดีตำรวจออกหมายจับโจทก์และ ร.อ. วัชรชัยฯ ซึ่งเป็นหมายจับเฉพาะที่ใช้ได้ภายในประเทศไทยเท่านั้น แม้ว่าขณะที่โจทก์อยู่ที่ฮ่องกงนั้นโจทก์ได้แจ้งให้ผู้รักษาการแทนกงสุลไทยที่ฮ่องกงทราบ ซึ่งท่านผู้นั้นก็ได้มาพบโจทก์แล้วรายงานไปให้รัฐบาลไทยทราบ แต่รัฐบาลไทยสมัยนั้นก็ไม่กล้าส่งคำขอไปยังรัฐบาลอังกฤษที่ฮ่องกงเพื่อให้ส่งตัวโจทก์กลับประเทศไทยตามหลักกฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดน เพราะถ้ารัฐบาลไทยสมัยนั้นขอร้องรัฐบาลอังกฤษที่ฮ่องกงดังกล่าว รัฐบาลไทยก็ต้องส่งหลักฐานพอสมควรมาให้รัฐบาลอังกฤษที่ฮ่องกงเพื่อจับตัวโจทก์และ ร.อ. วัชรชัยฯ ให้ศาลอังกฤษที่ฮ่องกงพิจารณาตามวิธีพิจารณาว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดน คดีก็จะช้ารอยเช่นที่ศาลอังกฤษที่สิงคโปร์ได้ชูสำนวนประกาศคำสั่งให้ผู้ฟังคดี ร.ต.อ. เฉียบขย และ ส.ต.ท. ชมข ดังที่โจทก์กราบเรียนศาลข้างบนนั้น อันจะเป็นการเสียเกียรติแก่รัฐบาลไทยและพนักงานสอบสวนคดีสวรรคตหนักยิ่งขึ้นอีกเป็นคำรบสอง

(๕) ต่อมาโจทก์ก็ได้เดินทางจากฮ่องกงเข้าไปในประเทศจีนสมัยนั้นที่ยังอยู่ภายใต้การปกครองของรัฐบาลแห่งชาติจีน (ก๊กมินตั๋ง) ขณะนั้นตั้งเมืองหลวงอยู่ที่กรุงนานกิงและมีความสัมพันธ์ทางการทูตกับประเทศไทยซึ่งได้มีการแลกเปลี่ยนเอกอัครราชทูตระหว่างกัน อุปทูตรักษาการแทนเอกอัครราชทูตไทยประจำกรุงนานกิงก็ได้มาพบโจทก์ แล้วได้รายงานให้รัฐบาลไทยทราบว่า

โจทก์อยู่ที่เซี่ยงไฮ้ แต่รัฐบาลไทยสมัยนั้นก็มีใต้อขอให้รัฐบาลแห่งชาติจีนส่งตัวโจทก์และ ร.อ. วัชรชัยฯ กลับประเทศไทยตามหมายจับในข้อหาว่าร่วมปลงพระชนม์พระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๘ ซึ่งเป็นคดีสามัญไม่ใช่คดีการเมือง รัฐบาลไทยสมัยนั้นจึงมีสิทธิขอให้รัฐบาลแห่งชาติจีนส่งตัวโจทก์และ ร.อ. วัชรชัยฯ กลับประเทศไทยได้ตามกฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดน แต่รัฐบาลไทยสมัยนั้นก็ไม่ตั้งใจที่จะขอร้องให้รัฐบาลแห่งชาติจีนส่งตัวโจทก์และเรือเอก วัชรชัยฯ กลับประเทศไทย เพราะถ้ารัฐบาลไทยขอร้องเช่นนั้น รัฐบาลไทยก็ต้องส่งหลักฐานพอสมควรไปให้รัฐบาลแห่งชาติจีนเพื่อส่งให้ศาลจีนพิจารณาตามวิธีพิจารณาว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดน เรื่องก็จะช้ารอยทำนองเดียวกับที่ศาลอังกฤษที่สิงคโปร์ได้ชูสำนวนขึ้นประกาศคำสั่งในคดี ร.ต.อ. เฉียบขย และ ส.ต.ท. ชมข นั้นอีกเป็นคำรบ ๓ ขณะนั้นนักการทูตฝรั่งและจีนหลายคนได้ปรารภกับโจทก์ว่า อยากให้รัฐบาลไทยสมัยนั้นขอร้องมายังรัฐบาลแห่งชาติจีนให้ส่งตัวโจทก์และ ร.อ. วัชรชัยฯ กลับกรุงเทพฯ ฐานเป็นผู้ต้องหาว่าสมคบการปลงพระชนม์พระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๘ พวกนักการทูตฝรั่งและจีนดังกล่าวเห็นว่าเขาพร้อมที่จะแสดงหลักฐานเป็นพยานในศาลจีนว่า การกล่าวหาโจทก์และ ร.อ. วัชรชัยฯ ตามสำนวนการสอบสวนของตำรวจฝ่ายรัฐประหารนั้นได้อาศัยคำโฆษณาหลอกลวงของฝ่ายที่เป็นปรปักษ์แก่โจทก์ทำนองเดียวกับที่เซอร์จอฟเฟอรี ธอมป์สัน อัครราชทูตอังกฤษประจำประเทศไทยได้รายงานไปยังรัฐบาลอังกฤษตามเอกสารท้ายฟ้องหมายเลข ๔ แต่โจทก์ก็รอๆ มาเป็นเวลาอีกหลายเดือนจนกระทั่งกองทัพปลดแอกของประชาชนจีนได้รุกเข้ามาเกือบถึงกรุงนานกิงและนครเซี่ยงไฮ้แล้ว รัฐบาลแห่งชาติจีนก็เตรียมตัวที่จะย้ายไปนครกวางโจว รัฐบาลไทยสมัยนั้นซึ่งมีเวลาพอที่จะเตรียมหลักฐานส่งมาให้รัฐบาลแห่งชาติจีนได้ แต่รัฐบาลไทยสมัยนั้นไม่จัดการขอให้รัฐบาลแห่งชาติจีนส่งตัวโจทก์และ ร.อ. วัชรชัยฯ กลับประเทศไทย หากบุคคลในรัฐบาลสมัยนั้นใช้วิธีเช่นมาฉานติมิตรของโจทก์และคุกคามที่จะเช่นฆ่าโจทก์ถ้าโจทก์กลับประเทศไทยดังที่โจทก์ได้กราบเรียนศาลมาแล้วใน (๒) แห่งข้อนี้

(บ) โจทก์กับผู้ติดตามได้ไปขอลี้ภัยอยู่ในดินแดนจีนภายใต้การปกครองของพรรคคอมมิวนิสต์จีนตั้งแต่เดือนกันยายน พ.ศ. ๒๕๔๒ และอยู่ต่อมาจนประชาชนจีนได้สถาปนาสาธารณรัฐของประชาชนจีน รัฐบาลไทยภายใต้จอมพลพิบูลฯ ก็ทราบเรื่องนั้น

ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๔๗ ศาลอาญาได้อ่านคำพิพากษาศาลฎีกาฉบับลงวันที่ ๑๒ ตุลาคมปีนั้น ให้นายเฉลียว นายชิตย นายบุญชัย พัง ต่อมาผู้ต้องหาถูกเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์จัดการประหารชีวิตตามคำสั่งศาล

จำเลยในคดีนี้ (นายซาลี เอี่ยมกระสินธุ์ กับพวก) ก็ทราบหรือควรทราบหลักฐานที่จอมพล พิบูลฯ ได้แสดงความบริสุทธิ์ของผู้ต้องหา ๓ คนนั้นไว้ดังต่อไปนี้

ก) หนังสือของ พล.ต. อนันต์ พิบูลสงคราม ชื่อ “จอมพล ป. พิบูลสงคราม” เล่ม ๔ หน้า ๖๘๗ ได้ลงพิมพ์ความรู้สึกแห่งจิตสำนึกของจอมพล พิบูลฯ ที่ได้ให้ไว้แก่ พล.ต. อนันต์ฯ ในบั้นปลายชีวิตก่อนถึงอสัญกรรมของจอมพล พิบูลฯ ที่กรุงโตเกียวไว้ดังต่อไปนี้

“ข้าพเจ้า (พล.ต. อนันต์ฯ) จึงระงับใจไม่ได้ที่ต้องเรียนถามจอมพล ป. พิบูลสงครามวันหนึ่งที่ประเทศญี่ปุ่นว่า ในฐานะที่เวลานั้นท่านดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีอยู่ เหตุใดท่านจึงไม่ขอพระราชทานอภัยโทษให้จำเลยสามคนที่ถูกศาลฎีกาพิพากษาประหารชีวิต ท่านตอบข้าพเจ้าทันทีอย่างหนักแน่นว่า “พ่อได้ขอพระราชทานอภัยโทษขึ้นไปถึงสามครั้ง ได้พยายามทำหน้าที่ของพ่อจนที่สุดแล้ว” ในอดีตที่ผ่านมาไม่น้อยครั้งที่จอมพล ป. พิบูลสงครามต้องเสียใจบ้างเมื่อทำอะไรไม่สำเร็จ แต่ข้าพเจ้าไม่เคยเห็นครั้งใดที่ท่านจะเสียใจหนักยิ่งไปกว่าที่ข้าพเจ้ากำลังเห็นท่านครั้งนั้น ขณะเมื่อได้ตอบคำถามของข้าพเจ้าจบด้วยใบหน้าที่ยิ้มและสนทน่หัวใจไม่เปลี่ยนแปลง”

ข) การที่จอมพล พิบูลฯ ได้ช่วยเหลือครอบครัวนายชิตย ซึ่งทายาทนายชิตย ได้นำมาเขียนไว้ในหนังสือแฉงานฉาปนกิจศพนายชิตย เมื่อวันที่ ๑๒

กุมภาพันธ์ ๒๕๒๑ ซึ่งจำเลย (นายซาลี เอี่ยมกระสินธุ์ กับพวก) ทราบหรือควรทราบแล้วนั้น มีข้อความดังต่อไปนี้

“เมื่อพ่อสิ้นชีวิตไปแล้ว นายกรัฐมนตรีในสมัยนั้น ได้ให้เลขาธิการมาติดต่อให้เราขอความช่วยเหลือเพราะต้องการจะอุปการะในด้านการศึกษาของลูกของพ่อ เรารักษากันว่าควรจะได้รับหรือไม่ ในที่สุดเราก็เห็นว่าควรรับไว้ เพื่อเป็นประจักษ์พยานว่า รัฐบาลเองก็ตระหนักดีว่าพ่อเป็นผู้บริสุทธิ์ จึงต้องการอุปการะครอบครัวของเรา”

ทั้งนี้ แสดงให้เห็นว่าจอมพล พิบูลฯ ทราบอยู่แก่ใจของท่านเองแล้วว่า นายชิตย สิงหเสนี รวมทั้งนายเฉลียว ปทุมรส และนายบุญชัย บัทมศรีน เป็นผู้บริสุทธิ์ ซึ่งต้องถูกบุญชายัญเพื่อวัตถุประสงค์ในการร่วมรัฐประหารของจอมพล พิบูลฯ เพราะถ้าจอมพล พิบูลฯ ไม่มีความรู้สึกเช่นนั้นแล้วก็ไม่จำเป็นที่จะให้เงินช่วยเหลือครอบครัวของนายชิตย สิงหเสนีเพื่อเป็นการตอบแทน แม้ว่าเอกสารนั้นพิมพ์แจกเมื่อวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๑ ก็ดี แต่จำเลยทราบหรือควรทราบแล้วก็ได้หยุดยั้งกระทำการจำหน่ายจ่ายแจกหนังสือจำเลยจนถึงวันที่โจทก์ฟ้อง และจำเลยดำเนินต่อไปอีกไม่สิ้นสุด

อนึ่ง ในคำแถลงหน้าต้นๆ แห่งหนังสือของจำเลยนั้นปรากฏว่า จำเลยที่ ๑ ในคดีนี้ (นายซาลี เอี่ยมกระสินธุ์) เป็นมหาดเล็กของพระราชธิดาองค์หนึ่งแห่งพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า (รัชกาลที่ ๕) นั้น จำเลยที่ ๑ จึงคุ้นเคยกับเจ้านายในพระราชวงศ์จักรีหลายพระองค์ ดังนั้นจำเลยที่ ๑ จึงทราบหรือควรทราบว่าเจ้านายพระองค์ใดบ้างที่ทรงเชื่อความบริสุทธิ์ของโจทก์และผู้ต้องหาในคดีสวรรคตนั้น และเจ้านายองค์ใดที่ได้มีพระเมตตาประทานเงินช่วยเหลือครอบครัวผู้ต้องหาที่ถูกประหารชีวิต

ค) ระหว่างเวลาภายหลังคำพิพากษาศาลฎีกาดังกล่าวจนถึงวันที่จอมพล พิบูลฯ ออกจากตำแหน่งเมื่อเดือนกันยายน ๒๕๐๐ นั้น จอมพล พิบูลฯ ได้ส่งตัวแทนไปติดต่อกับรัฐบาลจีนหลายครั้ง ซึ่งผู้ที่เป็นตัวแทนของจอมพล พิบูลฯ

ได้เปิดเผยการติดต่อนั้นอันทำให้คนจำนวนไม่น้อยในประเทศไทยและในประเทศอื่นทราบแล้ว อาทิ การขายใบยาสูบและสินค้าอื่นๆ ของไทยให้แก่ประเทศอื่นๆ ต่อมาในการประชุมระหว่างประเทศแห่งเอเชีย แอฟริกา ที่นครบันดงเมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๘ นั้น จอมพล ปิบูลย์ ก็ได้ส่งพระองค์เจ้าวรวงศ์ไวยากรเป็นผู้แทนไปประชุม พระองค์เจ้าวรวงศ์ ได้ปฏิบัติตามคำสั่งของจอมพล ปิบูลย์ โดยท่านได้หาโอกาสเจรจากับท่านโจวเอินไหลนายกรัฐมนตรีจีนโดยเฉพาะ เป็นใจความว่า รัฐบาลพิบูลย์ ไม่พอใจที่รัฐบาลจีนให้โจทก์อาศัยอยู่ในประเทศจีน เพราะโจทก์ทำการเคลื่อนไหวทางการเมืองที่เป็นปฏิปักษ์ต่อจอมพล ปิบูลย์ อาทิ หาว่าโจทก์ช่องสุ่มผู้คนที่มณฑลยูนนานเพื่อยกกำลังเข้ามาในประเทศไทย ท่านโจวเอินไหลจึงตอบผู้แทนไทยว่า โจทก์อาศัยอยู่ในประเทศจีนในฐานะผู้ลี้ภัยโดยโจทก์มิได้เคลื่อนไหวทางการเมืองแต่อย่างใด แต่ท่านผู้แทนไทยก็มิได้รับคำสั่งของจอมพล ปิบูลย์ ให้ขอร้องรัฐบาลจีนส่งตัวโจทก์กลับประเทศไทยฐานเป็นผู้สมคบปลงพระชนม์พระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๘ อันเป็นคดีสามัญ ซึ่งรัฐบาลพิบูลย์ มีสิทธิขอร้องรัฐบาลจีนให้ส่งตัวโจทก์กลับประเทศไทยได้ แต่ในการขอร้องเช่นนั้นรัฐบาลพิบูลย์ ก็จะต้องส่งคำพิพากษาศาลฎีกาไทยมาให้รัฐบาลจีนเพื่อส่งศาลจีนพิจารณาตามวิธีพิจารณาเรื่องผู้ร้ายข้ามแดน และโจทก์ (ปรีดี พนมยงค์) ก็มีสิทธิที่จะพิสูจน์ต่อศาลจีนว่า พยานหลักฐานของอัยการในคดีสวรรคตนั้นเป็นเท็จ แต่จอมพล ปิบูลย์ ก็ไม่ร้องขอรัฐบาลจีนให้ส่งตัวโจทก์กลับประเทศไทย ทั้งนี้แสดงว่า จอมพล ปิบูลย์ รู้อยู่แก่ใจของท่านเองว่า พยานหลักฐานที่พนักงานสอบสวนได้กระทำขึ้นไว้ในวันนั้นเป็นพยานเท็จ จึงไม่ควรที่จะเอามาแดงในศาลของประชาชนจีนให้จับเท็จได้โดยไม่ยาก

ข้อ ๖.

หนังสือของจำเลยหน้า ๙๘ เริ่มต้นด้วยการพิมพ์ตัวอักษรขนาดหนาและใหญ่กว่าตัวอักษรที่ใช้เป็นส่วนมากของหนังสือจำเลยนั้น มีข้อความว่า “ปรีดีฆ่าในหลวง” ต่อจากหัวเรื่องนั้นแล้วหนังสือจำเลยได้ลงพิมพ์ด้วยตัวอักษรขนาดใหญ่กว่าที่ใช้เป็นส่วนมากในหนังสือของจำเลยนั้นดังต่อไปนี้

“ปรีดีฆ่าในหลวง”

“เสียงตะโกนกึกก้องในโรงภาพยนตร์เฉลิมกรุงท่ามกลางผู้ที่กำลังชมภาพยนตร์อย่างเพลิดเพลินนั้นสนั่นโรงว่า “ปรีดีฆ่าในหลวง”

ต่อจากความข้างบนนั้น หนังสือจำเลยมีข้อความดังต่อไปนี้

“แล้วเสียงนั้นก็เสมือนเสียงสะท้อนที่ร้องในหุบเขา ผู้คนในโรงหนังพึมพำกันเบาๆ แซดไปหมด “ปรีดีฆ่าในหลวง” ดังกันต่อไปและต่อไปจากปากพูดกันเพราะเรื่องกรณีสวรรคตยังไม่กระจ่างชัดออกมา ประชาชนชาวไทยกำลังเมื่อนายต่อแกลงการณ์ของรัฐบาลนายปรีดี พนมยงค์ ตำรวจซึ่งเป็นฝ่ายรัฐบาลหูผึ่งทันที แต่จะไปจับว่าใครร้องตะโกน คนนับเป็นพันๆ ในเฉลิมกรุงซึ่งเป็นโรงหนังที่ตื่นเต้นที่สุดในขณะนั้น ตำรวจขณะนั้นไม่ใช่ตำรวจของประชาชน ไม่ได้ทำหน้าที่เพื่อ “พิทักษ์สันติราษฎร์” แต่ทำหน้าที่ “พิฆาตสันติสุข” มันเป็นยุคดำยุคทมิฬครองเมืองโดยแท้ แม้แต่พระเจ้าแผ่นดินประทับอยู่ในพระบรมมหาราชวังยังไม่ปลอดภัย นับประสาอะไรกับประชาชนคนเดินถนน

“หลังจากเสียงตะโกนก้องในโรงภาพยนตร์เฉลิมกรุงว่า “ปรีดีฆ่าในหลวง” ชาวจากปากคนนับพันๆ ในโรงภาพยนตร์ก็กระจายกันยิ่งกว่าหนังสือพิมพ์ ประโคมข่าวเสียอีก ประกอบกับชาวไทยทั้งชาติกำลังเดือดแค้นในกรณีสวรรคตอยู่แล้ว เพราะความรักความอาลัยในพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดลที่ทุกคนได้เห็นได้ชื่นชมพระบารมีต้องถูกปลงพระชนม์”

โจทก์ขอประทานกราบเรียนศาลว่า ข้อความที่จำเลยที่ ๑ กับพวกได้เขียนพรรณนาว่า ผู้ที่กำลังชมภาพยนตร์อย่างเพลิดเพลินเมื่อได้ยินเสียงตะโกนว่า “ปรีดีฆ่าในหลวง” แล้วพึมพำเบาๆ แซดไปหมดว่า “ปรีดีฆ่าในหลวง” แล้ว “ข่าวจากปากคนนับพันๆ ในโรงภาพยนตร์ก็กระจายกันยิ่งกว่าหนังสือพิมพ์ ประโคมข่าวเสียอีก ประกอบกับชาวไทยทั้งชาติกำลังเดือดแค้นในกรณีสวรรคตอยู่แล้ว เพราะความรักความอาลัยในพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดลที่คนได้เห็นได้ชื่นชมพระบารมีต้องถูกปลงพระชนม์” นั้น จำเลยที่ ๑ กับพวกได้

ปั้นแต่งเรื่องขึ้นบิดเบือนความจริงที่มีคนหนึ่งหรือสองคนตะโกน ในโรงภาพยนตร์ เฉลิมกรุงว่า “ปรีดีฆ่าในหลวง” นั้นมาพรรณนาให้ผู้อ่านหลงเข้าใจผิดว่า คน นับเป็นพันๆ เห็นชอบด้วยกับเสียงตะโกนนั่น อันเป็นการที่จำเลยที่ ๑ กับพวก หลงใจใส่ความโจทก์ให้ได้รับความเสียหายอย่างร้ายแรง เพราะเหตุดังต่อไปนี้

(๑) จำเลยที่ ๑ กับพวกทราบแล้วว่า คนไทยที่เสว้าโศกเพราะบิดามารดา ถึงแก่กรรม และตนอยู่ในระหว่างไว้ทุกข์ยังไม่ถึง ๗ วันนั้น น้อยคนนักที่จะแก้ ความทุกข์ความเสว้าโศกโดยวิธีไปดูภาพยนตร์ให้เพลิดเพลิน จะมีก็แต่บุคคล จำนวนน้อยที่ออกตัญญูต่อพ่อแม่ซึ่งไม่เสว้าโศกแท้จริง จึงไปดูภาพยนตร์ให้เพลิดเพลิน

พระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๘ นั้นทรงเป็นพระบิดาที่ยอดยิ่งของพสกนิกร คือยอดยิ่งกว่าบิดาบังเกิดเกล้าของชาวไทยแต่ละคน ฉะนั้นผู้ที่จงรักภักดีและ เสว้าโศกอย่างแท้จริงในการที่ในหลวงพระองค์นั้นสวรรคตจึงมีได้แก่ความเสว้าโศก โดยวิธีไปดูภาพยนตร์ที่เฉลิมกรุงให้เพลิดเพลิน จะมีก็แต่คนจำนวนน้อยมาก ไม่ถึงนับพันๆ ที่ไม่เสว้าโศกอย่างแท้จริงเพราะในหลวงพระองค์นั้นสวรรคตไม่ ถึง ๗ วัน คนจำนวนนั้นก็หมดทุกข์แล้วจึงไปดูภาพยนตร์ที่โรงนั้น ฉะนั้นคน จำนวนน้อยมากนี้จึงเป็นพวกที่ฝ่ายปรบักษ์ต่อโจทก์นั้นได้จ้างหรือวานโดยซื้อ ตัวภาพยนตร์ให้

(๒) จำเลยที่ ๑ กับพวกทราบแล้วว่า ชาวไทยตั้งแต่โบราณกาลมาแล้ว นั้น เมื่อได้ยินเสียงตะโกนในเวลาค่าคืนโดยไม่รู้ว่ามีผู้ใดตะโกนนั่นก็เรียกเสียง ตะโกนนั่นว่า “เสียงเปรต” และเมื่อได้ยินเสียงตะโกนตามท้องถนนและในที่ ชุมนุมชน ก็เรียกคนตะโกนนั่นว่า “กุ๊ย” ราชบัณฑิตยสถานก็รับเอาคำว่า “กุ๊ย” นั้นเป็นภาษาไทยบรรจุไว้ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน หน้า ๑๕๔ โดยให้ความหมายว่า “กุ๊ย” (ปาก) น. ผีเปรต ; หมายถึงคนโง่ คนเลวทราม” โจทก์จึงขอความกรุณาศาลโปรดอนุญาตให้โจทก์เรียกคนตะโกนในโรงภาพยนตร์ นั้นว่า “กุ๊ย” ตามที่ชาวไทยส่วนมากใช้คำนั้น ซึ่งเป็นไปตามความหมายของ

ราชบัณฑิตยสถานนั้น ในกรณีที่โจทก์กล่าวถึงผู้ตะโกนเช่นนั้นโดยไม่แสดงตัวให้ ปรากฏ

จำเลยกล่าวไว้เองว่า โรงภาพยนตร์เฉลิมกรุงสมัยนั้นเป็น “โรงหนังที่ ดีเด่นที่สุดขณะนั้น” ฉะนั้นก่อนกรณีสวรรคตในหลวงรัชกาลที่ ๘ คนดูภาพยนตร์ ที่โรงนั้นเป็นคนสุภาพตามมารยาทที่ดีของชาวไทย จึงไม่ปรากฏว่ามี “กุ๊ย” เข้า มาแทรกเพื่อตะโกนเล่นด้วยความคะนองปาก

แต่น่าเสว้าโศกใจในวันเวลาเกิดเหตุในโรงภาพยนตร์เฉลิมกรุงตามที่จำเลย อ้างไว้วันนั้น “กุ๊ย” หนึ่งหรือสองคนได้ตะโกนว่า “ปรีดีฆ่าในหลวง” ซึ่งเป็นวิธีที่คน ส่วนมากที่ไปชมภาพยนตร์ที่เฉลิมกรุงนั้นไม่เคยได้ยินมาก่อนว่ามีใครใช้วิธีอุตริ วิตถารตะโกนเรื่องใดๆ ขึ้น ฉะนั้นจึงเป็นการที่ฝ่ายปรบักษ์ต่อโจทก์ใช้วิธีจ้าง, หรือวาน โดยซื้อตัวภาพยนตร์ราคาแพงให้ “กุ๊ย” ที่ชำนาญในการตะโกนเอะอะ ตามท้องถนนและที่ชุมชนเข้าไปตะโกนในโรงภาพยนตร์เฉลิมกรุงดังกล่าว อัน เป็นวิธีหนึ่งแห่งการโฆษณาหลอกลวงของฝ่ายปรบักษ์ต่อโจทก์ ตามทำนองที่ ทูตอังกฤษได้รายงานรัฐบาลอังกฤษเมื่อวันที่ ๑๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๘๙ (เอกสารท้ายฟ้องหมายเลข ๔)

(๓) ที่จำเลยกับพวกกล่าวว่า เมื่อคนดูภาพยนตร์ได้ยินเสียงคนใดคนหนึ่ง ตะโกนขึ้นในโรงภาพยนตร์ว่า “ปรีดีฆ่าในหลวง” แล้วก็พึมพำกันเบาๆ ให้ขาด ไปหมดว่า “ปรีดีฆ่าในหลวง” ดังกันต่อไปนั้น โจทก์ขอทราบเรียนศาลว่า การ พึมพำกันเบาๆ ขาดไปหมดนั้นย่อหมายถึงการพึมพำเบาๆ ชนิดที่ฟังไม่ได้ ศัพท์ ซึ่งจำเลยกับพวกจะสรุปเอาว่าพึมพำกันเบาๆ ขาดไปหมดว่า “ปรีดีฆ่า ในหลวง” นั้นไม่ได้ คือมีคนพึมพำกันเบาๆ ถึงการอุตริวิตถารของ “กุ๊ย” ที่ไม่ เคยมีมาในประวัติศาสตร์ของโรงภาพยนตร์เฉลิมกรุง

บุคคลที่พึมพำอันเป็นการขานรับเสียงตะโกนของ “กุ๊ย” นั้นจึงเป็นพวก “กุ๊ย” ซึ่งฝ่ายปรบักษ์ต่อโจทก์ได้ส่งมาเป็นแผนการหนึ่งแห่งการโฆษณาหลอกลวง

(๔) ข้อความซึ่งจำเลยที่ ๑ กับพวกได้พรรณนาไว้ดังกล่าวในหนังสือของจำเลยที่โจทก์อ้างข้างต้นนั้นก็แสดงว่า จำเลยที่ ๑ ได้กล่าวไว้ประจูดตนเองซึ่งเป็นผู้เสวร้างอย่างลึกซึ้งในการสวรรคตของพระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๘ แต่ก็ยังอุตสาหะไปชมภาพยนตร์อย่างเปลิดเปลิน จึงรู้เหตุการณ์ตามที่จำเลยที่ ๑ กับพวกได้พรรณนาไว้โดยบิดเบือนจำนวนคนและลักษณะของคนดูภาพยนตร์ดังที่โจทก์ได้กราบเรียนศาลมาแล้ว ส่วนจำเลยที่ ๑ เมื่อได้ยินเสียงก๊วยตะโกนขึ้นแล้ว ก็รับเอาคำตะโกนนั้นมากระจายบอกต่อๆ กันไป หนังสือของจำเลยที่ ๑ กับพวกนั้นเองก็เป็นพยานหลักฐานที่แสดงอยู่ในตัวว่า จำเลยที่ ๑ กับพวกเอาคำที่ก๊วยหนึ่งหรือสองคนมากระจายต่อไปตั้งแต่เกิดเหตุการณ์นั้นจนถึงปัจจุบันนี้

(๕) ตามที่จำเลยที่ ๑ กับพวกกล่าวไว้ในหนังสือจำเลยว่า "ข่าวจากปากคนนับพันๆ ในโรงภาพยนตร์ก็กระจายกันยิ่งกว่าหนังสือพิมพ์ประกอมข่าวเสียอีก" นั้น ก็เป็นการที่จำเลยบิดเบือนความจริง เพราะเหตุดังต่อไปนี้

ก) จำนวนคนไปดูภาพยนตร์ในวันเวลาที่เกิดการตะโกนนั้นมีใช้ "คนนับเป็นพันๆ" แต่เป็นคนจำพวกที่ไม่เสวร้างแท้จริงในการสวรรคตของในหลวงรัชกาลที่ ๘ ดังที่โจทก์กราบเรียนศาลใน (๑) ข้างบนนั้น ฉะนั้นจึงเป็นคนจำนวนน้อยจำพวกนี้ซึ่งฝ่ายปรปักษ์ต่อโจทก์จ้างหรือวานโดยซื้อตัวภาพยนตร์ให้เท่านั้น ซึ่งสนองรับเอาคำตะโกนของก๊วยนั้นมากระจายต่อไป

ข) หนังสือพิมพ์ในประเทศไทยสมัยนั้นมีหลายฉบับที่มีได้รับเอาคำตะโกนของก๊วยนั้นมาเป็นสรณะ (ที่ฟัง) ในการประกอมข่าว นอกจากหนังสือพิมพ์จำนวนน้อยบางฉบับเท่านั้น ในจำนวนน้อยนี้ก็มหนังสือพิมพ์ *ประชาธิปไตย* สมัย นายดำรง ปัทมะศิริ เป็นบรรณาธิการ และปรากฏจากหนังสือของจำเลยหน้า ๖๕-๖๖ ว่าจำเลยที่ ๑ ได้เคยเขียนเรื่องไปลงในหนังสือพิมพ์นี้ด้วยเท่านั้นที่เอาคำตะโกนของก๊วยดังกล่าวนั้นมาเป็นสรณะในการประกอมข่าวใส่ความโจทก์ดังที่โจทก์จะกราบเรียนศาลในฟ้องข้อ ๗. และข้อต่อๆ ไป

(๖) จำเลยทราบหรือควรทราบคำชี้แจงของพันเอกช่วง เชาวศักดิ์สงคราม รัฐมนตรีมหาดไทย ที่ได้ตอบคำอภิปรายของฝ่ายพรรคประชาธิปัตย์ที่ขอเปิดอภิปรายทั่วไปเกี่ยวกับรัฐบาลร่าง ระหว่างวันที่ ๒๓ ถึง ๒๗ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๙๐ ซึ่งนายควง อภัยวงศ์ หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ได้ขอเปิดอภิปรายทั่วไป รัฐบาลร่างฯ ได้ให้สถานีวิทยุกระจายเสียงถ่ายทอดคำอภิปรายนั้นโดยตรงเพื่อให้ชาวไทยได้รับฟังโดยทั่วกัน

เสร็จการประชุมแล้วเจ้าหน้าที่เลขาธิการรัฐสภาได้นำบันทึกของเจ้าหน้าที่ซึ่งจดคำอภิปรายนั้นเสนอรัฐสภาให้รับรองรายงานการประชุมตามระเบียบเมื่อรัฐสภารับรองว่าบันทึกรายงานการประชุมนั้นถูกต้องแล้ว กองการประชุมและสโมสรรัฐสภาก็ได้พิมพ์บันทึกคำอภิปรายทั่วไปนั้นเป็นหนังสือจำหน่ายแจกแพร่หลายแก่ผู้สนใจ ให้ชื่อหนังสือนั้นว่า "บันทึกคำอภิปราย ญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไป พันตรี ควง อภัยวงศ์ สมาชิกสภาผู้แทน (พระนคร) เป็นผู้เสนอตอนที่ ๒ หัวข้ออภิปราย : ๔. เรื่องการต่างประเทศ ๕. เรื่องการแทรกแซงในราชการประจำ ๖. เรื่องการรักษาฐานะของข้าราชการ ๗. เรื่องการศึกษาของชาติ ๘. เรื่องกรณีสวรรคต ในการประชุมสภาผู้แทน ณ พระที่นั่งอนันตสมาคมครั้งที่ ๗/๒๔๙๐ ถึงครั้งที่ ๑๑/๒๔๙๐ ระหว่างวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๔๙๐ ถึงวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๔๙๐" (ในคำฟ้องของโจทก์ข้อต่อๆ ไปนั้นถ้าจะกล่าวถึงหนังสือเล่มนั้นแล้วโจทก์ขอประทานอนุญาตศาลเรียกชื่อหนังสือนั้นโดยย่อว่า "บันทึกคำอภิปรายรัฐสภา ๒๔๙๐ กรณีสวรรคต")

ในหนังสือเล่มที่โจทก์อ้างชื่อข้างบนนั้นหน้า ๑๐๕๔ ปรากฏคำอภิปรายชี้แจงของพันเอกช่วงฯ รัฐมนตรีมหาดไทยตอนหนึ่ง มีความดังต่อไปนี้

"ข้าพเจ้าล้มกล่าวไปเมื่อคืนนี้อีกอันหนึ่ง คือว่าในวันนั้นเอง (๔ มิถุนายน ๒๔๘๘) ประมาณเวลา ๑๓.๐๐ น. เศษ มีโทรศัพท์เตือนจะไปจากไหนไม่ทราบได้ไปถึงนายทหารชั้นผู้ใหญ่ในกระทรวงกลาโหม บอกว่าในหลวงสวรรคตแล้ว รัฐบาลจะแถลงการณ์อย่างไรอย่าเชื่อ ในหลวงถูกลอบปลงพระชนม์ นี่ข้าพเจ้าไม่ได้เล่าเมื่อคืนนี้ นึกขึ้นได้ก็เล่าให้ฟังเสียด้วย ซึ่งอันนี้แสดงให้เห็นว่า ในการ

เสด็จสวรรคตของในหลวงในพระบรมโกศครั้งนี้ไม่ใช่เรื่องนี้เป็นเรื่องไม่กันไปตามปรกติของการสวรรคต ไม่เพียงอะไรแต่เท่านั้น แต่มันได้มีการไม่ปรกติสืบเนื่องมาถึงภายนอกด้วย มันได้มีมาแล้วในวันนั้นเองถึงภายนอกด้วย เพราะฉะนั้นปัญหาของข้าพเจ้าซึ่งเป็นผู้รักษาความสงบเรียบร้อยภายในก็ยิ่งมีความจำเป็นยิ่งขึ้นที่จะต้องได้ระมัดระวังในเรื่องนี้”

(๗) จำเลยที่ ๑ ซึ่งเป็นบุคคลหนึ่งในการรู้เห็นด้วยกับก๊วยที่ตะโกนในโรงภาพยนตร์ตามเหตุผลที่โจทก์กราบเรียนศาลมาแล้วนั้น จำเลยที่ ๑ ก็ทราบหรือควรทราบอยู่แล้วว่ามีบุคคลที่เป็นปรปักษ์ต่อโจทก์ได้อาศัยกรณีสวรรคตเป็นเครื่องมือโฆษณาใส่ร้ายโจทก์ ซึ่งนอกจากที่โจทก์กราบเรียนศาลแล้วข้างบนนั้น จำเลยก็ทราบหรือควรทราบถึงการที่มีท่านเจ้าองค์หนึ่งได้เสด็จไปยังสถานทูตอังกฤษในกรุงเทพฯ เมื่อวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๔๘ อันเป็นเวลาเพียง ๓ วันภายหลังจากที่ในหลวงรัชกาลที่ ๘ เสด็จสวรรคต เพื่อโฆษณาจูงใจให้อัครราชทูตอังกฤษหลงเชื่อว่า โจทก์กับพวกมีความคิดที่จะสถาปนาสาธารณรัฐจึงได้ลอบปลงพระชนม์ในหลวงรัชกาลที่ ๘ แต่อัครราชทูตอังกฤษไม่ยอมหลงเชื่อจึงได้ถวายคำแนะนำสั่งสอนท่านเจ้าองค์นั้นหลายประการ ครั้นแล้วอัครราชทูตอังกฤษได้โทรเลขรายงานไปยังรัฐบาลอังกฤษในวันที่ ๑๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๘ ต่อมาระหว่างปลาย ค.ศ. ๑๙๗๖ ถึงต้น ค.ศ. ๑๙๗๗ (พ.ศ. ๒๕๑๙-๒๕๒๐) สำนักงานเอกสารสาธารณะของรัฐบาลอังกฤษได้เปิดเผยโทรเลขฉบับนั้นของอัครราชทูตอังกฤษที่พันกำหนด ๓๐ ปีแล้ว โดยไม่ถือว่าเป็นความลับอีกต่อไปนั้น ให้สาธารณชนดูได้และขอภาพถ่าย (โฟโตกอปปี) เอกสารนั้น นักศึกษาและผู้สนใจหลายคนก็ได้มีภาพสำเนาโทรเลขทูตอังกฤษฉบับนั้นและรู้จักแพร่หลายแล้วดังปรากฏในเอกสารท้ายฟ้องหมายเลข ๔

เพื่อความสะดวกแก่การพิจารณาของศาล โจทก์ขอประทานเสนอศาล ณ ที่นี้ซึ่งคำแปลโทรเลขฉบับนั้นเป็นภาษาไทย ส่วนภาษาอังกฤษและหน้าปกบันทึกความเห็นเจ้าหน้าที่กระทรวงการต่างประเทศอังกฤษนั้น ขอศาลได้โปรดพิจารณาเอกสารท้ายฟ้องหมายเลข ๔

จากกรุงเทพฯ ถึงกระทรวงการต่างประเทศ (ฟอเรน ออฟฟิศ)

มร. ธอมป์สัน

๑๒ มิถุนายน ๑๙๔๖ (พ.ศ. ๒๕๔๙)

เลขที่ ๗๖๙

ส่งซ้ำถึงสิงคโปร์เพื่อลอร์ดคิลเลอร์นเฉพาะ

ส่งเวลาบ่าย ๑.๐๕ น. ๑๒ มิถุนายน ๑๙๔๖ (พ.ศ. ๒๕๔๙)

รับเวลาบ่าย ๓.๐๖ น. ๑๒ มิถุนายน ๑๙๔๖

สำคัญมาก

ดีเยี่ยม

ความลับสุดยอด

(๑) โดยที่ (ประเทศไทย) เป็นประเทศหนึ่ง “ซึ่งคำหลอกลวงอย่างตบตาที่สุดนั้นถือกันว่าเป็นเชื่อได้ดี และคำบอกเล่าที่ป่าเถื่อนที่สุดนั้นถือกันว่าเป็นความจริง” ข้าพเจ้ารู้สึกว่าคุณเจ้าจำเป็นต้องรายงานมายังท่านถึงการมาพบข้าพเจ้าเมื่อคำวันวานนี้ ภายหลังรับประทานอาหารเย็นแล้วโดยสมาชิกชั้นนำผู้หนึ่งแห่งพระราชวงศ์ที่ได้มาถึง (สถานทูต) โดยนั่งมาในรถยนต์ทหารอังกฤษซึ่งขับโดยนายทหารอังกฤษคนหนึ่งซึ่งข้าพเจ้ารู้จักดี การสนทนากับเจ้าองค์นั้นใช้เวลาถึง ๒ ชั่วโมง และจะเป็นการสะดวกถ้าข้าพเจ้าบันทึกไว้ทันทีใน ๒ วรรคต่อไปนี่คือวรรคที่หนึ่งเขาได้พูดว่าอย่างไร และวรรคที่สองข้าพเจ้าได้กล่าวว่าจะอย่างไร

(๒) เจ้าองค์นั้น (ภาษาอังกฤษใช้คำว่า HIS ROYAL HIGHNESS ซึ่งหมายถึงพระราชวงศ์ชั้นสูงซึ่งเทียบกับพระราชวงศ์ไทยชั้น “พระเจ้า” ซึ่งอาจเป็น “พระเจ้าบรมวงศ์เธอ” หรือ “พระเจ้าวรวงศ์เธอ”) ได้บอกข้าพเจ้าว่า ไม่มีข้อสงสัยเลยที่ในหลวงองค์ที่แล้วถูกฆาตกรรม เขาเองได้เห็นพระบรมศพและเขาสามารถยืนยันข้าพเจ้าว่ากระสุนปืนเข้าทางหลังพระเศียรและออกทางหน้าพระพักตร์ เหตุแห่งฆาตกรรมได้เป็น (จีอาร์พี. ยูเอิน ดีอีซี. ทู-คาร์ทัสที่ไม่ชัดแจ้ง) แสดงอีกครั้งหนึ่งและเป็นครั้งสุดท้ายที่พระราชวงศ์ต้องพบบล ทั้งนี้เพราะแสดงให้เห็นจริงเต็มที่โดยสมาชิกองค์หนึ่งแห่งพระประยูรญาติของเขาได้ตกลงยอมให้พระนาม

ของเขาปรากฏในแถลงการณ์ แสดงว่าโศกนาฏกรรมนั้นเกิดขึ้นเพราะอุบัติเหตุ ในหลวงองค์ใหม่จะไม่ได้รับอนุญาตเลยให้บรรลุ (จีพีอาร์เอส.-คำขาดไป) นักการเมืองที่มีอำนาจกำลังจะสถาปนาสาธารณรัฐ หรือได้กล่าวด้วยว่า ถ้าทหารบริติช (อังกฤษ) ได้ถอนไปแล้ว (ภายหลังส่งทหารญี่ปุ่นกลับประเทศเสร็จแล้ว) การประท้วงประหารก็จะเกิดขึ้น (คณะราษฎร) ได้ยกเลิกการแทรกแซงของบริติชมาแล้วที่ได้ป้องกันการทำลายเช่นฆ่าพระราชวงศ์ภายหลังรัฐประหาร ค.ศ. ๑๙๓๒ (การอภิวัฒน์มิถุนายน ๒๔๗๕) (ท่านเจ้าองค์นี้ถามว่า) จะหวังความสนับสนุนจากบริติช (อังกฤษ) ได้หรือไม่ถ้าภัยอันตรายนั้นได้เกิดขึ้นอีก

(๓) ข้าพเจ้าได้ทูลเจ้าองค์นั้นว่า กิจการภายในของสยามไม่เคย (ย้าคำว่า “ไม่”) เกี่ยวกับรัฐบาลของพระราชาธิบดี (อังกฤษ) และแจ้งว่าเขา (เจ้าองค์นั้น) และพระประยูรญาติกับมิตรของเขาจะมีความผิด เพราะจงใจคิดร้ายที่เป็นอันตรายอย่างยิ่ง ถ้าพวกเขาคงมีความคิดเช่นนั้นอยู่อีกแม้แต่ขณะเดียว ไม่ว่าสภาพการณ์อย่างไร เราจะไม่มีมือเข้าเกี่ยวข้องกับกิจการลับเหล่านี้ ข้าพเจ้าได้กล่าวย้าหลายครั้งหลายหนด้วยการอธิบายความให้กระจ่างที่สุด ข้าพเจ้าได้อธิบายว่า เอกราชรวมทั้ง (จีอาร์พี.-ระหัดสตอดไม่ออก การป้องกันประเทศของ) สยามคงเป็นอยู่ทุกวันนี้เหมือนที่เคยเป็นมาว่าเป็นประโยชน์สำคัญของบริเตน (อังกฤษ) นอกจากนั้นเราปรารถนาเห็นการกลับฟื้นฟูประเทศ (สยาม) โดยเร็วที่สุด เพราะโดยการฟื้นฟูเช่นนั้นเท่านั้นความสงบเรียบร้อยภายในก็จะสถาปนาขึ้น และการค้าระหว่างอังกฤษกับสยามก็จะกลับสถาปนาขึ้น ในส่วนที่เกี่ยวกับกองทหารของเรา (อังกฤษ) อยู่ในประเทศ (สยาม) นั้น วัตถุประสงค์เบื้องต้นเพื่อดำเนินการส่งญี่ปุ่นกลับประเทศอย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย ในกรณีมีความวุ่นวายเกิดขึ้น (ในสยาม) กองทหาร (อังกฤษ) จะไม่ (ย้าคำว่า “ไม่”) เข้าข้างฝ่ายใดของชาวสยามที่ขัดแย้งกัน แต่จะจำกัดตัวเองในการป้องกันคนในบังคับบริติช, ทรัพย์สินและสถานที่ (ของบริติช) ในส่วนที่เกี่ยวกับการสวรรคตของในหลวง ข้าพเจ้ารู้ว่าการแพร่ข่าวตื่นเต้นอย่างท่วมท้นแม้กระทั่งข่าวลือที่ร้ายกาจนั้นได้กำลังแพร่หลายมาก และบรรยากาศทางการเมืองเกิดขึ้นทันใดที่ตึงเครียดอย่างไกลไกล แต่

ข้าพเจ้าไม่อาจอธิบายถึงการกล่าวหาต่างๆที่ได้ทำขึ้น อย่างไรก็ตามข้าพเจ้าขอเสี่ยงที่จะชี้แจงเป็นส่วนตัวโดยแท้ และในฐานะที่เป็นคนมีอายุที่มีประสบการณ์ในโลกมาบ้าง ซึ่งคำแนะนำสักคำหนึ่ง ทั้งนี้คือว่า พระราชวงศ์จะทำการดีที่ไม่ (ย้าคำว่า “ไม่”) ดำเนินการใดโดยความรู้สึกหวั่นไหวในขณะที่เป็นอันตรายอย่างยิ่ง ข้าพเจ้ารู้สึกอย่างตรงไปตรงมาว่า มีพระประยูรญาติบางส่วนทรงเป็นเหมือนราชวงศ์บูร์บอง (ราชวงศ์ของพระเจ้าหลุยส์ที่ ๑๖) เพราะเขาเหล่านั้น (พระประยูรญาติส่วนที่กล่าวถึง) ไม่ลืมนอะไรเลยและไม่ได้เรียนอะไรเลย จะดีหรือเลวก็ตาม ประเทศ (สยาม) นั้นกำลังเดินก้าวหน้าไปตามวิถีทางแห่งการพัฒนาระบบรัฐธรรมนูญ และการผลักดันด้วยกำลังให้พลิกกลับในเวลาที่ไม่ควรให้มีขึ้น ได้มีบุคคลที่เข้มแข็งและไม่โลเลนั้นควบคุม (รัฐบาลอยู่) การก้าวที่ผิดพลาดของฝ่ายค้านอาจนำมาซึ่งผลเสียหายอย่างมากสำหรับเขาทั้งหลาย และถ้าพวกเขา (ฝ่ายค้าน) ก่อให้เกิดวิกฤตการณ์ก็จะมีทางที่จะขอความช่วยเหลือจากภายนอก

(๔) เจ้าองค์นั้นได้อำลาไปเมื่อประมาณเที่ยงคืนด้วยอารมณ์สงบขึ้น และข้าพเจ้าหวังว่า (เขา) มีอารมณ์ในทางความแท้จริงมากขึ้น เขาได้ขอบใจข้าพเจ้าอย่างอบอุ่นต่อการตรงไปตรงมาที่ข้าพเจ้าได้พูด ข้าพเจ้าได้แต่หวังว่าถ้อยคำของข้าพเจ้าลงสู่ส่วนลึก (ในจิตใจเจ้าองค์นั้น) เพราะข้าพเจ้าไม่สงสัยเลยว่า เขา (เจ้าองค์นั้น) ได้ถูกส่งมาที่นี่ (สถานทูตอังกฤษ) โดยพวกที่อาศัยความตื่นเต้นจากเหตุการณ์ใหม่นี้อาจกำลังพยายามริเริ่มป่าเถื่อนขึ้นบางอย่าง

(๕) ข้าพเจ้าได้ส่งโทรเลขนี้แก่ จี.ไอ.ซี. (ผู้บัญชาการทหารอังกฤษ) และแก่ มร.วิททิงตัน (ต่อมาได้ฐานันดรศักดิ์ชั้น “เซอร์” และเป็นเอกอัครราชทูตอังกฤษประจำกรุงเทพฯ) ภายหลังที่ได้เข้าระหัดโดย ม. ฮอปเคิร์กแล้ว ข้าพเจ้าได้ทำลายต้นร่าง (ระหัด) ลอร์ดคิลเลอร์นโปรดเผา (สำเนา) ภายหลังอ่านด้วยความพิเนิจถึงถ้วนแล้ว

(ไนต์โดยกระทรวงคมนาคม : ทบทวนคำที่หายไปแล้ว)

ไอ.ที.พี

โจทก์ขอประทานกราบเรียนศาลว่า จำเลยที่ ๑ กับพวกก็ทราบหรือควรทราบแล้วว่าบุคคลหลายฝ่ายที่แม้ขัดแย้งระหว่างกันเองอย่างรุนแรงในทางการเมือง แต่พวกเหล่านั้นก็สามารถร่วมมือกันได้เฉพาะบางกาละดังที่ทูตอังกฤษได้กล่าวไว้ในโทรเลขข้อ (๔) ว่า “ข้าพเจ้าไม่สงสัยเลยว่า เขา (เจ้าองค์นั้น) ได้ถูกส่งมาที่นี่ (สถานทูตอังกฤษ) โดยพวกที่อาศัยความตื่นเต้นจากเหตุการณ์ใหม่นี้ อาจกำลังพยายามริเริ่มป่าเถื่อนขึ้นบางอย่าง” และเหตุการณ์ต่อมานั้นก็ได้เกิดขึ้นสมจริงดังที่ทูตอังกฤษได้คาดการณ์ไว้อย่างถูกต้อง ซึ่งจำเลยที่ ๑ กับพวกก็ทราบหรือควรทราบว่า บุคคลฝ่ายใดบ้างที่แม้ขัดแย้งระหว่างกันอยู่ แต่ก็สามารถกระทำการชนิดที่ทูตอังกฤษได้กล่าวนั้น

โดยเฉพาะจำเลยที่ ๑ กับพวกก็มีส่วนร่วมด้วยในการนั้น โดยรู้เห็นด้วยในการระดมที่โรงภาพยนตร์เฉลิมกรุง และในการโฆษณาใส่ร้ายโจทก์ตลอดมาดังที่โจทก์จะได้กราบเรียนศาลถึงความผิดของจำเลยในข้อต่อๆ ไป

ข้อ ๗.

หนังสือจำเลยหน้า ๔๙ ต่อจากหน้า ๔๘ ที่ลงพิมพ์ข้อความเรื่อง “ปริศม่าในหลวง” ตามที่โจทก์กล่าวในฟ้องข้อ ๖. นั้นแล้ว จำเลยที่ ๑ กับพวกได้เขียนและพิมพ์ไว้ดังต่อไปนี้

“รัฐบาลนายปรีดี พนมยงค์ พยายามบิดเบือนกรณีสวรรคตอย่างสุดเหวี่ยงเท่าที่อำนาจในยามนั้นจะบันดาลให้เป็นไปตามความประสงค์ได้ ครั้งแรกจะให้เป็นการเสด็จสวรรคตด้วยโรคพระนาก็บ้าง โรคหัวใจบ้าง อันล้วนแล้วแต่แสดงความโง่เขลาและความวอดวายมาให้แก่ตนเองอย่างร้ายแรงยิ่งขึ้น ทั้งนี้ถ้าหากไม่เกิดจากความเลวร้ายในการที่พยายามทำลายล้างราชบัลลังก์ ข้าพเจ้าก็ไม่ทราบว่าจะวิจารณ์กรณีนี้อย่างใดในเมื่อตัวของตัวเองยอมตระหนักในสิ่งที่ป็นองค์พยานแวดล้อมอย่างไม่มีทางดินหลุดออกไปได้

ประชาชนชาวไทยทั้งชาติเจ็บแค้นอย่างแสนสาหัสจากการกระทำของรัฐบาลที่พยายามจะโค่นล้มระบอบประชาธิปไตยโดยมีพระมหากษัตริย์ปกครอง ความเหิมเกริมกำแหงเป็นที่ประจักษ์ชัดแจ้งจึงมีผู้ตั้งกระทู้กันนอกสภา แต่มันก็เป็นมติมหาชนอย่างแท้จริง

‘ทำไมไม่แถลงว่าเป็นการลอบปลงพระชนม์ แล้วลากคอไอ้ผู้ร้ายไปประหารชีวิต’ ”

ทั้งนี้สอดคล้องกับที่จำเลยได้นำเอาข้อความที่หนังสือพิมพ์ ประชาธิปไตย สมัยนายดำรง บัณฑิต เป็นบรรณาธิการนั้นมาลงพิมพ์ซ้ำไว้อีกในหนังสือจำเลยหน้า ๔๑ และหน้า ๕๔-๕๕ ซึ่งจำเลยมีเจตนาจงใจให้ผู้อ่านหลงเข้าใจผิดตามที่หนังสือพิมพ์ฉบับนี้ใส่ความโจทก์ไว้

ข้อความที่ลงพิมพ์ในหนังสือจำเลยหน้า ๔๑ มีความดังต่อไปนี้

“การสวรรคตของพระมหากษัตริย์ไม่ใช่เรื่องเล็กน้อย และเมื่อเป็นไปอย่างนี้ด้วยแล้วก็ไม่ใช่เรื่องเล็กน้อยยิ่งขึ้น นายกรัฐมนตรีลาออก เพราะว่าท่านผู้ทรงแต่งตั้งได้เสด็จสวรรคตเสียแล้ว ไม่ได้ลาออกเพราะความผิดที่ไม่สามารถถวายความปลอดภัยต่อกหรือ? ความปลอดภัยของพระเจ้าแผ่นดินต้องตกอยู่ในความรับผิดชอบของนายกรัฐมนตรี ไม่อยู่ในที่รโหฐานหรือหาไม่ พระเจ้าแผ่นดินเสด็จสวรรคตไปในอาการอย่างนี้ ถ้าสมัยก่อนๆ คงจะมีเจ้าหน้าที่ถูกตัดหัวไปบ้าง แต่เดี๋ยวนี้ไม่ปรากฏตัวผู้รับผิดชอบกระนั้นหรือ? เราวางระเบียบรับผิดชอบไว้อย่างไรกัน?”

อีกทั้งสอดคล้องกับหนังสือจำเลยหน้า ๕๔-๕๕ ได้ลงพิมพ์ มีข้อความดังต่อไปนี้

“ประชาธิปไตย ได้เสนอข่าวซึ่งจู่จุกบพร่องของรัฐบาลอย่างไม่มีวันเกรงต่ออำนาจของรัฐบาลที่พยายามบ้ายเบี่ยงกรณีสวรรคตให้เป็น “อุบัติเหตุ” ซึ่งขัดแย้งกับสามัญสำนึกของคนทั่วไปเพราะสิ่งแวดล้อมบ่งชี้ชัดทีเดียวว่า ลอบปลงพระชนม์อย่างไม่มีปัญหา”

ตอนหนึ่ง คำวิหี บัทมะศิริ เขียนไว้ว่า

“ประชาธิปไตยย่อมเสนอข่าวและความเห็นตรงตามความเล็กและใหญ่ของเรื่องเสมอ เรื่องทั้งหลายได้มาจนมุ่มอยู่ตรงนี้คือ รัฐบาลนายปรีดี พนมยงค์ ได้แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นสอบสวนกรณีสวรรคต แต่ข้าพเจ้าเห็นเป็นเรื่องตลกสิ้นดี เพราะสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล เสด็จสวรรคตด้วยน้ำมือบริวารของนายปรีดี ตามความรับผิดชอบในฐานะหัวหน้าสำนักพระราชวัง คือว่า นายปรีดีเป็นนายกรัฐมนตรีอยู่ในเวลานั้น ถ้าจะกล่าวตามโบราณราชประเพณีแล้วหัวหน้าปรีดีต้องขาด แต่นายปรีดีกลับบังอาจมาตั้งตัวเป็นใหญ่เป็นนายกรัฐมนตรีต่อไป แล้วมาตั้งกรรมการให้ชักพอกตนเอง ผู้ใหญ่นั้นไม่สมเหตุผล”

๗.๑ การกระทำของจำเลยดังกล่าวข้างบนนั้นเป็นความผิดหลายกระทง คือ

กระทงที่ ๑ จำเลยใส่ความโจทก์ว่า โจทก์ปฏิบัติการตามที่จำเลยใส่ความโจทก์ไว้เพราะโจทก์ทะเยอทะยานได้อำนาจเป็นนายกรัฐมนตรี

กระทงที่ ๒ จำเลยใส่ความโจทก์ว่าออกแถลงการณ์บิดเบือนกรณีสวรรคตเพื่อปกปิดความจริงและเพื่อไม่รับผิดชอบ

กระทงที่ ๓ จำเลยใส่ความโจทก์ว่า ตั้งคณะกรรมการสอบสวนกรณีสวรรคตเพื่อปิดบังความจริงและเพื่อตั้งตัวเป็นใหญ่ต่อไป

กระทงที่ ๔ จำเลยใส่ความโจทก์ว่าสมคบปลงพระชนม์ในหลวงรัชกาลที่ ๘

กระทงที่ ๕ จำเลยโฆษณาและประกาศแก่คนทั่วไปให้โกรธแค้นโจทก์อย่างหนักและให้ทำลายชีวิตโจทก์ ซึ่งเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๘๕ และมาตรา ๒๘๘

ในฟ้องข้อ ๗ นี้โจทก์ขอประทานฟ้องจำเลยกระทงที่ ๕ เพราะแม้สมมติว่าโจทก์กระทำการดังที่จำเลยใส่ความโจทก์ไว้ ตามกระทงที่ ๑ และกระทงที่ ๒

และกระทงที่ ๓ และกระทงที่ ๔ ก็ดี แต่จำเลยไม่มีสิทธิ์ที่จะโฆษณาแก่คนทั่วไปให้ทำลายชีวิตโจทก์

ส่วนกระทงที่ ๑ กระทงที่ ๒ กระทงที่ ๓ กระทงที่ ๔ นั้นเกี่ยวข้องกับข้อความที่จำเลยได้หมิ่นประมาทโจทก์ไว้ในที่อื่น ๆ แห่งหนังสือจำเลย ฉะนั้นโจทก์จึงขอประทานฟ้องจำเลยในกระทงดังกล่าวในข้อที่เกี่ยวกับเรื่องนั้น

๗.๒ ตามที่จำเลยเขียนและพิมพ์ไว้ในหนังสือจำเลยหน้า ๘๘ ตอนท้ายว่า

“จึงมีผู้ตั้งกระทู้ก่นอกสภา แต่มันก็เป็นมติมหาชนอย่างแท้ว่า

“ทำไมไม่แถลงว่าเป็นการลอบปลงพระชนม์แล้วลากคอไอ้ผู้ร้ายไปประหารชีวิต” นั้น เมื่ออ่านความตอนต้นแห่งหนังสือจำเลยหน้า ๘๘ ที่ต่อจากหน้า ๘๘ เรื่อง “ปรีดีฆ่าในหลวง” และหนังสือจำเลยหน้า ๘๑ ที่ว่า “ถ้าสมัยก่อน ๆ คงจะมีเจ้าหน้าที่ถูกตัดหัวไปบ้าง” และหนังสือจำเลยหน้า ๘๕ ประโยคที่ว่า “ถ้าจะกล่าวตามโบราณราชประเพณีแล้ว หัวหน้าปรีดีต้องขาด” นั้น ก็แสดงชัดแจ้งถึงการที่จำเลยกับพวกโฆษณาหรือประกาศแก่บุคคลทั่วไปให้เกลียดชังโกรธแค้นโจทก์ถึงขนาดชักจูงให้กระทำความผิด คือให้ฆ่าโจทก์

ข้อความที่จำเลยเขียนและพิมพ์นั้นฝ่าฝืนความจริงที่จำเลยทราบหรือควรทราบแล้ว ดังต่อไปนี้

(๑) ตามที่จำเลยอ้างว่า “มันก็เป็นมติมหาชนอย่างแท้ว่า

“ทำไมไม่แถลงว่าเป็นการลอบปลงพระชนม์แล้วลากคอไอ้ผู้ร้ายไปประหารชีวิต” นั้น จำเลยได้กล่าวเท็จ เพราะการที่จำเลยอ้างว่าเป็นมติมหาชนอย่างเท่านั้น มิใช่เป็นมติหรือความเห็นของคนหมู่มาก หากเป็นเรื่องที่จำเลยกับพวกอันเป็นคนจำนวนน้อยที่สุดได้สมคบกันทำขึ้นโดยการเริ่มต้นจากโทรศัพท์ไปถึงนายทหารผู้ใหญ่ในกระทรวงกลาโหม ในวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๔๘๘ ดังที่พ้นเอกช่วง เซวงศักดิ์สงคราม รัฐมนตรีมหาดไทยได้แถลงในรัฐสภาตามที่โจทก์อ้างไว้แล้วในฟ้องข้อ ๖. ต่อจากนั้นพวกของจำเลยก็ตระเวนไปโฆษณาหลอกลวงแก่

บุคคลในสถานที่ต่างๆ รวมทั้งได้ไปโฆษณาหาลอกลงทุดอังกฤษเมื่อวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๔๘๙ และโฆษณาหาลอกลงต่ออัครราชทูตและอุปทูตของรัฐต่างประเทศในประเทศไทยอีกหลายแห่ง ซึ่งโจทก์จะได้ทราบเรียนศาลในชั้นพิจารณา นอกจากการโฆษณาหาลอกลงดังนั้นแล้ว จำเลยที่ ๑ กับพวกก็สมคบกันให้กุยตะโกนในโรงภาพยนตร์เฉลิมกรุงว่า “ปริดีฆ่าในหลวง” ดังที่โจทก์ฟ้องจำเลยไว้ในฟ้องข้อ ๖. ของโจทก์

(๒) โจทก์ได้ทราบเรียนศาลไว้ในฟ้องข้อ ๖ (๕) (๘) แล้ว ว่าหนังสือพิมพ์ในประเทศไทยสมัยนั้นมีหลายฉบับที่มีได้รับเอาค่าตะโกนของกุยในโรงภาพยนตร์เฉลิมกรุงนั้นมาเป็นสรณะในการประโคมข่าว นอกจากหนังสือพิมพ์จำนวนน้อยบางฉบับเท่านั้น ในจำนวนน้อยนี้ก็มีหนังสือพิมพ์ *ประชาธิปไตย* สมัยนายดำรงห์ ปัทมะศิริ เป็นบรรณาธิการ และปรากฏจากหนังสือของจำเลยหน้า ๖๕-๖๖ ว่าจำเลยที่ ๑ ได้เคยเขียนไปลงในหนังสือพิมพ์ฉบับนั้นด้วย

เพื่อจูงใจให้ผู้อ่านหนังสือจำเลยหลงเข้าใจผิดว่าหนังสือพิมพ์ *ประชาธิปไตย* สมัยนั้นเป็น “มติมหาชน” จำเลยที่ ๑ จึงเขียนไว้ในหนังสือจำเลยหน้า ๖๕ ว่า “ระหว่างที่หนังสือพิมพ์*ประชาธิปไตย*กำลังขายดีในความควบคุมของดำรงห์ ปัทมะศิริ” นั้น ก็เพื่อจูงใจผู้อ่านหนังสือพิมพ์จำเลยสมัยนั้น ให้เข้าใจผิดว่า คนจำนวนมากสนับสนุนเห็นด้วยกับข้อความตามที่หนังสือพิมพ์ฉบับนั้นนำลงในกรณีสวรรคต ซึ่งฝ่าฝืนความจริงทำให้โจทก์เสียหาย เพราะเหตุว่า จำเลยที่ ๑ กับพวก ทราบหรือควรทราบว่า หนังสือพิมพ์ *ประชาธิปไตย* นั้นได้ตั้งขึ้นเมื่อประมาณ พ.ศ. ๒๔๗๘ โดยนายทวี ตะเวทิกุล และ ม.ล. แดง สุประดิษฐ์ ซึ่งพิมพ์จำหน่ายวันหนึ่งๆ ประมาณ ๑,๐๐๐ ฉบับ รายได้ไม่คุ้มรายจ่ายจึงจำเป็นต้องขายกิจการหนังสือพิมพ์นั้นให้คนอื่น ซึ่งก็ต้องขายต่อๆ ไปอีกหลายทอด ซึ่งก็จำหน่ายได้วันหนึ่งๆ ไม่เกินพันฉบับ ครั้นแล้วเมื่อประมาณ พ.ศ. ๒๔๘๙ บริษัทสหอุปกรณ์การพิมพ์ จำกัดจึงได้ซื้อกิจการหนังสือพิมพ์ *ประชาธิปไตย* โดยมอบให้นายดำรงห์ ปัทมะศิริ เป็นบรรณาธิการ และเพื่อให้หนังสือพิมพ์ฉบับนั้นจำหน่ายดีขึ้น นายดำรงห์จึงได้ทำข่าวตื่นเต้นต่างๆ โดยถือเอาการตะโกนของ

“กุย” ที่โรงภาพยนตร์ดังที่โจทก์กล่าวในฟ้องข้อ ๖. นั้นเป็นสรณะ (ที่พึ่ง) แล้วสร้างเรื่องเท็จบิดเบือนความจริง เขียนกรณีสวรรคตให้เป็นข่าวตื่นเต้นเพื่อจูงใจให้บุคคลซื้อหนังสือพิมพ์นั้นมากขึ้น

จำเลยที่ ๑ กับพวกก็ทราบดีว่า โรงพิมพ์ที่พิมพ์หนังสือพิมพ์ *ประชาธิปไตย* สมัยนั้นใช้เครื่องพิมพ์แทนอย่างเก่าซึ่งพิมพ์ได้ประมาณอย่างมากวันละ ๓,๐๐๐ ฉบับเท่านั้น เพราะขณะนั้นเครื่องพิมพ์ชนิดใหม่จากต่างประเทศยังไม่มีจำหน่ายเหมือนดังทุกวันนี้ หนังสือพิมพ์ *ประชาธิปไตย* ที่ลงข่าวตื่นเต้นกรณีสวรรคตนั้นก็อาจจำหน่ายได้เป็นอัตราพิมพ์วันละประมาณอย่างมากก็เพียงพันฉบับระยะหนึ่งเท่านั้น แต่สถิติการจำหน่ายหนังสือพิมพ์นั้นก็ลดลงเรื่อยต่อมาจ่อมพล พิบูลย์ ได้เป็นนายกรัฐมนตรีภายหลังรัฐประหาร ๘ พ.ย. ๒๔๙๐ แล้ว ความปรากฏจากเอกสารทางราชการของกรมราชทัณฑ์ว่า ในระหว่างที่จ่อมพล พิบูลย์ เป็นนายกรัฐมนตรีนั้น นายดำรงห์ได้รับบรรจุเป็นข้าราชการหรือพนักงานวิสามัญในกรมราชทัณฑ์ ทั้งนี้แสดงว่า ถ้าหากหนังสือพิมพ์ *ประชาธิปไตย* จำหน่ายได้ดี นายดำรงห์ก็ไม่จำเป็นต้องออกจากบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ฉบับนั้น ฉะนั้นจำนวนบุคคลที่อาจหลงเชื่อหนังสือพิมพ์ *ประชาธิปไตย* สมัยนั้นจึงมีไม่เกินจำนวนคนและครอบครัวที่ซื้อหนังสือพิมพ์นั้น มิใช่ “ประชาชน” ซึ่งพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานหมายถึง “บรรดาพลเมือง” แม้จะมีคนเพียงจำนวนไม่ถึงสามพันคนที่หลงเชื่อหนังสือพิมพ์ *ประชาธิปไตย* สมัยนั้น แต่ก็ทำให้โจทก์เสียหายได้มาก และยิ่งจำเลยที่ ๑ กับพวกเขียนไว้ในหนังสือของจำเลยโดยบิดเบือนจำนวนคนน้อยนั้นเพื่อให้ชนรุ่นปัจจุบันหลงเชื่อว่าเป็นคนจำนวนมากที่เห็นด้วยกับหนังสือพิมพ์ *ประชาธิปไตย* สมัยนั้น จำเลยที่ ๑ กับพวกจึงทำให้โจทก์ได้รับความเสียหายมากยิ่งขึ้นอีก

(๓) ตามที่จำเลยเขียนและพิมพ์ไว้ว่า “ถ้าสมัยก่อนๆ คงมีเจ้าหน้าที่ถูกตัดหัวไปบ้าง” และในหนังสือจำเลยหน้า ๕๕ มีความอีกตอนว่า “ถ้าจะกล่าวตามโบราณราชประเพณีแล้วหัวหน้าปริดีต้องขาด” นั้นเป็นคำกล่าวอ้างเท็จ เพราะเหตุดังต่อไปนี้

ก) ในโบราณกาลนั้นพระมหากษัตริย์องค์ใหม่ที่ขึ้นเสวยราชย์สืบราชสันตติวงศ์นั้น แม้จะอยู่ในระบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ (ในสมัยที่อยู่ในระบบทาสศักดินานั้น แม้พระองค์ทรงมีพระราชอำนาจสมบูรณ์เด็ดขาด คือทรงมีพระราชอำนาจเผด็จการแก่ทาสและข้าทาสซึ่งเป็นพสกนิกรของพระองค์ (SLAVISH AND FEUDAL DICTATORSHIP) แต่หลายพระองค์ก็ได้ทรงปฏิบัติตามหลัก "ทศพิธราชธรรม" โดยมิได้ตัดหัวอัครมหาเสนาบดีง่าย ๆ โดยมีได้ทรงพิจารณาให้ครบถ้วนกระบวนการเสียก่อนว่า อัครมหาเสนาบดีของพระมหากษัตริย์องค์ก่อนนั้น ทำผิดอย่างไรหรือไม่

ข) ตามประวัติศาสตร์สมัยกรุงศรีอยุธยาั้นปรากฏว่า อัครมหาเสนาบดีหรือเสนาบดีผู้ใหญ่ที่ปลงพระชนม์สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวของตนแล้วตนก็ขึ้นครองราชสมบัติเสียเอง ส่วนโจทก์นั้นมิใช่เป็นผู้มีส่วนในการปลงพระชนม์ในหลวงรัชกาลที่ ๘ และโจทก์ก็ได้ขึ้นครองราชสมบัติเสียเอง ความปรากฏชัดแจ้งในรายงานการประชุมรัฐสภาเมื่อวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๔๘๘ โปรดดูหนังสือชื่อ รัฐสภาไทยในรอบสี่สิบสองปี (๒๔๗๕-๒๕๑๗) ของนายประเสริฐ ปัทมสุคนธ์ อดีตเลขาธิการรัฐสภาหน้า ๕๓๔-๕๓๕ มีความดังต่อไปนี้

ผู้ตั้งสืบราชสันตติวงศ์

ในคืนวันประชุมที่ ๘ มิถุนายนนั้น เมื่อที่ประชุมรับทราบแถลงการณ์ที่รัฐบาลแถลงแล้ว นายกรัฐมนตรีได้เสนอขอความเห็นชอบจากรัฐสภาให้อัญเชิญพระเจ้าอยู่หัวยาเธอ เจ้าฟ้าภูมิพลอดุลยเดชขึ้นทรงราชย์สืบสันตติวงศ์ต่อไป

ที่ประชุมให้ความเห็นชอบเป็นเอกฉันท์

ต่อจากนั้นประธานพฤษสภา ประธานสภาผู้แทน รองประธานพฤษสภา และรองประธานสภาผู้แทน ได้ไปถวายพระพรและกราบบังคมทูลอัญเชิญเจ้าฟ้าภูมิพลอดุลยเดชให้ครองราชย์ ตามมติของสภา

มีประกาศอัญเชิญ สมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอเจ้าฟ้าภูมิพลอดุลยเดชขึ้นทรงราชย์ ดังนี้

ประกาศ

โดยที่สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดลได้เสด็จสวรรคตเมื่อวันที่ ๘ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๘๘ โดยที่ตามความในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๘ การสืบราชสมบัติให้เป็นไปตามนัยแห่งกฎหมายแต่ยรบาลว่าด้วยการสืบราชสันตติวงศ์ พระพุทธศักราช ๒๔๖๗ และประกอบด้วยความเห็นชอบของรัฐสภา

โดยที่สมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้าภูมิพลอดุลยเดช ทรงเป็นเจ้านายเชื้อพระบรมราชวงศ์ที่ร่วมพระราชชนนี ตามความในมาตรา ๘ (๘) แห่งกฎหมายแต่ยรบาลว่าด้วยการสืบราชสันตติวงศ์ พุทธศักราช ๒๔๖๗

โดยที่รัฐสภาได้ลงมติ ณ วันที่ ๘ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๘๘ แสดงความเห็นชอบเป็นเอกฉันท์ในการที่จะอัญเชิญสมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้าภูมิพลอดุลยเดช ขึ้นทรงราชย์สืบราชสันตติวงศ์ต่อไป ตามความในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยมาตรา ๘

จึงขอประกาศให้ทราบโดยทั่วกันว่า สมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้าภูมิพลอดุลยเดช ได้ขึ้นครองราชย์สืบราชสันตติวงศ์เป็นสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวตั้งแต่วันที่ ๘ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๘๘ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๘ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๘๘

ปรีดี พนมยงค์

นายกรัฐมนตรี

(๔) ข้อเขียนและการลงพิมพ์ในหนังสือของจำเลยนั้นเป็นความจริงที่
จงใจให้ผู้อ่านหนังสือของจำเลยหลงเข้าใจผิดและบังเกิดความเกลียดชังโจทก์
อย่างร้ายแรง รวมทั้งจำเลยกับพวกได้จงใจให้บุคคลทำลายชีวิตโจทก์อันเป็น
ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาด้วย โจทก์จึงขอความกรุณาศาลโปรด
กรุณาใช้ดุลพินิจพิจารณา ให้จำเลยใช้คำสืบทอดแทนให้แก่โจทก์เต็มบริบูรณ์
ตามคำขอท้ายฟ้องนี้

ข้อ ๘.

ในฟ้องข้อ ๘. นี้โจทก์ขอประทานฟ้องจำเลยเกี่ยวกับกระทงที่ ๑ ตาม
ฟ้องของโจทก์ข้อ ๘. ขอประทานศาลนำมาฟ้องรวมไว้ในข้อ ๘. นี้ คือ จำเลย
ใส่ความโจทก์ว่าปฏิบัติกรโดยความทะเลาะทะยานได้อำนาจนายกรัฐมนตรี

โจทก์ขอประทานกราบเรียนศาลว่า ข้อความที่จำเลยกล่าวนั้นเป็นเท็จ
โดยจำเลยทราบหรือควรทราบจากเอกสารหลักฐานทางราชการที่เปิดเผยแล้ว
ในราชกิจจานุเบกษาและในรายงานการประชุมรัฐสภาดังต่อไปนี้

(๑) เมื่อพระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๘ เสด็จกลับประเทศไทยในวันที่ ๘
ธันวาคม ๒๔๘๘ แล้ว โจทก์ได้พ้นจากตำแหน่งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์
ครั้งแล้วในวันที่ ๘ ธันวาคมนั้นได้ประกาศพระบรมราชโองการแต่งตั้งให้โจทก์
เป็นรัฐบุรุษอาวุโส โจทก์มิได้ทะเลาะทะยานที่จะแสวงอำนาจเป็นนายกรัฐมนตรี

ภายหลังที่การเลือกตั้งผู้แทนราษฎรประเภทที่ ๑ เสร็จลงเมื่อวันที่ ๖
มกราคม ๒๔๘๙ และได้มีพระราชกฤษฎีกาลงวันที่ ๒๔ มกราคมนั้นเรียก
ประชุมสภาผู้แทนราษฎร แล้ววันรุ่งขึ้นได้มีการประชุมเลือกประธานและรอง
ประธานสภา ตำแหน่งนายกรัฐมนตรีว่างลง ความปรากฏในบันทึกของสภา
ผู้แทนราษฎรซึ่งนายประเสริฐ ปัทมสุคนธ์ อดีตเลขาธิการรัฐสภาไทยได้ลง
พิมพ์ไว้ในหนังสือชื่อ รัฐสภาไทยในรอบสี่สิบสองปี (๒๔๗๕-๒๕๑๗) หน้า
๔๘๘ มีความดังต่อไปนี้

เลือกนายกรัฐมนตรี

“ประธานสภาผู้แทนราษฎรได้นัดประชุมสมาชิกสภาเพื่อหารือเป็นการภายใน
สอบถามความเห็นว่ามีผู้ใดสมควรจะได้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี สมาชิกส่วน
มากเห็นควรให้นายปรีดี พนมยงค์ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ประธานสภา
จึงได้ไปแจ้งความเห็นของสมาชิกส่วนข้างมากให้นายปรีดี พนมยงค์ ทราบ แต่
นายปรีดี พนมยงค์ ปฏิเสธไม่ขอรับตำแหน่ง โดยแจ้งว่ามีภารกิจต่างๆ อยู่มาก
ดังนั้นประธานสภาจึงได้หารือสมาชิกอีกครั้งหนึ่ง แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่า นาย
ปรีดี พนมยงค์ ปฏิเสธไม่ยอมรับตำแหน่ง

“ที่ประชุมจึงได้หารือต่อไป ในที่สุดเห็นควรให้พันตรี ควง อกภัยวงศ์ ดำรง
ตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ประธานสภาจึงนำความกราบบังคมทูลตามความเห็น
ของสมาชิก”

(๒) ต่อมาในวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๔๘๙ นายควง อกภัยวงศ์ กราบบังคม
ทูลลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ครั้นแล้วปรากฏความตามบันทึกของ
อดีตเลขาธิการรัฐสภา ดังต่อไปนี้

“วันที่ ๑๘ มีนาคม ประธานสภาฯ ได้นัดประชุมสมาชิกเป็นการภายใน
เพื่อหารือว่า เมื่อนายกรัฐมนตรีกราบถวายบังคมลาออกแล้วเช่นนี้ ผู้ดำรงตำแหน่ง
นายกรัฐมนตรีต่อไปควรจะเป็นท่านผู้ใด สมาชิกในที่ประชุมได้มีความเห็นว่า
ควรเป็นนายปรีดี พนมยงค์ มีสมาชิกสภาบางท่านได้ให้ความเห็นว่า นายปรีดี
พนมยงค์ อาจไม่รับตำแหน่ง เพราะแม้แต่ตำแหน่งสมาชิกประเภทที่ ๒ ก็ยังแจ้ง
ว่าไม่สามารถมาประชุมได้สม่ำเสมอ ควรจะสอบถามผู้ถูกเสนอเสียก่อน ดังนั้น
จึงพักการหารือไว้ชั่วระยะหนึ่งเพื่อรอฟังผลการทาบตามตัว

“ประธานสภาจึงได้ไปพบนายปรีดี พนมยงค์ ที่ทำเนียบท่าช้างวังหน้า ได้
มีสมาชิกอีกหลายคนไปด้วย ประธานสภาได้แจ้งให้ทราบว่า ได้หารือกันระหว่าง
สมาชิกสภา พิจารณาหาผู้ที่สมควรจะดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีต่อไป สมาชิก

ส่วนมากเห็นว่านายปรีดี พนมยงค์ ควรจะดำรงตำแหน่งนี้ จึงมาเรียนให้ทราบ ก่อนที่จะนำความขึ้นกราบบังคมทูล ในกรณีนี้ได้มีสมาชิกที่ร่วมไปด้วยได้กล่าว ขอร้องเป็นทำนองว่า ในภาวะคับขันและสถานการณ์เช่นนี้ ซึ่งจะต้องมีการเจรจากับพันธมิตรในปัญหาต่างๆ อยู่ต่อไปด้วย ผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีควรจะ เป็นนายปรีดี พนมยงค์”

อนึ่ง โจทก์ได้แจ้งแก่ประธานสภา และสมาชิกที่ได้มาขอร้องให้โจทก์ รับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีนั้นว่า ขอให้เป็นที่เข้าใจว่าโจทก์รับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีเพียง ๒-๓ เดือนเท่านั้น แล้วโจทก์จะขอลาออกเพื่อให้สมาชิกพิจารณาหาผู้อื่นเป็นนายกรัฐมนตรีต่อไป

(๓) ความบริสุทธิ์ใจของโจทก์ที่มีได้มีความทะเยอทะยานที่จะได้ตำแหน่ง นายกรัฐมนตรีตามที่โจทก์กล่าวใน (๒) ข้างบนนั้นก็มิได้มีหลักฐานยืนยันชัดแจ้ง จากคำปราศรัยของพระยามานวราชเสวี ประธานสภาผู้แทนราษฎรขณะนั้น ซึ่งต่อมาท่านผู้นี้ในหลวงองค์ปัจจุบันได้ทรงพระกรุณาแต่งตั้งให้เป็นองคมนตรี ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๙๕ ตลอดมาเป็นเวลาอีก ๒๐ ปี จนกระทั่งเจ้าคุณผู้นั้นชรภาพ จึงได้กราบถวายบังคมลาออกจากตำแหน่งองคมนตรีเมื่อประมาณใน พ.ศ. ๒๕๑๕

เมื่อวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๔๙๙ อันเป็นวันปิดสมัยประชุมสามัญแห่งสภา ผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๔๙๙ ท่านเจ้าคุณมานวราชเสวี ประธานสภา ได้กล่าว คำปราศรัยในที่ประชุมของสภา ซึ่งกรมโฆษณาการได้แจกแก่หนังสือพิมพ์และให้วิทยุกระจายเสียงโฆษณาแพร่หลายเมื่อวันที่ ๘ พฤษภาคมนั้นแล้ว มีข้อความตอนหนึ่งที่ท่านเจ้าคุณมานวราชเสวีได้กล่าวถึงโจทก์และคณะราษฎรไว้ มีความตอนหนึ่งว่าดังนี้

“เมื่อได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองมาแล้ว คณะราษฎรได้ทำหน้าที่มา อย่างไร ข้าพเจ้าได้รับเชิญเข้ามา ไม่อยู่ในฐานะที่จะยกย่อง แต่ขอเรียนให้ทราบ ว่า ก็ได้ทำงานทุกสิ่งทุกอย่างจนเป็นผลเอาตัวรอดมาเป็นไทยได้อยู่ทุกวันนี้ก็ เพราะคณะราษฎร หรือผู้ที่เป็นหัวหน้าคณะราษฎร และที่ท่านนายกรัฐมนตรี

(ปรีดี พนมยงค์) บอกว่า ท่านได้ตั้งใจไม่ใช่แต่บัดนี้ เป็นเวลานานมาแล้วที่จะ รักษาและจะหามาซึ่งประชาธิปไตยให้ประเทศไทยนั้น ข้าพเจ้าขอเรียนด้วยความ เคารพว่าท่านสมาชิกทั้งหลายที่นั่งอยู่ในที่นี้ก็ได้รับทราบซึ่ง ไม่เฉพาะแต่คำพูดของ ท่าน ได้ทราบซึ่งในการกระทำของท่านตั้งแต่เดิมมาจนบัดนี้ไม่เป็นที่สงสัยแต่ ประการใดเลย และขอเรียนให้ทราบในที่นี้ว่าถ้าแม้ว่าอยู่เย็นเป็นสุข ความคิด ระลึกที่จะไปหาท่านนายกรัฐมนตรีอันเป็นที่เคารพนับถือนี้ก็น้อย แต่เมื่อมีทุกข์ มีร้อนมีความจำเป็นยุ่งยากแล้ว ข้าพเจ้าเองเป็นผู้อื่นที่ถูกเรียกเข้ามาใช้ได้ไป รบกวนท่าน ท่านไม่เคยปฏิเสธแม้แต่เวลาเดียว คนที่เคยช่วยเหลือนอกจากผู้ ก่อการก็มีเป็นจำนวนมาก ข้าพเจ้าขอเป็นพยานในที่นี้ว่า ท่านได้ดำรงตัวของ ท่านมาอยู่ในความสัตย์ ความจริงในความบริสุทธิ์ สมควรที่เราจะเคารพนับถือ และแม้ในคราวสุดท้ายที่ท่านนายกรัฐมนตรีไม่ได้ ข้าพเจ้าก็ได้ได้รับความเดือดร้อน เป็นอย่างยิ่ง แต่เมื่อได้ไปหาท่านด้วยได้รับมอบหมายจากท่านผู้มีเกียรติทั้งหลาย นี้ ท่านยินดีรับ ก็ทำให้ข้าพเจ้าผู้มีหน้าที่ในฐานะที่เป็นประธานสภาผู้แทนราษฎร หมดความห่วงใย และยังมีหวังว่าท่านจะแก้ไขอุปสรรคต่างๆ ของการกระทำที่ ได้เป็นมาแล้วให้ตลอดรอดฝั่ง และท่านก็ได้แก้ไขสัญญาการให้ข้าวเปล่าได้เป็น การซื้อขาย และแก้ไขรัฐธรรมนูญจนได้มีกิตติศัพท์ว่า ไทยเรานี้เป็นคนแปลก เวลาทำเถียงกันเสียเกือบแย่งทุกแห่งทุกมุม แต่ถึงเวลาเอาจริงเอาจังในวาระที่ ๓ มา ให้คะแนนเสียง ซึ่งคนต่างประเทศพูดกับข้าพเจ้าว่าไม่เคยคิดเคยฝันเลย การ ทั้งนี้สมาชิกทั้งหลายย่อมระลึกเสมอว่า เป็นด้วยผู้ที่เป็นหัวหน้าคณะซึ่งมีเสียงข้าง มากในสภา จึงจะทำได้ ผู้ที่สามารถทำได้ไม่ใช่คนอื่น คือท่านนายกรัฐมนตรี คนนี้ เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจึงขอเรียนต่อท่านด้วยความจริงใจ ไม่ใช่ยกย่องว่า ถ้า ไม่ได้ท่านนายกรัฐมนตรีแล้ว รัฐธรรมนูญ (ฉบับ ๔ พฤษภาคม ๒๔๙๙) ไม่มี โอกาสจะแก้ไขให้เป็นไปได้เลย แต่ที่แก้ไขมาได้ทั้งนี้ไม่เฉพาะแต่เป็นเกียรติของ สภาผู้แทนราษฎร เป็นเกียรติศักดิ์ของชาติไทยและเป็นเกียรติศักดิ์ของท่าน ทั้งหลายที่นั่งอยู่ในที่นี้ด้วย

“เพราะฉะนั้น ในวาระสุดท้ายนี้ ในนามของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ข้าพเจ้า ขออวยพรให้ท่านนายกรัฐมนตรีผู้ซึ่งข้าพเจ้าเคารพนับถือให้เจริญยิ่งๆ ขึ้นไป”

(๔) ภายหลังประกาศใช้รัฐธรรมนูญ ๙ พฤษภาคม ๒๔๘๙ และได้เลือกตั้งสมาชิกพฤษสภาเมื่อวันที่ ๒๔ พฤษภาคมนั้นเสร็จแล้ว ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ เรียกประชุมพฤษสภาและสภาผู้แทนในวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๔๘๙ แล้วทั้งสองสภานั้นได้เริ่มประชุมกันเป็นครั้งแรกเมื่อวันที่ ๓ มิถุนายนนั้น โจทก์และคณะรัฐมนตรีก็ได้กราบถวายบังคมลาออกจากตำแหน่ง คือโจทก์ได้รับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีครบ ๒ เดือนเศษตามที่พูดไว้ในการยอมรับตำแหน่งนั้น

(๕) แต่ในวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๔๘๙ สมาชิกรัฐสภาก็ได้จัดการไปเอง ดังที่ความปรากฏตามบันทึกของอดีตเลขาธิการรัฐสภาที่พิมพ์ไว้ในหนังสือเล่มที่ โจทก์อ้างแล้วนั้น หน้า ๕๓๒ ดังต่อไปนี้

“วันที่ ๗ มิถุนายน ประธานพฤษสภาและประธานผู้แทนจึงได้นัดประชุมสมาชิกทั้งสองสภาหารือร่วมกันเป็นการภายใน ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม เพื่อหยั่งเสียงว่าที่ประชุมจะเห็นสมควรให้ผู้ใดดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ที่ประชุมของสมาชิกมีความเห็นเป็นเอกฉันท์เห็นควรให้นายปรีดี พนมยงค์ เป็นนายกรัฐมนตรี ประธานพฤษสภาจึงได้นำความขึ้นกราบบังคมทูลตามความเห็นของสมาชิกสภา และได้โปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้นายปรีดี พนมยงค์ เป็นนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๘ มิถุนายน”

โจทก์จึงได้ไปเฝ้ากราบบังคมทูลว่า โจทก์ขอรับสนองรับใช้ในตำแหน่งนายกรัฐมนตรีเพียงชั่วคราวเท่านั้น แล้วขอได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งผู้อื่นเป็นนายกรัฐมนตรีต่อไป ทั้งนี้ก็แสดงความจริงใจของโจทก์ว่าไม่ปรารถนาที่จะได้อำนาจยิ่งใหญ่ เพราะเท่าที่ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ดำรงตำแหน่งรัฐบุรุษอาวุโสนั้นก็พระมหากษัตริย์คุณอยู่แล้ว แต่ได้มีพระกระแสรับสั่งว่า ในระยะหัวเลี้ยวหัวต่อเช่นนี้ ขอให้โจทก์ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีไปก่อน

(๖) ครั้นรุ่งขึ้นวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๔๘๙ พระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๘ ก็ได้สวรรคต

(๗) ความปรากฏตามบันทึกของอดีตเลขาธิการรัฐสภาที่ลงพิมพ์ในหนังสือเล่มที่โจทก์อ้างถึงแล้วหน้า ๕๓๔ มีความดังต่อไปนี้

“ในคืนวันประชุมที่ ๙ มิถุนายนนั้น เมื่อที่ประชุมรับทราบแถลงการณ์ที่รัฐบาลแถลงแล้ว นายกรัฐมนตรีได้เสนอขอความเห็นชอบจากรัฐสภาให้อัญเชิญพระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้าภูมิพลอดุลยเดช ขึ้นทรงราชย์สืบสันตติวงศ์ต่อไป”

“ที่ประชุมให้ความเห็นชอบเป็นเอกฉันท์”

(๘) โจทก์ในฐานะนายกรัฐมนตรีได้ลงนามในประกาศอัญเชิญสมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้าภูมิพลอดุลยเดช ขึ้นทรงราชย์ตั้งแต่วันที่ ๙ มิถุนายน ๒๔๘๙ แล้วโจทก์และคณะรัฐมนตรีพร้อมด้วยประธานพฤษสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎรได้ไปเฝ้าในหลวงพระองค์ใหม่ ขออัญเชิญขึ้นทรงราชย์ แล้วโจทก์ก็ได้กราบถวายบังคมทูลลาออกจากตำแหน่ง

ตามรัฐธรรมนูญฉบับ ๑๐ ธันวาคม ๒๔๗๕ ก็ได้ ฉบับ ๙ พฤษภาคม ๒๔๘๙ และฉบับอื่นๆ ต่อมาก็ดีนั้น มิได้บัญญัติไว้ว่าคณะรัฐมนตรีต้องลาออกเมื่อพระมหากษัตริย์ที่แต่งตั้งคณะรัฐมนตรีนั้นเสด็จสวรรคตหรือทรงสละราชสมบัติ ฉะนั้นเมื่อพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าฯ ซึ่งเป็นพระมหากษัตริย์ที่ได้ทรงแต่งตั้งพระยาพหลพลพยุหเสนาเป็นนายกรัฐมนตรีนั้นได้สละราชสมบัติแล้วมีพระมหากษัตริย์องค์ใหม่สืบราชสมบัติ พระยาพหลพลพยุหเสนาจึงได้ปรึกษาคณะกรรมการกฤษฎีกาสมัยนั้นให้คั่นคำว่า นอกจากรัฐธรรมนูญไทยจะมีรัฐธรรมนูญของต่างประเทศใดอีกบ้างที่บัญญัติให้คณะรัฐมนตรีต้องลาออกเพราะเหตุที่พระมหากษัตริย์ที่ได้แต่งตั้งคณะรัฐมนตรีนี้สละราชสมบัติ แต่ก็ไม่ปรากฏว่ามีรัฐธรรมนูญของประเทศไทยใดบัญญัติไว้เช่นนั้น และพระยาพหลฯ ได้พิจารณาถึงธรรมเนียมประเพณีไทยว่า เมื่อครั้งรัชกาลที่ ๕ และที่ ๖ เสด็จสวรรคตนั้น แม้ขณะนั้นยังไม่มีนายกรัฐมนตรี แต่เสนาบดีที่พระมหากษัตริย์องค์ก่อนแต่งตั้งนั้นก็มิได้ต้องลาออกจากตำแหน่งเสนาบดี ดังนั้นพระยาพหลฯ จึงไม่ต้องลาออกเพราะเหตุที่พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าฯ สละราชสมบัติ หลัก

กฎหมายรัฐธรรมนูญและประเพณีกับบรรทัดฐานของพระยาพหลฯ มีอยู่ดังกล่าวแล้ว โจทก์จึงไม่จำเป็นต้องลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี แต่โจทก์ได้กราบถวายบังคมลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรีในวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๔๘๙ นั้นเอง โดยโจทก์ให้เหตุผลในใบลาว่า สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ทรงแต่งตั้งโจทก์เป็นนายกรัฐมนตรีนั้นได้เสด็จสวรรคต ซึ่งแสดงว่าโจทก์มีความเคารพสักการะในหลวงพระองค์นั้น และโจทก์ไม่ปรารถนาได้อำนาจในการเป็นนายกรัฐมนตรีต่อไป

ส่วนการที่จำเลยที่ ๑ กับพวกกะเกณฑ์ให้โจทก์อ้างเหตุในใบลาว่าโจทก์ลาออกเพราะมีความผิดที่ไม่สามารถถวายความปลอดภัย และอ้างธรรมเนียมประเพณีโบราณนั้น เป็นการอ้างเท็จซึ่งประเพณีโบราณ ดังที่โจทก์กราบเรียนศาลในข้อ ๗. แล้ว และเป็นการจงใจเจตนาร้ายที่จะใส่ความว่าโจทก์มีผิด

(๙) เมื่อโจทก์ได้ลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรีในวันที่ ๙ มิถุนายนดังกล่าวใน (๗) แล้ว ต่อมาในวันที่ ๑๐ มิถุนายน ปรากฏตามบันทึกอดีตเลขาธิการรัฐสภาที่ลงพิมพ์ในหนังสือของท่านผู้ซึ่งโจทก์อ้างชื่อแล้วหน้า ๕๓๕ มีความดังต่อไปนี้

“วันที่ ๑๐ มิถุนายน ประธานพฤษสภาและประธานสภาผู้แทนได้เชิญสมาชิกทั้งสองสภามาประชุมร่วมกันเพื่อหารือถึงผู้ที่สมควรจะดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีต่อไป สมาชิกส่วนมากให้ความเห็นว่า ในยามที่ประเทศชาติคับขันเช่นนี้ สมควรจะขอให้นายปรีดี พนมยงค์ เป็นนายกรัฐมนตรีต่อไป

“ประธานสภาจึงได้กราบบังคมทูลพระกรุณาไป แล้วได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ตั้งให้ นายปรีดี พนมยงค์ เป็นนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๑ มิถุนายน”

(๑๐) ต่อมาอีก ๒ เดือน ๑๐ วัน คือเมื่อวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๔๘๙ โจทก์ได้ขอลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ปรากฏตามบันทึกที่อดีตเลขาธิการรัฐสภาลงพิมพ์ไว้ในหนังสือของท่านผู้ซึ่งโจทก์อ้างชื่อแล้วหน้า ๕๕๐ มีความดังต่อไปนี้

“วันที่ ๒๑ สิงหาคม นายปรีดี พนมยงค์ ได้กราบถวายบังคมลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี โดยอ้างว่า ได้ทราบตราทำงานฉลองคุณประเทศชาติมาเป็นเวลาพอสมควร รู้สึกว่านามยศเสื่อมโทรมลง ไม่สามารถจะปฏิบัติภารกิจของรัฐได้เต็มที่”

ครั้นแล้วในวันที่ ๒๓ สิงหาคมนั้น สมาชิกพฤษสภาและสภาผู้แทนได้หารือกันเป็นการภายใน เห็นควรให้พลเรือตรี ถวัลย์ ธำรงนาวาสวัสดิ์ เป็นนายกรัฐมนตรีคนต่อไป คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ซึ่งประกอบด้วยกรมขุนชัยนาทเป็นประธาน และพระยามานวราชเสวีเป็นผู้สำเร็จราชการฯ ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวองค์ปัจจุบัน จึงได้ตั้งพลเรือตรี ถวัลย์ เป็นนายกรัฐมนตรี แล้วจัดตั้งคณะรัฐมนตรี

(๑๑) จำเลยที่ ๑ กับพวกทราบหรือควรทราบความจริงดังกล่าวข้างบนว่า โจทก์จำต้องรับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีโดยความจำเป็น ซึ่งเป็นการชั่วคราวระหว่างเหตุฉุกเฉินเท่านั้น มิใช่โจทก์ทะเยอทะยานที่จะได้อำนาจตำแหน่งนั้นโดยลอบปลงพระชนม์ในหลวงรัชกาลที่ ๘

ข้อ ๙.

ข้อความในหนังสือของจำเลยตอนต้นที่ใช้หัวเรื่องว่า “คำแถลงของสำนักพิมพ์” นั้น จำเลยที่ ๑ กับจำเลยที่ ๔ ได้เขียนไว้ตอนหนึ่งมีความดังต่อไปนี้

“รัฐบาลในสมัยนั้นคงตระหนักดีถึงความรับผิดชอบต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแต่กลับหาหนทางเอาตัวรอดด้วยการพยายามกระทำการต่างๆ ไปในทางบิดเบือนความจริงหรือสร้างข้อเท็จจริงขึ้นใหม่โดยให้การสวรรคตของพระองค์เป็น “อุบัติเหตุ” ให้ได้ เพราะดูเหมือนจะเป็นหนทางเดียวเท่านั้นที่รัฐบาลจะไม่ต้องรับผิดชอบหรือรับผิดชอบต่อภัยพิบัติ แต่อย่างไรก็ตามพยานหลักฐานทั้งทางบุคคลและทางวัตถุ เหตุแวดล้อมนานาประการ ตลอดจนความจงรักภักดีของข้าราชการและพสกนิกรโดยทั่วไป ไม่สามารถทำให้วัตถุประสงค์ของรัฐบาลสัมฤทธิ์ผลได้”

และในหนังสือจำเลยหน้า ๔๔ ต่อจากที่จำเลยเขียนไว้ในหัวเรื่อง “บริติชฆ่าในหลวง” ซึ่งโจทก์ก็กราบเรียนศาลไว้ในฟ้องข้อ ๖. แล้วนั้น จำเลยที่ ๑ กับพวกได้เขียนต่อไปอีก ดังนี้

“รัฐบาลนายบริติช พยายามบิดเบือนกรณีสวรรคตอย่างสุดเหวี่ยงเท่าที่อำนาจในยามนั้นจะบันดาลให้เป็นไปตามความประสงค์ได้ ครั้งแรกจะให้การเสด็จสวรรคตด้วยโรคพระนาก็บ้าง โรคหัวใจบ้าง อันล้วนแล้วแต่แสดงความโง่เขลาและความวอดวายมาให้แก่ตนเองอย่างร้ายแรงยิ่งขึ้น ทั้งนี้ถ้าหากไม่เกิดจากความเลวร้ายในการที่พยายามทำลายล้างราชบัลลังก์ ข้าพเจ้าก็ไม่ทราบว่าจะวิจารณ์กรณีนี้อย่างใดในเมื่อตัวของตัวเองยอมตระหนักในสิ่งที่ป็นองค์พยานแวดล้อมอย่างไม่มีทางตั้งหน้าตั้งตาออกไปได้ ประชาชนชาวไทยทั้งชาติเจ็บแค้นอย่างแสนสาหัสจากการกระทำของรัฐบาลที่พยายามจะโค่นล้มระบอบประชาธิปไตยโดยโดยมีพระมหากษัตริย์ปกครอง ความเหิมเกริมกำแหงเป็นที่ประจักษ์ชัดแจ้งจึงมีผู้ตั้งกระทู้ก่นอกสภา แต่มันก็เป็นมติมหาชนอย่างแท้ว่า ทำไมไม่แถลงว่าเป็นการลอบปลงพระชนม์ แล้วลากคอไอ้ผู้ร้ายไปประหารชีวิต”

ข้อความของจำเลยดังกล่าวแล้วสอดคล้องกับข้อความในหนังสือจำเลยหน้า ๔๑ และ ๔๔-๔๕ ตามที่โจทก์กราบเรียนศาลไว้แล้วในฟ้องข้อ ๗. โดยถือว่าเป็นความผิดกระทงที่ ๒ แห่งข้อ ๗. นั้น คือ จำเลยใส่ความว่า โจทก์ออกแถลงการณ์บิดเบือนความจริงกรณีสวรรคตเพื่อไม่รับผิดชอบ ซึ่งโจทก์ได้กราบเรียนศาลไว้แล้วว่าขอประทานนำมาฟ้องในข้อที่เกี่ยวข้อง

จำเลยกับพวกได้ใส่ความโจทก์โดยฝ่าฝืนความจริงซึ่งควรหรือควรทราบแล้วนั้นอันทำให้โจทก์เสียหายอย่างร้ายแรง

๔.๑ ตั้งแต่วันที่โจทก์ทราบว่าเป็นหลวงรัชกาลที่ ๘ สวรรคตจนกระทั่งวันที่โจทก์ทราบคำพิพากษาศาลฎีกาฉบับลงวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๔๙๗ นั้น โจทก์เชื่อด้วยความบริสุทธิ์ใจว่าในหลวงรัชกาลที่ ๘ เสด็จสวรรคตโดยอุบัติเหตุเนื่องด้วยการกระทำของพระองค์เอง ทั้งนี้เพราะโจทก์อาศัยเหตุผลหลายประการต่อไปนี้

(๑) นางสาวจรรยา ตระละภักดิ์ ได้กราบบังคมทูลในหลวงองค์ปัจจุบัน ซึ่งตรงกับที่พระองค์ได้พระราชทานให้การเป็นพยานโจทก์ต่อศาลอาญาที่ได้เดินทางเผชิญสืบทอดองค์ที่ประเทศสวีเดนเมื่อวันที่ ๑๒ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๙๓ มีความตอนหนึ่งว่า

“ในเช้าวันที่ ๘ มิถุนายน ฉันกินอาหารเช้าที่มุขพระที่นั่งชั้นบนด้านหน้า (โจทก์ขอให้ทรงชี้พระที่นั่งจำลอง ทรงชี้ตามที่ได้แสดงไว้ในหุ่น) กินอาหารแล้วฉันเดินไปห้องบรรทมรัชกาลที่ ๘ เวลาราว ๙.๐๐ น. พบนายชิต นายบุศย์ หน้าห้องแต่งองค์ เห็นนั่งอยู่ (ทรงชี้หุ่นจำลอง) นายชิต นายบุศย์นั่งอยู่เฉยๆ ฉันถามเขาว่าพระอาการเป็นอย่างไร ได้รับตอบว่าดีขึ้น ใครเป็นผู้ตอบจำไม่ได้ เขาตอบต่อไปว่าทรงสบายขึ้น เสด็จไปห้องทรงแล้ว ต่อจากนั้นฉันได้เดินไปห้องของฉันเดินไปตามสองห้องนี้ ระหว่างนั้นเป็นเวลาประมาณ ๑.๒๕ น. ได้ยินเสียงคนร้องได้ยินขณะที่อยู่ในห้องเครื่องเล่น ก่อนได้ยินเสียงร้อง ได้เห็นคนวิ่งผ่านประตูห้องบันไดซึ่งอยู่ติดกับห้องเครื่องเล่น (ทรงชี้หุ่นจำลองและแผนผังหมายเลข ๑ และศาลได้ขีดเส้นด้วยดินสอแดงเป็นลูกศรแสดงการวิ่งไปในแผนผัง)

“เสียงคนร้อง เป็นเสียงใครจำไม่ได้ ได้ยินเสียงร้องแล้วฉันได้ออกมาจากห้องเครื่องเล่นไปยังเฉลียงด้านหน้าโดยผ่านประตูห้องบันได (ทรงขีดเส้นดินสอแดงไว้ในแผนผังหมายเลข ๑ แสดงทางที่พระองค์เสด็จ) ได้พบนางสาวจรรยาที่หน้าห้องข้าหลวง ถามนางสาวจรรยาว่ามีอะไร เกิดเรื่องอะไร ได้รับตอบว่า ในหลวงยังพระองค์ ฉันได้ยินดังนั้นก็ตรงไปยังห้องบรรทมรัชกาลที่ ๘ (ทรงขีดเส้นหมึกในแผนผังหมายเลข ๑ แสดงเส้นทางที่เสด็จไปยังห้องพระบรรทม)”

โจทก์ขอความกรุณาศาลโปรดสั่งเกล้าว่า ในหน้าต้นๆ หัวเรื่อง “คำแถลงของสำนักพิมพ์” นั้น จำเลยกับพวกเขียนไว้ว่าจำเลยที่ ๑ และภรรยาเป็นมหาตมเล็กและข้าหลวงของพระเจ้าบรมวงศ์เธอพระองค์เจ้าอดิสรุยาภา (พระราชธิดาในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวและเจ้าจอมมารดาอ่อน) ฉะนั้นจำเลยที่ ๑ ต้องทราบแล้วว่า สมเด็จพระราชบิดากรมหลวงสงขลานครินทร์ ทรงมีเจ้ากรมรับใช้ใกล้ชิด ชื่อ “ขุนสงขลานครินทร์” นามเดิม “หลี่”

นามสกุล “ตะละภัก” ชาววังรู้จักท่านเจ้ากรมนี้ในนามว่า “เจ้ากรมหลี่” (เมื่อครั้งสมเด็จพระราชชนนีเสด็จไปศึกษาที่สหรัฐอเมริกาใน พ.ศ. ๒๔๖๐ นั้น ทรงใช้นามเดิม “สังวาลย์” นามสกุล “ตะละภัก”)

นางสาวจรรยา ตะละภัก เป็นบุตรท่านเจ้ากรมหลี่ และเป็นผู้ที่รับใช้ใกล้ชิดสมเด็จพระราชชนนีและในหลวงรัชกาลที่ ๘ และรัชกาลปัจจุบัน

โจทก์จึงเชื่อตามคำที่นางสาวจรรยา ได้กราบทูลในหลวงองค์ปัจจุบันและทูลเจ้านายองค์อื่น อาทิ กรมขุนชัยนาथ ที่ได้มาประชุมกรณีสวรรคตในวันนั้น

ยิ่งกว่านั้น ศาลฎีกาที่พิพากษาคดีสวรรคตต่อมานั้นก็ให้น้ำหนักคำให้การของนางสาวจรรยา มาก ดังปรากฏในคำพิพากษาศาลฎีกามีความตอนหนึ่ง ว่าดังนี้

“๕. ราวสองสัปดาห์ก่อนหน้าวันสวรรคต เวลาเย็น นางสาวจรรยา ตะละภัก ไปหยิบสิ่งของในห้องพระภุษา พบนายชิตอยู่ในห้องนั้น นายชิตพูดขึ้นว่า “นี่จะบอกให้ ท่านไม่ได้เสด็จออกวันที่ ๑๓ นั้น” นางสาวจรรยาถามว่า “เพราะอะไร” นายชิตนิ่งเฉยเสีย นางสาวจรรยาจึงว่าไม่เชื่อหรือ นายชิตก็หัวเราะแล้วพูดว่า “ไม่เชื่อก็แล้วไป คอยดูไปก็แล้วกัน” นางสาวจรรยาเข้าใจว่า นายชิตล้อเล่น เพราะเห็นกระตือรือร้นเตรียมการตามเสด็จไปต่างประเทศ ต่อมาคืนวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๔๘๙ นางสาวจรรยาได้เล่าความตามที่ได้พูดได้ตอบกับนายชิตให้นางสาวนิภา น้องสาวพี่ เป็นท่านองคยูกันตามธรรมดา ครั้นเกิดการสวรรคตขึ้น พันตำรวจตรี พจนาด จันทรสวรรณ เป็นผู้สอบสวนนางสาวจรรยา นอกจากข้ออื่น นางสาวจรรยาก็ได้ให้การถึงความข้อนี้ด้วย ในชั้นกรรมการศาลกลางเมืองสอบสวน ก็ได้ให้การไว้เช่นเดียวกัน

“สมเด็จพระราชชนนีก็ได้พระราชทานพระกระแสรับสั่งเป็นพยานว่า นางสาวจรรยาเคยกราบทูลว่า มหาเดเล็กคนหนึ่งพูดว่า ในหลวงจะเสด็จวันที่ ๑๓ ไม่ได้ เขาบอกชื่อมหาเดเล็กคนนั้นเหมือนกัน จะเป็นนายชิตหรือนายบุรุษคนใดคนหนึ่งทั้งสองคนนี้ เวลานั้นทรงจำไม่ได้เสียแล้ว”

“ฉะนั้น คำเบิกความของนางสาวจรรยา จึงประกอบด้วยน้ำหนักหลักฐาน ควรฟังเป็นความจริงได้”

แม้ว่าคำวินิจฉัยของศาลฎีกาดอนนั้นเกี่ยวกับการที่นายชิตพูดว่าในหลวงรัชกาลที่ ๘ จะไม่ได้เสด็จในวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๔๘๙ แต่ก็แสดงว่านางสาวจรรยา เป็นคนที่พูดมีน้ำหนักหลักฐาน ควรฟังเป็นความจริง

(๒) เมื่อเวลาประมาณ ๑๐ น. ของวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๔๘๙ ม.ร.ว. เทวาริราช มาลากุล (พระยาเทวาริราช) เจ้าหน้าที่ผู้ใหญ่ในสำนักพระราชวัง ได้มาแจ้งแก่โจทก์ว่า ในหลวงรัชกาลที่ ๘ เสด็จสวรรคตเมื่อเวลาประมาณ ๘.๓๐ น. ของวันนั้น โจทก์จึงได้สอบถามว่าสวรรคตด้วยเหตุใด ก็ได้รับตอบว่า สวรรคตด้วยพระแสงปืน โจทก์จึงได้เชิญรัฐมนตรีมหาดไทยและอธิบดีตำรวจ กับผู้บังคับการตำรวจสันติบาลที่นั่งคอยอยู่ที่ตึกริบแซกที่ได้นัดไว้ล่วงหน้าว่าจะมาปรึกษากับโจทก์เรื่องกรณกรณีเหตุงานนั้นให้เข้ามาพบโจทก์กับพระยาเทวาริราช เพื่อทราบกรณีสวรรคตตามที่พระยาเทวาริราชได้แจ้งให้ทราบ ครั้นแล้วโจทก์ได้โทรศัพท์ถึงหม่อมเจ้านิกรเทวัญ ราชเลขานุการในพระองค์ ให้รับมาพบโจทก์ทันที เพื่อเชิญพระบรมวงศ์อาวุโสไป ณ พระที่นั่งบรมพิมาน

ครั้นแล้วโจทก์ รัฐมนตรีมหาดไทย อธิบดีกรมตำรวจ ก็ไปยังพระที่นั่งบรมพิมานชั้นล่าง ส่วนผู้บังคับการตำรวจสันติบาลนั้นขออนุญาตกลับบ้านเพื่อแต่งเครื่องแบบและจะเอาเจ้าหน้าที่ตำรวจคนอื่นๆ ตามไปเพื่อร่วมกับอธิบดีกรมตำรวจในการสืบสวนและสอบสวนกรณีสวรรคต ดังปรากฏในบันทึกคำอภิปรายรัฐสภา ๒๔๙๐ กรณีสวรรคตที่โจทก์อ้างชื่อแล้วนั้น หน้า ๑๐๕๑

(๓) กรมขุนชัยนาथ ได้เสด็จประทับอยู่ที่พระที่นั่งบรมพิมานก่อนแล้ว ต่อมาพระบรมวงศ์อาวุโสอีก ๔ ท่านก็มาถึงที่นั่น คือ พระองค์เจ้าจุมภฎ พระองค์เจ้าภาณุพันธุ์ พระองค์เจ้าธานีนิติ พระองค์เจ้าวรรณไวทยากร

(๔) ก่อนที่โจทก์และรัฐมนตรีมหาดไทยกับอธิบดีกรมตำรวจไปถึงพระที่นั่งบรมพิมานนั้น พระบรมศพอยู่ในสภาพใดนั้นก็ต้องพิจารณาพระราชกระแสของ

ในหลวงองค์ปัจจุบันที่ศาลอาญาได้เดินเผชิญสืบพระองค์ที่ประเทศสวีเดนแลนด์ ตามที่ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้การเป็นพยานโจทก์ในคดีสวรรคต โดยมีแต่ผู้พิพากษาศาลอาญาและอัยการโจทก์เท่านั้นที่ได้ไปเฝ้า แต่จำเลยหรือทนายจำเลยมิได้ไปเฝ้าในขณะทรงให้การนั้น

หนังสือของจำเลย (นายชาติ เอี่ยมกระสุนธุ์) ได้เชิญพระราชกระแสในฐานทรงเป็นพยานโจทก์มาลงพิมพ์ไว้ในหน้า ๗๔-๗๖

ก) พระราชกระแสทรงเป็นพยานโจทก์เมื่อวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๔๓ มีความตอนหนึ่งต่อจากที่โจทก์กราบเรียนศาลใน (๑) นั้นดังต่อไปนี้

“เมื่อเข้าไปถึงห้องพระบรมมหาราชวังแล้ว เห็นสมเด็จพระราชชนนีและพระพี่เลี้ยงนั่งอยู่บนพระแท่นบรมมหาราชวัง สมเด็จพระราชชนนีประทับอยู่เบื้องปลายพระบาทในหลวงโดยพระองค์อยู่บนแท่นครึ่งพระองค์ ส่วนพระพี่เลี้ยงนั่งอยู่บนพระแท่นบรมมหาราชวังและอยู่ก่อนไปทางพระเศียร เห็นในหลวงบรมมหาราชวังพระแท่นในท่าหงายอย่างปกติ เห็นที่พระนลาฏมีรอยโลหิต พระเนตรกลับสังเกตเห็นพระกรอยู่ข้างพระวรกายอย่างคนนอนธรรมดา พระกรแนบพระวรกายห่างจากพระวรกายตรงขอบพระหัตถ์ด้านในประมาณ ๕ ซม. ที่ว่านี้หมายถึงพระกรซ้าย ส่วนพระกรข้างขวาเป็นอย่างไรไม่เห็น สังเกตพระหัตถ์อยู่ในท่าธรรมดา นิ้วพระหัตถ์ไม่งอ แต่อย่างอย่างไรธรรมดา คืองอนิดหน่อย มีผ้าคลุมพระบรมมหาราชวังคลุมอยู่ด้วย พระกรอยู่นอกผ้าเห็นแต่ข้างซ้าย ข้างขวาไม่เห็น ผ้าคลุมพระองค์ขึ้นมาเสมอพระอุระ

“เมื่อฉันเห็นเช่นนั้นกับบอกให้คนที่อยู่ที่นั่นให้ไปตามหมอมาน แล้วฉันเข้าไปประคองสมเด็จพระราชชนนีพาไปประทับที่พระเก้าอี้ปลายพระแท่นบรมมหาราชวังต่อจากนั้นหลวงนิตยได้มาถึง จะมาถึงภายในห้องพระบรมมหาราชวังแล้วนานเท่าใดเดาไม่ถูก หลวงนิตยเข้าไปดูแล้วไม่พูดว่าอะไร แต่ฉันเห็นหน้าหลวงนิตยก็รู้ได้ว่าไม่มีหวังแล้ว สมเด็จพระราชชนนีได้เสด็จไปประทับในห้องทรงพระอักษรต่อไป

“เมื่อทราบทั้งหมดหวังแล้ว ต่อมาได้เรียกพระยาชาติเดชอุดมขึ้นมากถามว่าจะทำอย่างไรต่อไป พระยาชาติบอกถึงพระราชพิธีเกี่ยวกับพระบรมศพ แล้วฉันก็สั่งให้เขาจัดการตามระเบียบ”

ข) พระราชกระแสทรงเป็นพยานโจทก์เมื่อวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๔๓ มีความตอนหนึ่งดังต่อไปนี้

“คนที่ฉันเห็นวิ่งผ่านประตูห้องบันไดไปนั้น เขามันโดยเร็ว ฉันไม่รู้ว่าเป็นใคร ก่อนนั้นฉันไม่ได้ยินเสียงอะไรผิดปกติ ระหว่างที่ฉันเดินไปๆ มาๆ อยู่ในห้องนอนและห้องเครื่องเล่นนั้น จะมีใครอยู่ในสองห้องนั้นบ้างไหม ฉันไม่ได้สังเกต ในที่สุดฉันก็ไม่ทราบว่าคุณที่เห็นวิ่งไปนั้นเป็นใคร

“ขณะเห็นไม่ทันได้คิดว่าจะอย่างไร เสียงคนร้องที่ได้ยินนั้นเป็นเสียงทั้งตกใจ ทั้งร้องไห้ และเป็นเสียงของคนๆ เดียว นอกจากเห็นนางสาวจรรยาที่เฉลียวแล้วไม่เห็นใครอีก ตอนนั้นจะมีเสียงวิ่งทางเฉลียงพระที่นั่งบ้างไหม ฉันถามนางสาวจรรยาแล้วก็เดินต่อไปโดยเร็ว จะมีเสียงคนวิ่งไหม ไม่ได้สังเกต เวลานั้นประตูห้องทรงพระอักษรทางด้านที่เปิดออกสู่เฉลียงด้านหน้าจะปิดหรือเปิดอยู่ไม่ได้สังเกต ประตุนั้นตามธรรมดาเมื่อยังไม่ตื่นบรมมหาราชวังก็ปิด และตามธรรมดาฉันไปห้องพระบรมมหาราชวังก็เข้าทางห้องแต่งพระองค์

“ฉันไปถึงห้องพระบรมมหาราชวังแล้วก็เลยตรงไปที่สมเด็จพระราชชนนี ขณะนั้นจะได้มีการเช็ดพระโลหิตที่พระพักตร์ในหลวงรัชกาลที่ ๘ ใหม ฉันไม่ทราบ ฉันเข้าใจว่าพระพี่เลี้ยงนั่งกำลังทำการเช็ดพระพักตร์ในหลวงอยู่ ฉันเข้าไปถึงสมเด็จพระราชชนนีแล้วนานสัก ๑ นาที หรือ ๒ นาที ก็ประคองพระองค์ท่านออกมา ขณะนี้พระพี่เลี้ยงนั่งจะยังเช็ดพระพักตร์หรือเปล่าฉันไม่ได้ดู จะมีคนอื่นเข้าไปในพระวิสุตรบ้างหรือเปล่าไม่ได้สังเกต ฉันไม่ได้แหวกพระวิสุตรเข้าไป น่าจะมีคนแหวกไว้ แหวกข้างเดียวหรือสองข้างไม่ได้สังเกต ฉันออกจากพระวิสุตรมาแล้วก็มาอยู่กับสมเด็จพระราชชนนีที่ปลายพระแท่น ไม่ได้เข้าไปอีก

“ฉันสังเกตเห็นท่าทางของพระบรมศพตั้งแต่ก่อนเข้าไปในพระวิสุทธแล้วจะมีอะไรอยู่ใกล้ๆ พระกรเบื้องซ้ายบ้างไม่ได้สังเกต พระเศียรหนุนพระเขนยอยู่ในท่าปกติ สังเกตเห็นตั้งแต่แรกเข้าไป สมเด็จพระราชชนนีเสด็จออกไปประทับอยู่ที่ห้องทรงพระอักษรก่อนฉัน ฉันออกจากห้องพระบรมศพไปแล้วก็ได้กลับไปเข้าไปอีกก็ครั้งนั้นไม่ได้”

(๕) โดยเหตุที่ในหลวงองค์ปัจจุบันได้เสด็จไปห้องพระบรมศพในหลวงรัชกาลที่ ๘ ภายหลังสมเด็จพระราชชนนีและพระพี่เลี้ยงเนื่อง ฉะนั้นพระองค์จึงมิได้ทรงทราบมาก่อนที่พระองค์เสด็จไปถึงห้องพระบรมศพนั้นได้มีผู้ใดจะต้องพระองค์ในหลวงรัชกาลที่ ๘ อย่างไรบ้าง พระองค์เพียงพระราชทานพระราชกระแสว่า “ฉันเข้าใจว่าพระพี่เลี้ยงเนื่องกำลังเช็ดพระพักตร์ในหลวงอยู่” และต่อมาอีก ๑ หรือ ๒ นาที พระองค์ทรงประคองสมเด็จพระราชชนนีออกมาฉันพระองค์พระราชทานพระราชกระแสว่า “ขณะนี้พระพี่เลี้ยงเนื่องกำลังเช็ดพระพักตร์หรือเปล่าฉันไม่ได้ดู”

ดังนั้น จึงควรพิจารณาคำชี้แจงของพันเอก ช่าง เขวงศักดิ์สงคราม รัฐมนตรีมหาดไทย ที่ได้ตอบคำอภิปรายของฝ่ายพรรคประชาธิปัตย์ ปรากฏในหนังสือ บันทึกคำอภิปรายรัฐสภา ๒๔๙๐ กรณีสวรรคต หน้า ๑๐๕๒-๑๐๕๓ คือตอนที่โจทก์และรัฐมนตรีมหาดไทยได้ไปถวายบังคมพระบรมศพนั้น กรมขุนชัยนาทฯ ได้ประทับอยู่ที่ปลายพระแท่น (เตียงนอน) ซึ่งพระบรมศพยังประดิษฐานอยู่ที่นั่น มีความดังต่อไปนี้

“เมื่อเราได้ขึ้นไปเพื่อถวายบังคมพระบรมศพนั้น ข้าพเจ้าได้พูดถึงเมื่อคืนนี้แล้วว่า ข้าพเจ้าได้บอกอธิบดีตำรวจให้เขาจัดการชันสูตรบาดแผลที่พระนลาฏบ้าง แต่ว่าข้าพเจ้าตั้งความปรารถนาอยากจะดูบาดแผลว่าลึกไปอย่างไรเท่านั้น ก็ได้รับการห้ามปรามด้วยเกรงพระบรมเดชานุภาพและโดยความเคารพต่อพระบรมวงศานุวงศ์ ก็การดำเนินการที่จะถึงว่าจะต้องไปแผลงดูบาดแผลอย่างหนึ่งอย่างใดของพระมหากษัตริย์นั้นก็เป็นเรื่องที่เราไม่ได้กระทำในขณะนั้น ที่เป็นเช่นนี้จะหาว่าเป็นการหย่อนสมรรถภาพก็ยอมรับ แต่ว่าก็มีเหตุผลอย่างนี้ ท่านได้อ้างไปถึงว่า

ท่านนายกรัฐมนตรีได้ช่วยห้ามปรามด้วยอะไรนั้นก็เป็นการที่จะทำให้สภาเข้าใจผิดไป ความนั้นข้าพเจ้าถือว่าได้เล่าเมื่อคืนนี้ว่า กรมขุนชัยนาทท่านได้ประทับอยู่ที่ปลายเตียง ก็ท่านบอกพระหัตถ์ให้ข้าพเจ้า และข้าพเจ้าได้มองดูท่านนายกรัฐมนตรีก็ไม่เห็นท่านว่าอย่างไร และเมื่อเกรงใจเช่นนี้ ข้าพเจ้ารับว่าจะเป็นการหลอมน้ำไปสู้องค์พระมหากษัตริย์ก็ไม่ได้ทำการโดยเคร่งครัด ที่นี้ถึงปัญหาเรื่องที่ท่านพูดว่าเรื่องหมอนอะไรต่างๆ นั้น อาจทำให้เข้าใจผิดในเรื่องหมอนเรื่องอะไรที่ปรากฏว่ามีรู มีเลือด นี่เป็นเรื่องที่ทราบภายหลัง ในวันนั้นเอง ข้าพเจ้าได้เล่าให้ฟังแล้วว่า ทุกสิ่งทุกอย่างเปลี่ยนแปลงไปหมด พระแท่นบรมศพก็เปลี่ยนไป ทุกสิ่งทุกอย่างแม้แต่ฉลองพระองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในพระบรมโกศก็ได้เปลี่ยนฉลองพระองค์ มีกางเกงแพรไหมเอี่ยมที่สุด จะได้รับจากใครที่สำเพ็งก็ไม่ทราบ ทุกสิ่งทุกอย่างมันเปลี่ยนไปใหม่แล้วทั้งนั้น เพราะฉะนั้นจะมองเห็นรูซึ่งเป็นเครื่องจะว่าผลทะลุหรือไม่ในวันนั้น ข้าพเจ้ารับว่าเราไม่ได้ทำนี้ ปัญหามาถึงเรื่องพระแท่นว่าทำไมไม่ได้ขัดฝุ่นถ่ายรูปนี้...เป็นเรื่องปัญหาเทคนิค เมื่อเจ้าหน้าที่เทคนิคว่าไม่มีประโยชน์ ก็ในชั้นต้นอาจจะเป็นเพราะพระพี่เลี้ยงเนื่องได้นำพระแสงไปวางบนโต๊ะ แล้วนายชิตฯ หยิบอีก หยิบไปหลายๆ ที เมื่อเจ้าหน้าที่เทคนิคว่าไม่มีประโยชน์แล้ว ข้าพเจ้าจะตรัสรู้อย่างไรว่า มันจะต้องทำกันให้เคร่งครัด ไม่ได้มีเจตนาอย่างหนึ่งอย่างใดที่จะละเลยหน้าที่อันควรปฏิบัตินี้ก็หาไม่ได้”

(๖) บันทึกคำอภิปรายในรัฐสภาที่โจทก์อ้างแล้วนั้น มีคำอภิปรายของสมาชิกผู้แทนราษฎรเกี่ยวกับสภาพพระบรมศพในวันที่ ๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๘๙ นั้นไว้ด้วย ดังต่อไปนี้

ก) ในหนังสือบันทึกคำอภิปรายของรัฐสภาเล่มที่โจทก์อ้างถึงแล้วนั้น หน้า ๙๗๒-๙๗๓ พ.ต.ท. พัฒน์ นิลวัฒน์านนท์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้อภิปรายไว้ มีความตอนหนึ่งเกี่ยวกับสภาพพระบรมศพ ดังต่อไปนี้

“เมื่อคืนท่านประธานสภาก็ตาม ได้บอกแล้วว่าขอให้พุทธระวังอย่าให้กระทบกระเทือนพระเกียรติยศ ข้าพเจ้าก็เคารพและเทิดทูนพระมหากษัตริย์ด้วยเหมือนกัน แต่อย่างไรก็ตามในเมื่อสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในพระบรมโกศได้สวรรคตลง

ไปนั้นไม่ตกถึงมือตำรวจทันที ตกถึงมือคนอื่น อันนี้เกิดจากสมเด็จพระราชชนนีและสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวปัจจุบันนี้ได้ดำรัสให้นายแพทย์ดำเนินการ และการดำเนินการไปนั้นเป็นเหตุให้มีการเปลี่ยนแปลงไปหลายอย่างแล้วไม่ใช่หรือ ขอให้ดูจากรายงานของกรมการก็แล้วกัน ยิ่งกว่านั้นปรากฏจากรายงานกรมการว่า พอสมเด็จพระชนนีทราบว่าเป็นหลวงสวรรคตแล้ว ได้วิ่งผลุนผลันมาโถมองคิไพบรมศพ อย่างนี้ขอให้ท่านดูซิว่าแม่ไปเห็นลูกนอนตายอยู่เช่นนี้จะเป็นอย่างไร มืออย่างไหนที่จะไปกอดอยู่เฉยๆ คงจะต้องแสดงอาการลูบคลำไปตามวิสัย ฉะนั้นคนที่ตายใหม่ๆ จะเอาสปีชซัมส์มาเป็นเหตุพิสูจน์กันได้อย่างไร ข้าพเจ้าไม่ได้เรียนแพทย์ แต่มีเหตุผลธรรมดา ข้าพเจ้าอายุ ๔๐ ปี เห็นคนตายใหม่ๆ หลายหนเหมือนกัน เพราะฉะนั้นคนตายใหม่ๆ เคลื่อนไหวอย่างไรก็ได้ แต่ต่อเมื่อตัวซิดซาแข็งตัวแข็งแล้วนั้นแหละอาจเอาเรื่องสปีชซัมส์มาเป็นหลักพิสูจน์กัน ข้าพเจ้าไม่ใช่แพทย์ ไม่ได้มีความรู้อะไรมา แต่เห็นกับตาว่าอย่างนี้ ที่นี้เมื่อเป็นไปในการเคลื่อนไหวร้อยแปดพันประการอย่างนี้จะว่าอย่างไร

“ข้าพเจ้าอยากเรียนต่อไปว่าในความเห็นของแพทย์เอง ไม่มีคนใดที่ยืนยันมากนัก ขอโทษที่จะต้องกล่าวนาม คือมีแพทย์ซุบ โซติกเสถียร คนเดียวที่ชี้แจงว่า “ความเห็นของข้าพเจ้าเรื่องนี้เป็นเรื่องถูกปลงพระชนม์ และข้าพเจ้าไม่สงสัยว่าเป็นการปลงพระชนม์เองหรืออุบัติเหตุโดยสิ้นเชิง” แต่สำหรับคนอื่นไม่ได้ยืนยันมา ยิ่งกว่านั้น นายแพทย์เองบางคนเวลาบ้เท็กให้ความเห็นมาอย่างหนึ่ง แต่พอถูกซักถามก็คลายความเห็นเสียก็มี นี่ไม่ใช่ว่าความเห็นทางแพทย์เป็นสิ่งเด็ดขาด แต่เป็นการเอาความเห็นของแพทย์มาประกอบเท่านั้น เพราะฉะนั้นเรื่องมีองอนี้จึงเป็นว่าไม่สำคัญนัก ที่ข้าพเจ้าว่าพระชนนีวิ่งไปห้องพระบรมมหาราชวังเป็นคนแรก และนายซิด สิงหนสิน วิ่งตามเข้าไป และก็มีพระที่เลี้ยงเนื่องวิ่งตามกันเข้าไปอีกนั้น ตอนหนึ่งว่า สมเด็จพระชนนีโถมเข้าไปกลิ้งเกลือกที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และทรงรับสั่งต่างๆ ซึ่งทั้งนี้ย่อมตรงกับที่ข้าพเจ้ากล่าวว่าจะต้องมีการลูบคลำและยังมีคนอื่น ๆ อีกที่เข้าไปถูกต้องอีก ก็เมื่อมีข้อความปรากฏอยู่อย่างนี้จะให้อารมณ์คงเดิมอยู่ได้อย่างไร”

ข) ร.ต. มงคล รัตนวิจิตร ผู้แทนจังหวัดนครศรีธรรมราชได้อภิปรายมีความตอนหนึ่งที่ปรากฏในหนังสือของรัฐบาลเล่มที่โจทก์อ้างแล้วนั้น หน้า ๑๐๐๓ มีความตอนหนึ่งดังต่อไปนี้

“ในเวลานั้นข้าพเจ้ามีโชคดีและโชคร้ายปนกัน คือได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ข้าพเจ้าดำรงตำแหน่งรองประธานสภาผู้แทน และในวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๔๘๘ นั้นข้าพเจ้าได้ถูกตามไปเฝ้า มีผู้มาตามว่า พระราชชนนีรับสั่งให้เฝ้า ข้าพเจ้าไปถึงเวลา ๑๓ นาฬิกากว่าเกือบ ๑๔ นาฬิกา เมื่อไปถึงพระที่นั่งบรมพิมาน มีพระบรมวงศานุวงศ์ นายกรัฐมนตรี ราชองครักษ์ ใครต่อใครอยู่เต็มไปหมด ท่านผู้ใหญ่ถามข้าพเจ้า จะเป็นพระองค์ใดข้าพเจ้าก็ลืมนึก ว่าถวายบังคมพระบรมศพแล้วหรือ ข้าพเจ้าเอะใจแล้วว่าข้าพเจ้าถูกตามไปเฝ้าทำไม ขณะนั่งรถยนต์ไปผ่านประตูไปเจียบเหงาผิดปกติ พอถึงประตูกลางก็เช่นเดียวกัน จนถึงประตูในก็เห็นอยู่กันเรียบร้อยดูขงขงภาพ โศกเศร้ามีแต่น้ำตานอง ข้าพเจ้าจึงรู้สึกว่าจะเกิดเรื่องใหญ่แล้ว จนถึงมีผู้มาเตือนให้ข้าพเจ้าไปถวายบังคมพระบรมศพ ข้าพเจ้าจึงได้ขึ้นไปถวายบังคมพระบรมศพ ห้องที่ข้าพเจ้าไปถวายบังคมพระบรมศพนั้นเป็นห้องนอน จะมีตำรวจหลวงหรืออะไรข้าพเจ้าเรียกไม่ถูกถือดาบเป็นคู่ๆ ที่กระโดดพอลงถึงข้าพเจ้าจะต้องหมอบคลานไปตามธรรมเนียม พอถึงห้องพระบรมมหาราชวังพระบรมศพนั้นอยู่บนพระที่ จะสูงกว่าพื้นเกินกว่าสี่ศอก แต่ก็ไม่ถึงศอก แล้วก็มุ้งตาพริกไทยหลังใหญ่ครอบอยู่ แล้วมีกระถางน้ำแข็งลายครามอยู่สัก ๖ กระถาง และมีพัดลมเย็น ข้าพเจ้าได้แสดงคารวะถวายบังคมด้วยน้ำตานองด้วยความเสียใจอย่างยิ่ง และข้าพเจ้ามาเฝ้าก่อนเพื่อนสมาชิกนี้เนื่องจากข้าพเจ้าเป็นรองประธานสภา และข้าพเจ้าก็เป็นทหารอยู่ด้วย ข้าพเจ้าต้องรับผิดชอบสองประการคือประการ ๑ ข้าพเจ้าเป็นรองประธานสภา ซึ่งได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ดำรงตำแหน่งอยู่ด้วยความไว้วางใจของท่านสมาชิกทั้งหลาย อีกประการหนึ่งข้าพเจ้าเป็นทหาร ในการที่จอมทัพได้สูญเสียไปนี้ ข้าพเจ้าต้องรับผิดชอบ ความโศกกับความแค้นก็ประดังกันขึ้นมา จะเอาอย่างไรก็เอา ข้าพเจ้ายอมตาย เมื่อถวายบังคมเสร็จแล้วก็นั่งปลงอยู่น้อยว่าเรื่องเป็นอย่างไรกัน มองพระบรมศพเห็นที่พระนลาฏมีแผล แต่แผลไม่ได้เปิด แผลนั้นเรียบร้อยมีรอยหนึ่งขาด พระ

บรมศพนั้นนอนเหยียดอยู่ แล้วก็มืออย่างบ้านเราเรียกว่าฝ่าห่ม ในหลวงจะเรียกว่าอะไรไม่ทราบ สวยมาก ปกปิดพระวรกายอยู่ ทีนี้ข้าพเจ้ากลับลงมาข้างล่างก็เต็มไปด้วยผู้หลักผู้ใหญ่ปรึกษาหารือกัน ข้าพเจ้าแค้นคิดอยู่ในใจว่า ใครฆ่าในหลวง ข้าพเจ้าจะฆ่ามันเสียเอง แต่ก็ไม่ได้ความอะไร ต่อมาราชเลขาอนุการในพระองค์มาบอกพวกเราให้ไปเฝ้าสมเด็จพระราชชนนีข้างบน ผู้ที่ไปเฝ้าด้วยมีประธานพฤษสภา รองประธานพฤษสภา ประธานสภาผู้แทน และรองประธานสภาผู้แทน ขึ้นไปเฝ้าสมเด็จพระราชชนนี สมเด็จพระราชชนนีกำลังทรงพระกรรแสงอยู่ เมื่อเราเข้าไปเฝ้าเรียบร้อยแล้วท่านก็รับสั่งว่าจะทำอะไรต่อไป ในขณะที่นั้นก็มิคฤนิลาศ ซึ่งเป็นประธานพฤษสภาได้กราบบังคมทูลว่า ตามรัฐธรรมนูญและกฎมณเฑียรบาลเมื่อสูญสิ้นสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวก็จะต้องเลือกสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวขึ้นใหม่ ท่านก็รับสั่งถามว่าสภาเขาประชุมแล้วหรือ ประธานพฤษสภา ก็บอกว่ายังไม่ได้ประชุม แล้วก็ได้กล่าวต่อไปว่าจะได้เรียกประชุมรัฐสภาในคืนวันนั้น แล้วก็เสร็จการเฝ้า และได้ถวายบังคมลากลับเพื่อเรียกประชุมรัฐสภาในคืนวันนั้นอย่างผู้แทนกระบี่ว่า และในการประชุมก็มีเสียงในรัฐสภาเป็นเอกฉันท์ ถวายความจงรักภักดีถวายราชบัลลังก์แก่สมเด็จพระอนุชา”

(๗) เมื่อรัฐมนตรีมหาดไทยและอธิบดีกรมตำรวจจะจัดการชันสูตรบาดแผลที่พระนลาฏ (หน้าผาก) ของในหลวงรัชกาลที่ ๘ แต่กรมขุนชัยนาทฯ โบกพระหัตถ์ให้รัฐมนตรีมหาดไทยและอธิบดีกรมตำรวจ โดยแสดงว่าห้ามมิให้แตะต้องพระบรมศพ เมื่อรัฐมนตรีมหาดไทยมองดูโจทก์ว่าจะสั่งอย่างไรโจทก์ก็ไม่กล้าที่จะสั่งตรงกันข้ามกับกรมขุนชัยนาทฯ ที่เป็นพระบรมวงศ์อาวุโส เพราะจะเป็นการเหลื่อมล้ำไปสู่องค์พระมหากษัตริย์ที่เสด็จสวรรคตนั้น ฉะนั้นโจทก์จึงขอเชิญเสด็จกรมขุนชัยนาทฯ ลงมาชั้นล่างพระที่นั่งบรมพิมานเพื่อร่วมประชุมกับพระบรมวงศานุวงศ์ที่กล่าวพระนามมาแล้วว่า จะทรงมีความเห็นประการใดเกี่ยวกับกรณีสวรรคต โจทก์และรัฐมนตรีมหาดไทยกับนายดิเรกฯ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ก็ได้ร่วมประชุมด้วย โจทก์ได้ทูลถามกรมขุนชัยนาทฯ ว่า สมเด็จพระอนุชาและพระราชชนนีทรงมีความเห็นประการใดเกี่ยวกับกรณีสวรรคตนั้นบ้าง กรมขุนชัยนาทฯ รับสั่งว่า นางสาวจรูญ (นามสกุล

“ตะละภักฎ”) ได้ทูลสมเด็จพระอนุชา (ในหลวงองค์ปัจจุบัน) ว่า “ในหลวงยิ่งองค์เอง” และนายชิต สิงหเสนี ก็ทูลเช่นนั้นเหมือนกัน โจทก์จึงได้เรียกให้นายชิตลงมาชั้นล่างของพระที่นั่งบรมพิมานและสอบถามพฤติการณ์สวรรคต นายชิตก็ยืนยันว่า ในหลวงปลงพระชนม์เอง กรมขุนชัยนาทฯ ซึ่งได้รับสั่งตรงตามที่ พ.ต.ท. ประเสริฐ ลิ้มปักษร พนักงานสอบสวนได้บันทึกไว้ ซึ่งปรากฏในบันทึกคำอภิปรายของรัฐสภากรณีสวรรคตที่ลงพิมพ์ในหนังสือที่โจทก์อ้างแล้วนั้น หน้า ๑๐๘๐ มีความดังต่อไปนี้

“วันนั้นเวลา ๑๕ น. มีพระบรมวงศานุวงศ์หลายพระองค์ อาทิ พระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมขุนชัยนาทนเรนทร พระเจ้าวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าจุมภฏ พระองค์เจ้าภาณุพันธุ์ พระองค์เจ้าวรรณ พระองค์เจ้าธานี กับท่านนายกรัฐมนตรัฐมนตรีอีกหลายท่าน และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย กระทรวงการต่างประเทศ ได้ไปชุมนุมกันพิจารณารายงานของอธิบดีกรมตำรวจเกี่ยวกับการสอบสวนสืบพยานกรณีสวรรคตของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในระหว่างกำลังชุมนุมดังกล่าว อธิบดีกรมตำรวจได้ทูลขอประธานความเห็นของสมเด็จพระบรมวงศานุวงศ์กรมขุนชัยนาทได้รับสั่งว่า สำหรับพระองค์ท่านเองทรงเข้าใจว่าเป็นอุบัติเหตุจริงดังแถลงการณ์ของทางราชการ เหตุผลที่ชี้เช่นนั้นก็เพราะพระองค์ทราบว่สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงโปรดพระแสงปืนมาก และเคยเห็นสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงกระชากพระแสงปืนและทรงหันล้ากล้องเอาปากกระบอกมาทางพระพักตร์เพื่อส่องดูล้ากล้อง และสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเคยรับสั่ง ปืนกระบอกนี้ใก่อ่อน ลั่นง่าย จึงบันทึกไว้ (ลงนาม) พ.ต.ท. ประเสริฐ ลิ้มปักษร”

(๘) จำเลยที่ ๑ กับพวกก็ทราบหรือควรทราบว่ การที่กรมขุนชัยนาทฯ ได้ประธานความเห็นแก่อธิบดีตำรวจว่าท่านเองเข้าใจว่าเป็นอุบัติเหตุ เพราะทราบว่ “สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงโปรดพระแสงปืนมาก” นั้น กรมขุนชัยนาทฯ ก็มีได้ทรงให้การฝ่าฝืนความจริง เพราะปรากฏว่พระราชกระแสของในหลวงองค์ปัจจุบันได้ทรงพระราชทานให้การเป็นพยานโจทก์เมื่อวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๓๓ ไว้ มีความตอนหนึ่งดังต่อไปนี้

“ฉันได้แลเห็นปิ่นเมื่อนายชิตนำมาให้ดูที่เฉลียง ขณะนั้นเวลาสักเท่าใด จำไม่ได้ ปิ่นที่นายชิตนำมาให้ดูเป็นปิ่นที่นายฉันท หุ้มแพร ถวายในหลวงรัชกาลที่ ๘ ถวายตั้งแต่ตอนที่เสด็จเข้ามาถึงประเทศไทย ในวันสวรรคตนั้น นายวงศ์ เชาวนะทวี ได้เข้ามาหาฉันในห้องทรงพระอักษรในตอนแรก ต่อมาอีกตอนหนึ่ง มาหาที่ใกล้ห้องของฉัน เคยยิงปืนจากเฉลียงชั้นบนลงไปในส่วน บางคราวก็ลงไปยิงในส่วน ในหลวงรัชกาลที่ ๘ ได้ทรงเว้นทรงปิ่นก่อนเสด็จสวรรคตหลายวัน อาจจะมีคนอื่นมาแนะนำวิธีทรงปิ่นอีกบ้าง การที่นายปรีดีโดยเสด็จไปหัวหินด้วยนั้น นายปรีดีไม่มีหน้าที่โดยเสด็จ แต่จะเป็นพระราชประสงค์หรือเปล่านั้นไม่รู้”

ทั้งนี้ก็เป็นพระราชกระแสที่ได้ทรงยืนยันว่าปิ่นกระบอกแรกที่ในหลวงรัชกาลที่ ๘ ทรงมีนั้นเป็นปิ่นที่นายฉันท หุ้มแพร ถวายตั้งแต่ตอนที่เสด็จเข้ามาถึงประเทศไทย และในวันสวรรคตนั้น นายวงศ์ เชาวนะทวี ได้เข้าเฝ้าในหลวงองค์ปัจจุบันถึงสองครั้ง คือ ครั้งแรกได้เข้ามาเฝ้าพระองค์ในห้องทรงพระอักษร อีกตอนหนึ่งไปที่ใกล้ห้องประทับของในหลวงองค์ปัจจุบัน และได้มีพระราชกระแสต่อไปว่า เคยยิงปืนจากเฉลียงชั้นบนลงไปในส่วน บางคราวก็ลงไปยิงในส่วน ในหลวงรัชกาลที่ ๘ ได้เว้นทรงปิ่นก่อนเสด็จสวรรคตหลายวัน อาจจะมีคนอื่นมาแนะนำวิธีทรงปิ่นอีกบ้าง

อนึ่ง ในพระราชกระแสพระราชทานเป็นพยานโจทก์เมื่อวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๔๙๓ ได้ทรงดำรัสถึงปิ่นที่โจทก์ในฐานะหัวหน้าเสรีไทยได้ทูลเกล้าถวาย และได้ทรงปิ่นทั้งสองพระองค์ในส่วนหลังพระที่นั่งบรมพิมาน ดังต่อไปนี้

“ในราวเดือนธันวาคมโดยหลวงประดิษฐฯ เป็นผู้กราบบังคมทูลเชิญเสด็จไปดูพวกใต้ดินของหลวงประดิษฐ์ ปิ่นที่ทูลเกล้าฯ ถวายนั้น มีทั้งปิ่นสั้นและทั้งปิ่นยาว เมื่อเสด็จกลับมาประทับที่พระที่นั่งบรมพิมานแล้วก็ได้ทรงปิ่นนั้นเหมือนกัน โดยมีคนมาชี้แจงการใช้ปิ่นนั้นถวาย ผู้มาชี้แจงมี ร.อ. วัชรชัย ร.น. ซึ่งขณะนั้นเป็นราชองครักษ์ พวกที่ให้ปิ่นมานั้นเป็นผู้แนะนำให้ ร.อ. วัชรชัย ร.น. เป็นผู้ชี้แจงถวาย การที่ทรงปิ่นเป็นพระราชประสงค์ของในหลวงเอง ทรงปิ่นที่ในส่วนหลัง

พระที่นั่งบรมพิมาน ฉันทก็ไปยังปิ่นอยู่ด้วยเหมือนกัน ทรงทั้งปิ่นสั้นและปิ่นยาว ทั้งสองอย่าง

ปิ่นที่มีผู้ทูลเกล้าฯ ถวายนั้นเป็นปิ่น ยู.เอส. อาร์มี ๑๑ ม.ม. มีหนึ่งกระบอก ปิ่น ยู.เอส. อาร์มี ๑๑ ม.ม. นี้ได้ทรงในส่วนด้วยเหมือนกัน (โจทก์ขอให้ทรงทอดพระเนตรปิ่นของกลาง แล้วกราบบังคมทูลถามว่า ปิ่น ยู.เอส.อาร์มี ที่มีผู้ทูลเกล้าฯ ถวายมานั้น ลักษณะเป็นอย่างไรเดียวกับปิ่นของกลางหรือไม่ ทรงตอบว่าอย่างเดียวกัน)”

(๙) โจทก์และรัฐมนตรีที่เข้าร่วมประชุมกับพระบรมวงศานุวงศ์ดังกล่าว พระนามไว้แล้วนั้น จึงทูลและถามที่ประชุมให้สำนักพระราชวังออกแถลงการณ์กรณีสวรรคตว่าอย่างไร พระบรมวงศานุวงศ์และโจทก์ก็กับคณะรัฐมนตรีก็เห็นชอบพร้อมกันว่า ควรแถลงไปตามที่กรมชุนชัชวาทฯ พระบรมวงศ์อาวสุทรวงศ์เข้าพระทัยว่าเป็นอุบัติเหตุ ดังนั้น เลขาธิการพระราชวังจึงได้ร่างแถลงการณ์นั้นมาเสนอที่ประชุม ซึ่งเห็นชอบด้วยแล้วจึงได้ออกแถลงการณ์สำนักพระราชวังมีความดังต่อไปนี้

“ด้วยนับตั้งแต่วันที่ ๒ มิถุนายน ศกนี้ เป็นต้นมา สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้เริ่มทรงพระประชวรเกี่ยวกับพระนาภีไม่เป็นปกติและทรงเหน็ดเหนื่อยไม่มีพระกำลัง แม้กระนั้นก็ดี สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวก็ได้เสด็จประพาสเยี่ยมราษฎรเป็นพระราชกรณียกิจของพระองค์ ครั้นต่อมาพระอาการเกี่ยวกับพระนาภีก็ยังมิได้ทุเลาลง จึงต้องเสด็จประทับอยู่แต่บนพระที่นั่ง มิได้เสด็จออกงานตามหมายกำหนดการ ครั้นวันที่ ๙ มิถุนายน ศกนี้ เมื่อตื่นพระบรรทมตอนเช้า เวลา ๖.๐๐ นาฬิกา ได้เสวยพระโอสถน้ำมันและหุงแล้วเข้าห้องทรง ซึ่งเป็นพระราชกิจประจำวัน แล้วก็เสด็จเข้าพระที่ ครั้นเวลาประมาณ ๙.๐๐ นาฬิกา มหาตเล็กห้องพระบรรทมได้ยินเสียงปิ่นดังขึ้นในพระที่นั่ง จึงรีบวิ่งเข้าไปดู เห็นสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรรทมอยู่บนพระที่ มีพระโลหิตไหลเปื้อนพระองค์และสวรรคตเสียแล้ว มหาตเล็กห้องพระบรรทม จึงได้ไปกราบทูลสมเด็จพระราชชนนีให้ทรงทราบแล้วเสด็จไปถวายบังคมพระบรมศพ ต่อนั้นมีพระบรมวงศานุวงศ์ผู้ใหญ่ นายก

รัฐมนตรี รัฐมนตรี ได้เข้าไปกราบถวายบังคม และอธิษฐานกรรมตำราจกกับอธิษฐานกรรมการแพทย์ ได้ไปถวายตรวจพระบรมศพและสอบสวน ได้ความสันนิษฐานได้ว่า คงจะทรงจับคลำพระแสงปืนตามพระราชอัธยาศัยที่ทรงชอบแล้วเกิดอุบัติเหตุขึ้น”

(๑๐) จำเลยที่ ๑ กับพวกทราบหรือควรทราบแล้วว่า นอกจากมีแถลงการณ์สำนักพระราชวังซึ่งเป็นส่วนที่พระบรมวงศานุวงศ์เห็นชอบด้วยแล้ว ทางรัฐบาลก็มีแถลงการณ์อีกฉบับหนึ่ง มีความสั้นๆ ดังต่อไปนี้

“เนื่องในการที่สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้เสด็จสวรรคตเสียแล้วเมื่อวันที่ ๘ มิถุนายน ศกนี้ รัฐบาลได้รับทราบด้วยความโหม่นสมเป็นอย่างยิ่ง และได้พิจารณาเห็นว่า ในฐานะที่พระองค์ทรงเป็นที่เคารพสักการะ ทั้งได้ทรงบำเพ็ญพระราชกรณียกิจให้เป็นที่ยอมรับแก่ประชาราษฎร์ของพระองค์ตลอดมา สมควรที่ข้าราชการ ประชาชน จะได้มีการไว้อาลัยถวายความจงรักภักดีทั่วกัน ฉะนั้นจึงให้ไว้ทุกข์มีกำหนด ๑ ปี และให้ลดธงครึ่งเสาตามระเบียบนับแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สำนักนายกรัฐมนตรี
๘ มิถุนายน ๒๔๘๘”

๘.๒ โจทก์ขอประทานความกรุณาศาลโปรดสั่งเกิดด้วยว่า การที่จำเลยที่ ๑ กับพวกแสดงตนว่าพวกตนสามารถรู้ตั้งแต่ได้ข่าวว่าในหลวงรัชกาลที่ ๘ เสด็จสวรรคตว่าเพราะพระองค์ถูกลอบปลงพระชนม์นั้น ก็เป็นเรื่องแปลกประหลาดสำหรับบุคคลที่เป็นมหาดเล็กพระองค์เจ้าหญิงองค์หนึ่งนั้น ตนเองมิได้มีส่วนเข้าไปถวายบังคมพระบรมศพ ณ พระที่นั่งบรมพิมาน ก็สามารถทราบได้ว่าในหลวงรัชกาลที่ ๘ ถูกลอบปลงพระชนม์และทราบดียิ่งกว่านางสาวจรูญ ตะละกัญและกรมขุนชัยนาथ ซึ่งเป็นพระบรมวงศานุวงศ์ใกล้ชิดสนิทสนมกับพระราชบิดาและในหลวงรัชกาลที่ ๘ และรัชกาลที่ ๙ และจำเลยที่ ๑ สามารถหักความเศร้าโศกได้โดยวิธีที่โจทก์ได้กล่าวแล้วในฟ้องข้อ ๖. นั้นว่า

ประจักษ์จำเลยที่ ๑ ไปดูภาพยนตร์ให้ผลิตเฟลิมที่โรงภาพยนตร์เฉลิมกรุงและได้ประสบพบเห็นก๊วยตะโกนว่า “ปรีดีฆ่าในหลวง”

ข้อความที่จำเลยที่ ๑ กับพวกได้ใส่ความโจทก์ดังที่โจทก์กราบเรียนมาแล้วในตอนต้นแห่งฟ้องข้อ ๙. นี้ จึงเป็นการที่จำเลยกับพวกได้ใส่ความโจทก์ซึ่งทำให้โจทก์ได้รับความเสียหายมาก

ข้อ ๑๐.

ข้อความในหนังสือจำเลยซึ่งหมิ่นประมาทโจทก์ตามที่โจทก์กราบเรียนศาลในฟ้องข้อ ๙. นั้นสอดคล้องกับข้อความอันเป็นความผิดกระทงที่ ๓ แห่งข้อ ๗. คือจำเลยใส่ความโจทก์ไว้ในหนังสือจำเลยหน้า ๕๔-๕๕ ว่า โจทก์ตั้งคณะกรรมการสอบสวนกรณีสวรรคตเพื่อปิดบังความจริงและเพื่อตั้งตัวเป็นใหญ่ โจทก์จึงได้กราบเรียนศาลไว้แล้วว่าขอประทานนำฟ้องกระทงนั้นมาในข้อที่เกี่ยวข้องกันอันได้แก่ข้อ ๑๐. นี้

จำเลยกับพวกได้ใส่ความโจทก์โดยฝ่าฝืนความจริง ซึ่งตนทราบหรือควรทราบแล้วนั้น อันทำให้โจทก์เสียหายอย่างร้ายแรง

๑๐.๑ สาเหตุที่โจทก์เสนอขออนุญาตคณะผู้สำเร็จราชการฯ เพื่อตั้งคณะกรรมการสอบสวนกรณีสวรรคตซึ่งมีผู้ให้ฉายาว่า “ศาลกลางเมือง” นั้น ก็สืบเนื่องมาจากบุคคลจำพวกหนึ่งที่ตั้งตนเป็นปฏิปักษ์ต่อโจทก์ได้อาศัยกรณีสวรรคตทำการปลุกปั่นใส่ร้ายโจทก์ โดยเริ่มต้นตั้งแต่วันที่ ๘ มิถุนายน ๒๔๘๘ ซึ่งพันเอก ช่วง เหวงศักดิ์สงคราม รัฐมนตรีมหาดไทยได้รายงานโจทก์ และท่านผู้นี้ได้ชี้แจงในการอภิปรายทั่วไปกรณีสวรรคตเมื่อ ๒๖ พฤษภาคม ๒๔๙๐ ในสมัยรัฐบาลธำรง ดังที่โจทก์ทราบเรียนศาลไว้ในฟ้องข้อ ๖. (๖) นั้นแล้ว คือได้มีโทรศัพท์เตือนไปยังนายทหารผู้ใหญ่ในกระทรวงกลาโหมแจ้งล่วงหน้าว่า รัฐบาลจะแถลงว่าในหลวงสวรรคตโดยอุบัติเหตุ ก็อย่าให้เชื่อ เพราะในหลวงถูกลอบปลงพระชนม์

บุคคลจำพวกนั้นได้ตระเวนไปโฆษณาชวนเชื่อในสถานที่หลายแห่ง รวมทั้งสถานทูตบางประเทศ อุปทูตผู้รักษาการแทนอัครราชทูตอเมริกันได้โทรศัพท์เชิญผู้โจทก์มอบให้เป็นผู้ติดต่อในกิจการระหว่างประเทศนั้นไปพบ แล้วแจ้งว่าได้มีผู้สูงศักดิ์คนหนึ่งได้ไปพบอุปทูตนั้น ชักจูงที่จะให้อุปทูตนั้นหลงเชื่อว่าโจทก์ลอบปลงพระชนม์ในหลวงรัชกาลที่ ๘ เพราะโจทก์จะสถาปนาสาธารณรัฐขึ้น ผู้สูงศักดิ์นั้นจึงขอให้อุปทูตคนนั้นสนับสนุนการที่ผู้สูงศักดิ์นั้นจะไปพูดกับทูตอังกฤษให้ยับยั้งการถอนทหารอังกฤษที่ปลดอาวุธทหารญี่ปุ่นเสร็จแล้วให้คงอยู่ในประเทศไทยต่อไป อุปทูตอเมริกันคนนั้นไม่หลงเชื่อ และไม่เห็นด้วยที่จะให้ทหารอังกฤษคงอยู่ในประเทศไทยต่อไป อุปทูตคนนั้นจึงได้ให้ผู้โจทก์มอบให้ติดต่อกับสถานทูตอเมริกันนั้นนำมาแจ้งให้โจทก์ทราบไว้ พร้อมทั้งให้แจ้งโจทก์ว่า “ถ้าหากเป็นคนอเมริกันมาหลอกลวงอุปทูตเช่นนั้นแล้ว อุปทูตก็จะตบหน้า”

ส่วนทูตอังกฤษมิได้แจ้งเรื่องทำนองเดียวกันนั้นให้โจทก์ทราบ เรื่องเพิ่งปรากฏขึ้นภายหลัง ๓๐ ปี รัฐบาลอังกฤษจึงเปิดเผยโทรเลขลับของทูตอังกฤษฉบับ ๑๒ มิถุนายน ๒๔๘๙ ตามเอกสารท้ายฟ้องหมายเลข ๔ และโจทก์ได้นำคำแปลภาษาไทยเสนอต่อศาลในข้อ ๖. (๗) แล้ว

ยิ่งกว่านั้นบุคคลจำพวกดังกล่าวได้ใช้วิธีโฆษณาหลอกลวงในหนังสือพิมพ์บางฉบับและใช้วิทยุตะโกนในโรงภาพยนตร์เฉลิมกรุง ดังที่โจทก์กราบเรียนศาลในฟ้องข้อ ๖.

๓๐.๒ ในวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๔๘๙ คณะแพทย์และนางพยาบาลแห่งโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ได้ไปแต่งพระบรมศพก่อนที่จะอัญเชิญไปประดิษฐาน ณ พระที่นั่งแห่งหนึ่ง เพื่อพระบรมวงศานุวงศ์และข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ถวายน้ำสรงพระบรมศพนั้น เกิดข่าวลือว่า แพทย์พบแผลที่พระเศียรเบื้องพระปฤษฎางค์ (หลัง) อีกแผลหนึ่ง แล้วก็ลือกันต่อไปว่ามีคนร้ายลอบยิงในหลวงพระองค์นั้นจากเบื้องหลังทะเล

ต่อมา รัฐมนตรีมหาดไทยสั่งให้อธิบดีกรมตำรวจและพนักงานสอบสวนขอเฝ้าเผชิญสืบในหลวงองค์ปัจจุบัน ดังปรากฏคำกราบบังคมทูลของพนักงาน

สอบสวนและพระราชดำรัสตอบ ซึ่งผู้แทนฝ่ายค้านคนหนึ่งได้นำมาอ่านในที่ประชุมรัฐสภา (โปรดดู บันทึกอภิปราย ๒๔๘๐ กรณีสวรรคต) หน้า ๘๖๕-๘๖๖ ดังต่อไปนี้

อธิบดีกรมตำรวจ (พระรามอินทรา) : “มีผู้เข้าใจว่าถ้าจะมีการลอบปลงพระชนม์ คนร้ายต้องเข้ายิงทางพระเศียร แต่เมื่อพระวิสูตร (มั่ง) ไม่มีรอยทะเล แสดงว่าไม่ได้มีการยิงจากข้างนอก

พระราชกระแส : “ถ้ายิงในพระวิสูตร (มั่ง) ก็จะไม่มียรอยทะเล

อธิบดีกรมตำรวจ : “เวลาเกิดเหตุเป็นเวลา ๘.๐๐ น. เศษ สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในพระบรมโกศเข้าห้องสรง แล้วกลับมาขึ้นพระแท่น คงทรงมีอาการอ่อนเพลียบ้าง อาจจะบรรทมหลับหรือไม่หลับก็ได้ ถ้ามีผู้ร้าย ผู้ร้ายจะต้องเข้าไปในพระวิสูตร หยิบปืนที่ตุนีก่อนแล้วเดินเข้าไปทางด้านพระเศียร (อธิบดีกรมตำรวจได้ให้นายพันตำรวจโท เอ็จ ณ ป้อมเพชรทำท่าทางของผู้ที่สมมติว่าจะลอบเข้าไปปลงพระชนม์สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในพระบรมโกศ อธิบดีกรมตำรวจถามนายพันตำรวจโท เอ็จฯ ว่า ถ้ายิงอย่างนั้นปลอกกระสุนจะไปตกตรงไหน นายพันตำรวจโท เอ็จฯ ตอบว่า ปลอกกระสุนจะต้องตกด้านขวาของพระแท่น)”

อธิบดีกรมตำรวจกราบบังคมทูลสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวต่อไปว่า

อธิบดีกรมตำรวจ : “ในขณะที่สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในพระบรมโกศเสด็จออกจากพระที่นั่งห้องสรงนั้น ถ้าผู้ร้ายจะแอบเข้ามา คณะกรรมการก็จะมองเห็นแล้วว่าจะเข้ามาช่มอยู่ได้หรือไม่ ซึ่งสมมติว่าจะเข้ามาช่มอยู่ ก็จะต้องคอยเป็นเวลาตั้งชั่วโมง คงจะมีความลำบากอยู่มาก เพราะเหตุว่ามีเจ้าหน้าที่ประจำอยู่

พระราชกระแส : “ปลอกกระสุนปืนที่ว่าเก็บได้ตรงข้างซ้ายพระที่นั่ง คนร้ายอาจจะหยิบเอามาจากที่อื่นก็ได้ (เมื่อผู้อภิปรายฝ่ายประชาธิปไตยได้ฟังบันทึกตำรวจถึงตอนนี้แล้วตนได้พูดสอดขึ้นมาว่า “นี่อธิบดีแย้งทันทีทีเดียว” แล้วจึงอ่านคำกราบบังคมทูลของอธิบดีกรมตำรวจต่อไปว่า) “นั่นไม่ทราบเกล้าฯ รู้สึก

ระยะเวลาเร็วเหลือเกิน พ.ต.ท. ประเสริฐฯ ขอพระราชทานกราบทูลว่า ตามธรรมเนียมเราไม่น่าจะมีเวลาคิดตามที่ได้ฝ่าละอองธุลีพระบาททรงรับสั่ง

พระราชกระแส : “แต่ผู้ร้ายจะต้องเป็นคนที่เก่งมาก ถ้าผู้ร้ายนี้คิดจะปลงพระชนม์พระเจ้าอยู่หัวจะต้องเป็นคนฉลาดมีไหวพริบมาก

พ.ต.ท. ประสงค์ : “ถ้าสมมติว่าผู้ร้ายจะเข้าไปยิงอย่างนั้นก็ต้องเลิกพระวิสูตร (มุ้ง) เข้าไป แต่ถึงแม้ว่าจะไม่เข้าทางด้านซ้าย จะเข้าทางด้านพระเศียร ก็รู้สึกว่าจะทำความลำบากให้มาก เพราะอาจจะเกิดมีเสียงอะไรขึ้นก็ได้ (พ.ต.ท. ประสงค์ฯ ทำท่าเลิกพระวิสูตร (มุ้ง) ทางเบื้องพระเศียร แล้วเข้าไปยืนอยู่เหนือพนักพระแท่น จ่อปืนลงบนพระเขนย (หมอน)

พ.ต.ท. ประสงค์ : “หรือบางทีผู้ร้ายอาจจะยิงทางช่องพนักก็ได้ (จ่อปืนรอดช่องพนักพระแท่น)

พระราชกระแส : “ถ้าหากยิงทางนั้น เราก็คงจะได้อยู่กันแล้วว่าคนร้ายลอบเข้ามาปลงพระชนม์ แต่ที่เราไม่รู้ จึงต้องมีกรรมการสอบสวน ส่วนป็นนั้นคนร้ายอาจจะไม่ต้องหยิบ แต่อาจอยู่ในกระเป๋าคคนร้ายก็ได้”

แม้ในหลวงองค์ปัจจุบันพระราชทานตอบพนักงานสอบสวนเช่นนั้นแล้ว สมาชิกฝ่ายค้านบางคนก็ทาคความว่าพนักงานสอบสวนกราบบังคมทูลถามนำ แต่อีกด้านหนึ่งก็กล่าวว่าในหลวงทรงพระปรีชาสามารถ ผู้ที่มีใจเป็นธรรมย่อมเห็นว่ามีคำกราบบังคมทูลข้อใดที่เป็นการถามนำ และการที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แล้วตอบพนักงานสอบสวนว่าถ้ายิงในพระวิสูตร (มุ้ง) ก็ไม่มีรอยทะเล้น ก็เป็นพระราชดำรัสที่ตรงกับหลักตรรกวิทยา คือถ้าผู้ร้ายยิงจากนอกพระวิสูตร (มุ้ง) แล้วพระวิสูตร (มุ้ง) ก็ต้องมีรอยทะเล

โจทก์จึงเชื่อโดยความบริสุทธิ์ใจว่า ไม่มีผู้ร้ายใช้อาวุธปืนยิงพระองค์ในหลวงรัชกาลที่ ๘ จากนอกพระวิสูตร (มุ้ง) เหตุการณ์จึงต้องเกิดขึ้นภายในพระวิสูตร (มุ้ง)

๑๐.๓ แต่ฝ่ายค้านบางคนกับพวกนอกรัฐสภาได้หาเหตุต่างๆ ใส่ความโจทก์ต่อไปอีกอย่างไม่หยุดยั้ง

จำเลยกับพวกก็ทราบหรือควรทราบหรือยิ่งกว่าทราบเสียอีกว่าเมื่อวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๕ ได้มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาซึ่งผู้สมัครในบัญชีชื่อของพรรคประชาธิปัตย์ได้พ่ายแพ้ต่อบัญชีชื่อร่วมของพรรคแนวรัฐธรรมนูญ พรรคสหชีพ พรรคอิสระ บุคคลจำนวนน้อยส่วนหนึ่งแห่งพรรคประชาธิปัตย์ได้ผูกใจเจ็บโจทก์และใส่ความโจทก์ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมาจนกระทั่ง พ.ศ. ๒๕๖๕ โดยใส่ความเท็จมากมายหลายประการในสถาบันศึกษาหลายแห่ง ดังนั้นประธานคณะกรรมการบัณฑิตยศึกษาคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจึงได้แจ้งมายังโจทก์โดยจดหมายที่ สร.ทม. ๐๓๐๔/๔๕๘ ลงวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๖๕ ขอให้โจทก์ร่วมมือกับคณะรัฐศาสตร์ในการอนุเคราะห์ตอบคำถามของนักศึกษาเกี่ยวกับข้อมูลบางประการเพื่อประกอบการเรียบเรียงวิทยานิพนธ์ โจทก์จึงได้ทำบันทึก “ข้อสังเกตและตอบคำถามนิสิตนักศึกษาที่ประสงค์เรียบเรียงวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับรัฐบาลบางสมัยของประเทศไทย” ส่งไปยังประธานคณะกรรมการบัณฑิตยศึกษาฯ นั้น แล้วต่อมามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ได้นำเรื่องนั้นลงพิมพ์ในหนังสือจุลสารพิเศษฉบับวันสถาปนามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ดังปรากฏในเอกสารท้ายฟ้องหมายเลข ๕ ซึ่งจำเลยที่ ๑ กับพวกทราบหรือควรทราบแล้ว

๑๐.๔ โจทก์จึงเห็นว่า แทนที่การสอบสวนกรณีสวรรคตจะดำเนินไปภายในกรมตำรวจ ก็ควรดำเนินโดยวิธีเปิดเผย โจทก์จึงไปเฝ้าทูลหาหรือกรมขุนชัยนาทฯ ประธานคณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ว่าสมควรตั้งคณะกรรมการสอบสวนกรณีสวรรคตโดยเปิดเผย ประกอบด้วยท่านผู้ทรงไว้ซึ่งความยุติธรรมและให้พนักงานสอบสวนนำพยานหลักฐานมาสืบต่อหน้าคณะกรรมการนั้น และให้คณะกรรมการนั้นมีสิทธิ์ทุกประการที่จะซักถามพยานและสั่งให้พนักงานสอบสวนนำหลักฐานอื่นๆ มาแสดงต่อคณะกรรมการนั้นด้วย

คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์เห็นชอบด้วย จึงได้อนุมัติให้ตั้งคณะกรรมการนั้น ดังปรากฏในราชกิจจานุเบกษาเล่ม ๒๓ ตอนที่ ๔๕ วันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๖๕ มีความเต็มบริบูรณ์ดังต่อไปนี้

ประกาศ

เรื่อง **ตั้งกรรมการสอบสวนพฤติการณ์ในการที่สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล เสด็จสวรรคต**

ด้วยคณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ได้อนุมัติให้ตั้งกรรมการขึ้นคณะหนึ่งให้มีหน้าที่สอบสวนพฤติการณ์ในการที่สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดลเสด็จสวรรคต แล้วให้เสนอรายละเอียดเพื่อนำความกราบบังคมทูลต่อไป

กรรมการคณะนี้ประกอบด้วย

๑. ประธานศาลฎีกา	เป็นประธานกรรมการ
๒. อธิบดีศาลอุทธรณ์	เป็นกรรมการ
๓. อธิบดีศาลอาญา	เป็นกรรมการ
๔. อธิบดีกรมอัยการ	เป็นกรรมการ
๕. ประธานพฤตสภา	เป็นกรรมการ
๖. ประธานสภาผู้แทน	เป็นกรรมการ
๗. พระเจ้าวรวงศ์เธอพระองค์เจ้า
จุมภฏพงษ์บริพัตร	เป็นกรรมการ
๘. พระเจ้าวรวงศ์เธอพระองค์เจ้า
ภาณุพันธุ์ยุคล	เป็นกรรมการ
๙. พระวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าธานีนิวัต	เป็นกรรมการ
๑๐. พลตรี วิเชียร สุตันตานนท์	เป็นกรรมการ
๑๑. พลเรือตรี แชน บัจจุสานนท์	เป็นกรรมการ
๑๒. พลอากาศตรี หลวงเชิดวุฒากาศ	เป็นกรรมการ
นายสัญญา ธรรมศักดิ์	เป็นเลขานุการ
นายสอาด นาวิเจริญ	เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

ให้อธิบดีกรมตำรวจนำพยานมาสอบสวนต่อหน้ากรรมการ และถ้ากรรมการ ประสงค์จะสอบถามเพิ่มเติมก็ให้สอบถามได้ และหากประสงค์จะให้อธิบดีกรมตำรวจ นำพยานหลักฐานอื่นมาพิสูจน์ ก็ให้อธิบดีกรมตำรวจออกหมายเรียกหรือนำพยาน หลักฐานนั้นมาพิสูจน์ต่อหน้ากรรมการ

ในการนี้ให้กระทรวงยุติธรรมจัดบัลลังก์กรรมการ และให้ประชาชนฟังได้
ประกาศ ณ วันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๔๘๔

ปรีดี พนมยงค์
นายกรัฐมนตรี

โจทก์ขอประทานกราบเรียนศาลว่า การตั้งคณะกรรมการที่เรียกว่าศาล กลางเมืองนั้น ประกอบด้วยบุคคลที่ทรงคุณวุฒิโดยมิได้เป็นผู้ฝึกฝนอยู่ข้างโจทก์ และมีได้อยู่ได้อำนาจหรืออิทธิพลของโจทก์ บุคคลเหล่านั้นมีอำนาจเต็มบริบูรณ์ และมีอำนาจสั่งให้อธิบดีกรมตำรวจนำพยานหลักฐานมาสอบสวนและพิสูจน์ ต่อหน้ากรรมการนั้น ซึ่งเป็นการให้ประกันว่า พยานดังกล่าวนั้นสามารถให้การ ได้โดยไม่เกรงกลัวพนักงานสอบสวน โจทก์จึงไม่อาจบิดเบือนความจริงหรือ สร้างข้อเท็จจริงขึ้นใหม่ในกรณีสวรรคตตามที่จำเลยที่ ๑ กับพวกได้ใส่ความ โจทก์ไว้

๑๐.๕ ระหว่างที่โจทก์ยังเป็นนายกรัฐมนตรีอยู่นั้นคณะกรรมการหรือ ศาลกลางเมืองยังไม่แสดงความเห็นมายังรัฐบาล

ต่อมาในวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๔๘๔ ได้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน เพิ่มขึ้น ๘๒ คน ตามรัฐธรรมนูญฉบับ ๒๔๘๔ แล้วในวันที่ ๒๑ เดือนนั้นได้มี พระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมวิสามัญแห่งพฤตสภาและสภาผู้แทน

ในวันที่ ๒๑ สิงหาคม โจทก์เห็นว่าเพื่อให้เป็นไปตามวิถีทางรัฐธรรมนูญ ประชาธิปไตย ประกอบด้วยโจทก์ได้ตรากตรำทำงานมากแล้วจึงกราบบังคม ลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี

๑๐.๖ ครั้นถึงวันที่ ๒๓ สิงหาคมนั้น คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ซึ่งประกอบด้วยกรมขุนชัยนาท นเรนทร เป็นประธาน และพระยามานวราชเสวี เป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์นั้น ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จึงได้แต่งตั้งพลเรือตรี ถวัลย์ ธำรงนาวาสวัสดิ์ เป็นนายกรัฐมนตรีและตั้งคณะ ร.ม.ต. ขึ้นใหม่ ต่อไปจึงเป็นหน้าที่ของรัฐบาลอรัญฯ ที่จะดำเนินเกี่ยวกับกรณีสวรรคต .

(๑) รัฐบาลอรัญฯ นั้นประกอบด้วยบุคคลหลายฝ่ายที่สังกัดพรรคการเมืองต่างๆ ยกเว้นพรรคประชาธิปัตย์ แต่ก็มีพลโท จิระ วิชิตสงคราม ซึ่งเคยเป็นรัฐมนตรีว่าการกลาโหมต่อจากพลโท ชิต มั่นศิลป์ สีนาดโยธารักษ์ ในคณะรัฐบาลของ ม.ร.ว. เสนีย์ ปราโมช เมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๘ และมีบุคคลที่สามารถรักษาผลประโยชน์ของพระราชวงศ์จักรีได้ดีกว่าจำเลยกับพวกนั้นเข้าร่วมอยู่ในรัฐบาลอรัญฯ ด้วย คือ

ก) หม่อมเจ้านนทียาวัด สวัสดิวัตน์ ซึ่งตามประเพณีนิยมของพระราชวงศ์จักรีถือว่าหม่อมเจ้านนทียาวัดฯ ทรงเป็น "อุกโตสุชาติ" หมายความว่าท่านทรงมีกำเนิดจากพระบิดาและพระมารดาซึ่งเป็นเจ้าทั้งสองพระองค์ จำเลยที่ ๑ ซึ่งเป็นมหาดเล็กของพระราชธิดาองค์หนึ่งในรัชกาลที่ ๕ ต้องทราบดีว่าพระบิดาของหม่อมเจ้านนทียาวัดฯ นั่นคือ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระสวัสดิวัตน์วิเศษฐ์ ซึ่งทรงเป็นพระราชอนุชาร่วมพระอุทรเดียวกันกับสมเด็จพระพันวัสสาอัยยิกาเจ้าแห่งในหลวงรัชกาลที่ ๘ และในหลวงองค์ปัจจุบัน หม่อมเจ้านนทียาวัดฯ จึงเป็นพระญาติที่สนิทของในหลวงรัชกาลที่ ๘ และรัชกาลปัจจุบัน ยิ่งกว่าเจ้านายอื่นๆ อีกหลายพระองค์ ฉะนั้น ถ้าโจทก์เป็นผู้ร้ายสมคบปลงพระชนม์ในหลวงรัชกาลที่ ๘ แล้ว หม่อมเจ้านนทียาวัดฯ ก็จะไม่ปล่อยปลະละเลยให้โจทก์รอดพ้นจากการต้องถูกลงโทษอย่างหนัก ส่วนพระมารดาของหม่อมเจ้านนทียาวัดฯ นั่นคือพระองค์เจ้าหญิงอภายา พระธิดาของกรมหลวงพิชิตปรีชากร หม่อมเจ้านนทียาวัดฯ รวมทั้งหม่อมเจ้าศุภสวัสดิ์ สวัสดิวัตน์ พระเชษฐา และประยูรญาติอีกหลายพระองค์ก็ได้ให้ความเป็นธรรมแก่โจทก์ โดยเชื่อในความบริสุทธิ์ของโจทก์ว่า มิได้มีส่วนร่วมในการปลงพระชนม์ในหลวงรัชกาลที่ ๘ โดย

ใช้วิธีปิดบังอำพรางคำแถลงการณ์และในการขออนุมัติคณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ตั้งคณะกรรมการสอบสวนกรณีสวรรคตดังกล่าวนั้น

ข) พระยาสุนทรพิพิธ ซึ่งเคยดำรงตำแหน่ง "มหาดเล็กรายงาน" ประจำมณฑลอุบลราชธานี ในสมัยรัชกาลที่ ๕ ซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ส่งไปต่างพระเนตรพระกรรณ เพื่อรายงานความเป็นไปในราชการของมณฑลนั้นทูลเกล้าฯ ถวายให้ทรงทราบ พระยาสุนทรพิพิธจึงมิใช่มหาดเล็กธรรมดาที่เป็นผู้รับใช้เจ้านายองค์ใดองค์หนึ่งเท่านั้น นอกจากนั้นพระยาสุนทรพิพิธยังเป็น "ข้าหลวงเดิมในรัชกาลที่ ๖" คือเป็นผู้ที่ทรงใช้สอยมาตั้งแต่ก่อนเสวยราชย์ ฉะนั้น ถ้าโจทก์เป็นผู้ร้ายร่วมสมคบในการปลงพระชนม์ในหลวงรัชกาลที่ ๘ แล้ว พระยาสุนทรพิพิธก็จะไม่ปล่อยให้โจทก์รอดพ้นไปได้

(๒) ในปลายเดือนตุลาคม ๒๔๘๘ คือประมาณ ๒ เดือนภายหลังที่ โจทก์ออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรีนั้น คณะกรรมการหรือศาลกลางเมืองนั้นจึงได้รายงานผลการพิจารณามายังรัฐบาลอรัญฯ มีข้อความดังต่อไปนี้

"คณะกรรมการเห็นว่า ในกรณีอันจะพึงเป็นต้นเหตุให้พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดลเสด็จสวรรคตได้นั้น สำหรับกรณีอุบัติเหตุ คณะกรรมการมองไม่เห็นทางว่าจะเป็นไปได้เลย ส่วนอีกสองกรณีคือถูกลอบปลงพระชนม์และทรงปลงพระชนม์พระองค์เองนั้น การถูกลอบปลงพระชนม์ไม่มีพยานหลักฐานและเหตุผลที่แน่นอนแสดงเป็นไปได้ แต่ก็ไม่สามารถที่จะตัดออกเสียได้โดยสิ้นเชิง เพราะว่ายังมีท่าทางของพระบรมศพค้ำนอนอยู่ ส่วนในการปลงพระชนม์เองนั้น ลักษณะของบาดแผลแสดงว่าเป็นไปได้ แต่ไม่ปรากฏเหตุผลหรือหลักฐานอย่างใดว่าได้เป็นเช่นนั้นโดยแน่ชัด คณะกรรมการจึงไม่สามารถจะชี้ขาดว่าเป็นกรณีหนึ่งกรณีใดในสองกรณีนี้ ทั้งนี้เป็นเรื่องที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานที่จะดำเนินการสืบสวน และปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาต่อไป"

(๓) ปรากฏในรายงานการประชุมคณะรัฐมนตรีว่า เมื่อรัฐบาลอรัญฯ ได้รับรายงานคณะกรรมการหรือศาลกลางเมืองนั้นแล้ว จึงได้ประชุมกันเมื่อวันที่

๑ พ.ย. ๒๕๘๙ ลงมติตั้งอนุกรรมการของคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาความเห็นของคณะกรรมการหรือศาลกลางเมืองชั้นหนึ่งก่อน แล้วนำความเห็นเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา

ครั้นถึงวันที่ ๒๙ พ.ย. ๒๕๘๙ คณะรัฐมนตรีอำนวยการ ในการประชุมครั้งที่ ๕๑/๒๕๘๙ ได้มีการประชุมกันพิจารณาความเห็นของคณะกรรมการ และของอนุกรรมการรัฐมนตรีที่เสนอว่า “ถ้าเป็นการปลงพระชนม์เองแล้วลักษณะบาดแผลเป็นไปได้ แต่ถ้าเป็นการลอบปลงพระชนม์แล้วบาดแผลก็ไม่มี การที่คณะกรรมการ เห็นว่าอยู่ในอำนาจหน้าที่เจ้าพนักงานสอบสวนนั้นคณะรัฐมนตรีเห็นชอบด้วย หากเป็นไปตามประชาชนประสงค์ต้องส่งเรื่องให้เจ้าหน้าที่ตำรวจดำเนินการตามประมวลการพิจารณาคดีอาญาต่อไป”

ในรายงานการประชุมคณะรัฐมนตรีปรากฏว่า นายกรัฐมนตรีขอให้คณะรัฐมนตรีวินิจฉัยว่าจะจับนายชิต, นายบุศย์ มาสอบสวน

พระยาสุนทรพิพิธ แกลงว่า “ถ้าจะจับเขาไปทันทีแล้วปล่อยทีหลังโดยสืบไม่ได้ความไม่มีอะไร จะไม่น่าดู” แล้วพระยาสุนทรพิพิธแกลงอีกตอนหนึ่งว่า “ปัญหามีว่าจะจับหรือไม่จับ ตำรวจเขาอาจติดตาม แต่ไม่ได้มีมูลฐานอะไรเพิ่มขึ้นมา ถ้าไม่มีมูลฐานอะไรแล้วก็ไม่ควรจับ”

นายกรัฐมนตรี แกลงว่า “ไม่จับเขาก็ว่าตำรวจไม่ทำงาน ถ้าไม่ส่งตำรวจ จะให้ทำอย่างไร ถ้าจะเอาอย่างพระยาสุนทรฯ ว่า อีก ๓ ปีก็ไม่สำเร็จ”

นายดิเรก ชัยนาม แกลงว่า “อยากให้จับอีก ๒ คน ต้องจับพระพี่เลี้ยงกับนางสาวจรูญด้วย”

พล.ท. วิชิตสงคราม แกลงว่า “มีอยู่ ๒ ประเด็น ๑. สืบว่าถูกปลงพระชนม์หรือเปล่า หรือ ๒. ลอบปลงพระชนม์ ถ้าสืบทางว่าไม่มีแนวทางจะถูกปลงพระชนม์ได้ เรื่องก็เรียบร้อยไป”

นายกรัฐมนตรี แกลงว่า “เรื่องนี้ถ้าพูดกันถึงคณะกรรมการทำงานกันจริงๆ แล้ว เมื่อเหตุการณ์เกิด กรรมการจะต้องวินิจฉัยว่าถูกฆ่าตายหรือเปล่า

แล้วปลงพระชนม์เองหรือเปล่า ถ้าไม่มีแล้วก็ต้องไปอุบัติเหตุ แต่ที่เขาตัดอุบัติเหตุเสียก่อน ปัญหาจึงมีว่าความเห็นในรูปการณี่ที่เขาเสนอมามีเหตุผลใหม่ เขาว่าปลงพระชนม์เอง แต่นี่มีเหตุ ๒ อัน ๑. ไม่มีโมทิพ ซึ่งการปลงเองไม่จำเป็นต้องมีโมทิพก็ได้ แต่การสืบโมทิพนั้นสืบยาก ๒. เมื่อเช่นนี้ก็มียุยันเดียวว่าใครฆ่า สืบมือเท่านั้น”

พล.ท. จิระ วิชิตสงคราม รัฐมนตรี แกลงว่า “เมื่อเรื่องกลับมา ตำรวจก็สืบเรื่องลอบปลงพระชนม์หรือไม่เท่านั้น”

นายกรัฐมนตรีแกลงว่า “ถ้าสามารถสืบกำมือให้รู้ทำมืออันเดียวเท่านั้น ปลงเองมียุยันอย่างไร ก็เป็นเรียบร้อย เอาเป็นตกลงส่งตำรวจ ถ้างั้นราบ บังคมทูลไป”

ที่ประชุมตกลงเห็นชอบด้วยการพิจารณาของคณะกรรมการ (อนุกรรมการรัฐมนตรี ๗ ท่าน) ให้กราบบังคมทูลฯ คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ต่อไป

โจทก์ในคดีนี้ (ปรีดี พนมยงค์) ขอประทานความกรุณาศาลโปรดสั่งเกตว่าพระยาสุนทรพิพิธ พลโท จิระ วิชิตสงคราม ก็ได้อภิปรายในที่ประชุมคณะรัฐมนตรีด้วยความเที่ยงธรรมในกรณีสวรรคต และหม่อมเจ้านนทียาวัด สวัสดิวัตน์ ก็ได้เห็นชอบด้วยกับที่ประชุมคณะรัฐมนตรีของรัฐบาลอำนวยการ ในการพิจารณากรณีสวรรคต ทั้งนี้แสดงว่าท่านที่อภิปรายนั้นใช้วิธีการปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์ตามทำนองคลองธรรม มิใช่วิธีของจำเลยในคดีนี้กับพวกที่ไขข่าวแพร่หลายใส่ความโจทก์โดยไม่เป็นธรรม

(๔) รัฐบาลอำนวยการ ได้นำเรื่องเสนอคณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ซึ่งมีกรมขุนชัยนาทฯ เป็นประธาน พร้อมกันนั้นรัฐบาลได้ส่งเรื่องให้กรมตำรวจสืบสวนเอาตัวการที่แท้จริงในการปลงพระชนม์รัชกาลที่ ๘ ตำรวจที่มีหน้าที่สืบสวนได้เริ่มวิธีสืบสวนตามหลักการที่เคยทำกันมาในกรณีที่มีผู้ถูกลอบฆ่าตายว่า ในกรณีลอบปลงพระชนม์รัชกาลที่ ๘ นั้น พระองค์ได้มีสาเหตุขัดแย้งกับผู้ใดถึงขนาดที่ผู้ต้องหาต้องปลงพระชนม์ท่านแล้วสถาปนาตนเป็นราชวงศ์ใหม่ขึ้นตาม

ประวัติศาสตร์ที่ปรากฏในพระราชพงศาวดารตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาเป็นต้นมา ปรากฏว่า เมื่อรัชกาลที่ ๘ สวรรคตแล้วรัฐบาลในสมัยนั้นได้เชิญพระราชอนุชา ขึ้นทรงราชย์เป็นพระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๙ องค์ปัจจุบันโดยความเห็นชอบของรัฐบาลตามรัฐธรรมนูญฉบับ ๒๔๘๙ อธิบดีตำรวจเห็นว่าสาเหตุแห่งการปลงพระชนม์รัชกาลที่ ๘ มิใช่เพราะเหตุดังกล่าวแล้ว

พนักงานสอบสวนได้ยึดถือพระราชกระแสที่ได้พระราชทานไว้แก่พนักงานสอบสวนตั้งที่โจทก์ได้กราบเรียนศาลในข้อ ๑๐.๒ ข้างบนนั้น คือ การสวรรคตของพระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๘ นั้น เกิดขึ้นในพระวิสุต (มุ้ง) ดังที่ได้มีพระราชกระแสต่ออธิบดีกรมตำรวจแล้วว่า “ถ้ายังในพระวิสุต (มุ้ง) ก็ไม่มีรอยทะเล” และพนักงานสอบสวนจะดำเนินต่อไปในการสืบสวนจับกุมผู้ร้ายที่ลอบปลงพระชนม์พระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๘ ดังที่ พ.ต.ท. ขุนประสงค์ฯ ได้กราบบังคมทูลว่า ผู้ร้ายจะเข้าไปยิงก็ต้องเลิกพระวิสุต (มุ้ง) เข้าไป และตามประเด็นที่อธิบดีกรมตำรวจได้กราบบังคมทูลว่า “ในขณะที่สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในพระบรมโกศเสด็จออกจากพระที่นั่งที่ห้องทรงนั้น ถ้าผู้ร้ายจะแอบเข้ามา คณะกรรมการก็คงจะมองเห็นแล้วว่าจะเข้ามาชุมนุมอยู่ได้หรือไม่ ซึ่งสมมติจะเข้ามาชุมนุมอยู่ก็จะต้องคอยเป็นเวลาดังชั่วโมง คงจะมีความลำบากอยู่มากเพราะเหตุว่ามีเจ้าหน้าที่ประจำอยู่” และพระราชกระแสตอบพนักงานสอบสวนว่า “แต่ผู้ร้ายจะต้องเป็นคนที่เก่งมาก ถ้าผู้ร้ายนี้คิดจะปลงพระชนม์พระเจ้าอยู่หัวจะต้องเป็นคนฉลาดมีไหวพริบมาก” ฯลฯ

(๕) ต่อมาในวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๔๙๐ ได้เกิดรัฐประหารโค่นรัฐบาลธำรงฯ และระบบปกครองแผ่นดินตามรัฐธรรมนูญประชาธิปไตยฉบับ ๙ พฤษภาคม ๒๔๘๙

รัฐบาลของฝ่ายรัฐประหารได้ใช้วิธีสืบสวนสอบสวนดังต่อไปนี้

ก) ศาลฎีกากล่าวไว้ในคำพิพากษาคดีสวรรคตมีความตอนหนึ่งดังต่อไปนี้

“เมื่อวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๔๘๙ พลตำรวจตรี พระพิจารณ์พลกิจ อธิบดีตำรวจตรวจสำนวนเท่าที่มีอยู่ในเวลานั้นแล้วมีความเห็นว่ายังไม่พอที่จะวินิจฉัยจึง

สั่งตั้งกรมการขึ้นดำเนินการตรวจสำนวนและสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แล้วให้เสนอความเห็นต่อกรมตำรวจโดยด่วน แต่กรณีนี้ยังไม่คลี่คลายจนกระทั่งเกิดรัฐประหารเมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๔๙๐ พลตำรวจตรี หลวงชาติตระการโกศล เป็นอธิบดีกรมตำรวจ ได้ออกคำสั่งตั้งนายตำรวจสิบนาย เป็นพนักงานสอบสวนกรณีนี้ เมื่อวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๔๙๐ มีพันตำรวจเอก เนื่อง อาชุนบุตร เป็นหัวหน้า ในคำสั่งท้าวความว่า “โดยที่ทางราชการฝ่ายทหารได้ส่งหลักฐานแผนการของบุคคลคณะหนึ่งสมคบกันดำเนินการประทุษร้ายองค์พระมหากษัตริย์ มีการลอบปลงพระชนม์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล และเตรียมการเปลี่ยนระบอบการปกครองแผ่นดิน โดยทำลายล้างรัฐบาล มาให้กรมตำรวจสอบสวนดำเนินคดี”

ข) จำเลยที่ ๑ กับพวกทราบหรือควรทราบคำสั่งสัมภาษณ์ น.อ.อ. กาจสงคราม รองหัวหน้ารัฐประหารที่ได้ให้สัมภาษณ์สื่อมวลชนว่ามี “มหาบัณฑิต” คนหนึ่งรู้แผนการดังกล่าวนั้น แต่พนักงานสอบสวนขณะนั้นสืบได้ความว่าเป็นมหาบัณฑิตเก๊ ดังนั้นกระทรวงมหาดไทยของฝ่ายรัฐประหารจึงได้ออกคำสั่งให้ พ.ต.ท. หลวงแผ้วพาลชนเป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวนแทน พ.ต.อ. เนื่องฯ

ค) จำเลยที่ ๑ กับพวกทราบหรือควรทราบว่า ก่อนที่กระทรวงมหาดไทยออกคำสั่งตั้งหลวงแผ้วฯ เป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวนนั้น หลวงแผ้วฯ กำลังอุปสมบทเป็นพระภิกษุชั่วคราว โดยยังไม่ครบหนึ่งพรรษา แต่รัฐบาลของฝ่ายรัฐประหารก็ให้หลวงแผ้วฯ ลาสิกขาบทเพื่อกลับประจำกรมตำรวจ แล้วแต่งตั้งให้เป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวนดังกล่าว ซึ่งแสดงว่า รัฐบาลของฝ่ายรัฐประหารเชื่อความสามารถของ “พันตำรวจโท” หลวงแผ้วฯ ยิ่งกว่า “พันตำรวจเอก” เนื่องฯ และยิ่งกว่าพันตำรวจเอกอื่นๆ อีกหลายสิบคนที่มีความรู้ความชำนาญในการสอบสวนด้วยความยุติธรรมแก่ผู้ต้องหา ถึงขนาดที่รัฐบาลของฝ่ายรัฐประหารจำต้องให้หลวงแผ้วฯ ลาสิกขาบทโดยไม่รอให้จำพรรษาจนครบ ๑ พรรษา ตามประเพณีของชาวพุทธ

ง) แม้รัฐบาลของฝ่ายรัฐประหารจะได้ตั้งหลวงแผ้วช เป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวนคดีสวรรคตแล้วก็ตาม แต่ต่อมารัฐบาลของคณะรัฐประหารก็ได้บรรจุ พล.ต.ต. พระพินิชชนคดีที่ออกจากราชการรับบำนาญไปแล้วนั้นกลับเข้าประจำการเป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวนกรณีสวรรคต และคงให้หลวงแผ้วช เป็นพนักงานสอบสวนต่อไปด้วย จำเลยที่ ๑ กับพวกต้องทราบหรือควรทราบว่า พระพินิชชนคดีนี้เป็นพี่เขย ม.ร.ว. เสนีย์ ปราโมช สมาชิกพรรคประชาธิปัตย์ ซึ่งเป็นรัฐมนตรีว่าการยุติธรรมในรัฐบาลที่ตั้งขึ้นตามรัฐธรรมนูญชั่วคราวฉบับ ๙ พุทธศักราช ๒๔๙๐ ซึ่งมีฉายาว่า “รัฐธรรมนูญฉบับได้ดุ่ม”

จ) จำเลยที่ ๑ กับพวกทราบหรือควรทราบว่าสำนวนการสอบสวนของพระพินิชชนคดีกับพวกได้ส่งมาถึงกรมอัยการแล้ว พระสารการประสิทธิ์ อธิบดี กรมอัยการ ได้พิจารณาแล้วก็ขอลาออกจากตำแหน่งอธิบดีฯ ครั้นแล้วหลวงอรรถไกรวัลที่ รักษาการแทนอธิบดีกรมอัยการอยู่เพียงชั่วขณะหนึ่งได้ตรวจสำนวนแล้วก็ลาออกจากราชการอีก ส่วนหลวงอรรถวาทประวิทย์ (ทองเต็ม บริสุทธิ์) หัวหน้ากองคดีกรมอัยการตรวจสำนวนสอบสวนของพระพินิชช กับพวกแล้วก็ได้ลาออกจากราชการ รัฐบาลของฝ่ายรัฐประหารก็ได้แต่งตั้งนายเล็ก จุณณานนท์ เป็นอัยการโจทก์ในคดีสวรรคต

ฉ) จำเลยที่ ๑ กับพวกทราบหรือควรทราบถึงวิธีสืบสวนสอบสวนของพระพินิชชนคดีกับพวกในการบังคับขู่เข็ญและให้สินจ้างบุคคลเพื่อให้การเป็นพยานเท็จ อาทิ ได้กระทำต่อพระยาศรยุทธเสนียดที่โจทก์จะได้ทราบเรียนศาลไว้ในฟ้องข้อ ๑๒. และในเอกสารท้ายฟ้องหมายเลข ๓ และหมายเลข ๖

(๖) จำเลยที่ ๑ กับพวกทราบหรือควรทราบตั้งที่โจทก์กล่าวในฟ้องข้อ ๑๑. ว่า ศาลฎีกาได้วินิจฉัยไว้ว่า “พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวต้องกระสุนปืนสวรรคตโดยมิใช่การกระทำของพระองค์ท่าน”

ส่วนใครเป็นผู้ใช้อาวุธปืนยิงองค์พระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๘ นั้น โจทก์ได้คัดค้านวินิจฉัยของศาลฎีกาเสนอต่อศาลไว้ในข้อ ๑๑.๓ อย่างครบถ้วนแล้วว่า โจทก์ (นายเล็ก จุณณานนท์ อัยการ) ในคดีสวรรคตได้นำพยานมาสืบสองชุด คือ

ชุดหนึ่งว่า เรือเอก วัชรชัย ชัยสิทธิเวชช เป็นผู้ใช้อาวุธปืนยิงพระองค์ในหลวงรัชกาลที่ ๘ อีกชุดหนึ่งสืบว่า นายชาติ เศรษฐทัต จ้างนายสีหรือนายชูรัตน์ (อดีตนักโทษเรือนจำบางขวาง) ยิงในหลวงรัชกาลที่ ๘ โดยสัญญาให้ค่าจ้าง ๔ แสนบาท ศาลฎีกาได้วินิจฉัยว่า “พยาน ๒ ชุดนี้ยังไม่เป็นหลักฐานพอที่จะชี้ได้ว่าใครเป็นผู้ลงมือกระทำการลอบปลงพระชนม์”

แม้ว่าศาลฎีกาที่ได้พิจารณาสำนวนหลายพันหน้ากระดาษ ซึ่งอัยการโจทก์ได้นำสำนวนการสอบสวนของพระพินิชชนคดีกับพวกมาเสนอต่อศาลนั้น แต่ศาลฎีกาก็ไม่อาจวินิจฉัยได้ว่า ใครเป็นผู้ร้ายที่ใช้อาวุธปืนยิงพระองค์ในหลวงรัชกาลที่ ๘ ดังนั้นศาลฎีกาจึงได้ตัดสินลงโทษประหารชีวิตนายเฉลียว ปทุมรส นายชิต สิงหเสนี นายบุญย์ ปัทมศริน ตามกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. ๑๒๗ มาตรา ๘๗ ตอน ๒ เท่านั้น ศาลทราบบทกฎหมายนี้แล้ว แต่เพื่อความสะดวกของศาล โจทก์ขอประทานคัดตัวบทกฎหมายนั้นมาเสนอไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๘๗

ผู้ใดทะนองอาจกระทำการประทุษร้ายต่อพระองค์สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวกิติสมเด็จพระมเหษีกิติ มกุฎราชกุมารกิติ ต่อผู้สำเร็จราชการแผ่นดินในเวลารักษาราชการต่างพระองค์สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวกิติ ท่านว่าโทษของมันถึงต้องประหารชีวิต

ผู้ใดพยายามจะกระทำการประทุษร้ายเช่นว่ามาแล้วแม้เพียงเตรียมการกิติ สมคบกันเพื่อการประทุษร้ายนั้นกิติ หรือสมรู้เป็นใจด้วยผู้ประทุษร้ายผู้พยายามจะประทุษร้ายกิติ มั่นรู้ว่าผู้ใดคิดประทุษร้ายเช่นว่ามานี้ มันช่วยปกปิดไม่เอาความนั้นไปร้องเรียนขึ้นกิติ ท่านว่าโทษมันถึงตายตุ๊กกัน

จำเลยที่ ๑ กับพวกก็ทราบดีว่า ศาลฎีกาได้ตัดสินคดีสวรรคตในวันที่ ๑๒ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๙๗ ในสมัยรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม ซึ่งท่านผู้นี้ก็ไม่สามารถคลี่คลายกรณีสวรรคตในประเด็นที่ศาลฎีกาทิ้งช่องว่างไว้ว่าพยานที่อัยการ

อัยการโจทก์นำมาสืบต่อศาลนั้น “ยังไม่เป็นหลักฐานพอที่จะชี้ได้ว่า ใครเป็นผู้ลงมือกระทำการลอบปลงพระชนม์” รัฐบาลที่สืบต่อมาจากจอมพล ป. พิบูลสงครามนั้น ก็มีมากมายหลายรัฐบาลจนถึงปัจจุบันนี้เป็นเวลา ๒๔ ปีแล้ว ก็ไม่มีรัฐบาลใดที่จะคลี่คลายกรณีสวรรคตในประเด็นที่ศาลฎีกาทิ้งช่องว่างไว้ ฉะนั้น การที่จำเลยที่ ๑ กับพวกใส่ความโจทก์ ซึ่งดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีเพียงชั่วเวลา ๒ เดือน ๑๐ วัน ภายหลังในหลวงรัชกาลที่ ๘ สวรรคต ว่า ไม่สามารถคลี่คลายกรณีสวรรคตก็ดี ออกแถลงการณ์กรณีสวรรคตบิดเบือนก็ดี ตั้งคณะกรรมการสอบสวนกรณีสวรรคตหรือที่เรียกว่า “ศาลกลางเมือง” นั้นก็ดี เพื่อที่โจทก์จะมีความเป็นใหญ่ต่อไปนั้น จำเลยที่ ๑ กับพวกจึงใส่ความโจทก์ทำให้โจทก์เสียหายมาก

(โปรดดูคำฟ้องของโจทก์ข้อ ๑๑. ที่กล่าวถึงคำวินิจฉัยของศาลฎีกา)

ข้อ ๑๑.

ข้อความในหนังสือของจำเลย ซึ่งโจทก์ได้กราบเรียนศาลตั้งแต่ฟ้องข้อ ๔, ข้อ ๕, ข้อ ๖, ข้อ ๗, ข้อ ๘ ข้อ ๙, ข้อ ๑๐ นั้น เกี่ยวโยงกัน ซึ่งจำเลยมีเจตนาจงใจให้ผู้อ่านหลงเชื่อว่า โจทก์เป็นผู้สมคบกับบุคคลอื่นในการปลงพระชนม์ในหลวงรัชกาลที่ ๘ นอกจากนั้นหนังสือจำเลยหน้า ๓๗ ได้พิมพ์ไว้ด้วยตัวอักษรขนาดใหญ่กว่าที่ใช้พิมพ์ข้อความส่วนมากในหนังสือของจำเลยนั้น มีความดังต่อไปนี้

“แต่ในเวลาเพียงเดือนเศษต่อมา นายปรีดี พนมยงค์ ก็ลาออก โดยอ้างเหตุผลว่าสุขภาพไม่สมบูรณ์ แต่จากกรณีสวรรคตอันเป็นเรื่องสะเทือนใจของประชาชนชาวไทยและต่างก็วิจารณ์ว่าการกระทำของรัฐบาลบกพร่องอย่างร้ายแรง ประชาชนขาดความนิยมเลื่อมใส และต่างลงความเห็นกันว่านายปรีดี พนมยงค์ ได้รู้เห็นและสมคบกันลอบปลงพระชนม์ในหลวงรัชกาลที่ ๘”

อนึ่ง หนังสือจำเลยระหว่างหน้า ๓๗ ถึงหน้าที่จั่วหัวเรื่องว่า “ภาค ๓ กรณีสวรรคต” นั้น จำเลยได้พิมพ์ภาพชุดไว้ อันเป็นภาพของจำเลยในคดี

สวรรคตระหว่างการพิจารณาของศาล และการหามศพของจำเลยในคดีสวรรคต ที่ถูกประหารชีวิตแล้วนั้นออกทาง “ประตูผี” ของเรือนจำบางขวาง ในภาพชุดนั้นจำเลยได้พิมพ์ภาพของโจทก์ซึ่งเป็นภาพเดี่ยว ๑ ภาพ และภาพโจทก์นั่งประชุมในคณะรัฐมนตรี และอีกภาพหนึ่งคือภาพโจทก์โดยจำเลยตัดเอาภาพถ่ายของเรือเอก วัชรชัย ชัยสิทธิเวช มาจากที่อื่นแล้วปิดภาพเรือเอกผู้นั้นติดไว้ข้างแขนซ้ายด้านหลังของโจทก์ จึงเป็นการแสดงเจตนาขัดแย้งของจำเลยกับพวกเพื่อจงใจให้ผู้อ่านเข้าใจผิดว่า โจทก์และเรือเอก วัชรชัยฯ เป็นผู้สมคบกับนายเฉลียว ปทุมรส นายชิต สิงหเสนี นายบุศย์ ปัทมศริน ในการลอบปลงพระชนม์ในหลวงรัชกาลที่ ๘

นอกจากนั้น หนังสือจำเลยในหน้าตั้นๆ ที่ใช้หัวเรื่องว่า “คำแถลงของสำนักพิมพ์” และตั้งแต่หน้า ๒๔-๓๖ และตั้งแต่หน้า ๔๐ จนถึงหน้า ๑๕๗ นั้น ก็มีข้อความมากมายหลายประการที่เกี่ยวข้องกันกับข้อความที่โจทก์ได้กราบเรียนศาลมาแล้วข้างบนนั้น ซึ่งจำเลยมีเจตนาจงใจให้ผู้อ่านหลงเข้าใจผิดว่า โจทก์และเรือเอก วัชรชัยฯ ได้ร่วมสมคบกับนายเฉลียว นายชิต นายบุศย์ฯ ในการปลงพระชนม์ในหลวงรัชกาลที่ ๘ โดยเหตุที่ข้อความดังกล่าวนี้ยืดเยื้อมาก โจทก์จึงขอความกรุณาศาลโปรดกรุณาถือว่า ข้อความในเอกสารท้ายฟ้องหมายเลข ๒ ส่วนที่โจทก์กล่าวถึงนี้เป็นส่วนหนึ่งแห่งคำฟ้องของโจทก์ในข้อ ๑๑. นี้ด้วย

จำเลยกับพวกได้เขียนและพิมพ์โฆษณาในหนังสือของจำเลยฝ่าฝืนความจริงเพื่อจงใจให้ผู้อ่านหนังสือจำเลยเข้าใจผิดและบังเกิดความเกลียดชังโจทก์อย่างร้ายแรง จึงทำให้โจทก์ถูกคุกคามความปลอดภัยของโจทก์ดังที่โจทก์กราบเรียนศาลไว้แล้วในข้อ ๗ อีกทั้งทำให้โจทก์เสียชื่อเสียง และเกียรติยศ... ..

แก้ทางทำมาหาได้และทางเจริญของโจทก์ โจทก์กระทำผิดของจำเลยไว้ดังต่อไปนี้

๑๑.๑ จำเลยได้เขียนและพิมพ์ไว้หลายแห่ง คำพิพากษาศาลฎีกาคดีสวรรคตที่ ๑๕๔๔/๒๔ พุทธศักราช ๒๔๘๗ นั้นเพื่อหวังจะเอาตัวรอดจากพวก ฉะนั้นจึงเป็นการจำเป็นที่โจทก์ต้องขอความกรุณา

เพื่อ
คำพิพากษาใน
“ผู้
”
โทษ
ประณถึง

ข้อกฎหมายไว้ดังต่อไปนี้ที่แสดงว่าจำเลยกับพวกไม่มีสิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองจากกฎหมายในการไขข่าวแพร่หลาย บิดเบือนคำพิพากษาศาลฎีกา และฝ่าฝืนต่อบทกฎหมายที่เป็น “สารบัญญัติ” ที่ว่าด้วยผู้มีได้กระทำความผิดแต่ต้องถูกศาลตัดสินลงโทษเพราะพยานเท็จ การทำพยานเท็จ การฟ้องเท็จ

(๑) คำพิพากษาศาลฎีกาฉบับนั้นก็ดี คำพิพากษาศาลอุทธรณ์และศาลอาญาคดีสวรรคตก็ดี นั้น ได้ตัดสินขณะที่กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. ๑๒๗ (พ.ศ. ๒๔๕๐) ยังใช้บังคับอยู่อันเป็นบท “สารบัญญัติ” แห่งคดีอาญา ส่วนการพิจารณาคดีอาญาของศาลฎีกาก็ดี ของศาลอุทธรณ์ก็ดี ของศาลอาญาก็ดี เป็นแต่เพียง “วิธีบัญญัติ” ซึ่งต้องถือว่าบทกฎหมายอาญาที่เป็น “สารบัญญัติ” นั้น เป็นสำคัญยิ่งกว่า “วิธีบัญญัติ”

ก) ศาลทราบแล้วว่าพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ฯ (รัชกาลที่ ๕) ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราประมวลกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. ๑๒๗ ซึ่งพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์ฯ ประมาจารย์แห่งกฎหมายไทยที่ขณะนั้นทรงดำรงตำแหน่งเสนาบดีกระทรวงยุติธรรม ได้ทรงเป็นหัวแรงสำคัญในการร่างประมวลกฎหมายลักษณะอาญาฉบับนั้น เพื่อเป็นก้าวแรกที่จะดำเนินต่อไปให้มหาประเทศสยามยกเลิกสัญญาไม่เสมอภาค ซึ่งประเทศเหล่านั้นมีสิทธิพิเศษในทางศาล ดังนั้นพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ฯ จึงได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ถือตามหลักกฎหมายของอารยประเทศว่า ผู้ไม่มีความผิดอาจถูกศาลตัดสินลงโทษได้เพราะพยานเบิกความเท็จ การกระทำของพยานเท็จ การฟ้องเท็จ ดังปรากฏในประมวลกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. ๑๒๗ ส่วนที่ ๓ หมวดที่ ๒ ความผิดฐานฟ้องเท็จและเบิกความเท็จ ซึ่งศาลทราบแล้ว แต่เพื่อความสะดวกในการพิจารณาของศาล โจทก์ขอคัดมาตรา ๑๖๐ เสนอไว้ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑๖๐

“ผู้ใดเบิกความเท็จ หรือกระทำพยานเท็จ หรือแกล้งกล่าวหาด้วยความเท็จ ดังว่ามาในมาตรา ๑๕๖, ๑๕๗, ๑๕๘, ๑๕๙ จนเป็นเหตุให้ผู้ที่ทำความผิด

มิได้ต้องโทษฐานลหุโทษก็ดี หรือต้องจำคุกไม่เกินสามเดือนก็ดี หรือเพียงแต่ต้องปรับอย่างเดียวก็ดี ท่านว่ามันผู้เบิกความเท็จ กระทำพยานเท็จ หรือแกล้งกล่าวหาด้วยความเท็จ นั้น มีความผิด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งขึ้นไปจนถึงห้าปี และให้ปรับตั้งแต่ร้อยบาทขึ้นไปจนถึงพันบาทด้วยอีกโสດหนึ่ง

“ถ้าและผู้ที่ทำความผิดมิได้นั้นต้องถูกรับอาญาอย่างอื่นนอกจากที่ว่ามานี้ ท่านว่าโทษของมันผู้เบิกความเท็จ หรือกระทำพยานเท็จ หรือแกล้งกล่าวหาด้วยความเท็จ นั้น ถึงจำคุกตั้งแต่สองปีขึ้นไปจนถึงสิบปี และให้ปรับตั้งแต่ร้อยบาทขึ้นไปจนถึงพันบาทด้วยอีกโสດหนึ่ง

“ถ้าและผู้ที่มีได้มีความผิดต้องถูกรับอาญาถึงประหารชีวิต ท่านว่ามันผู้เบิกความเท็จ กระทำพยานเท็จ หรือแกล้งกล่าวหาด้วยความเท็จ นั้น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีขึ้นไปจนถึงยี่สิบปี และให้ปรับตั้งแต่ร้อยบาทขึ้นไปจนถึงสองพันบาทด้วยอีกโสດหนึ่ง”

ข) รัฐบาลซึ่งมีพระยาพลพลพยุหเสนาเป็นนายกรัฐมนตรีนั้นได้เกิดทุนไว้ซึ่งหลักกฎหมายอารยประเทศดังกล่าวใน (ก) นั้น และใน พ.ศ. ๒๔๗๗ จึงได้เสนอสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยแล้วกราบบังคมทูลพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าฯ ทรงตราพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายลักษณะอาญา พ.ศ. ๒๔๗๗ กำหนดโทษผู้เบิกความเท็จ หรือกระทำพยานเท็จ หรือแกล้งกล่าวหาเท็จตามมาตรา ๑๖๐ นั้นให้สูงขึ้นกว่าเดิม คือผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๑๖๐ ตอนต้นต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีขึ้นไปจนถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่สองร้อยบาทขึ้นไปจนถึงพันบาทด้วยอีกโสດหนึ่ง ผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๑๖๐ ตอนสองต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีขึ้นไปจนถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่สองร้อยบาทขึ้นไปจนถึงสองพันบาทอีกโสດหนึ่ง ผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๑๖๐ ตอนสามที่ทำให้ผู้ที่มีได้กระทำความผิดถูกศาลตัดสินประหารชีวิตนั้น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีขึ้นไปจนถึงตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่สองร้อยบาทขึ้นไปจนถึงสองพันบาทอีกโสດหนึ่ง

ค) ภายหลังจากที่ศาลฎีกาได้ตัดสินลงโทษประหารชีวิตนายเฉลียวฯ นายชิตฯ นายบุศย์ฯ โดยคำพิพากษาศาลฎีกาลงวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๔๙๗ แล้วต่อมาอีก ๒ ปี คือในวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๔๙๙ จอมพล ป. พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรีสมัยนั้น ได้เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการเป็นผู้รับผิดชอบให้ใช้ประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๔๙๙ ยกเลิกประมวลกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. ๑๒๗ ที่พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาจุฬาลงกรณ์ฯ ได้บัญญัติไว้

รัฐบาลสมัยนั้นอ้างเหตุว่า เพราะกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. ๑๒๗ ได้ประกาศใช้มานานแล้ว พฤติการณ์ของบ้านเมืองได้เปลี่ยนแปลงไปเป็นอันมาก และได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมอยู่หลายแห่งกระจายกันอยู่ จึงเป็นการสมควรที่จะได้ชำระสะสางและนำเข้าสู่เป็นประมวลกฎหมายอาญาเสียในฉบับเดียวกัน เหตุผลดังกล่าวนั้นผิวเผิน เพราะประมวลกฎหมายลักษณะอาญาของพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาจุฬาลงกรณ์ฯ ใช้มาเพียง ๔๙ ปีเท่านั้น และก็ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมไม่กี่ฉบับ

ส่วนประมวลกฎหมายอาญาฝรั่งเศสที่ได้ทรงบัญญัติขึ้นโดยพระเจ้านโปเลียนที่ ๑ เมื่อ ค.ศ. ๑๘๑๐ (พ.ศ. ๒๓๕๓) ซึ่งใช้มาเป็นเวลา ๑๖๘ ปี จนถึงปัจจุบันนี้นั้น ได้มีบทบัญญัติที่เพิ่มเติมแก้ไขต่อมามากมายยิ่งกว่าการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. ๑๒๗ นั้น แม้ว่าพระราชวงศ์บูร์บองได้กลับมาเสวยราชย์กลับไปมากับพระราชวงศ์โบนาปาร์ตก็ดี และประชาชนฝรั่งเศสได้สถาปนาสาธารณรัฐขึ้นจนเป็นครั้งที่ ๕ ซึ่งเป็นอยู่ในปัจจุบันนี้ ก็ได้ล้มล้างโดยยกเลิกประมวลกฎหมายอาญาของพระเจ้านโปเลียนที่ ๑ ชาวฝรั่งเศสที่เมื่อนิยมระบบสาธารณรัฐก็ไม่เห็นว่าจะมีความลำบากอย่างไรในการนำเอาการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายของพระเจ้านโปเลียนที่ ๑ มารวมพิมพ์ไว้เป็นเล่มเดียวกัน เพื่อประชาชนและนักกฎหมาย ตลอดจนนักศึกษาสามารถอ่านได้ง่าย ส่วนการแก้ไขประมวลกฎหมายอาญาของพระเจ้านโปเลียนที่ ๑ มากมายหลายครั้งนั้น ก็เพื่อให้เหมาะสมแก่ระบบประชาธิปไตยและสิทธิมนุษยชนยิ่งขึ้น มิใช่แก้ไขเปลี่ยนแปลงเพื่อระบบเผด็จการ

แต่ถ้าพิจารณาธาตุแท้แห่งการยกเลิกกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. ๑๒๗ โดยมีประมวลกฎหมายอาญาฉบับ ๒๔๙๙ ขึ้นแทนที่แล้ว ก็จะทำให้เห็นว่าหลักธรรมนิยมสากลโลกที่พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาจุฬาลงกรณ์ฯ ได้ทรงบัญญัติไว้ตามที่โจทก์ได้กราบเรียนศาลใน (ก) นั้นได้เปลี่ยนไปมาก อาทิการฟ้องเท็จ ทำพยานเท็จ และเบิกความเท็จ ซึ่งทำให้ผู้ที่มิได้มีความผิดต้องถูกรับอาญาถึงประหารชีวิต ในฉบับ ร.ศ. ๑๒๗ ให้ระวางโทษผู้ฟ้องเท็จ ทำพยานเท็จ และเบิกความเท็จ โดยให้จำคุกตั้งแต่สิบปีขึ้นไปจนถึงยี่สิบปี และให้ปรับตั้งแต่ร้อยบาทขึ้นไปจนถึงสองพันบาทอีกโสดหนึ่ง ต่อมาได้มีพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายลักษณะอาญาเมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๗ (ฉบับที่ ๓ มาตรา ๔) ซึ่งแก้ไขอัตราโทษผู้กระทำพยานเท็จและผู้เบิกความเท็จเพิ่มขึ้นจากเดิม คือให้จำคุกตั้งแต่สิบปีขึ้นไปจนตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่สองร้อยบาทขึ้นไปจนถึงสองพันบาทด้วยอีกโสดหนึ่งนั้น แต่ประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๔๙๙ มาตรา ๑๘๑ กำหนดโทษผู้กระทำผิดดังกล่าวนี้เพียงให้จำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสามหมื่นบาท

ส่วนหลัก "สารบัญญัติ" ที่ประมวลกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. ๑๒๗ กล่าวไว้อย่างชัดเจนว่า ผู้ที่มีได้กระทำความผิดแต่ต้องถูกศาลตัดสินลงโทษเพราะพยานเท็จ กระทำพยานเท็จ และฟ้องเท็จนั้น ประมวลกฎหมายอาญา ฉบับ ๒๔๙๙ ก็กล่าวกำกวมไว้ แต่ในทางอาญานั้นก็ต้องตีความเป็นคุณแก่ผู้ต้องโทษโดยไม่มีความผิด เพราะในคำปรารภได้กล่าวถึงว่า พฤติการณ์ของบ้านเมืองได้เปลี่ยนแปลงไปเป็นอันมาก ซึ่งจะตีความว่า เปลี่ยนแปลงเฉพาะการภายในประเทศไทยไม่ได้ คือจำต้องคำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงระหว่างประเทศไทยกับสหประชาชาติ ที่ประเทศไทยเป็นภาคีและมีปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนซึ่งประเทศไทยเป็นภาคีด้วย

ง) โดยที่คำพิพากษาศาลฎีกา และศาลอุทธรณ์ และของศาลอาญาในคดีสวรรคตนั้นได้ตัดสินในระหว่างที่กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. ๑๒๗ ซึ่งเป็น "สารบัญญัติ" ยังคงใช้อยู่ อีกทั้งตามเหตุผลที่โจทก์กราบเรียนศาลใน (ค) นั้น

จำเลยในคดีนี้จึงไม่มีสิทธิ์อ้างคำพิพากษาศาลฎีกาคู่คุ้มครองการกระทำของจำเลยกับพวกได้

(๒) โจทก์ได้ทราบเรียนศาลไต่ตั้งที่ศาลทราบอยู่แล้วว่า โจทก์ในคดีนี้ (ปรีดี พนมยงค์) มิได้เป็นจำเลยในคดีสวรรคต ซึ่งโจทก์ได้รับความคุ้มครองจากปฎิญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนซึ่งประเทศไทยเป็นภาคี และการพิจารณาคดีสวรรคตของศาลฎีกา ศาลอุทธรณ์ และศาลอาญานั้นเป็นการพิจารณาลับหลังโจทก์ จึงใช้บังคับแก่โจทก์ไม่ได้ นอกจากนี้ศาลอาญาที่ได้เดินเผชิญสืบพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวองค์ปัจจุบันที่ประเทศสวิตเซอร์แลนด์นั้น จำเลยในคดีนี้ก็มีได้รับอนุญาตจากรัฐบาลให้ไปเฝ้าขอพระราชทานพระราชกระแสด้วยหากผู้พิพากษาศาลอาญากับอัยการโจทก์เท่านั้นที่ได้ไปเฝ้าขอพระราชทานพระราชกระแสที่ได้ทรงเป็นพยานโจทก์ในคดีสวรรคต

๑๑.๒ ศาลฎีกาวินิจฉัยว่ามีผู้ลอบปลงพระชนม์พระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๘ โดยกล่าวไว้ในคำพิพากษาดังต่อไปนี้

“คดีได้ความชัดว่า เมื่อต้องกระสุนปืนแล้วพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมมถอบนพระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท พระกรทั้ง ๒ ข้างทอดเหยียดชิดพระวรกาย พระภูษาที่คลุมพระองค์ก็อยู่ในสภาพเรียบร้อยดังกล่าวนั้นแล้ว

“จึงฟังได้ว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวต้องกระสุนปืนสวรรคตโดยมิใช่การกระทำของพระองค์ท่าน”

(โปรดดูหนังสือจำเลย เอกสารท้ายฟ้องหมายเลข ๒ หน้า ๑๘๐)

ศาลอาญาและศาลอุทธรณ์ก็ได้วินิจฉัยว่าในหลวงรัชกาลที่ ๘ ถูกลอบปลงพระชนม์ ฉะนั้น เมื่อศาลฎีกาได้ตัดสินยืนตามศาลชั้นต้นเฉพาะประเด็นนี้แล้ว โจทก์ในคดีนี้ (ปรีดี พนมยงค์) จึงถือตามศาลทั้งสามว่า “ในหลวงรัชกาลที่ ๘ ถูกลอบปลงพระชนม์”

๑๑.๓ ส่วนใครเป็นผู้ใช้อาวุธปืนยิงองค์พระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๘ นั้น

(๑) ศาลอาญาก็ดี ศาลอุทธรณ์ก็ดี และศาลฎีกาก็ดี ซึ่งได้พิจารณาคำพยานที่อัยการโจทก์นำมาให้การต่อศาล ซึ่งศาลจดไว้หลายพันหน้ากระดาษ ศาลนั้นก็ไม่อาจวินิจฉัยได้ว่า ใครเป็นผู้ใช้อาวุธยิงในหลวงรัชกาลที่ ๘ คือยังมีปัญหาที่ต้องคลี่คลายต่อไปภายหลังจากพิพากษาศาลฎีกา

(๒) ส่วนที่เกี่ยวกับเรือเอก วัชรชัย ชัยสิทธิเวช ที่อัยการโจทก์กล่าวหาว่าเป็นผู้ใช้อาวุธปืนยิงพระองค์ในหลวงรัชกาลที่ ๘ ก็ดี และนายชาติ เศรษฐูทิต ที่อัยการโจทก์กล่าวว่าเป็นพวกของโจทก์จ้างนายสีหรือนายชูรัตน์ (อดีตนักโทษเรือนจำบางขวาง) ให้เป็นผู้ยิงพระองค์ในหลวงรัชกาลที่ ๘ โดยนายชาติฯ ให้ค่าจ้าง ๕ แสนบาทก็ดี นั้น ศาลฎีกาได้วินิจฉัยไว้มีความดังต่อไปนี้

“ต่อไปนี้จะได้อธิบายว่า ใครเป็นผู้ประทุษร้ายพระองค์ท่าน

“โจทก์มีพยาน ๒ ชุด ชุดหนึ่งรู้เห็นว่า เรือเอก วัชรชัยปรากฏตัวในพระบรมมหาราชวังตอนก่อนเกิดเหตุและหลังเกิดเหตุ ความว่า เช้าวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๔๘๘ ราว ๘.๐๐ นาฬิกา เรือเอก วัชรชัยนั่งรถยนต์ไปลงที่กระทรวงการต่างประเทศ ต่อมาจวน ๑๘.๐๐ นาฬิกา มีผู้เห็นเรือเอก วัชรชัยเดินอยู่แถวหน้าโรงละครหลังพระที่นั่งบรมพิมาน โคมหน้าจะไปยังพระที่นั่ง เมื่อเสียงปี่ดังแล้วมีผู้เห็นเรือเอกวัชรชัยเดินลงบันไดพระที่นั่งบรมพิมานด้านหลังไปอย่างรีบร้อน แต่ก็ไม่มีใครรู้ว่า มีใครได้เห็นเรือเอก วัชรชัยขึ้นไปถึงบนพระที่นั่งและได้ทำอะไรอย่างใดบ้าง

“พยานอีกชุดหนึ่งนำสืบว่า ก่อนวันสวรรคต นายสีหรือนายชูรัตน์ได้บอกแก่ ร้อยตรี กวี พิมพกร คนชอบกันตั้งแต่ครั้งต้องโทษอยู่ในเรือนจำว่า นายชาติ เศรษฐูทิต พวกของนายปรีดี ได้ว่าจ้างนายสีหรือนายชูรัตน์ให้อิงคนสำคัญ สัญญาให้ค่าจ้างสี่แสนบาท รับปากไว้แล้ว รุ่งขึ้นจากวันสวรรคตนายสีหรือนายชูรัตน์ได้ไปหา ร้อยตรี กวี ร้องให้บอกที่รับจ้างอิงคนสำคัญนั้น คือยิงในหลวง โดยมีผู้นำตัวเข้าไปในวังก่อนสวรรคตวันหนึ่งหรือสองวันเพื่อให้อิง ผู้ที่รออยู่ในวังคือนายชิต

นายบุศย์ แต่นายสีหรือชูรัตน์ไม่กล้ายิงจึงหลบออกมาเสีย ส่วนผู้ที่ยิงในหลวงคือ เรือเอก วัชรชัย และว่า ตำรวจกำลังติดตามจะยิงเขาอยู่ จึงขออาศัยอยู่กับร้อยตรี กริด้วย ประรภาว่าจะไปฆ่าเรือเอก วัชรชัยให้ได้ ขอร้องให้ร้อยตรี กริช่วยพาไปหา พลโท พระยาเทพหัสดิน เพื่อจะฝากลูกเมีย พระยาเทพหัสดินฟังเรื่องแล้วห้ามปรามแนะนำให้รักษาตัวให้ดี เจ้าหน้าที่ที่จะปฏิบัติตามกฎหมายยังมีอยู่ในที่สุดก็บอกปิด ไม่ยอมรับให้อาศัยอยู่ด้วย นายสีหรือชูรัตน์จึงมาพักอาศัยอยู่กับร้อยตรี กริ ต่อมาสัก ๑ เดือนก็จากไปว่าจะไปอยู่กับร้อยตำรวจเอก เฉียบ ชัยสงค์ แล้วก็หายสาบสูญไป

“เฉพาะคำที่พาดพิงมาถึง นายชิต นายบุศย์ คงมีแต่คำร้อยตรี กริผู้เดียวเท่านั้นที่อ้างว่าได้รับคำบอกเล่าจากนายสีหรือชูรัตน์ พระยาเทพหัสดินหาได้รับคำบอกเล่าละเอียดถึงเพียงนั้นไม่

“พยาน ๒ ชุดนี้ยังไม่เป็นหลักฐานพอที่จะชี้ได้ว่าใครเป็นผู้ลงมือกระทำการลอบปลงพระชนม์”

โจทก์ขอประทานกราบเรียนศาลว่า แม้ศาลฎีกาวินิจฉัยโดยไม่เชื่อว่า เรือเอก วัชรชัย ชัยสิทธิเวช เป็นผู้ลงมือลอบปลงพระชนม์พระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๘ แต่จำเลยในคดีนี้ (นายชาลี เอี่ยมกระสินธุ์ กับพวก) ก็ได้เขียนไว้ในหนังสือของจำเลยเพื่อจงใจให้ผู้อ่านหลงเข้าใจผิดว่า โจทก์ใช้เรือเอก วัชรชัย เป็นมือปืนปลงพระชนม์ในหลวงรัชกาลที่ ๘

จำเลยในคดีนี้ (นายชาลี เอี่ยมกระสินธุ์ กับพวก) ถึงกับใช้วิธีลงพิมพ์รูปภาพเป็นชุดไว้ในชุดเดียวกันกับผู้ต้องหาประหารชีวิตในคดีสวรรคต คือต่อจากหน้า ๓๗ แห่งหนังสือของจำเลยแล้วก็ถึงภาพชุดนั้น โดยมีภาพโจทก์ซึ่งจำเลยที่ ๑ กับพวกได้เอาภาพเรือเอก วัชรชัย ที่จำเลยตัดมาจากที่อื่นแล้วปะเข้าข้างภาพโจทก์ด้วย โดยพิมพ์อักษรไว้ได้ภาพนั้นว่า “นายปรีดี พนมยงค์ กับเรือเอก วัชรชัย ชัยสิทธิเวช ร.น.” ทั้งนี้เป็นการแสดงเจตนาอย่างชัดแจ้งของจำเลยที่ ๑ เพื่อจงใจให้ผู้อ่านหนังสือจำเลยหลงเข้าใจผิดว่า โจทก์กับเรือเอก วัชรชัย ได้สมคบกับผู้ต้องหาคนอื่น ๆ ในคดีสวรรคตลอบปลงพระชนม์ในหลวงรัชกาลที่ ๘

๑๑.๔ เมื่อศาลฎีกาได้วินิจฉัยว่าไม่มีหลักฐานพอที่จะชี้ว่าเรือเอก วัชรชัย หรือนายชาติ เศรษฐดี ซึ่งอัยการโจทก์ในคดีนั้นได้นำมาสืบว่า เป็นผู้จ้างนายสีหรือชูรัตน์ (อดีตนักโทษเรือนจำบางขวาง) ให้ยิงในหลวงรัชกาลที่ ๘ โดยศาลฎีกากล่าวว่า “ยังไม่เป็นหลักฐานพอที่จะชี้ได้ว่าใครเป็นผู้ลงมือกระทำการลอบปลงพระชนม์” ดังที่โจทก์ได้กราบเรียนศาลไว้แล้วในข้อ ๑๑.๓ ข้างบนนั้น คดีสวรรคตซึ่งจำเลยกับพวกได้หมิ่นประมาทโจทก์ไว้ในข้ออื่นๆ ว่าไม่สามารถคลี่คลายกรณีสวรรคตได้ในชั่วเวลาที่โจทก์ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีเพียงสองเดือนเศษนั้น แต่รัฐบาลซึ่งมีนายควง อภัยวงศ์ เป็นนายกรัฐมนตรีภายหลังรัฐประหาร ๒๔๙๐ ก็ดี และจอมพล ปิบูลย์ เป็นนายกรัฐมนตรีสืบต่อมาจนถึง พ.ศ. ๒๕๐๐ ก็ดี และจอมพล ถนอมฯ กับจอมพล สฤษดิ์ฯ ได้เป็นนายกรัฐมนตรีสืบต่อจากจอมพล ปิบูลย์ มาอีกหลายปี และรัฐบาลที่สืบต่อๆ มาจนถึงปัจจุบันนี้ก็ยังไม่สามารถคลี่คลายกรณีสวรรคตว่า ใครเป็นผู้ร้ายที่ใช้อาวุธปืนยิงองค์พระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๘

๑๑.๕ จำเลยในคดีนี้ (นายชาลี เอี่ยมกระสินธุ์ กับพวก) ทราบดีแล้วว่า

(๑) เมื่อศาลอาญามีอาจชี้ได้ว่าใครเป็นผู้ใช้อาวุธปืนยิงในหลวงรัชกาลที่ ๘ ที่ในพระวิสุตร (มุ้ง) ศาลอาญาจึงได้ตัดสินปล่อยนายเฉลียวชวย นายบุศย์ชย คงโทษนายชิตฯ คนเดียว

(๒) ศาลอุทธรณ์ก็มีอาจชี้ว่าใครเป็นผู้ใช้อาวุธปืนยิงในหลวงรัชกาลที่ ๘ ที่ในพระวิสุตร (มุ้ง) และศาลอุทธรณ์ไม่เชื่อคำนายชิตฯ พยานอัยการโจทก์ว่า คนอย่างโจทก์ในคดีนี้ (ปรีดี พนมยงค์) ได้ร่วมกับนายเฉลียวชวย นายชิตฯ เรือเอก วัชรชัยฯ ไปวางแผนปลงพระชนม์ในหลวงรัชกาลที่ ๘ ที่บ้านพระยาศรยุทธฯ ศาลอุทธรณ์จึงตัดสินปล่อยนายเฉลียวชวย แต่ลงโทษนายบุศย์ชย ฐานเป็นมหาดเล็กห้องบรรทม ซึ่งต้องรู้ว่า ใครลอบปลงพระชนม์ในหลวงรัชกาลที่ ๘ แต่ไม่นำความไปร้องเรียน

(๓) เมื่ออัยการฎีกาต่อศาลฎีกา ศาลฎีกาก็ไม่อาจวินิจฉัยได้ว่าใครเป็นผู้ใช้อาวุธปืนยิงพระองค์ในหลวงรัชกาลที่ ๘ ตามที่โจทก์คัดคำพิพากษาศาลฎีกา

ตอนนั้นเสนอศาลไว้ในข้อ ๑๑.๔ แล้ว แต่ศาลฎีกาได้พิพากษาลงโทษนายเฉลียว ปทุมรส นายชิต สิงหเสนี นายบุญย์ ปัทมศริน ตามกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. ๑๒๗ มาตรา ๔๗ ตอน ๒ เท่านั้น โดยยังไม่รู้ว่า คนใดเป็นผู้ร้ายตัวการที่ใช้อาวุธปืนยิงพระองค์ในหลวงรัชกาลที่ ๘ จากนอกพระวิสูตรที่ไม่มีรอยทะลุ

ศาลทราบบทกฎหมายนั้นดีอยู่แล้ว แต่เพื่อสะดวกแก่การพิจารณาของศาล ณ ที่นี้ โจทก์จึงขอประทานคัดความเต็มแห่งมาตรา ๔๗ นั้นเสนอศาลดังต่อไปนี้

มาตรา ๔๗

“ผู้ใดทรงองอาจกระทำการประทุษร้ายต่อพระองค์สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวก็ สมเด็จพระมหาลีเกติ มกุฎราชกุมารก็ติ ต่อผู้สำเร็จราชการแผ่นดินในเวลารักษา ราชการต่างพระองค์สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวก็ติ ท่านว่าโทษมันต้องประหารชีวิต

“ผู้ใดพยายามจะกระทำการประทุษร้ายเช่นว่ามาแล้ว แม้เพียงเตรียม การก็ติ สมคบกันเพื่อการประทุษร้ายก็ติ หรือสมรู้เป็นใจด้วยผู้ประทุษร้ายผู้พยายาม จะประทุษร้ายก็ติ มันรู้ว่า ผู้ใดคิดประทุษร้ายเช่นว่ามานี้ มันช่วยปกปิดไม่เอา ความนั้นไปร้องเรียนขึ้นก็ติ ท่านว่าโทษมันถึงตายตุจกัน”

๑๑.๖ คำให้การของนายตี ศรีสุวรรณ พยานเอกของอัยการในคดี สวรรคตที่ให้การว่าโจทก์, นายเฉลียว ปทุมรส, นายชิต สิงหเสนี, เรือเอก วัชรชัย ชัยสิทธิเวชช ได้ไปที่บ้านพระยาศรยุทธเสนีเพื่อวางแผนลอบปลงพระ ชนม์ในหลวงรัชกาลที่ ๘ นั้น ศาลอาญาและศาลอุทธรณ์ไม่เชื่อ

ส่วนศาลฎีกาได้กล่าวไว้ในคำพิพากษาดังต่อไปนี้

“ส่วนถ้อยคำของพวกที่ไปจะพูดจากันอย่างไรบ้างเพื่อแสดงให้เห็นความ ประสงค์ของผู้พูดนั้น ตอนนี้พยานโจทก์เบาบาง มีแต่คำนายตี ถึงจะได้แย้มพราย ข้อความนี้แก่ผู้อื่นอย่างลับๆ โดยยังไม่อยู่ และมีได้มุ่งหมายจะให้เป็นเรื่องรา

เกิดขึ้น แล้วตนกลับไปอยู่ต่างจังหวัดห่างไกลไม่น่าถูกสงสัยว่าเป็นผู้เสกสรรปั้น แต่งเรื่องขึ้นก็ติ แต่พยานที่สนับสนุนนายตีในข้อที่ได้ยินพูดจาตั้งนั้นหาไม่มี นายตีอาจได้ฟังถ้อยคำบางคำแล้วเสริมความหรือหมายให้เกินไปกว่าความจริง ของถ้อยคำก็ได้ หรือสังเกตเห็นจากอากัปกิริยาแล้วเดาความเอาตามเค้าเรื่องที่ ตนคิดเห็นก็ได้ หรือได้ยินข้อความเหล่านั้นจนจับเนื้อความได้ก็ติ ในเหตุต่างๆ ที่กล่าวมานี้ ศาลนี้เห็นว่าจะฟังความหรือถ้อยคำที่พูดกันให้เป็นแน่นอนอย่างใด อย่างหนึ่งยังไม่ถนัด”

โจทก์ขอประทานกราบเรียนศาลว่า แม้ศาลฎีกาไม่เชื่อคำให้การของนาย ตี ศรีสุวรรณ แต่จำเลยในคดีนี้ (นายชาติ เอี่ยมกระสุนธุ์ กับพวก) ก็ได้เขียนใน หนังสือของจำเลยเพื่อจงใจให้ผู้อ่านหลงเชื่อถ้อยคำของนายตีช และหลงเชื่อคำ สอบสวนของพระพินิจชนคดีกับพวกตำรวจของฝ่ายรัฐประหาร ดังที่โจทก์จะได้ กราบเรียนศาลไว้ในฟ้องข้อ ๑๒.

๑๑.๗ (๑) ศาลฎีกากล่าวไว้ในคำวินิจฉัยถึงตัวนายชิตและนายบุญย์ดัง ต่อไปนี้

“ต่อไปนี้จะได้อินิจฉัยถึงตัวนายชิต นายบุญย์ จำเลยซึ่งอยู่ในที่นั้นเสียก่อน ว่าเป็นผู้กระทำผิดหรือไม่

“ทางที่ผู้ร้ายจะปืนปายขึ้นมาบนพระที่นั่งนั้น ตามคำพยานได้ความว่า ไม่มีร่องรอยอย่างใดเลย บนพระที่นั่งมีทางเข้าออกห้องพระบรรทมได้ ๓ ทาง ด้านกลาง (คือทางห้องทรงพระสำราญซึ่งติดกับห้องพระบรรทมฯ อยู่ทางตะวันออก) ด้านหน้า (เหนือ) และทางด้านหลัง (ใต้)

“ด้านกลางมี ๓ ช่องหรือ ๓ ประตู มีฉากกันและลงกลอนข้างในทางห้อง พระบรรทมทั้ง ๓ ช่อง ส่วนภายนอกฉากซึ่งเป็นห้องทรงพระสำราญมีตู้ โต๊ะ เก้าอี้ วางกันอยู่ เป็นอันว่า ทางด้านกลางนี้ไม่ได้ใช้เป็นทางเข้าออก

“ด้านหน้า (เหนือ) มีประตูเดียว จากเฉลียงเข้าประตูถึงห้องทรงพระอักษร ส่วนพระองค์ แล้วถึงห้องพระบรรทม ประตูด้านนี้มีฉากลงกลอนในเช่นกัน ได้

ความว่าจะเปิดต่อเมื่อพระองค์ท่านเสด็จพระราชดำเนินออกไปเสวยพระกระยาหาร เข้าที่ห้องทางเฉลียงด้านหน้า ตามคำนายบุศย์ จำเลยว่า ในคืนวันที่ ๘ มิถุนายน นั้น เมื่อพระองค์ท่านเสด็จเข้าที่บรรทมแล้ว นายบุศย์เป็นผู้ลงกลอนที่ฉากด้าน ในโดยเรียบร้อยตามหน้าที่ด้วยมือตนเอง ต่อนี้ไปจนกระทั่งพระองค์ท่านต้อง กระสุนปืนไม่ปรากฏว่ามีใครได้เข้าออกทางประตูนี้อีก จนเมื่อสมเด็จพระราชชนนี จะเสด็จจากห้องพระบรรทมกลับออกทางด้านเหนือนี้ นายชิตจำเลยยังต้อง เปิดฉากถวาย คดีเป็นอันฟังได้ว่าทางด้านหน้า (เหนือ) นี้ปิดอยู่ตลอดเวลา นับ แต่เสด็จเข้าที่บรรทมไปจนภายหลังพระองค์ท่านต้องกระสุนปืนแล้ว และเพิ่งจะ ถอดกลอนเปิดฉากในตอนสมเด็จพระราชชนนีจะเสด็จออกจากห้องพระบรรทม สู่ห้องทรงพระอักษรออกไปนี้เอง

“คงมีทางเข้าออกห้องพระบรรทมทางเดียวทางด้านหลัง (ใต้) ซึ่งนายชิต นายบุศย์ นั่งเฝ้าอยู่ที่เฉลียงหน้าประตู เป็นทางเข้าห้องแต่งพระองค์แล้วสู่ถึง ห้องพระบรรทม แม้จำเลยเองก็ให้การต่อสู้คดีไปในทางว่าไม่มีทางอื่นที่ผู้ร้ายจะ เข้าไปสู่ห้องบรรทมได้

“ฉะนั้น ผู้ร้ายที่เข้าออกห้องพระบรรทมจะต้องผ่านที่ที่นายชิต นายบุศย์ นั่งอยู่”

(๒) ศาลฎีกาได้วินิจฉัยเฉพาะเกี่ยวกับนายชิตฯ ดังต่อไปนี้

“ต่อไปนี้จะได้วินิจฉัยข้อเท็จจริงเกี่ยวกับนายชิตฯ จำเลยต่อไป

“นายชิตเป็นมหาดเล็กห้องพระบรรทม มีเวรผลัดเปลี่ยนกับนายบุศย์ ใน ขณะเกิดเหตุเป็นเวรของนายบุศย์ แต่นายชิตได้ไปนั่งอยู่หน้าพระทวารห้องแต่ง พระองค์กับนายบุศย์ด้วย

“กรณีมีเหตุที่ควรพิจารณาคือ :

“๑. นายชิตรีบวิ่งไปทูลเกล้าต่อสมเด็จพระราชชนนีฯ ในหลวงยิ่งพระองค์ เอง ความข้อนี้ นายชิตเพียงแต่เห็นพระองค์ท่านทรงบรรทมหงายอย่างปกติ

และมีพระโลหิตที่พระนลาฏเท่านั้น เหตุใดจึงว่าท่านทรงยิงพระองค์เอง ย่อม เห็นได้ชัดว่าเป็นการกล่าวเพื่อกลบเกลื่อนเรื่องร้ายให้หายสูญ ข้อที่นายชิต กล่าวแก้ว่าพุดผิดเพราะเข้าใจผิดว่าไม่มีใครเข้าไปทำพระองค์นั้นไม่มีเหตุอันควร เชื่อฟังเลย

“๒. ในเวลากระชั้นชิดกับที่เสด็จสวรรคต นายชิตยังได้แสดงกิริยาวิจาจา และท่าทางอย่างเป็นจริงเป็นจัง ถึงกับทำท่านอนหงายจับปืนจ่อหน้าผาก ต่อ หน้าพระบรมวงศานุวงศ์ นายกรัฐมนตรี และข้าราชการผู้ใหญ่ ณ พระที่นั่ง ทั้งๆ ที่ตนไม่รู้เห็น และเมื่อพันเอก ประพันธ์ กุลวิจิตร ราชของครักษ์ ถามเรื่อง สวรรคต นายชิตตอบว่า ทรงยิงพระองค์เอง ครั้นถามถึงสาเหตุ นายชิตก็ว่า ทรงมีเรื่องกับสมเด็จพระราชชนนี ไม่ได้ร่วมโต๊ะเสวยกันมา ๒-๓ วันแล้ว ซึ่ง ล้วนแต่เป็นการเพทุบายกล่าวเท็จโดยจงใจทั้งสิ้น

“๓. นายชิตว่า เช้าวันนั้นนายชิตไปว่าจ้างทำหีบพระตรา ช่างต้องการ ให้วัดขนาดพระตรา นายชิตจึงมานั่งอยู่กับนายบุศย์รอให้ตื่นบรรทม เพื่อเข้าไป เอาพระตราออกมาวัด ความข้อนี้พระยาอนุรักษราชสมณเทียร พยานจำเลยเอง เบิกความตัดว่า หีบตัวอย่างที่นำไปมอบแก่ช่างมีรอยบุ๋มตามขนาดดวงพระตรา อยู่แล้ว ทั้งนี้แสดงว่า นายชิตไม่มีความจำเป็นที่จะต้องกลับม่าวัดพระตรา อนึ่ง พระตราเก็บอยู่ในตู้ห่างจากพระแท่นบรรทมประมาณ ๖ วา มีพระฉากกั้นระหว่าง ตู้กับพระแท่น นายชิตคุ้นเคยแก่การเข้าออก เพียงแต่เข้าไปเปิดตู้นำพระตรา ออกมาวัดไม่นานจะถึงแก่ทำให้บังเกิดเสียงดังรบกวนการบรรทม เหตุใดนายชิต ต้องร้องการตื่นพระบรรทม คำนายชิตไม่สมเหตุผลด้วยประการฉะนี้ กลับเป็น การแสดงว่านายชิตไปนั่งรอเพื่อเหตุ

“๔. ราวสองสัปดาห์ก่อนหน้าวันสวรรคต เวลาเย็น นางสาวจรรยา ตะละกัญ ไปหยิบสิ่งของในห้องพระกุษา พบนายชิตอยู่ในห้องนั้น นายชิตพูด ขึ้นว่า “นี่จะบอกให้ ท่านไม่ได้เสด็จออกวันที่ ๑๓ นั้น” นางสาวจรรยาถามว่า “เพราะอะไร” นายชิตนิ่งเฉยเสีย นางสาวจรรยาจึงว่าไม่เชื่อหรอก นายชิตก็ หัวเราะแล้วพูดว่า “ไม่เชื่อก็ก็น่าไป คอยดูไปก็แล้วกัน” นางสาวจรรยาเข้าใจว่า

(๓) ศาลฎีกาวินิจฉัยเกี่ยวกับนายบุศย์ ไว้ดังต่อไปนี้

“ส่วนนายบุศย์ จำเลยนั้น แม้โจทก์จะได้สืบถึงข้อพิรุธนานาประการ อย่างเช่นนายชิต แต่การที่นายบุศย์มีหน้าที่อยู่เวรคอยเฝ้าอารักขาพระองค์ ท่านอย่างใกล้ชิดขณะยังไม่เสด็จจากพระแท่นบรรทมนับว่าเป็นหน้าที่อันสำคัญ อย่างยิ่ง และผู้ร้ายเข้าออกจะต้องผ่านทางระเบียงหลังที่นั่งอยู่ แต่นายบุศย์มิได้ ทำการขัดขวางป้องกันหรือเอะอะโวยวายขึ้น หรือแม้จะสมมติว่าผู้ร้ายจะเข้า ออกทางห้องทรงพระสำราญได้ก็ ปรากฏว่าทางห้องทรงพระสำราญติดกับ เกลียงด้านหลังมีช่องโค้งโล่ง ๒ ช่อง ไม่มีบานประตู จากที่นายบุศย์นั่งอยู่ นาย บุศย์ก็ย่อมแลเห็นได้เพราะอยู่ในระยะใกล้ชิดกัน อีกประการหนึ่ง เมื่อเสียงปืน ดังขึ้นในห้องพระบรรทมในขณะที่ทรงบรรทมอยู่ นายบุศย์ซึ่งมีหน้าที่โดยตรง ก็มิได้เข้าไปดูให้เห็นเหตุการณ์ว่าเป็นอย่างไร กลับอ้างในชั้นสอบสวนว่าไม่กล้า เข้าไป เพราะกลัวจะถูกหาว่ายิงในหลวง

“การกระทำหรืองดเว้นกระทำของนายชิต นายบุศย์ จำเลยทั้งสองเช่นนี้ ไม่มีทางให้วินิจฉัยเป็นอย่างอื่น นอกจากจะฟังว่า จำเลยทั้งสองคนนี้อย่างน้อย ก็เป็นผู้สมรู้ร่วมคิดในการลอบปลงพระชนม์ด้วย”

๑๑.๘ ศาลฎีกาวินิจฉัยเกี่ยวกับนายเฉลียว ดังต่อไปนี้

“นายเฉลียว ปทุมรส จำเลย มีข้อที่ควรวิเคราะห์ดังต่อไปนี้ :

“(๑) เป็นคนสนิทชิดชอบของนายปรีดี เป็นคนหนึ่งในการเปลี่ยนแปลง การปกครอง พ.ศ. ๒๔๗๕ เดิมรับราชการอยู่ในกรมไปรษณีย์โทรเลข หลังจา กการเปลี่ยนแปลงการปกครองได้โอนไปรับราชการในกองตรวจคนเข้าเมือง กรม ตำรวจ แล้วโอนไปรับราชการในกรมสรรพสามิต จน พ.ศ. ๒๔๘๐ ลาออก ใน ปีนั้นเองเข้ารับราชการในสำนักพระราชวัง ตำแหน่งหัวหน้าแผนกคลัง แล้วเลื่อน ขึ้นเป็นเลขานุการสำนักพระราชวัง ต่อมาเลื่อนเป็นรองเลขานุการพระราชวัง พ.ศ. ๒๔๘๗ ย้ายไปดำรงตำแหน่งราชเลขานุการในพระองค์ ทั้งนี้เป็นด้วยทาง การเมืองเข้าไปครอบงำราชการในพระราชสำนัก

“นายเฉลียวนั้น นอกจากมีจิตใจฝักใฝ่อยู่กับนายปรีดีมาก่อนนานแล้ว เมื่อ นายปรีดีเป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ สมบูรณ์ด้วยอำนาจตามรัฐธรรมนูญ แต่ผู้เดียว นายเฉลียวก็ยังมีอำนาจยิ่งขึ้น นายเฉลียวดำรงตำแหน่งราชเลขานุการ ในพระองค์ ๓ เดือน แล้วพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จนิวัติพระนคร นาย ทวี บุญยกู รองนายกรัฐมนตรี มีคำสั่งลงวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๔๘๘ ว่า เพื่อให้ มีความเรียบร้อยและเหมาะสม เป็นการสมควรจัดให้มีข้าราชการผู้ใหญ่ประจำ พระองค์เพื่อถวายพระราชกรณียกิจและรับกระแสพระบรมราชโองการต่าง ๆ ให้เป็นที่เรียบร้อย จึงให้นายเฉลียวซึ่งดำรงตำแหน่งราชเลขานุการในพระองค์ มีหน้าที่ติดต่อใกล้ชิดกับพระองค์อยู่แล้ว ปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวประจำพระองค์อีก หน้าที่หนึ่งด้วย

“ด้วยเหตุเหล่านี้ นายเฉลียวจึงตั้งสำนักงานขึ้นอีกแห่งหนึ่งที่ตึกหน้าพระ ที่นั่งบรมพิมาภายในประตูเหล็กกล้าซึ่งนำหวังว่ากิจการจะเป็นระเบียบเรียบร้อย และเป็นທີ່ปลอดภัย แต่กลับกลายเป็นสิ่งตรงกันข้าม นายฉันท หุ้มแพร มีความ หวั่นหวาด และปรารถนากบฏคนหลายคนว่า เกรงจะมีภัยอันตรายแต่พระบาทสมเด็จพระ เจ้าอยู่หัว ได้เตรียมตัวระวังเหตุการณ์อย่างเต็มที่ แต่มาตายเสียก่อนเกิด กรณีสวรรคต

“(๒) ว่าถึงในหน้าที่ราชการในพระราชสำนักแล้ว นายชิตและนายบุศย์ จำเลย อยู่ในบังคับบัญชาของนายเฉลียว

“ส่วนนายชิตนั้นเป็นคนชอบพอกันเคยกับนายเฉลียวเป็นกันเองอย่างสนิท อีกด้วย

“(๓) เมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จนิวัติพระนคร ทางราชการ ได้จัดรถเซฟโรเลตและรถแห่ถวายเป็นรถพระที่นั่งส่วนพระองค์ ถ้าจะเสด็จ เป็นพระราชพิธีหรือรัฐพิธีแล้ว ก็ใช้รถโรลรอยส์กับรถเดมเลอร์

“วันหนึ่ง หลังจากเสด็จกลับจากหัวหิน สมเด็จพระราชชนนีจะเสด็จไป ทรงซื้อของ นายฉันท หุ้มแพร จึงสั่งให้นายระวี ผลเนื่องมา หัวหน้าแผนก

“นายชิตเป็นผู้สมคบร่วมมือกับผู้ร้ายในการกระทำการปลงพระชนม์ ส่วน นายเฉลียวก็เป็นผู้ขาดความจงรักภักดี มีสาเหตุไม่พอใจในการที่ถูกออกจากตำแหน่งราชเลขาการในพระองค์ โดยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวไม่พอพระราชหฤทัยที่จะให้ดำรงอยู่ และนายชิตเป็นผู้ที่สนิทชิดชอบและคุ้นเคยกันเป็นอันมาก คนทั้งสองนี้กับพวกได้มาประชุมกันที่บ้านพลเรือตรี กระแส โดยไม่ปรากฏชัดว่าประชุมกันด้วยเรื่องอะไร เป็นข้อนำสังเกตประการหนึ่ง

“๖. โหรถวายพระฤกษ์ และทางราชการได้กำหนดนัดหมายแล้วว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจะเสด็จต่างประเทศในวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๔๘๔ ต้องเป็นที่เข้าใจกันว่าในหลวงจะเสด็จตามกำหนดในวันนั้นแน่เพราะมีกำหนดเป็นทางราชการแล้ว การกำหนดเช่นนี้มีไซแต่เพียงวงราชการในประเทศไทย ยังเกี่ยวข้องกับต่างประเทศซึ่งเป็นประเทศที่จะเสด็จไปพำนักนั้นด้วย เช่นสหรัฐอเมริกาเป็นต้น ซึ่งจะต้องเตรียมการต้อนรับเพราะจะเสด็จไปในฐานะพระมหากษัตริย์องค์ประมุขแห่งชาติตามที่ต่างประเทศได้ทูลเชิญเสด็จไว้ ฉะนั้น การกำหนดนัดหมายจึงจำเป็นต้องเป็นการแน่นอน

“แต่มีคนบางหมู่รู้ความจริงอย่างเที่ยงแท้ว่า ในหลวงจะไม่ได้เสด็จในวันที่ ๑๓ นั้น

“ผู้ที่ได้พูดออกมาให้ปรากฏความชื่อนี้ก็คือ :

“๑. นายชิต ๒. นายเฉลียว

“เป็นที่น่าประหลาดว่า บุคคลผู้รู้เหตุการณ์ล่วงหน้าอย่างแม่นยำได้เกิดมีขึ้นพร้อมๆ กันถึง ๒ คน และบุคคลทั้งสองนั้นก็สนิทชิดชอบกันเป็นอันมากด้วย

“สำหรับนายชิตได้กล่าวความชื่อนี้แก่ใครที่ไหนบ้างได้ยกขึ้นกล่าวมาแล้วต่อไปนี้จะได้กล่าวถึงนายเฉลียว

“(๗) กำหนดพระราชทานเพลิงศพพระองค์เจ้าอาทิตย์ฯ วันที่ ๘ มิถุนายน ๒๔๘๔ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระประชวร พระบาทสมเด็จพระเจ้า

อยู่หัวองค์ปัจจุบันเสด็จแทนพระองค์ ตอนกลางคืน ๒๑.๐๐ นาฬิกา เป็นเวลาเผาจริง พันเอก ประพันธ์ กุลพิจิตร ได้พบนายเฉลียว ณ ที่นั้น ระหว่างนั่งรออยู่ที่เก้าอี้หน้าพลับพลาได้พูดจาวิสาสะกัน พันเอก ประพันธ์ได้ถามนายเฉลียวว่า “ทำไมจึงไปกำหนดวันเสด็จวันที่ ๑๓” ทั้งนี้เพราะพันเอก ประพันธ์ข้องใจโดยที่ฝรั่งเขาถือ นายเฉลียวตอบว่า “ไม่ได้ไปหรอก” พันเอก ประพันธ์ถามว่า “เพราะเหตุไร” นายเฉลียวตอบว่า “คอยดูไปก็แล้วกัน”

“พันเอก ประพันธ์ผู้นี้เป็นราชองครักษ์ประจำกรมราชองครักษ์มาช้านาน ระหว่างเวลานายปรีดีเป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ก็ยังเป็นอยู่ ขณะนั้น นายเฉลียวดำรงตำแหน่งราชเลขาการในพระองค์ จึงมีความชอบพอกัน เมื่อ นายเฉลียว ปทุมรส จะพ้นจากตำแหน่ง พันเอก ประพันธ์ยังเตือนนายเฉลียวด้วยความหวังดีว่า “ไม่ขึ้นไปเผ่าทูลลาพระเจ้าอยู่หัวหรือ” นายเฉลียวตอบว่า “ไม่ขึ้นไปละ ทำให้ท่านลำบากใจเปล่าๆ เดียวจะหาว่าขึ้นไปยิงท่านเข้า” ทำให้ พันเอก ประพันธ์รู้สึกในขณะนั้นว่าเคยมีเรื่องที่โคราช นายทหารคนหนึ่งถูกออกแล้วเข้าไปยิงผู้บัญชาการตาย

“ความสัมพันธ์ซึ่งนายเฉลียวแสดงต่อพันเอก ประพันธ์มีอยู่ต่อกัน เช่น เมื่อพันเอก ประพันธ์อุปสมบท นายเฉลียวนิมนต์ไปฉันที่บ้าน

“นายเฉลียว จำเลย อ้างตนเป็นพยานก็ยังรับว่า ได้พูดคุยกัยร่ำรึกกันว่า ในหลวงประชวรลงเช่นนี้จะเสด็จตามกำหนดหรือไม่ ไม่มีใครพูดว่าวันที่ ๑๓ จะไม่เสด็จ เป็นอันว่า คำของนายเฉลียว จำเลย ก็มีเค้าความว่าได้พูดจากันในข้อนี้จริง ไม่มีเหตุอันใดที่จะสงสัยว่าพันเอกประพันธ์ป้ายร้ายใส่ความ

“(๘) วันเดียวกัน ในงานพระราชทานเพลิงศพพระองค์เจ้าอาทิตย์ฯ ตอนบ่าย เจ้าหมื่นสรรเพ็ชรภักดีไปถึงก่อนในหลวงองค์ปัจจุบันเสด็จ นายเฉลียวเรียกเจ้าหมื่นสรรเพ็ชรภักดีเข้าไปหา นั่งเก้าอี้เคียงกันกับนายเฉลียว พระพิจิตรราชสาส์นนั่งขวาเจ้าหมื่นสรรเพ็ชรภักดี นายเฉลียวถามถึงการท่ามาหากินของเจ้าหมื่นสรรเพ็ชรภักดีในฐานะที่ออกจากราชการไปแล้ว คุยกันสัก

๑๕ นาที ในหลวงองค์ปัจจุบันก็เสด็จถึง เจ้าหมื่นสรรเพ็ชรภักดีถามขึ้นว่าทำไมในหลวงจึงไม่เสด็จ ซึ่งหมายถึงในหลวงรัชกาลที่ ๘ พระพิจิตรฯ ตอบว่าประชวร เจ้าหมื่นสรรเพ็ชรภักดีถามว่าประชวรอะไร พระพิจิตรฯ ตอบว่าเกี่ยวกับพระนาถี ต่อมาอีกสัก ๒ นาที นายเฉลียวพูดขึ้นบ้าง ประโยคแรกๆ จะว่ากระไรฟังไม่ได้ศัพท์ ฟังได้แต่ประโยคท้ายว่า “ไม่ได้กลับ” นายเฉลียวพูดขึ้นเบาๆ แต่ไม่ใช่กระซิบ เวลาพูดเอียงตัวยื่นปากมาใกล้ๆ ทางเจ้าหมื่นสรรเพ็ชรภักดีฯ เข้าใจว่า หมายถึงในหลวงรัชกาลที่ ๘ ไม่ได้กลับไปเมืองนอก ที่เข้าใจเช่นนี้ก็โดยพูดกันถึงในหลวงประชวร จึงเข้าใจว่าในหลวงคงประชวรหายไม่ทันกำหนดเสด็จกลับเมืองนอก

รุ่งขึ้นเป็นวันสวรรคต เจ้าหมื่นสรรเพ็ชรภักดีทราบเมื่อเวลาบ่าย ๓ โมงเศษ วันแรกทราบว่าเป็นเอกซิเดนทร์ วันหลังได้ยินโจษกันว่าปลงพระชนม์เองบ้าง ถูกลอบปลงพระชนม์บ้าง ทำให้นึกถึงคำพูดของนายเฉลียวในวันนั้นที่ว่า “ไม่ได้กลับ” ซึ่งเดิมเข้าใจว่าในหลวงคงหายประชวรไม่ทันจึงไม่ได้กลับ โฉนดกลายเป็นสวรรคตเสียจึงไม่ได้กลับ เรื่องช่างมาตรงกันเข้า เมื่อเจ้าหมื่นสรรเพ็ชรภักดีคิดถึงคำพูดของนายเฉลียวแล้วก็คิดสงสัยวกเวียนไปมา และคิดว่า ถ้าในหลวงถูกลอบปลงพระชนม์จริงแล้วนายเฉลียวคงเกี่ยวข้องรู้เห็นด้วย จึงได้พูดขึ้นเช่นนั้น

“วันหนึ่งเจ้าหมื่นสรรเพ็ชรภักดีได้ไปพบกับพระยาชาติเดชอุดมในงานบำเพ็ญกุศลพระบรมศพในพระบรมมหาราชวัง ได้เล่าคำพูดของนายเฉลียวที่พูดในวันงานพระราชทานเพลิงศพพระองค์เจ้าอาทิตย์ฯ นั้นให้พระยาชาติเดชอุดมฟัง ซึ่งความขื่อนี้พระยาชาติเดชอุดมก็เบิกความรับรองว่าเป็นความจริง

“เห็นว่าตามที่เจ้าหมื่นสรรเพ็ชรภักดีเข้าใจความหมายในถ้อยคำของนายเฉลียวตามที่กล่าวมานั้นสมเหตุผล ไม่มีทางจะหมายความว่าไปอย่างอื่น เมื่อระลึกว่านายเฉลียวเคยพูดความขื่อนี้แก่พันเอก ประพันธ์อย่างชัดๆ ได้แล้ว ทำไมจะมาพูดแก่เจ้าหมื่นสรรเพ็ชรภักดีเช่นนั้นไม่ได้

“การที่นายเฉลียวพูดความขื่อนี้ น่าจะเป็นเพราะความกระหึ่มอ้อมใจและมั่นใจในความสำเร็จ ไม่เห็นมีทางเป็นภัยประการใด

“คำที่นายเฉลียวพูดนี้เป็นการยืนยันเหตุการณ์ภายนอกอย่างแน่ชัด มิใช่เป็นการแสดงความคิดเห็นโดยอาศัยเหตุใดเหตุหนึ่ง จึงมีอาจตีความเป็นอย่างอื่นไปได้ นอกจากว่าเพราะนายเฉลียวรู้เหตุการณ์แห่งความจริงของเรื่อง ที่พูดนั้น จึงพูดได้ถูกต้องตรงต่อความจริง

“เมื่อประมวลเหตุทั้งหลายที่เกี่ยวข้องแก่นายเฉลียว จำเลย มาวินิจฉัยประกอบกันก็จะเห็นได้ถนัดชัดว่า นายเฉลียวได้รู้อยู่แล้วว่ามีผู้คิดจะกระทำการปลงพระชนม์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดลฯ หหมดโอกาสที่จะเสด็จไปต่างประเทศตามกำหนดนัดหมายนั้นได้ นายเฉลียวช่วยปกปิดไม่เอาความนั้นไปร้องเรียนขึ้น จนมีเหตุบังเกิดการประทุษร้ายแต่พระองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวถึงแก่การสวรรคต

“อาศัยคำพยานหลักฐานและเหตุผลทั้งหลายในท้องสำนวนตามที่ได้กล่าวมาแล้วแต่เบื้องต้น ศาลนี้เห็นว่านายเฉลียว ปทุมรส นายชิต สิงหเสนี และนายบุศย์ ปัทมศริน จำเลยทั้ง ๓ ได้กระทำความผิดจริงดังโจทก์ฟ้อง ฎีกาของโจทก์ฟังขึ้น

“จึงพร้อมกันพิพากษาแก้คำพิพากษาของศาลอุทธรณ์ว่า นายเฉลียว ปทุมรส จำเลยมีความผิดตามกฎหมายลักษณะอาญามาตรา ๘๗ ตอน ๒ ให้อภัยโทษประหารชีวิต นอกจากนี้แก่นี้คงให้ยื่นตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ ให้อภัยฎีกาของจำเลย”

เลขาภิธรรมวิทักษ์

ธรรมบัณฑิต

ดุสิตพาศย์สุวัฒน์

ศิลปสิทธิวิจิตร

นาถปริญา

๑๑.๘ หลังปกหนังสือจำเลยมีความตอนหนึ่งว่า

“ในรอบสองร้อยปีนี้ คดีสะเทือนขวัญชาวไทยอย่างรุนแรงที่สุดคงจะไม่มีเรื่องใดเสมอเหมือนคดีประทุษร้ายองค์พระมหากษัตริย์อันเป็นที่รักของประชาชนศาลสถิตยุติธรรมได้ตัดสินไปแล้วตามกระบวนการความยุติธรรมอันถูกต้องอย่างไม่มีปัญหา”

โจทก์ขอประทานกราบเรียนศาลว่า โจทก์เคารพศาลสถิตยุติธรรมไม่น้อยกว่าจำเลยกับพวก พยานหลักฐานปรากฏชัดแจ้งอยู่แล้วว่าโจทก์ได้รับทุนการศึกษาของกระทรวงยุติธรรมไปศึกษาวิชากฎหมายในประเทศฝรั่งเศส เมื่อโจทก์กลับจากการศึกษานั้นแล้วโจทก์ได้รับราชการที่ศาลฎีกา เป็นผู้เสนอบันทึกกระทรวงแถลงเสนอต่อท่านผู้พิพากษาศาลฎีกา พร้อมกันนั้นกระทรวงยุติธรรมได้ขอให้กรมอัยการรับโจทก์ไปฝึกหัดว่าความเป็นอัยการโจทก์ในคดีศาลอาญาและศาลต่างประเทศ (INTERNATIONAL COURT) และศาลคดีต่างประเทศ (FOREIGN CAUSE COURT) ในระยะ ๖ เดือน และกระทรวงยุติธรรมได้ตั้งให้โจทก์เป็นผู้สอนวิชากฎหมายหลายวิชาที่โรงเรียนกฎหมายกระทรวงยุติธรรมด้วยจนถึง พ.ศ. ๒๔๗๕ นอกจากนั้นโจทก์เป็นผู้ช่วยเลขานุการกรมร่างกฎหมาย ซึ่งมีหน้าที่เตรียมร่างกฎหมายหลายบรรพเสนอดนกระกรมการ ภายหลัง พ.ศ. ๒๔๗๕ แล้ว โจทก์ก็ได้มีหน้าที่เร่งให้ร่างประมวลกฎหมายหลายฉบับที่ยังทำไม่เสร็จนั้นก่อนที่รัฐบาลเสนอสภาผู้แทนราษฎร คือประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๕ และบรรพ ๖ ประมวลวิธีพิจารณาความแพ่งและประมวลวิธีพิจารณาความอาญาและธรรมนูญศาลยุติธรรม ต่อมาโจทก์ได้รับตำแหน่งเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ซึ่งได้เจรจากับนานาประเทศจนเป็นผลสำเร็จให้ประเทศไทยมีเอกราชสมบูรณ์ในการศาล จึงได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานเหรียญชฎีมาลาเข็มราชการแผ่นดินเป็นความชอบให้แก่โจทก์ อนึ่ง โจทก์ได้รับแต่งตั้งด้วยความเห็นชอบของสภาผู้แทนราษฎรให้เป็นผู้ประสานการมหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมือง ซึ่งมีธรรมศาสตร์บัณฑิตจำนวนหลายคนเป็นตุลาการในศาลสถิตยุติธรรม ดังนั้นโจทก์จึงมีความเคารพและดวงศาลสถิตยุติธรรมให้สถิตสถาพรอยู่ชั่วกัลปาวสาน

แต่โดยเฉพาะคำพิพากษาศาลอาญา และคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ และคำพิพากษาศาลฎีกาในคดีสวรรคตนั้น จำเลยกับพวกก็รู้หรือควรรู้ว่าเฉพาะคำพิพากษาดังกล่าวนั้นเป็นโมฆะ คือเป็นการเสียเปล่าเท่ากับไม่มีคำพิพากษาเลย เพราะเหตุดังต่อไปนี้

(๑) ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา ๑๗๒ บัญญัติไว้ดังต่อไปนี้

“มาตรา ๑๗๒ การพิจารณาและสืบพยานในศาล ให้ทำโดยเปิดเผยต่อหน้าจำเลย เว้นแต่บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

“เมื่อโจทก์หรือทนายโจทก์และจำเลยมาอยู่ต่อหน้าศาลแล้ว และศาลเชื่อว่าเป็นจำเลยจริง ให้อ่านและอธิบายฟ้องให้จำเลยฟัง และถามว่าได้กระทำความจริงหรือไม่ จะให้การต่อสู้อย่างไรบ้าง คำให้การของจำเลยให้จดไว้ ถ้าจำเลยไม่ยอมให้การก็ให้ศาลจตรายงานไว้และดำเนินการพิจารณาต่อไป

“มาตรา ๑๗๒ ทวิ ภายหลังที่ศาลได้ดำเนินการตามมาตรา ๑๗๒ วรรค ๒ แล้ว เมื่อศาลเห็นเป็นการสมควรเพื่อให้การดำเนินการพิจารณาเป็นไปโดยไม่ชักช้า

“ศาลมีอำนาจพิจารณาและสืบพยานลับหลังจำเลยได้ในกรณีดังต่อไปนี้

“(๑) ในคดีมีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เมื่อจำเลยมีทนายและจำเลยได้รับอนุญาตจากศาลที่จะไม่มาฟังการพิจารณาและการสืบพยาน

“(๒) ในคดีที่มีจำเลยหลายคน ถ้าศาลพอใจตามคำแถลงของโจทก์ว่าการพิจารณาและการสืบพยานตามที่โจทก์ขอให้กระทำไม่เกี่ยวแก่จำเลยคนใด ศาลจะพิจารณาและสืบพยานลับหลังจำเลยคนนั้นก็ได้

“(๓) ในคดีที่มีจำเลยหลายคน ถ้าศาลเห็นสมควรจะพิจารณาและสืบพยานจำเลยคนหนึ่งๆ ลับหลังจำเลยคนอื่นก็ได้

“ในคดีที่ศาลพิจารณาและสืบพยานตาม (๒) หรือ (๓) ลับหลังจำเลยคนใด ไม่ว่ากรณีจะเป็นประการใด ห้ามมิให้ศาลรับฟังการพิจารณาและการสืบพยานที่กระทำลึบหลังนั้นเป็นผลเสียหายแก่จำเลยคนนั้น”

ศาลทราบแล้วว่า คดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกินสามปีเท่านั้นศาลจึงจะมีอำนาจพิจารณาคดีโดยจำเลยไม่มาฟังการพิจารณาและการสืบพยานตามมาตรา ๑๗๒ ทวิ

ส่วนการลอบปลงพระชนม์พระมหากษัตริย์นั้นมีอัตราโทษถึงประหารชีวิต ฉะนั้นศาลไม่มีอำนาจพิจารณาคดีสวรรคตโดยจำเลยมิได้มาฟังการสืบพยาน

ข้อเท็จจริงปรากฏชัดแจ้งว่า ในการที่ ศาลอาญาเดินเผชิญสืบในหลวงองค์ปัจจุบันและสมเด็จพระราชชนนี (พระอิสริยยศขณะนั้น) ที่ประเทศสวิตเซอร์แลนด์เมื่อวันที่ ๑๒ และ ๑๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ นั้น ศาลอาญาไม่อนุญาตให้จำเลยในคดีสวรรคตได้ไปเฝ้าขอพระราชทานกราบทูลถาม ๒ พระองค์นั้นซึ่งทรงเป็นพยานสำคัญของอัยการโจทก์ในคดีสวรรคต ศาลอาญาได้ส่งเพียงผู้พิพากษาและอัยการโจทก์เท่านั้นขอพระราชทานพระราชกระแสดังปรากฏในสำนวนคดีสวรรคตแล้ว จำเลยจึงไม่มีโอกาสกราบทูลซึ่งตามกฎหมายเรียกว่า “ซักค้าน” ตามที่อัยการโจทก์ได้กราบทูลขอพระราชทานพระราชกระแสไว้ ดังนั้นการพิจารณาคดีสวรรคตในหลวงรัชกาลที่ ๙ จึงเป็นโมฆะเพราะเหตุฝ่าฝืนประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาตั้งที่โจทก์ในคดีนี้ (ปรีดี พนมยงค์) ได้กราบเรียนนั้น

(๒) ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้บัญญัติมาตราที่สำคัญไว้ อีก ดังต่อไปนี้

“มาตรา ๒๐๘ ในการพิจารณาคดีอุทธรณ์ตามหมวดนี้

“(๑) ถ้าศาลอุทธรณ์เห็นว่าควรสืบพยานเพิ่มเติม ให้มีอำนาจเรียกพยานมาสืบเอง หรือสั่งศาลชั้นต้นสืบให้ เมื่อศาลชั้นต้นสืบพยานแล้วให้ส่งสำนวนมายังศาลอุทธรณ์เพื่อวินิจฉัยต่อไป

“(๒) ถ้าศาลอุทธรณ์เห็นเป็นการจำเป็น เนื่องจากศาลชั้นต้นมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามกระบวนการพิจารณา ก็ให้พิพากษาสั่งให้ศาลชั้นต้นทำการพิจารณาและพิพากษา หรือสั่งใหม่ตามรูปคดี

“มาตรา ๒๐๘ ทวิ ถ้าอธิบดีผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์เห็นสมควรจะให้มีการวินิจฉัยปัญหาใดในคดีเรื่องใดโดยที่ประชุมใหญ่ก็ได้

“ที่ประชุมใหญ่ให้ประกอบด้วยผู้พิพากษาทุกคนซึ่งอยู่ปฏิบัติหน้าที่ แต่ต้องไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้พิพากษาแห่งศาลนั้น และให้อธิบดีผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์เป็นประธาน

“การวินิจฉัยในที่ประชุมใหญ่ให้ถือเสียงข้างมาก ถ้าในปัญหาใดมีความเห็นแย้งกันเป็นสองฝ่าย หรือเกินกว่าสองฝ่ายขึ้นไป จะหาเสียงข้างมากไม่ได้ ให้ผู้พิพากษาซึ่งมีความเห็นเป็นผลร้ายแก่จำเลยมากยอมเห็นด้วยกับผู้พิพากษาซึ่งมีความเห็นเป็นผลร้ายแก่จำเลยน้อยกว่า”

และมาตรา ๒๒๕

“มาตรา ๒๒๕ ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยการพิจารณาและว่าด้วยคำพิพากษาและคำสั่งชั้นอุทธรณ์มาบังคับในชั้นฎีกาโดยอนุโลม เว้นแต่ห้ามมิให้ทำความเห็นแย้ง”

ศาลทราบอยู่แล้วว่า การตีความบทกฎหมายนั้นต้องพิจารณาตามความมุ่งหมายของบทบัญญัตินั้นๆ

มาตรา ๒๐๘ ทวิ ได้บัญญัติขึ้นโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๗ มาตรา ๓ นั้นโดยความเรียงรองของฝ่ายตุลาการที่ปรารถนาให้โจทก์และจำเลยได้รับความเป็นธรรมในคดีสำคัญๆ มิใช่ฝ่ายรัฐบาลที่เป็นฝ่ายริเริ่มขึ้นมาก่อน ดังนั้นมาตรา ๒๐๘ ทวินั้น จึงมีความมุ่งหมายให้คดีสำคัญเป็นกรณีพิเศษนั้นได้รับการพิจารณาจากที่ประชุมใหญ่ของศาลอุทธรณ์ และให้ศาลฎีกาใช้บทกฎหมายนั้นโดยอนุโลมด้วย

(บทบัญญัติแห่งลักษณะ “อินทภาษ” นั้นศักดิ์สิทธิ์นัก เพราะปรากฏว่าผู้ที่จะเกิดลักษณะ “อินทภาษ” ด้รับผลทันทีตามเห็นไปแล้วหลายราย อาทิ ผู้นั้นต้องตายด้วยความวิบากประดุจที่ท่านกล่าวไว้ในตอนท้ายข้อความดังกล่าวนี้ว่า

“แลผู้นั้นครั้นดับชีวิตินทรแล้ว ก็จะไปเสวยเวทนาสาหัสอยู่ในอบายภูมิ อันหาโอกาสแห่งความสุขมิได้”

คือท่านเปรียบประดุจดังที่คำพังเพยของไทยแต่โบราณกาลกล่าวไว้ว่า “ตกรอกหมกไหม้อยู่ในไฟไม่รู้ดับ” แม้ผู้ประพาศิณนั้นจะยังมีชีวิตอยู่โดยมั่งคั่งสมบูรณ์ด้วยทรัพย์สมบัติ แต่ก็หาความสุขทางใจมิได้เพราะครอบครัวยของบางคนนั้นก็ให้มีการเป็นไป เช่น วิกจริตบ้าง กระโดดน้ำฆ่าตัวตายบ้าง อันเป็นเหตุให้ผู้ประพาศิณนั้นแม้ยังมีชีวิตอยู่แต่ก็ตองโศกเศร้าไม่รู้ววย)

อนึ่ง ภายหลังตัดสินคดีสวรรคตแล้ว พระยาเลขาภิบาล ซึ่งเป็นหัวหน้าคณะผู้พิพากษา ๕ ท่านและผู้เรียงคำพิพากษานั้น ได้รับเชิญจากพลตำรวจเอก เผ่า ศรียานนท์ ให้ไปแสดงปาฐกถาเกี่ยวกับวิธีพิจารณาของศาลในการล้มมนาเกี่ยวกับการวิจัยอาชญากรรม พระยาเลขาภิบาล ได้อ้างภาษิตกฎหมายโรมันใจความว่า ศาลตัดสินคดีตามที่ปรากฏในสำนวน แต่พระยาเลขาภิบาล ไม่ชี้แจงว่าภาษิตกฎหมายโรมันนั้นตั้งขึ้นโดยนักกฎหมายโรมันที่มีชื่อเสียงคนใดและในสมัยพระเจ้ากรุงโรมันองค์ใด อีกทั้งพระยาเลขาภิบาล ไม่กล่าวภาษิตกฎหมายโรมันให้ครบถ้วนกระบวนความ เพราะกฎหมายโรมันมีหลักทำนองลักษณะ “อินทภาษ” คือให้พิจารณาสำนวนครบถ้วนที่ปรากฏของฝ่ายโจทก์และฝ่ายจำเลย แล้วให้ผู้พิพากษาโรมันวินิจฉัยในอุเบกขาญาณ ปราศจากอุปาทานที่ตั้งไว้ก่อน (PRE-CONCEIVED IDEA)

จำเลยคดีนี้ (นายขาลี เอี่ยมกระสินธุ์ กับพวก) ทราบแล้วว่า ในคำพิพากษาของท่านผู้พิพากษาศาลฎีกา ๕ ท่านนั้นได้มีข้อความกล่าวเกี่ยวกับโจทก์ซึ่งมิใช่เป็นจำเลยในคดีนั้นไว้หลายประการที่ขัดต่อวิธีพิจารณาความอาญาขัดต่อลักษณะ “อินทภาษ” และขัดต่อภาษิตกฎหมายโรมันที่พระยาเลขาภิบาล

อ้างไว้เพียงท่อนเดียวนั้น จึงทำให้คำพิพากษาของ ๕ ท่านนั้นเป็นโมฆะดังที่โจทก์จะได้กราบเรียนศาลต่อไปนี้

(๔) คำพิพากษาของท่านผู้พิพากษาศาลฎีกา ๕ ท่านนั้นได้กล่าวเกี่ยวกับโจทก์ ที่มีชื่อเป็นจำเลยในคดีสวรรคตไว้ตอนหนึ่งมีความดังต่อไปนี้

“นายเฉลียว ปทุมรส จำเลย มีข้อที่ควรวิเคราะห้ดังต่อไปนี้

“๑. เป็นคนสนิทชิดชอบของนายปรีดี เป็นคนหนึ่งในการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. ๒๔๗๕ เดิมรับราชการอยู่ในกรมไปรษณีย์โทรเลข หลังจากการเปลี่ยนแปลงการปกครองได้โอนไปรับราชการในกองตรวจคนเข้าเมือง กรมตำรวจ แล้วโอนไปรับราชการในกรมสรรพสามิต จน พ.ศ. ๒๔๘๐ ลาออก ในปีนั้นเองเข้ารับราชการในสำนักพระราชวัง ตำแหน่งหัวหน้าแผนกคลัง แล้วเลื่อนขึ้นเป็นเลขานุการสำนักพระราชวัง ต่อมาเลื่อนเป็นรองเลขาธิการพระราชวัง พ.ศ. ๒๔๘๗ ย้ายไปดำรงตำแหน่งราชเลขานุการในพระองค์ ทั้งนี้เป็นด้วยทางการเมืองเข้าไปครอบงำราชการในพระราชสำนัก

“นายเฉลียวนั้น นอกจากมีจิตใจฝักใฝ่อยู่กับนายปรีดีมาก่อนแล้ว เมื่อ นายปรีดีเป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ สมบูรณ์ด้วยอำนาจตามรัฐธรรมนูญ แต่ผู้เดียว นายเฉลียวก็ยังมีอำนาจยิ่งขึ้น นายเฉลียวดำรงตำแหน่งราชเลขานุการในพระองค์ได้ ๓ เดือนแล้วพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จนิวัตพระนคร นายทวี บุญยเกตุ รองนายกรัฐมนตรีมีคำสั่งลงวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๔๘๘ ว่า เพื่อให้มีความเรียบร้อยและเหมาะสม เป็นการสมควรจัดให้มีข้าราชการผู้ใหญ่ประจำพระองค์ เพื่อถวายพระราชกรณียกิจและรับกระแสพระบรมราชโองการต่างๆ ให้เป็นที่เรียบร้อย จึงให้นายเฉลียวซึ่งดำรงตำแหน่งราชเลขานุการในพระองค์ มีหน้าที่ติดต่อใกล้ชิดกับพระองค์อยู่แล้ว ปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวประจำพระองค์อีกหน้าที่หนึ่งด้วย

“ด้วยเหตุเหล่านี้ นายเฉลียวจึงตั้งสำนักงานขึ้นอีกแห่งหนึ่งที่ตึกหน้าพระที่นั่งบรมพิมานภายในประตูเหล็กกล้า ซึ่งน่าหวังว่ากิจการจะเป็นระเบียบเรียบร้อย

และเป็นทีปลอดภัย แต่กลับกลายเป็นสิ่งตรงกันข้าม นายฉันท หุ้มแพร มีความเห็นว่าหวาดและปรารถนากับบุคคลหลายคนว่าเกรงจะมีภัยอันตรายแก่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้เตรียมตัวระวังเหตุการณ์อย่างเต็มที่ แต่มาตายเสียก่อนเกิดกรณีสวรรคต”

โจทก์ขอประทานกราบเรียนศาลว่า จำเลยที่ ๑ (นายชาติ เอี่ยมกระสุนธุ์) กับพวก ทราบหรือควรทราบแล้วว่า คำกล่าวของผู้พิพากษาศาลฎีกา ๕ ท่านนั้นฝ่าฝืนต่อหลักกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ขัดต่อลักษณะอินทภาษและขัดต่อภาษีตกกฎหมายโรมันที่พระยาเลวณิศข ได้นำมาอ้างไว้เองในที่ประชุมของตำรวจเรื่องวิจัยอาชญากรรมตั้งที่โจทก์อ้างถึงแล้วนั้น จึงทำให้คำพิพากษาของท่านผู้พิพากษา ๕ คนนั้นเป็นโมฆะเพราะเหตุดังต่อไปนี้

ก) พระบรมราชโองการที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษานั้นเป็นบทกฎหมายซึ่งศาลย่อมรู้เองคือ ระหว่างวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๔๗๖ จนถึง ๑๒ ธันวาคม ๒๔๘๑ นั้น ได้มีประกาศบรมราชโองการหลายฉบับที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วว่าพระยาพลพลพยุหเสนาเป็นนายกรัฐมนตรีหลายครั้ง ในระหว่างเวลานั้นนายกรัฐมนตรีมีอำนาจบังคับบัญชาสำนักพระราชวังด้วย ฉะนั้นใน พ.ศ. ๒๔๘๐ ที่นายเฉลียวโอนมารับราชการในสำนักพระราชวังนั้นเป็นสมัยพระยาพลพล เป็นนายกรัฐมนตรีและบังคับบัญชาสำนักพระราชวัง ส่วนโจทก์นั้นดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศซึ่งกำลังเจรจาแก้ไขสนธิสัญญายกเลิกสัญญาไม่เสมอภาคกับหลายประเทศ ซึ่งรวมทั้งเลิกสิทธิพิเศษของต่างประเทศในทางศาลด้วย เรื่องนี้ข้าราชการทหาร, พลเรือน และตุลาการส่วนมากก็ทราบกันอยู่แล้ว และพระยาเลวณิศข กับผู้พิพากษาอีก ๕ ท่านนั้นก็ต้องทราบประกาศพระบรมราชโองการที่เป็นกฎหมายดังกล่าว และทราบสนธิสัญญาฉบับใหม่กับนานาประเทศที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษาซึ่งมีชื่อของโจทก์ปรากฏอยู่ชัดเจนว่าเป็นผู้แทนประเทศไทยในการเจรจาสนธิสัญญาดังกล่าวนั้น

ข) พระยาเลวณิศข กับผู้พิพากษาอีก ๔ ท่านนั้นก็ต้องทราบบริษัทรณนุญฉบับ ๑๐ ธันวาคม ๒๔๗๕ และระเบียบปฏิบัติราชการตามรัฐธรรมนูญนั้นแล้วว่าการแต่งตั้งข้าราชการสำนักพระราชวังนั้นมิใช่เป็นไปตามระบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงมีพระราชอำนาจเด็ดขาด ฉะนั้น ในกรณีที่นายเฉลียวได้เข้ารับราชการในสำนักพระราชวังในปี พ.ศ. ๒๔๘๐ นั้นก็โดยพระยาพลพลพยุหเสนา นายกรัฐมนตรีสมัยนั้นเสนอเรื่องไปยังคณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ซึ่งขณะนั้นประกอบด้วยพระองค์เจ้าอาทิตย์ เป็นประธาน และเจ้าพระยามรราชกับเจ้าพระยาพิชเชนทร์ เป็นผู้สำเร็จราชการฯ ในคณะ ซึ่งมีประกาศเปิดเผยในราชกิจจานุเบกษาชัดเจนอยู่แล้วว่าโจทก์มิใช่เป็นผู้สำเร็จราชการฯ ในคณะนั้น จำเลยคดีนี้ (นายชาติ เอี่ยมกระสุนธุ์ กับพวก) ไม่มีสิทธิอ้างคำพิพากษาของ ๕ ท่านนั้นเพื่อให้ผู้อ่านหลงเข้าใจผิดว่าโจทก์ในคดีนี้ (ปรีดี พนมยงค์) เป็นผู้บรรจุนายเฉลียวเข้ารับราชการในสำนักพระราชวัง

ค) ในเอกสารหลักฐานรวมทั้งที่พระยาเลวณิศข กับผู้พิพากษาอีก ๔ ท่านได้กล่าวไว้ว่านายเฉลียวทำงานที่กรมไปรษณีย์มาก่อนนั้น แต่ก็มีประกาศในราชกิจจานุเบกษาซึ่งถือว่าเป็นบทกฎหมาย โดยทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ตั้งนายควง อภัยวงศ์ เป็นอธิบดีกรมไปรษณีย์ ซึ่งจำเลยในคดีนี้ (นายชาติ เอี่ยมกระสุนธุ์ กับพวก) ก็ทราบแล้วว่า ศาลย่อมรู้เองว่าคนที่ทำงานในกรมเดียวกันนั้นย่อมมีความสนิทสนมกัน จำเลยที่ ๑ (นายชาติ เอี่ยมกระสุนธุ์) กับพวกจึงไม่มีสิทธิ์เขียนจงใจเอานายเฉลียวมาสนิทสนมกับโจทก์ (ปรีดี พนมยงค์) ยิ่งกว่านายควง อภัยวงศ์ หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์

ง) ในสำนวนการสืบสวนของตำรวจคดี ในคำให้การของนายเฉลียวต่อศาลอาญาก็ดี นั้น นายเฉลียวก็ได้ให้การอย่างตรงไปตรงมาว่ามีได้เป็นญาติกับโจทก์ แต่จำเลยที่ ๑ (นายชาติ เอี่ยมกระสุนธุ์) ไม่อ้างถึงความจริงในเรื่องนี้ แต่กลับไปอ้างเหตุว่านายเฉลียวเป็นผู้ก่อการ ๒๔ มิถุนายน ๒๔๗๕ ว่าสนิทสนมกับโจทก์ยิ่งกว่านายควง (หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์) อันที่จริงนั้นผู้ก่อการฯ ๒๔ มิถุนายนนั้นมีจำนวนหนึ่งร้อยคนเศษ ซึ่งแบ่งแยกเป็นสายใหญ่และสาย

ย่อยตามลำดับ นายเฉลียวสังกัดสายไปรษณีย์ ซึ่งนายควง ต่อมาเป็นหัวหน้าพรรคประชาธิปไตย นั้น เป็นหัวหน้าสายย่อยไปรษณีย์ที่นายเฉลียวร่วมทำงานอยู่ด้วย จึงสนิทสนมกับนายควงยิ่งกว่าโจทก์ในคดีนี้ (ปรีดี พนมยงค์) ที่มิได้เป็นผู้ชวนนายเฉลียวเปลี่ยนแปลงการปกครอง เพราะตั้งแต่โจทก์อายุ ๑๐ ขวบจนกระทั่งเช้าวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๔๗๕ โจทก์ไม่เคยพบปะนายเฉลียวเลย นายควงต่างหากเป็นผู้พบปะนายเฉลียวและสนิทสนมกัน เพราะทำงานร่วมกันที่กรมไปรษณีย์จึงชวนนายเฉลียวร่วมเปลี่ยนแปลงการปกครอง

จ) ได้มีประกาศพระบรมราชโองการเปิดเผยเป็นบทกฎหมายในราชกิจจานุเบกษาแล้วว่า จอมพล ปิบูลย์ ได้ลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรีในเดือนกรกฎาคม ๒๔๘๗ ครั้นแล้วก็ได้มีประกาศในราชกิจจานุเบกษาว่า พระองค์เจ้าอาทิตย์ฯ ทรงลาออกจากตำแหน่งประธานคณะผู้สำเร็จราชการฯ และมีประกาศของประธานสภาผู้แทนราษฎรว่า สภาย ลงมติแต่งตั้งโจทก์เป็นผู้สำเร็จราชการฯ แต่ผู้เดียว ครั้นแล้วพันเอก ชุมนิรันดรชัยที่เป็นราชเลขานุการในพระองค์เป็นเวลาหลายปีสมัยจอมพล ปิบูลย์ นั้นได้ลาออกจากตำแหน่งราชเลขานุการในพระองค์เมื่อเดือนสิงหาคมนั้น ตำแหน่งราชเลขานุการฯ ว่างลง ขณะนั้นพระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๘ ทรงพระเยาว์ประทับอยู่ที่สวีตเซอร์แลนด์ ยังมีอาชทรงปฏิบัติพระราชภารกิจในราชการแผ่นดินโดยพระองค์เองได้ จำเลยคดีนี้ (นายชาลี เอี่ยมกระสินธุ์ กับพวก) ก็ต้องรู้ระบบรัฐธรรมนูญว่าเป็นหน้าที่ของโจทก์ที่จะต้องปฏิบัติราชการแผ่นดินแทนองค์พระมหากษัตริย์ แต่โจทก์ก็มิได้ยุ่มยามทำการตามอำเภอใจที่จะสั่งตั้งนายเฉลียวเป็นราชเลขานุการในพระองค์ที่ว่างอยู่นั้น หากนายควง อกภัยวงศ์ นายกรัฐมนตรี ผู้บังคับบัญชาสำนักพระราชวังเป็นผู้เสนอมายังโจทก์ตามวิถีทางรัฐธรรมนูญ เพื่อขอให้แต่งตั้งนายเฉลียวที่เป็นรองเลขาธิการสำนักพระราชวังอันเป็นตำแหน่งชั้นพิเศษอยู่แล้ว นั้นเป็นราชเลขานุการในพระองค์อีกตำแหน่งหนึ่ง เพราะนายควงสนิทสนมกับนายเฉลียวมาตั้งแต่ครั้งรับราชการอยู่ที่กรมไปรษณีย์อยู่ด้วยกัน นายควงจึงทราบฯ นายเฉลียวเคยสำเร็จการศึกษาจากราชวิทยาลัยสมัยที่อาจารย์อังกฤษเป็นผู้สอนภาษาอังกฤษ และกรมไปรษณีย์สมัยก่อนเปลี่ยนแปลงการปกครอง

นั้นได้เคยส่งนายเฉลียวไปศึกษาและดูงานที่ออสเตรเลีย นายควงเห็นว่านายเฉลียวมีความรู้ดีกว่าข้าราชการอื่นในสำนักราชเลขานุการในพระองค์ขณะนั้น

ณ) พระยาเลขาภิบาลฯ กับผู้พิพากษาอีก ๔ ท่านได้กล่าวไว้ในคำพิพากษาว่า นายเฉลียวดำรงตำแหน่งราชเลขานุการในพระองค์ ๓ เดือน แล้วพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จนิวัตพระนครนั้น จำเลยคดีนี้ (นายชาลี เอี่ยมกระสินธุ์) ก็ทราบหรือควรทราบว่าพระยาเลขาภิบาลฯ กับผู้พิพากษาอีก ๔ ท่านได้เอาคำของพยานคนใดในสำนวนคดีสวรรคตมาเป็นหลัก

จำเลยในคดีนี้ (นายชาลี เอี่ยมกระสินธุ์) กับพวกก็ทราบหรือควรทราบดังที่โจทก์ได้ทราบเรียนศาลแล้วว่าประกาศพระบรมราชโองการที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษานั้นศาลย่อมรู้เอง และโจทก์ในคดีนี้ได้ทราบเรียนศาลแล้วใน (จ) ข้างบนนั้นว่า ได้มีประกาศพระบรมราชโองการให้จอมพล ปิบูลย์ ลาออก และได้มีประกาศให้ชุมนิรันดรชัย ลาออกจากตำแหน่งราชเลขานุการในพระองค์ และมีประกาศของสำนักนายกรัฐมนตรีที่นายควงเป็นนายกรัฐมนตรีนั้นว่านายเฉลียวได้รับแต่งตั้งเป็นราชเลขานุการในพระองค์ในเดือนสิงหาคม ๒๔๘๗ อันเป็นเวลา ๑ ปี ๔ เดือนก่อนในหลวงรัชกาลที่ ๘ เสด็จนิวัตพระนครเมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๔๘๘ การเสด็จนิวัตพระนครในวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๔๘๘ นั้นข้าราชการทหาร พลเรือน ตุลาการที่จงรักภักดีแท้จริงในพระมหากษัตริย์ก็ได้ไปรับเสด็จชมพระบารมีอย่างคับคั่ง แม้ผู้สือกเสี่ยงไม่ไปรับเสด็จในวันนั้นก็ต้องทราบจากประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ข) การที่พระยาเลขาภิบาลฯ กับผู้พิพากษาอีก ๔ ท่านได้กล่าวไว้ในคำพิพากษาว่า “นายเฉลียวนั้นนอกจากมีจิตใจฝักใฝ่อยู่กับนายปรีดีมาก่อนนานแล้ว เมื่อนายปรีดีเป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์สมบูรณด้วยอำนาจตามรัฐธรรมนูญแต่ผู้เดียว นายเฉลียวก็ยังมีอำนาจยิ่งขึ้น” นั้น จำเลยในคดีนี้ (นายชาลี เอี่ยมกระสินธุ์) กับพวกก็ทราบหรือควรทราบดังที่โจทก์ทราบเรียนศาลแล้วข้างต้นนี้ว่า ตามหลักฐานเอกสารและความจริงปรากฏว่า นายเฉลียวสนิทสนมกับนายควงมาก่อนนานแล้ว เพราะเคยรับราชการด้วยกันที่กรมไปรษณีย์

ส่วนโจทก์นั้นตั้งแต่โจทก์อายุ ๑๐ ขวบ จนถึงเช้าวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๗๕ นั้น โจทก์ไม่เคยพบปะนายเฉลียวเลย

ส่วนการที่พระยาเลวณิชย์ กับผู้พิพากษาอีก ๔ ท่านกล่าวในคำพิพากษาว่า "เมื่อนายปรีดีเป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์สมบูรณด้วยอำนาจตามรัฐธรรมนูญแต่ผู้เดียว" นั้น จำเลยในคดีนี้ (นายชาติ เเย่มกระสินธุ์ กับพวก) ก็ทราบอยู่แล้วว่า ตามรัฐธรรมนูญนั้นโจทก์ก็ได้มีอำนาจสมบูรณอย่างสมัยสมบูรณ์ตามรัฐธรรมนูญแล้ว โจทก์เป็นผู้ที่ปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญอย่างเคร่งครัด คือการกระทำใดๆ แทนองค์พระมหากษัตริย์นั้น รัฐบาลซึ่งนายควง อภัยวงศ์ เป็นนายกรัฐมนตรี (ต่อมาเป็นหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์) เป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการ จำเลยในคดีนี้ (นายชาติ เเย่มกระสินธุ์ กับพวก) หลงโดยโทสาคติ โมหาคติ และอิจฉาคติที่ไม่พอใจในการที่สภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติเป็นเอกฉันท์ให้โจทก์เป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ และในการที่สภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติเช่นนั้นก็มีข้อเสนออำนาจสมบูรณให้โจทก์ หากสภาฯ เห็นความจำเป็นที่จะมอบภาระให้โจทก์รักษาระบบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขภายใต้รัฐธรรมนูญนั้นให้มั่นคง โจทก์ก็ได้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และรัฐธรรมนูญ ดังนั้น เมื่อในหลวงรัชกาลที่ ๘ ได้ทรงบรรลุนิติภาวะและเสด็จนิวัตกลับสู่พระนครในวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๘๘ แล้ว ต่อมาในวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๘๘ จึงได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ มีประกาศดังต่อไปนี้

ประกาศ อานันทมหิดล

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดลมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่ทรงพระราชดำริเห็นว่า นายปรีดี พนมยงค์ ได้เคยรับหน้าที่บริหารราชการแผ่นดินในตำแหน่งสำคัญๆ มาแล้วหลายตำแหน่ง จนในที่สุดได้รับความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎรให้ดำรงตำแหน่งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ และปรากฏว่า ตลอดเวลาที่นายปรีดี พนมยงค์ ดำรงตำแหน่งเหล่านี้ได้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต และด้วยความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และรัฐธรรมนูญ ทั้งได้แสดงให้เห็นเป็นที่ประจักษ์ในความปรีชาสามารถ บำเพ็ญคุณประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติเป็นอันมากประการ

จึงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ยกย่อง นายปรีดี พนมยงค์ ไว้ในฐานะรัฐบุรุษอาวุโส และให้มีหน้าที่รับปรึกษากิจราชการแผ่นดิน เพื่อความวัฒนาถาวรของชาติสืบไป

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๘ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๘๘

เป็นปีที่ ๑๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ม.ร.ว. เสนีย์ ปราโมช
นายกรัฐมนตรี

จำเลยคดีนี้ (นายชาติ เอี่ยมกระสุนธุ์ กับพวก) ก็ทราบหรือควรทราบว่า ภายหลังที่ได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ยกย่องความซื่อสัตย์สุจริตของ โจทก์ต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และรัฐธรรมนูญดังกล่าวแล้วนั้น ก็มีบุคคลจำพวกที่แสดงความอิจฉาโจทก์ด้วยใส่ร้ายสุดแต่ผู้อิจฉานั้นจะเลือกเฟ้นเอา มา แต่สำหรับศาลยุติธรรมนั้นทราบว่าประกาศพระบรมราชโองการนั้นเป็น บทกฎหมาย

ส่วนการที่พระยาเลวณิษย์ กับผู้พิพากษาอีก ๔ ท่านได้เขียนเกี่ยวกับ โจทก์ดังที่ปรากฏในคำพิพากษานั้น เป็นการฝ่าฝืนต่อพระบรมราชโองการที่ เป็นบทกฎหมาย และไม่ถูกต้องตามลักษณะ “อินทภาษ” และวิธีพิจารณาความ อาญา และภาษิตกฎหมายโรมันที่พระยาเลวณิษย์ ได้นำไปอ้างในปาฐกถาซึ่ง ท่านผู้นี้ได้แสดงในที่ประชุมสัมมนาแห่งการวิจัยอาชญากรรม ซึ่งผลตำรวจเอก เผ่า ศรียานนท์ ได้จัดให้มีขึ้นภายหลังการตัดสินคดีสวรรคตแล้ว

ฉะนั้น ตามเหตุผลที่โจทก์ได้กราบเรียนศาลใน (๔) นี้ จึงเป็นเหตุผลอีก ประการหนึ่งที่จำเลยคดีนี้ (นายชาติ เอี่ยมกระสุนธุ์ กับพวก) ทราบหรือควร ทราบว่า คำพิพากษาของพระยาเลวณิษย์ กับผู้พิพากษาอีก ๔ ท่านนั้น เป็น โฆษณา

(๘) การที่จำเลยคดีนี้ (นายชาติ เอี่ยมกระสุนธุ์ กับพวก) อ้างคำพิพากษา ที่พระยาเลวณิษย์ กับผู้พิพากษาอีก ๔ ท่าน ได้วินิจฉัยลับหลังโจทก์ไว้อีก ตอนหนึ่งว่า

“วันหนึ่ง หลังจากเสด็จกลับจากหัวหิน สมเด็จพระราชชนนีจะเสด็จไป ทรงซื้อของ นายฉันท หุ้มแพร จึงสั่งให้นายระวิ ผลเนื่องมา หัวหน้าแผนก พระราชยานพาหนะจัดรถยนต์ถวาย นายระวิขัดข้องว่ารถไม่มี ทั้งนี้เป็นเพราะ ก่อนเสด็จหัวหินรถสองคันนี้ยังอยู่ แต่เมื่อเสด็จกลับจากหัวหินแล้วปรากฏว่ารถ เชฟโรเลตนั้นนายเฉลียวจัดส่งไปให้นายปรีดีใช้”

ดังกล่าวนั้น จำเลยคดีนี้ (นายชาติ เอี่ยมกระสุนธุ์ กับพวก) ก็ทราบแล้ว จากพระราชกระแสในหลวงองค์ปัจจุบันที่ได้ทรงให้การเป็นพยานโจทก์ในคดี สวรรคตเมื่อวันที่ ๑๒ และ ๑๕ พฤษภาคม ๒๔๙๓ ซึ่งจำเลยคดีนี้ (นายชาติ เอี่ยมกระสุนธุ์ กับพวก) ได้เชิญพระราชกระแสคำให้การนั้นมาลงพิมพ์ไว้ใน หนังสือของจำเลย แม้ว่าการเดินเผชิญสืบในหลวงองค์ปัจจุบันที่ประเทศ สวิตเซอร์แลนด์ตามวันดังกล่าวนั้น ศาลอาญาได้ให้ผู้พิพากษาและอัยการโจทก์ ไปเดินเผชิญสืบโดยไม่อนุญาตให้จำเลยในคดีสวรรคตไปขอพระราชทานพระราช กระแสซึ่งเรียกตามภาษากฎหมายว่า “ซักค้าน” ก็ดี แต่ในพระราชกระแสตอบ ศาลและอัยการโจทก์เมื่อวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๔๙๓ นั้นมีความตอนหนึ่งว่า

“การที่นายปรีดีโดยเสด็จไปหัวหินด้วยนั้น นายปรีดีไม่มีหน้าที่โดยเสด็จ แต่จะเป็นพระราชประสงค์หรือเปล่าฉันไม่รู้”

ดังนั้น จำเลยคดีนี้ (นายชาติ เอี่ยมกระสุนธุ์ กับพวก) ก็ทราบอยู่แล้วว่า การที่นายระวิ ให้การเป็นพยานว่า “ทั้งนี้เป็นเพราะก่อนเสด็จหัวหินรถสองคัน นี้ยังอยู่ แต่เมื่อเสด็จกลับจากหัวหินแล้ว ปรากฏว่า รถเชฟโรเลตนั้นนายเฉลียว จัดส่งไปให้นายปรีดีใช้” นั้นจะเป็นไปได้ได้อย่างไร เพราะก่อนเสด็จกลับจากหัวหิน นั้น โจทก์อยู่ที่หัวหิน โดยมิได้กลับมาพระนคร คือโจทก์ตามเสด็จทั้งไปและกลับ

แม้โจทก์ไม่อยู่ในพระนคร ถ้าหากครอบครัวของโจทก์เกิดรถยนต์เสียขึ้น มา ภรรยาโจทก์ที่รู้ขนบธรรมเนียมมาว่าไม่น้อยกว่าจำเลยในคดีนี้กับพวกนั้น ภรรยาโจทก์ก็ไม่อาจเอื้อมที่จะให้นายเฉลียวไปเอารถหลวงมาใช้ เพราะโจทก์ กับภรรยามีญาติมิตรและสานุศิษย์ของโจทก์ที่ยังเมตตาโจทก์อยู่ ซึ่งจะให้ภรรยา โจทก์ยืมรถยนต์มาใช้ได้

อนึ่ง พระราชกระแสที่ทรงให้การเป็นพยานโจทก์เมื่อวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๔๙๓ นั้นมีความตอนหนึ่งว่าดังนี้

“เมื่อสมเด็จพระราชชนนีทรงเรียกรถไม่ได้นั้น จะเกิดก่อนหรือหลังกลับ จากหัวหินจำไม่ได้ ได้ยินเขาพูดกันว่านายปรีดีเอาไปใช้โดยนายเฉลียวส่งไปให้”

๔ ท่านมิได้กล่าวถึงเรื่องพระวิสูตรไว้ในคำพิพากษา เพราะเรื่องนี้เป็นปัญหาสำคัญที่จะพิจารณาถึงความสามารถของผู้ร่ำว่ามีความสามารถถึงจากนอกพระวิสูตรโดยไม่มีรอยทะเล หรือผู้ร่ำเล็กพระวิสูตร แล้วยังองค์ในหลวงรัชกาลที่ ๘ ภายในพระวิสูตร คำพิพากษาที่พระยาเลขาภิบาล และผู้พิพากษาอีก ๔ ท่านนั้นได้กล่าวความในตอนนีไว้ไม่สมบูรณ์ คือกล่าวแต่เพียงว่า

“คดีได้ความชัดว่า เมื่อต้องกระสุนปืนแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศอยู่บนพระที่นั่งบรรทมหลับ พระกรทั้ง ๒ ข้างทอดเหยียดชิดพระวรกาย พระภูษาที่คลุมพระองค์ก็อยู่ในสภาพที่เรียบร้อยดังกล่าวมาแล้ว

จึงพึงได้ว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวต้องกระสุนปืนสวรรคตโดยมิใช่การกระทำของพระองค์ท่าน”

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ตัดสินใจโดยผู้พิพากษา ๕ ท่านนั้นได้ละทิ้งประเด็นสำคัญเรื่องสวรรคตบนพระแท่นภายในพระวิสูตรไว้โดยไม่คลี่คลายปัญหานี้ให้ชัดแจ้ง และได้สั่งการตามอำนาจที่มีอยู่ตามมาตรา ๒๐๘ และ ๒๒๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ที่จะต้องสืบพยานเพิ่มเติม แต่ศาลฎีกาโดยผู้พิพากษา ๕ ท่านนั้นตัดสินโดยมิได้ปฏิบัติให้เป็นไปตามวิธีพิจารณาความอาญาดังกล่าว จึงเป็นเหตุอีกประการหนึ่งที่คำพิพากษาศาลฎีกาในคดีสวรรคตนั้นเป็นโมฆะ นอกจากนั้นยังเป็นปัญหากฎหมายซึ่งนักกฎหมายรุ่นเดียวกับผู้พิพากษา ๕ ท่านนั้นก็ดี หรือก่อนท่านทั้ง ๕ นั้นก็ดี หรือภายหลังท่านทั้ง ๕ นั้น ตลอดจนคนรุ่นต่อๆ ไป รวมทั้งนักกฎหมายทั่วสากลโลก ที่จะขบคิดกันตลอดไปชั่วกาลปาวสานถึงปัญหาว่า เมื่อไม่รู้ตัวผู้ร่ำที่แน่นอนว่า เป็นผู้ซึ่งปืนยิงองค์ในหลวงรัชกาลที่ ๘ ที่มีความสามารถถึงจากนอกพระวิสูตรโดยไม่มีรอยทะเลหรือเล็กพระวิสูตรเข้าไปยิงบนพระแท่นได้ แล้วผ่านเจ้าหน้าที่รักษาการณ์รอดไปได้ นั่น เหตุใดศาลฎีกาโดยผู้พิพากษา ๕ ท่านนั้นจึงรีบด่วนตัดสินลงโทษนายเฉลียว ปทุมรส นายชิต สิงหเสนี และนายบุญย์ ปัทมศรินว่าเป็นผู้สมคบกับผู้ร่ำที่ไม่รู้จักตัวว่าเป็นใคร

(๗) โจทก์ยังมีเหตุอีกหลายประการที่จะกราบเรียนศาลในชั้นพิจารณาว่าคำพิพากษาศาลฎีกาโดยท่านผู้พิพากษา ๕ นายนั้นเป็นโมฆะ ซึ่งโจทก์ขอประทานฟ้องเพิ่มเติม หรือยื่นเป็นเอกสารท้ายฟ้องต่อไป

ข้อ ๑๒.

จำเลยในคดีนี้กับพวกทราบ หรือควรถราบ หรือยิ่งกว่าทราบว่า เมื่อคณะรัฐประหาร ๘ พฤศจิกายน ๒๔๙๐ ได้โค่นล้มรัฐบาลธำรงและระบบปกครองประชาธิปไตยตามรัฐธรรมนูญฉบับ ๘ พฤษภาคม ๒๔๘๙ นั้นแล้ว ก็ได้ใช้วิธีสอบสวนกรณีสวรรคตตามวิธีที่โจทก์ได้กราบเรียนศาลไว้ส่วนหนึ่งแล้วในฟ้องข้อ ๑๐.๖ (๔) และ (๕)

๑๒.๑ นอกจากนั้น จำเลยทราบหรือควรถราบจากหนังสือซึ่งนายวินัย คุณอุดม ได้พิมพ์สำนวนคดีที่ศาลแพ่งแจกจ่ายโดยเปิดเผยให้ชื่อหนังสือนั้นว่า “สำเนาคำให้การ พล.ร.ต.พระยาศรยุทธเสนี ร.น. ในคดีระหว่าง ท่านผู้หญิงพูนศุข พนมยงค์ โดยนายวิชา กันตมาระ ผู้รับมอบอำนาจโจทก์ นางนงเยาว์ ประภาสธิต หรือนางนงเยาว์ วัฒนโกเมน ที่ ๑ บริษัทสยามรัฐจำกัด ที่ ๒ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช ที่ ๓ นายประหยัด ศ. นาคะนาค ที่ ๔ จำเลย ข้อหา หรือฐานความผิด ละเมิด หมิ่นประมาท ทำให้เสียหายแก่ชื่อเสียงเกียรติคุณทางทำมาหาได้และทางเจริญของโจทก์ พร้อมด้วยบันทึกกลับของ พล.ร.ต.พระยาศรยุทธเสนี ร.น. ซึ่งบันทึกด้วยลายมือตนเองทั้งฉบับเกี่ยวกับการสอบสวนของพนักงานสอบสวน ซึ่งสอบสวนพยานชุดเอกหาว่าสมคบกันวางแผนลอบปลงพระชนม์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอันหมิ่นทิดล รัชกาลที่ ๘ ณ บ้านพักของผู้นับถือ” ซึ่งโจทก์ขอเสนอต่อศาลเป็นเอกสารท้ายฟ้องหมายเลข ๖

หนังสือเล่มนั้นได้ลงพิมพ์คำให้การพระยาศรยุทธเสนีต่อศาลแพ่ง ในคดีดำที่ ๒๐๓๘/๒๕๑๐ ระหว่างท่านผู้หญิงพูนศุข พนมยงค์ โจทก์ นางนงเยาว์ ประภาสธิตกับพวก ที่กล่าวนามข้างบนนั้นเป็นจำเลย ศาลแพ่งได้พิพากษาให้จำเลยที่ ๑ และจำเลยที่ ๕ ร่วมกันชำระค่าสินไหมทดแทน พร้อมทั้งค่าฤชา

ธรรมเนียมและคำทำนายให้แก่โจทก์และงัดจำหน่ายหนังสือพิมพ์ สยามรัฐ สัปดาห์วิจารณ์ ฉบับลงวันที่ ๒๐ กันยายน, ๒๗ กันยายน และ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๐๗ และฉบับลงวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๘ และให้งัดจำหน่ายหนังสือ "๘ ปีในปักกิ่ง โดย น. ประภาสกิต" คดีถึงที่สุดแล้ว

โดยเฉพาะพระยาศรยุทธฯ นั้นได้ถูกพนักงานสอบสวนของฝ่ายคณะรัฐประหารข่มขู่ที่จะเอาเป็นจำเลย แต่เมื่อจอมพล ป. พิบูลสงคราม และ พล.ต.อ. เผ่า ศรียานนท์และพระพิณิจชนคดีออกจากตำแหน่งแล้ว พระยาศรยุทธฯ หมดความเกรงกลัวการคุกคามของบุคคลดังกล่าวที่จะไม่ให้พระยาศรยุทธฯ เปิดเผยความจริง ดังนั้นพระยาศรยุทธฯ จึงได้สมัครไปเป็นพยานในศาลแพ่งดังกล่าว พร้อมทั้งยืนยันบันทึกกลับที่ท่านได้เขียนขึ้นโดยมอบให้นายหลุย พนมยงค์ นำไปให้หลวงอรรถกิตติศึกษา (กลิ่ง พนมยงค์) มีข้อความยืดยาวหลายหน้ากระดาษ ดังปรากฏในเอกสารท้ายฟ้องหมายเลข ๖ นั้นแล้ว

ก) พระยาศรยุทธฯ ให้การต่อศาลแพ่งดังต่อไปนี้

คำให้การพยานโจทก์ พล.ร.ต. พระยาศรยุทธเสนี

คดีดำที่ ๒๐๓๘/๒๕๑๐
๘ กันยายน ๒๕๑๐

ระหว่าง

โจทก์ ท่านผู้หญิงพูนสุข พนมยงค์
จำเลย นางนงเยาว์

ตอบทนายโจทก์

ก่อนออกจากราชการ ข้าฯ รับราชการปลัดกระทรวงเศรษฐกิจ เคยเป็นประธานพดตสภา เคยเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐกิจในรัฐบาลพระยาพหลฯ เป็นนายกรัฐมนตรี

ข้าฯ พบปะสามีโจทก์ในการประชุมรัฐสภาเสมอ

ข้าฯ เคยถูกพนักงานสอบสวนเรียกไปสอบสวนคดีสวรรคต พระพิณิจชนคดีเรียกไปสอบ พระพิณิจฯ เป็นพี่เขย ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ฯ จำเลย ข้าฯ ถูกเรียกสอบสวนในฐานะเป็นพยาน

เอกสารหมายเลข จ. ๒๐ เป็นบันทึกเหตุการณ์ที่ข้าฯ ให้การในคดีสวรรคตที่ทนายโจทก์ให้ดูนี้ใช่แล้ว

ข้าฯ ไม่เคยได้ยินว่าสามีโจทก์หมิ่นหรือสบประมาทพระมหากษัตริย์

ตอบนายจำเลยค้ำ

พระพินิจชนคดีจะเป็นรองอธิบดีกรมตำรวจหรือไม่ ข้าฯ จำไม่ได้

ต้นฉบับเอกสารหมายเลข จ. ๒๐ ข้าฯ เขียนส่งให้นายหลุย พนมยงค์ น้องชาย นายปรีดี ต้นฉบับเอกสารหมายเลข จ. ๒๐ จะได้มาอย่างไรไม่ทราบ

ตอนที่ข้าฯ ส่งต้นฉบับเอกสารหมายเลข จ. ๒๐ ให้นายหลุย นายหลุยอยู่ที่ หัวลำโพง พระนคร

ข้าฯ ไม่เคยคุยเรื่องส่วนตัวกับนายปรีดี สามเณร เรื่องการเมืองข้าฯ ก็ไม่เคยคุยกับนายปรีดี

อ่านแล้ว

เพรียบ

ข) จดหมายของพระยาศรยุทธเสณีฉบับลงวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๔๙๑ ถึง หลวงอรรถกิตติกำจร (กลิ้ง พนมยงค์) โดยมอบให้นายหลุย พนมยงค์ นำไปให้ หลวงอรรถกิตติฯ มีความดังต่อไปนี้

๓๑ ถนนจักรพงษ์

๕ ส.ค. ๙๑

เรียน คุณหลวงอรรถกิตติกำจร

ตาม จ.ม. ของคุณหลวงลงวันที่ ๑ เดือนนี้ ขอทราบความจริงเกี่ยวกับ เรื่องที่ผมให้การไว้แก่เจ้าพนักงานสอบสวนนั้น ผมไม่ได้ใส่ร้ายหลวงประดิษฐฯ ใดๆเลย เรื่องของความจริงเป็นอย่างไรนั้นเป็นเรื่องยืดยาว จึงได้เขียนเป็น บันทึกลงมาให้ท่าน ขอได้โปรดเห็นใจความจำเป็นของผม และได้โปรดช่วยปรับ ความเข้าใจกับผู้ที่ใหญ่บางคนด้วยจะขอบคุณมาก บันทึกลงมาให้ท่านถือ เป็นความลับอย่างกวัดขั้น แต่สำหรับคุณหลวงผมวางใจจึงได้ส่งมาเมื่ออ่านเสร็จ แล้วโปรดส่งคืน.

ด้วยความนับถือ

ก.ป. ศรยุทธเสณี

อนึ่ง ในบันทึกที่พระยาศรยุทธฯ ได้ส่งมาให้หลวงอรรถกิตติฯ อ่านนั้น ปรากฏคำขอร้องขอความเห็นใจครั้งสุดท้าย เขียนเมื่อวันที่ ๒ สิงหาคม ๒๔๙๑ นั้นด้วย ซึ่งมีข้อความดังต่อไปนี้

คำขอร้อง
ขอความเห็นใจครั้งสุดท้าย

ที่ข้าพเจ้ารวบรวมบันทึกนี้ขึ้น ก็เพื่อแสดงความจริงและความบริสุทธิ์ใจ มอบให้แก่ผู้ที่ข้าพเจ้ามอบโชคชะตาของข้าพเจ้าให้ไว้แก่เขา ให้เขาช่วยชี้แจง ความจำเป็นที่ต้องเอาตัวรอด เพราะเหตุใด ให้ผู้ที่สมควรจะเปิดเผยเรื่องของ ข้าพเจ้าให้เขาทราบ ที่ข้าพเจ้าไม่อาจจะแก้ความคลาดเคลื่อนในข่าวหนังสือพิมพ์ ได้ขณะนั้นก็เพราะเรื่องที่จะต้องขึ้นสู่ศาล ไม่ใช่เรื่องธรรมดา เรื่องธรรมดา หนังสือพิมพ์คลาดเคลื่อนเราย่อมแก้ได้ แต่เรื่องนี้หากลองแก้ อาจทำให้ความคิด ที่จะหักล้างพยานสำคัญที่ปรักปรำว่าข้าพเจ้าเสียไป จึงยอมทนนิ่งให้คนเข้าใจเอาเอง ไปก่อน เมื่อถึงเวลาจึงจะค่อยแก้เป็นตอนๆ ไป ทั้งนี้หวังว่าการที่ข้าพเจ้าไม่ยอม ชี้แจงต่อผู้ที่แม้แต่ผู้คุ้นเคยกันมากและผู้ที่ได้อ่านบันทึกนี้คงมีความกรุณาและเห็นใจ ข้าพเจ้า หากคิดจะแก้แทนข้าพเจ้าก็ขอได้โปรดระงับไว้ก่อน รอเมื่อโอกาสซึ่งเป็น หน้าที่ของข้าพเจ้าจะแก้เอง และขอได้โปรดถือว่าบันทึกนี้เป็นความลับซึ่งข้าพเจ้า ไม่ต้องการเปิดเผย

ก.ป. ศรยุทธเสณี

๒ สิงหาคม ๒๔๙๑

ค) ในบันทึกฉบับที่มีข้อความยืดยาวหลายหน้ากระดาษนั้น พระยาศรยุทธฯ ได้กล่าวถึงว่า พระพินิจชนคดีและหลวงแผ้วพาลชนได้เอาคำให้การของนายดี ศรีสุวรรณม้ายืนยันว่าโจทก์ นายเฉลียวฯ นายชิตฯ เรือเอก วัชรชัยฯ ได้ไปที่ บ้านพระยาศรยุทธฯ เพื่อปรึกษากันวางแผนปลงพระชนม์ในหลวงรัชกาลที่ ๘ พระพินิจฯ และหลวงแผ้วฯ กับพวกที่เป็นนายตำรวจอีกบางคนได้เกลี้ยกล่อม

ที่จะให้พระยาศรยุทธฯ ปรีกปรำโจทก์กับบุคคลดังกล่าวชื่อนั้น เมื่อพระยาศรยุทธฯ ไม่ยอมปรีกปรำ ตำรวจก็เกลี้ยกล่อมที่จะกันพระยาศรยุทธฯ ไว้เป็นพยานพร้อมทั้งจะเสนอให้ พล.ท. ผิน ชุณหะวัณ และจอมพล ป. พิบูลสงคราม หมายให้ทำ เพราะขณะนั้นพระยาศรยุทธฯ เป็นนายทหารกองหนุนได้เบี้ยบำนาญไม่พอใช้จ่าย เพราะมีครอบครัวมากอีกทั้งมีหนี้สินล้นพ้นตัว แต่พระยาศรยุทธฯ ก็ไม่ยอมปรีกปรำโจทก์กับบุคคลดังกล่าวนั้น ฝ่ายพนักงานสอบสวนของคณะรัฐประหารที่มีชื่อดังกล่าวแล้วนั้นก็ใช้วิธีขู่ว่าถ้าไม่ยอมให้การปรีกปรำโจทก์กับบุคคลดังกล่าวนั้นก็จะต้องเอาพระยาศรยุทธฯ เป็นผู้ต้องหาในการลอบปลงพระชนม์ในหลวงรัชกาลที่ ๘ ด้วย อีกทั้งข่มขู่ว่าถ้าพระยาศรยุทธฯ ต้องถูกเป็นจำเลยแล้วความหมายนั้นก็จะมีมาถึงครอบครัวของพระยาศรยุทธฯ ด้วย ครั้นแล้วพระยาศรยุทธฯ จึงถามพระพิณิจ ว่า ที่เขาคิดว่าจะช่วยพระยาศรยุทธฯ เอาตัวรอดได้นั้นจะให้ทำอย่างไร พระพิณิจ ก็แนะนำว่าขอเอาเพียงให้รับว่าโจทก์กับพวกไปที่บ้านพระยาศรยุทธฯ ๓ ครั้งตามที่นายตี ศรีสุวรรณได้ให้การไว้ ส่วนเรื่องที่โจทก์กับพวกพูดว่าอย่างไรนั้นให้เป็นหน้าที่ของนายตีฯ พระยาศรยุทธฯ จึงคิดว่ามีนายตีปากเดียวที่ปรีกปรำท่าน จึงยอมให้การตามที่พระพิณิจ ต้องการ โดยท่านคิดว่านายตีเพียงปากเดียวเท่านั้นท่านก็สามารถหาพยานหักล้างได้ เมื่อท่านยอมให้การเช่นนั้นแล้วพระพิณิจ จึงไปรายงานให้จอมพล ป. พิบูลสงครามทราบ จอมพล ป. พิบูลสงครามให้พระพิณิจ มาบอกว่า พระยาศรยุทธฯ จะทำงานที่องค์การทหารผ่านศึกหรือไม่ แต่พระยาศรยุทธฯ ตอบพระพิณิจ ว่า องค์การนั้นมีตำแหน่งเต็มแล้ว

ดังนั้น พระยาศรยุทธฯ จึงรีบทำบันทึกลับขึ้นพร้อมทั้งชี้แจงหลักฐานต่างๆ ที่จะหักล้างคำนายตี ศรีสุวรรณ

ต่อมา หลวงอรรถปรีชาชนูปการ รักษาการแทนอธิบดีกรมอัยการ และหลวงอรรถโกวิทวาทิ และนายเล็ก จุณณานนท์ ได้เชิญพระยาศรยุทธฯ ไปสอบสวนเพิ่มเติมโดยมีพระพิณิจ ร่วมในการสอบสวนด้วย พระยาศรยุทธฯ ก็ยืนยันว่านายตี ศรีสุวรรณเป็นคนพูดไม่เชื่อไม่ได้ ซึ่งมีหลักฐานชี้ให้เห็นหลายประการ

นายเล็ก จุณณานนท์ ก็ขะยั้งชะยอที่จะเอาเรื่องว่าโจทก์ไปที่บ้านพระยาศรยุทธฯ หลายครั้งดังที่นายตี ศรีสุวรรณ ให้การปรีกปรำไว้ แต่พระยาศรยุทธฯ ก็ให้การยืนยันว่า โจทก์ไปที่บ้านพระยาศรยุทธฯ เพียงครั้งเดียวตอนที่ลูกพระยาศรยุทธฯ แต่งงาน นายเล็ก จุณณานนท์ ก็ขะยั้งชะยอจะให้พระยาศรยุทธฯ ให้การว่า โจทก์ไปที่บ้านพระยาศรยุทธฯ ๓ ครั้งหรือหลายครั้ง แต่พระยาศรยุทธฯ ก็ให้การบ้ายเบี่ยงว่าจำไม่ได้ นายเล็ก จุณณานนท์ ก็ขะยั้งชะยอจะให้พระยาศรยุทธฯ ยืนยันว่า โจทก์ไปที่บ้านพระยาศรยุทธฯ หลายครั้ง พระยาศรยุทธฯ จึงกล่าวว่า ท่านได้ตอบ “อย่างคุณๆ ว่า ก็จำไม่ได้จะให้ตอบว่าจำได้อย่างไร”

ต่อมาเมื่อนายเล็ก จุณณานนท์ เป็นอัยการโจทก์ฟ้องนายเฉลียว นายชิต นายบุศย์ เป็นจำเลยในคดีสวรรคตที่ศาลอาญาแล้ว อัยการโจทก์ที่ทราบหรือควรทราบแล้วว่านายตี ศรีสุวรรณ เป็นพยานเท็จนั้น ก็ได้พยานตีมาเป็นพยานที่ศาลอาญา และเอาพยานเท็จอื่นๆ มาสืบประกอบด้วย ดังที่ศาลฎีกาได้กล่าวไว้ (โปรดดูหนังสือจำเลยหน้า ๑๙๓) มีความดังต่อไปนี้

“ส่วนปัญหาว่าไปเพื่ออะไรนั้น พลเรือตรีกระแสว่านายปรีดีมาเยี่ยมพูดกันเรื่องค้าไม้ ก็เมื่อยังไม่ได้ลงมือค้าจริงจึงเหตุใดจึงต้องพากันไปตั้งหลายหน และถ้าจำเลยไปที่บ้านพลเรือตรี กระแสโดยสุจริตแล้วก็ไม่น่าจะปิดบังถึงแก่เบิกความปฏิเสชข้อนี้ ยิ่งเมื่อระลึกถึงกิริยาอดเอื้อนเป็นเวลานานหลายชั่วโมงของพลเรือตรี กระแสในการตอบคำถามขึ้นสอบสวนถึงข้อนี้ประกอบด้วยแล้ว ย่อมส่อให้เห็นข้อพิรุณว่ามีได้ไปมาหาสู่กันอย่างปกติ”

โจทก์ขอประทานกราบเรียนศาลว่า เมื่อศาลฎีกาได้กล่าวไว้เช่นนั้น อีกทั้งได้กล่าวต่อมากว่า

“ส่วนถ้อยคำของพวกที่ไปจะพูดกันอย่างไรบ้าง เพื่อแสดงให้เห็นความประสงค์ของผู้พูดนั้น ตอนนี้พยานโจทก์เหมายางมีแต่คำนายตี ถึงจะได้แยมพรายความข้อนี้แก่ผู้อื่นอย่างลับๆ โดยตั้งใจไม่อยู่ และมีได้มุ่งหมายจะให้เป็นเรื่องราวเกิดขึ้น แล้วตนก็กลับไปอยู่ต่างจังหวัดห่างไกล ไม่น่าถูกสงสัยว่าเป็นผู้เสกสรรค์

บั้นเรื่องขึ้นก็ดี แต่พยานที่สนับสนุนนายดีในข้อที่ได้ยินพูดจาตั้งนั้นหาไม่ นายดี อาจได้ยินได้ฟังถ้อยคำบางคำแล้วเสริมความ หรือหมายความว่าเกินไปกว่าความจริงของถ้อยคำก็ได้ หรือสังเกตเห็นจากอาการกิริยาแล้วเดาความเอาตามเค้าเรื่อง ที่ตนคิดเห็นก็ได้ หรืออาจได้ยินข้อความเหล่านั้นจนจับเนื้อความได้ก็ได้ ในเหตุต่าง ๆ ที่กล่าวมานี้ ศาลนี้เห็นว่า จะฟังความหรือถ้อยคำที่พูดกันให้เป็นแน่อย่างใด อย่างหนึ่งยังไม่ถนัด”

อีกทั้งศาลฎีกาได้กล่าวไว้ด้วยว่า

“ตามพยานหลักฐานที่ได้ความมานี้ (นายดี ศรีสุวรรณ กับ น.ส. ทองใบฯ พยาน) ศาลนี้เห็นควรฟังได้ว่า นายเฉลียว นายชิต กับพวก ไปที่บ้านพลเรือตรี กระแสก่อนหน้าวันพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวสวรรคตจริงดังคำพยาน”

ถ้าความเป็นจริงดังที่นายเล็ก จุณณานนท์ นำพยานเท็จมาสืบนั้น พระยา ทรยุทธเสนี ก็จะต้องมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา ร.ศ. ๑๒๗ มาตรา ๑๕๔ ฐานเจตนาจะช่วยเหลือผู้อื่นให้พ้นอาญาอันควรรับตามกฎหมาย แต่พระพินิจ ชนคดีและนายเล็ก จุณณานนท์ ก็มีได้จัดการฟ้องพระยาทรยุทธเสนี ฐานความ ผิดดังกล่าวมานั้น ฉะนั้นพระพินิจชนคดีและนายเล็ก จุณณานนท์ จึงมีความผิด ตามกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. ๑๒๗ มาตรา ๑๔๒ ตอนต้น ฐานเจตนาเว้น การที่ไม่ควรเว้นด้วยเจตนาจะช่วยเหลือผู้ผิดมิให้ต้องรับอาญาตามกฎหมาย ต้อง ระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามเดือนขึ้นไปจนถึงห้าปี และปรับตั้งแต่ร้อยบาทขึ้นไป จนถึงพันบาท

๑๒.๒ โจทก์ขอประทานกราบเรียนศาลว่า แม้จำเลยที่ ๑ กับพวกทราบ หรือควรทราบความจริงดังที่โจทก์ได้กราบเรียนศาลไว้ข้างบนนั้นแล้ว และโดย เฉพาะศาลฎีกาเชื่อคำนายดี ศรีสุวรรณ เพียงว่าโจทก์และนายเฉลียว นาย ชิตฯ เรือเอก วัชรชัยฯ ไปที่บ้านพระยาทรยุทธฯ หลายครั้ง แต่ไม่เชื่อคำของนาย ดี ศรีสุวรรณว่าโจทก์กับพวกได้พูดปรึกษากันที่บ้านพระยาทรยุทธฯ อย่างไร บ้างนั้น แต่จำเลยที่ ๑ กับพวกในคดีนี้ก็เอาคำของนายดี ศรีสุวรรณที่ให้การไว้

ต่อพนักงานสอบสวนมาลงพิมพ์ไว้ในหนังสือของจำเลย โดยจำเลยกับพวกมี เจตนาจงใจให้ผู้อ่านหนังสือจำเลยหลงเชื่อคำให้การของนายดี ศรีสุวรรณ ว่า โจทก์ได้ไปปรึกษาวางแผนลอบปลงพระชนม์ในหลวงรัชกาลที่ ๘ ที่บ้านพระยา ทรยุทธเสนี คือในหนังสือของจำเลยหน้า ๘๔ ภายใต้หัวข้อเรื่อง “ประมวลความ สำคัญของพยานในคดีลอบปลงพระชนม์” ซึ่งพิมพ์ด้วยตัวอักษรขนาดใหญ่ กว่าที่ใช้พิมพ์ในหนังสือส่วนมากของจำเลยนั้น แล้วจำเลยกับพวกได้พิมพ์ได้ หัวเรื่องนั้นด้วยตัวอักษรขนาดใหญ่กว่าที่ใช้พิมพ์ในหนังสือส่วนมากของจำเลย ดังต่อไปนี้

“การสืบสวนได้ความว่า ได้มีการประชุมกันที่บ้านพลเรือตรี กระแส ทรยุทธเสนี ที่ถนนจักรพงษ์ จังหวัดพระนคร ซึ่งมีนายเฉลียว ปทุมรส กับนาย ชิต สิงหเสนี รวมอยู่ด้วย ซึ่งนายดี ศรีสุวรรณ พ่อคำไม้ปากน้ำโพเป็นผู้ชี้เห็น คุย ให้ขุนเทพประสิทธิ์ฯ ข้าราชการกรมไปรษณีย์ฯ และขุนเทพประสิทธิ์ฯ ได้นำ ความบอกแก่หลวงแฉ้วพาลชน จึงได้มีการสืบสวนหาต้นตอ ซึ่งขุนเทพประสิทธิ์ฯ นายชวน จนิษฐ และหลวงแฉ้วพาลชน เบิกความประกอบกัน”

ต่อจากนั้น จำเลยก็ได้พรรณนาถึงคำให้การของขุนเทพประสิทธิ์ฯ และ นายชวน จนิษฐ และหลวงแฉ้วพาลชน ครั้นแล้วจำเลยที่ ๑ กับพวกก็นำเอาคำ เบิกความของนายดี ศรีสุวรรณ ที่ศาลฎีกาไม่เชื่อว่า โจทก์กับพวกได้พูดกันถึง แผนการลอบปลงพระชนม์ในหลวงรัชกาลที่ ๘ นั้นมาลงพิมพ์ไว้เพื่อจงใจให้ผู้ อ่านหนังสือของจำเลยหลงเชื่อคำให้การของนายดี ศรีสุวรรณ ดังต่อไปนี้

“ระหว่างอยู่ที่บ้าน (พระยาทรยุทธฯ) นายดีได้เห็นนายปรีดีกับพวกไปหา พลเรือตรีกระแส ๓ ครั้ง ครั้งแรกเมื่อเดือน ๖ ข้างขึ้น ปีจอ อยู่ในระหว่างวันที่ ๑ ถึง ๑๕ พฤษภาคม ๒๔๘๘ ไปถึงเวลา ๑๘.๐๐ น. เศษ มีชายสองคนไปด้วย คน หนึ่งสูงโปร่ง อีกคนหนึ่งสูงท้วมไม่ทราบว่าเป็นใคร พลเรือตรี กระแส (พระยา ทรยุทธฯ) ออกมาเชิญเข้าไปในห้องรับแขกทั้ง ๓ คน นายปรีดีถามถึงตัวนายดี ซึ่งปรากฏอยู่ในที่นั้นด้วยว่าเป็นใคร พลเรือตรี กระแสตอบว่าเป็นพ่อคำไม้มาจาก นครสวรรค์ เป็นคนดีไว้ใจได้ แล้วพลเรือตรี กระแสก็ให้นายดีไปหานายทงวนต์

บางลำพูเรื่องไม้หอม นพกลับมาเวลา ๒๑.๐๐ น. เศษ นายปรีดีกับพวกกลับไปหมดแล้ว ครั้งที่ ๒ หลังจากครั้งแรกสัก ๔ วัน ๑๐ วัน ไปถึงเวลา ๑๘.๐๐ น. คราวนี้ไปกัน ๕ คน นายปรีดีกับพวกสองคนที่ไปครั้งแรกกับคนใหม่อีกสองคน คนหนึ่งสูงท้วม อีกคนหนึ่งเตี้ย เข้าไปในห้องรับแขกกันทั้ง ๕ คน สัก ๕ นาที ได้ยินเสียงถามว่าการค้าไม้เป็นอย่างไร พลเรือตรี กระแสตอบว่าได้บ้างเสียบ้าง ยังไม่ไ้ผล แล้วมีเสียงพูดขึ้นว่า “ใกล้จะไปอยู่แล้ว จะทำอย่างไรก็ทำเสีย” ได้ยินเท่านั้นนายดีก็ลุกไปกินกาแฟนอกบ้านชั่วโมงเศษจึงกลับ ไม่พบคนเหล่านั้นแล้ว ครั้งที่ ๓ หลังจากครั้งที่ ๒ สัก ๗-๘ วัน เวลา ๑๘.๐๐ น. เศษ คราวนี้เข้าหน้ากันทั้ง ๕ คน เช่นครั้งที่ ๒ เข้าไปในห้องรับแขกทั้ง ๕ คน แต่ไม่เห็นพลเรือตรี กระแสอยู่ในห้องรับแขก นายดีนั่งอยู่ที่ม้าข้างฝาห้องรับแขกด้านนอก ได้ยินเสียงพูดกันในห้องรับแขกว่า “ผมไม่นึกเลย เด็กตัวนิดเดียวปัญญาจะเฉียบแหลมเพียงนี้” แล้วอีกเสียงหนึ่งพูดว่า “ผมก็ได้ยิน ผมอยู่ใกล้ พี่ชายว่าจะสละราชสมบัติให้น้อง คิดจะสมัครเป็นผู้แทนเป็นนายก” อีกสัก ๕ นาทีก็มีเสียงพูดขึ้น “นั่นซิพวกเรา เขาคิดเรื่องนี้สำเร็จรอดไปได้ พวกเราจะเดือดร้อน ไม่ได้ อย่าให้พันไปได้ รีบกำจัดเสีย” เสียงหนึ่งพูดขึ้นทันทีว่า “นั่นตกเป็นพนักงานพวกผมเอง” อีกเสียงหนึ่งว่า “พวกผมทำสำเร็จแล้ว ขอให้เลี้ยงดูถึงขนาดก็แล้วกัน” อีกเสียงหนึ่งตอบว่า “กันพูดไม่จริงก็เอาปืนมายิงกันเสีย” อีกเสียงหนึ่งว่า “ให้สำเร็จแล้วกันจะมีรางวัลให้อย่างสมใจ” หลังจากนั้นเงียบไปสัก ๑๐ นาที นายปรีดีคนเดียวเดินออกจากบ้านไป พลเรือตรี กระแสตามไปส่ง ส่วนพวกที่มากับนายปรีดี ๔ คนนั้นออกไปนั่งดื่มสุรากันใต้ต้นมะม่วงริมสนามหน้าบ้าน ราว ๒๐ นาทีจึงลากลับไป ในตอนดื่มสุรากันอยู่นั้นนายดีได้ยินคนเหล่านั้นเรียกชื่อสามชื่อ คือ นายตุ้ (ปรากฏในทางพิจารณาว่าเรือเอก วัชรชัย มีชื่อเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า ตุ้) นายเฉลียว นายชิต ส่วนอีกคนหนึ่งไม่รู้จักเช่นเดิม คนที่มากับนายปรีดีครั้งแรกคือ นายตุ้ นายเฉลียว ส่วนคนที่มากับนายปรีดีครั้งที่ ๒ และครั้งที่ ๓ เป็นชุดเดียวกัน คือนายตุ้ นายเฉลียว นายชิต อีกคนหนึ่งไม่รู้จักชื่อ เมื่อพวกดื่มสุรากลับไปแล้ว นายดีพูดกับพลเรือตรี กระแสว่า “เจ้าคุณในเรื่องนี้เจอกับเขาด้วยหรือ” ก็ได้รับตอบว่า “เราไม่เจอกับเขาหรอก เราเอง ๆ คง ๆ ไปกับเขาเช่นนั้น เขามีวิชา เขาปัญญาคุณกับเรา”

นายดีจึงว่า “ไม่เจอกับเขาก็เป็นการดี” นายดีได้ดูตัวนายเฉลียวและนายชิตต่อหน้าศาล แล้วชี้ที่นายชิตว่าเป็นบุคคลที่เห็นไปกับนายปรีดี”

โจทก์ขอประทานกราบเรียนศาลว่า แม้คำให้การของนายดี ศรีสุวรรณที่ศาลฎีกาไม่เชื่อดังที่โจทก์ได้กราบเรียนศาลไว้ในข้อ ๑๑. แล้ว แต่ก็สามารถจูงใจให้ผู้อ่านหนังสือจำเลยหลงเชื่อ ทำให้โจทก์เสียชื่อเสียงและเกียรติคุณ เพราะเหตุดังต่อไปนี้

(๑) เจตนาของจำเลยที่จูงใจให้ผู้อ่านหนังสือจำเลยหลงเชื่อคำเท็จของนายดีนั้นขัดกันกับที่จำเลยนำเอาคำของหนังสือพิมพ์ ประชาธิปไตย สมัยนายดำรงให้เป็นบรรณาธิการ มาลงพิมพ์ไว้ในหนังสือจำเลยหน้า ๖๒ ดังต่อไปนี้

“เพราะตามประวัติตั้งที่เรารู้จักกันมาตั้งแต่ต้นนั้น แม้นายปรีดีในบัดนี้มีไขคนทรมปัญญา วุฒิสมาสามารถที่แสดงผลการศึกษาเล่าเรียน ถ้าไม่เป็นเยี่ยมก็ยังจัดว่าหาได้ยาก และนายปรีดีได้แสดงความสามารถเป็นที่ปรากฏฝีมือและความคิดมาแล้วมิใช่น้อย เมื่อครั้งเปลี่ยนแปลงการปกครอง ๒๔ มิถุนายน ๒๔๗๕ ประกาศได้มีอันเผ็ดร้อนและน่าเห็นจริงเห็นจริงของคณะราษฎรออกแจกจ่ายในทันที ประกาศนั้นนายปรีดีเป็นผู้เรียบเรียงไว้ เป็นการตระเตรียมก่อนลงมือปฏิวัติสอด้ไว้ในเล็กเซอร์ประวัติศาสตร์ตุรกี ซึ่งเป็นเหตุการณ์บ้านเมืองคล้ายคลึงกัน เป็นการกลบเกลื่อนเงื่อนรอยได้อย่างสนิท คือถ้าเกิดการจับกุมกันขึ้นก่อนลงมือปฏิวัติก็มีข้ออ้างทางแก้ เป็นการตระเตรียมอันลึกซึ้งยิ่งกว่าแผนการณของพระยาทรงฯ ซึ่งอำพรางไว้เพียงใช้ภาษาเยอรมัน ถ้าจับได้ก็เปลื้อง

“เมื่อครั้งนายปรีดีถูกส่งตัวออกไปฝรั่งเศสในสมัยพระยามโนฯ ก็ได้วางแผนติดต่อดี้อย่างแนบเนียนดังที่ได้กล่าวไว้แล้ว เมื่อครั้งเสรีไทย นายปรีดีก็สามารถกลบเกลื่อนเงื่อนงำไว้อย่างแนบเนียนสามารถปฏิบัติภารกิจสำเร็จ”

ทั้งนี้แสดงว่า นายดำรงเองก็เห็นว่า โจทก์มิใช่คนมักง่ายในการวางแผนทำงานใหญ่โต แต่จำเลยกลับลงพิมพ์คำเท็จของนายดี เพื่อจูงใจให้ผู้อ่านหลงเชื่อแล้วดูหมิ่นเกลียดชังโจทก์ว่าเป็นคนไร้สติปัญญา ซึ่งถ้าโจทก์คิดปลงพระชนม์

ในหลวงรัชกาลที่ ๘ ตามที่จำเลยยื่นแต่งตั้งเรื่องขึ้นนั้น โจทก์ชมชานไปขออาศัย เรือนพระยาศรยุทธ ซึ่งมิใช่คนพลุกพล่านเพราะท่านมีลูกหลายคน มีคนใช้ และคนไปมาหาสู่มากจนกระทั่งความลับรั่วได้ง่าย แม้นายตี ศรีสุวรรณ ที่ชาวบ้านเขตที่นายตีมีภูมิลำเนาอยู่นั้นก็รู้จักกันดีว่านายตี เป็นคนซื่อและชอบพูดไม่ ก็สามารภได้ยื่นปรึกษาแผนปลงพระชนม์ในหลวงรัชกาลที่ ๘

(๒) คนที่หลงเชื่อ นายตี และหนังสือของจำเลยก็ดูหมิ่นเกลียดชังโจทก์ว่าเป็นคนซื่อไม่เลือกที่ แม้รัฐบาลจะจัดให้มีทำเนียบอยู่อย่างสบาย อาณาเขตกว้างใหญ่โตกว่าบ้านพระยาศรยุทธ แต่โจทก์ไม่รักษารูขี้นะของรัฐบาลรัฐสภาต้องไปอาศัยเรือนพระยาศรยุทธ กินเหล้าร่วมกับนายชิตมหาดเล็ก เรือเอก วัชรชัย นายเฉลียว ที่เป็นข้าราชการชั้นผู้น้อยกว่าโจทก์มาก จึงไม่สมควรที่โจทก์จะได้รับความนับถือจากญาติมิตรและสาธุศิษย์

ข้อ ๑๓.

การกระทำของจำเลยในคดีนี้จึงทำให้โจทก์เสียชื่อเสียงและเกียรติคุณทางทำมาหาได้และทางเจริญของโจทก์เป็นอันมากประการ โจทก์จึงขอความกรุณา ศาลโปรดพิพากษาให้จำเลยร่วมกันและแทนกันใช้ค่าสินไหมทดแทนความเสียหายให้แก่โจทก์ และทำให้โจทก์ได้มีชื่อเสียงเกียรติคุณกลับคืนดี

ขอความกรุณาศาลได้โปรดใช้ดุลพินิจ ในการที่โจทก์ดำรงตำแหน่งรัฐบุรุษอาวุโส และการที่โจทก์ต้องถูกคุกคามจากการที่จำเลยที่ ๑ กับพวกโฆษณาและประกาศแก่คนทั่วไปให้ทำลายชีวิตโจทก์ดังที่โจทก์กราบเรียนศาลไว้ในฟ้องนั้นด้วย

ควรมิควรแล้วแต่จะกรุณา

คำขอท้ายคำฟ้องแพ่ง

เพราะฉะนั้นขอศาลออกหมายเรียกตัวจำเลยมาพิจารณาพิพากษาและบังคับจำเลยตามคำขอต่อไปนี้

๑. ขอให้ศาลโปรดพิพากษาสั่งให้จำเลยทั้งสี่ร่วมกันเก็บและทำลายหนังสือของจำเลยชื่อเรื่อง ในหลวงอาหนักกับคดีลอบปลงพระชนม์ ที่ฝ่าฝืนต่อความจริงอันเป็นการหมิ่นประมาทใส่ความโจทก์ อันทำให้โจทก์เสียชื่อเสียงและเกียรติคุณ ห้ามจำหน่ายและเผยแพร่ซึ่งหนังสือดังกล่าวโดยทันที

๒. ขอให้จำเลยทั้งสี่ร่วมกันและแทนกันใช้ค่าสินไหมทดแทนความเสียหายให้แก่โจทก์เป็นจำนวนเงิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท (สามแสนบาท) ทั้งนี้ หากไม่ชำระทันทีให้จำเลยร่วมกันและแทนกันชำระดอกเบี้ยให้แก่โจทก์ในอัตราร้อยละเจ็ดครึ่งต่อปี นับแต่วันฟ้องจนกว่าจำเลยจะชำระเสร็จสิ้น

๓. หากจำเลยไม่จัดการตามคำขอในข้อ ๑. ขอให้ศาลมีคำสั่งให้โจทก์เป็นผู้เก็บและทำลายหนังสือดังกล่าว โดยให้จำเลยทั้งสี่ร่วมกันหรือแทนกันใช้ค่าใช้จ่ายทั้งสิ้นแทนโจทก์

๔. ให้จำเลยทั้งสี่ร่วมกันและแทนกันใช้ค่าฤชาธรรมเนียมและค่าทนายความแทนโจทก์ด้วย

ข้าพเจ้าได้ยื่นสำเนาคำฟ้องโดยข้อความถูกต้องเป็นอย่างเดียวกันมาด้วยสี่ฉบับ และรอฟังคำสั่งอยู่ ถ้าไม่รอให้ถือว่าทราบแล้ว

ปาล พนมยงค์
โจทก์

รายชื่อและที่อยู่ของจำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๔

นายบัญชา คูหาสวัสดิ์ จำเลยที่ ๒

อยู่ที่ห้างหุ้นส่วนศึกษาสัมพันธ์ เลขที่ ๒๐๓/๒-๓-๔ ถนนอำนาจสงคราม
ตำบลบางกระบือ เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

ห้างหุ้นส่วนจำกัดศึกษาสัมพันธ์ จำเลยที่ ๓

อยู่เลขที่ ๒๐๓/๒-๓-๔ ถนนอำนาจสงคราม ตำบลบางกระบือ อำเภอ
ดุสิต กรุงเทพมหานคร

ห้างหุ้นส่วนจำกัดประพันธ์สาส์น จำเลยที่ ๔

อยู่เลขที่ ๒๓๖/๖-๗ สยามสแควร์ ซอย ๒ ซ้างโรงพยาบาลนตรีไลโด ตำบล
วังใหม่ อำเภอปทุมวัน กรุงเทพมหานคร

เอกสารประกอบกระบวนการพิจารณา

เอกสารชุดที่ ๑

ภาพถ่ายสำเนาเอกสารท้ายฟ้องหมายเลข ๔ ซึ่งนำมาพิมพ์ไว้ในหน้า
๑๔๐ กับหน้า ๑๔๑ นี้คือโทรเลขจากทูตอังกฤษที่รายงานไปยังกระทรวงการต่าง
ประเทศของเขา ตามคำแปลที่ปรากฏอยู่ในหน้า ๓๓ ถึงหน้า ๓๕

เอกสารชุดที่ ๒

ภาพถ่ายสำเนาเอกสารกับคำแปลซึ่งนำมาพิมพ์ไว้ในหน้า ๑๔๒ และ
หน้า ๑๔๓ นี้คือหน้าปกบันทึกความเห็นของกระทรวงการต่างประเทศอังกฤษ
เกี่ยวกับโทรเลขของทูตอังกฤษเรื่องกรณีสวรรคต

เอกสารชุดที่ ๓

บางส่วนของหนังสือบริคณสนธิของบริษัทสหอุปกณ์การพิมพ์ จำกัด หน้า
๑๔๔, บางส่วนของหนังสือขอจดทะเบียนของบริษัทสหอุปกณ์การพิมพ์ จำกัด
หน้า ๑๔๖, รายงานการประชุมครั้งแรกของบริษัทสหอุปกณ์การพิมพ์ จำกัด
หน้า ๑๔๙

FB710/G
13 JUN 41

FBI ENYVERN

FB710/4 C.⁴⁰
Ringside
No. 46
12
13

Situation in Siam

Reports conversation with a member of the Royal Family, who stated that the late King had been killed in order to preserve the dependence of the monarchy on the British. Mr. Thompson warned that reliance on British intervention in present circumstances is undesirable.

(Minutes.)

Curious & curious. Mr. Thompson took the right line in his conversation.

Schubert
12/6

The suggested motive for the alleged crime does not seem a very likely one. On the other hand, I understand that the Siamese are not given to suicides & that this was no particular occasion for King Ananda to take his life.

Mr. Thompson speaks well & I think we should appraise his language off. bit.

Wilson
1576

Seen by Mr. Deming & Sir G. Sargent.

1657

(Print.)

(How disposed of.)

l. Bampton
No. 705.
St. Singapore
Special Commission
No. 828
June 17.

(Action completed.)

144

ที่แปล		หน้าปกนี้มีความเห็นเจ้าหน้าที่กระทรวงการต่างประเทศ แห่งอังกฤษ ต่อ โท. เชมเมอร์, รมต. สืบ เอกอัครราชทูตอังกฤษ	
๑๑๖	(กรม) กระทรวงมหาดไทย	เลขที่ ๘๓๐๐/จ ๑๓ มิถุนายน ๔๑	
เลขที่ ๘๓๐๐/๔/๖๖ นางจ. มิถุนายน ๑๒ - ๑๓	สถานะการณ์ในสยาม รายงานการสนทนากับสมาชิกกระทรวงมหาดไทยว่า ในหลวงองค์ปัจจุบันถูกปลงพระชนม์ เพื่อกู้ชนิวัตร พระราชวงศ์ขึ้นอยู่ที่เมือง มร. ชอมป์สันได้เตือนเขาว่าอย่าหวังพึ่งการแทรกแซงของบริติช และการรับความช่วยเหลือจึงไม่เป็นสิ่งปรารถนา		
เอกอัครราชทูต	(บันทึก) แปลปร. หลวงวิภาวดี, มร. ชอมป์สันใช้เวลาแนะนำแล้วในการสนทนาของเขา (ลงนาม) จี. ซี. วิลสัน (สารบรรณการ กองเสนาบดีกรมมหาดไทย)		
อ้างอิง			
วันที่	สาเหตุที่เสนอเพื่ออธิบายการรื้อฟื้นนั้น ไม่อาจจะเป็นได้ นอกจากที่ข้าพเจ้าเข้าใจว่าชาวสยามมิได้มีความจงรักภักดีต่อพระชนมวงศ์เอง และไม่มีโอกาสใดเหมาะสำหรับในหลวงองค์ที่เพิ่งปลงพระชนม์องค์เอง		
พิจารณาอย่างไร	มร. ชอมป์สันพูดแล้ว และข้าพเจ้าคิดว่าเราคงมีรองอธิบดีข้างของเรา (กรมมหาดไทย) (ลงนาม) โอ. วิลสัน บัญชีของนักการทูตต่างประเทศ กรมการปกครองมหาดไทย		
โทรเลข กรุงเทพฯ เลขที่ ๘๐๔	โคคุโหมระ, เค็นจิ (ที่ปรึกษา)		
ส่งข่าว สิงคโปร์ (จากหลวงวิเศษ) เลขที่ ๘๒๘ ๑๓ มิถุนายน	และ เซอร์ โอ. ชาร์ เคมป์ (รองปลัดกระทรวง กรมการปกครองมหาดไทย)		
(กรมปฏิบัติ) สารวัตร (อัครราชทูต)	(สารบรรณ) (อัครราชทูต)	(ลงนามขอ) วิล. บ.	

หมายเหตุ มร. เค็นจิ ชอมป์สัน เป็นที่ปรึกษาในกรมมหาดไทยตำแหน่งที่ดำรงของนักการทูต นาย เค็นจิ เชมเมอร์ เป็นองราชมนตรี รัฐบาลอังกฤษในรัชกาลสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ประเทศไทยสมัย • ม.ค. ๒๔๘๔ ซึ่งดำรงไว้ในตำแหน่งว่า • โท. เชมเมอร์ แห่งราชอาณาจักรและรัฐบาลอินเดีย อาศัยอยู่ที่เมืองกัวลาลัมเปอร์ในกรณีพิเศษ (ประกาศสงครามกับอินโดจีน) ในปัจจุบันรัฐบาลไทยปฏิบัติไปแล้ว และระมัดระวังความเสียหายที่จะถึงแก่พระมหากษัตริย์โดยที่ตนไม่ประสงค์ให้ไทยได้ช่วยในพระหว่างสงครามซึ่งมีขึ้น จึงมีความปรารถนาที่จะให้สถานะของกรณีสิ้นสุดลงโดยที่ตน

หนังสือบริคณฺสนธิ ของบริษัทสหอุปกรณ์การพิมพ์ จำกัด

ข้าพเจ้าผู้มีชื่อข่งไว้ข้างท้ายนี้พร้อมใจกันเริ่มการตั้งบริษัทจำกัด จึงเข้าชื่อกันทำหนังสือบริคณฺสนธิ มีเนื้อความต่อไปนี้

ข้อ ๑. บริษัทนี้ให้ชื่อว่า บริษัทสหอุปกรณ์การพิมพ์ จำกัด เรียกชื่อเป็นภาษาอังกฤษว่า เดอะ ยูไนเต็ด ปริ้นติง อีควิปเม้นท์ คัมปะนี ลิมิเต็ด และเขียนเป็นหนังสืออังกฤษว่า The United Printing Equipment Co., Ltd.

.....

ข้อ ๔. วัตถุประสงค์ของบริษัทเพื่อประกอบกิจการดังกล่าวต่อไปนี้คือ

(๑) ทำ ชื่อ ขาย แลกเปลี่ยนสิ่งพิมพ์และอุปกรณ์การพิมพ์ ทำการรับจ้างพิมพ์และจ้างพิมพ์ ชื่อและขายลิขสิทธิ์ และ ทำการพิมพ์โฆษณา ทั้งภายในและนอกประเทศ

.....

ข้อ ๘. รายชื่อ, สำนักอาศัย และอาชีพของผู้เริ่มการตั้งบริษัท จำนวน ห้าคนที่ผู้เริ่มการตั้งบริษัทต่างคนจองไว้ และลายมือชื่อผู้เริ่มการตั้งบริษัท มีดังต่อไปนี้ :

(๑) ชื่อ นายสง่า ณ ระนอง สำนักเลขที่ ๕ ซอยนาคราช ถนนบำรุงเมือง เทพศิรินทร์ จังหวัดพระนคร อาชีพค้าขาย จองหุ้นไว้ ๑ หุ้น ลายมือชื่อ สง่า ณ ระนอง

(๒) ชื่อ นายดำริห์ ปัทมะศิริ สำนักเลขที่ ๒๐ ท่ากลาง ปากคลองตลาด จังหวัดพระนคร อาชีพทำการค้าขาย จองหุ้นไว้ ๑ หุ้น ลายมือชื่อ ดำริห์ ปัทมะศิริ

(๓) ชื่อ ร.ท. สมพันธ์ ชันระชวณะ สำนักเลขที่ ๑๓๙ คลองเตย จังหวัดพระนคร อาชีพค้าขาย จองหุ้นไว้ ๑ หุ้น ลายมือชื่อ ร.ท. สมพันธ์ ชันระชวณะ

(๔) ชื่อ หม่อมสร้อยระย้า ยุคล สำนัก ๗๕ ถนนพระราม ๖ พญาไท จังหวัดพระนคร อาชีพค้าขาย จองหุ้นไว้ ๑ หุ้น ลายมือชื่อ สร้อยระย้า ยุคล

(๕) ชื่อ นายไสว พรหมมิ สำนัก ๑๒๕ ถนนตากสิน ตำบลวงเวียนใหญ่ จังหวัดธนบุรี อาชีพทำหนังสือพิมพ์ จองหุ้นไว้ ๑ หุ้น ลายมือชื่อ ไสว พรหมมิ

(๖) ชื่อ นายอนันต์ ชันระชวณะ สำนัก ๑๓๙ คลองเตย จังหวัดพระนคร อาชีพค้าขาย จองหุ้นไว้ ๑ หุ้น ลายมือชื่อ อนันต์ ชันระชวณะ

(๗) ชื่อ นายสละ ลิขิตกุล สำนัก ๑๐๑๒ สำเหร่ ตำบลบุคคโล จังหวัดธนบุรี อาชีพทำหนังสือพิมพ์ จองหุ้นไว้ ๑ หุ้น ลายมือชื่อ สละ ลิขิตกุล

ทำ ณ กรุงเทพมหานคร วันที่ ๒๐ กันยายน พุทธศักราช ๒๔๙๐

หมายเหตุของพยาน

ข้าพเจ้า พระองค์เจ้าภาณุพันธุ์ ยุคล ตั้งบ้านเรือนอยู่เลขที่ ๗๕ ถนนพระราม ๖ จังหวัดพระนคร และ หม่อมเจ้าชนม์เจริญ ชมพูนุท ตั้งบ้านเรือนอยู่เลขที่ ๑๔ ถนนประชาธิปไตย จังหวัดพระนคร ยืนยันว่าผู้เริ่มการตั้งบริษัท ทั้ง ๗ คน ที่กล่าวชื่อข้างต้น ได้ลงลายมือชื่อต่อหน้าข้าพเจ้า

(ลงลายมือชื่อ) ภาณุพันธุ์ พยาน

(ลงลายมือชื่อ) ชนม์เจริญ ชมพูนุท พยาน

หนังสือขอจดทะเบียนบริษัทจำกัด บริษัทสหอุปรกรณ์การพิมพ์ จำกัด

คำขอที่ ๓๒๒/๕๑

กองทุนส่วนบริษัท

รับวันที่ ๒๓ ก.พ. ๕๑

แผนกบริษัท

ทะเบียนเลขที่ ๑๖๖๗

ทุน ๑๐๐,๐๐๐ บาท แบ่งออกเป็น ๑,๐๐๐ หุ้น มูลค่าหุ้นละ ๑๐๐ บาท

กรรมการของบริษัทสหอุปรกรณ์การพิมพ์ จำกัด ขอยื่นหนังสือฉบับนี้ ต่อเจ้าพนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท เพื่อขอจดทะเบียนบริษัทสหอุปรกรณ์การพิมพ์ จำกัด เป็นบริษัทจำกัด

.....

บริษัทนี้มีผู้ถือหุ้นอยู่เต็มจำนวนแล้ว คือ ๑,๐๐๐ หุ้น มูลค่าหุ้นละ ๑๐๐ บาท รวมเป็นทุน ๑๐๐,๐๐๐ บาท และได้มีการประชุมตั้งบริษัท เมื่อวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๔๙๑ ที่ประชุมตั้งบริษัทได้ลงมติแล้วตามกระทรวงความต่อไปนี้เป็น

.....

(๗) กรรมการชุดแรกของบริษัทมี ๖ คน คือ

๑) ชื่อ นายสง่า ณ ระนอง ที่อยู่ ๗๕ ถนนพระราม ๖ อำเภอคูสิต จังหวัดพระนคร อาชีวะค้าขาย

๒) ชื่อ หม่อมเจ้าชนม์เจริญ ชมพูนุท ที่อยู่ ๑๔ ถนนประชาธิปไตย อำเภอคูสิต จังหวัดพระนคร อาชีวะค้าขาย

๓) ชื่อ นายเจริญ รัตนูปถนง ที่อยู่ ๑๗ ถนนพลับพลาไชย อำเภอป้อมปราบ จังหวัดพระนคร อาชีวะค้าขาย

๔) ชื่อ นายวิชัย มัทวพันธุ์ ที่อยู่ ๑๗ ถนนพลับพลาไชย อำเภอป้อมปราบ จังหวัดพระนคร อาชีวะค้าขาย

๕) ชื่อ นายดำริห์ ปัทมะศิริ ที่อยู่ ๒๐ ท่ากลาง ปากคลองตลาด อำเภอพระนคร จังหวัดพระนคร อาชีวะค้าขาย

๖) ชื่อ พระองค์เจ้าภาณุพันธุ์ ยุคล ที่อยู่ ๗๕ ถนนพระราม ๖ อำเภอคูสิต จังหวัดพระนคร อาชีวะค้าขาย

.....

สำนักงานแห่งใหญ่ของบริษัทตั้งอยู่เลขที่ ๔๕๔-๔๕๖ ถนนบำรุงเมือง ตำบลโรงเลี้ยงเด็ก จังหวัดพระนคร

.....

ผู้เป็นกรรมการตั้งปรากฏชื่อข้างต้นแล้วนี้รับรองว่าข้อความที่กล่าวไว้ในหนังสือขอจดทะเบียนบริษัทฉบับนี้ถูกต้องทุกประการ และได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญ

ณ วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๔๙๑

ลงลายมือชื่อกรรมการ

ภาณุพันธุ์ ยุคล สง่า ณ ระนอง เจริญ รัตนูปถนง
วิชัย มัทวพันธุ์ ชนม์เจริญ ชมพูนุท ดำริห์ ปัทมะศิริ

กรรมการทั้ง ๖ คน ลงลายมือชื่อต่อหน้า

มนู ยูประพัฒน์
สามัญสมาชิกนิติบัณฑิตยสภา

หมายเหตุของเจ้าพนักงานทะเบียน

ได้ตรวจหนังสือขอจดทะเบียนบริษัทสหอุปกณ์การพิมพ์ จำกัด ฉบับนี้
 ตลอดแล้ว เห็นมีเนื้อความครบบริบูรณ์ และกรรมการได้เสียค่าฤชาธรรมเนียม
 ตามข้อบังคับ จึงอนุญาตรับจดทะเบียนเป็นบริษัทจำกัด ตามกฎหมาย เมื่อวันที่
 ๑๙ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๙๑ ได้ออกหนังสือสำคัญรับรองเลขที่ ๗๘๐๐ ว่าได้
 จดทะเบียนแล้วให้ไว้เป็นคู่มือแก่บริษัท

ลงลายมือชื่อและประทับตราตำแหน่ง
 (ลายมือชื่อ) อ่านไม่ออก

รายงานการประชุมจัดตั้งบริษัทสหอุปกณ์การพิมพ์ จำกัด

รายงานการประชุมจัดตั้งบริษัทสหอุปกณ์การพิมพ์ จำกัด ทำการประชุม
 เมื่อวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๔๙๑ เวลา ๑๖.๐๐ น. ณ สำนักงานของบริษัท พระนคร
 ได้มีผู้จองหุ้นมาประชุมครบจำนวนหุ้น คือ

๑. นายสง่า ณ ระนอง จองไว้ ๑ หุ้น (หนึ่งหุ้น)
๒. ม.ล. สร้อยระย้า ยุคล จองไว้ ๑ หุ้น (หนึ่งหุ้น)
๓. ม.จ. ชนม์เจริญ ชมพูนุท จองไว้ ๑ หุ้น (หนึ่งหุ้น)
๔. นายวิชัย มัทวพันธุ์ จองไว้ ๑ หุ้น (หนึ่งหุ้น)
๕. นายเจริญ รัตนาปณนธ์ จองไว้ ๑ หุ้น (หนึ่งหุ้น)
๖. นายดำรงห์ ปัทมะศิริ จองไว้ ๑ หุ้น (หนึ่งหุ้น)
๗. พระองค์เจ้าภาณุพันธุ์ ยุคล จองไว้ ๙๙๕ หุ้น (เก้าร้อยเก้าสิบสี่หุ้น)
 ที่ประชุมได้ลงมติตั้งให้ นายดำรงห์ ปัทมะศิริ เป็นเลขานุการ

เลขานุการเสนอให้ที่ประชุมเลือกตั้งคณะกรรมการอำนวยการชุดแรก ที่
 ประชุมลงมติให้เลือก คือ

นายสง่า ณ ระนอง	เป็นประธานกรรมการอำนวยการ
หม่อมเจ้าชนม์เจริญ ชมพูนุท	เป็นกรรมการจัดการ
พระองค์เจ้าภาณุพันธุ์ ยุคล	เป็นกรรมการ
นายเจริญ รัตนาปณนธ์	เป็นกรรมการ
นายวิชัย มัทวพันธุ์	เป็นกรรมการ
นายดำรงห์ ปัทมะศิริ	เป็นกรรมการ

ลงชื่อ ภาณุพันธุ์
 ลงชื่อ สร้อยระย้า ยุคล
 ลงชื่อ สง่า ณ ระนอง
 ลงชื่อ ชนม์เจริญ ชมพูนุท
 ลงชื่อ เจริญ รัตนาปณนธ์
 ลงชื่อ วิชัย มัทวพันธุ์
 ลงชื่อ ดำรงห์ ปัทมะศิริ

สำเนาอันถูกต้อง
 ดำรงห์ ปัทมะศิริ